DIONYSIOU ALEXANDREOS PERIEGESIS. DIONYSII ALEXANDRINI...

Dionysius : Periegetes

Digitized by Google

5. f. 256.

D 7.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ
ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ.
DIONYSII ALEXANDRINI
DE
SITU ORBIS LIBER.
Interprete ANDREA PAPIO *Gandenſi*:
UT ET
ARISTOPHANIS PLUTUS,
CURA
SIG. HAVERCAMPI.

LUDDUNI BATAVORUM,
Apud GERARDUM POTVLIET,
MDCCXXXVI.

Digitized by Google

Digitized by Google

LINGUÆ GRÆCÆ STUD. S.

IN veſtrum, & domeſticæ inſtitutionis uſum, libelli hi vulgantur. In iis, præter Græcæ linguæ puritatem & fœcunditatem, Dionyſius per veterem Terrarum Orbem vos circumducet, & veluti doctus Periegetes omnia enarrabit maria, flumina, montes, inſulas, regiones atque urbes; brevi quidem & ſuccincta oratione, ſed clara, nitida atque amœna, ſic ut qui illum inbiberit, nuſquam terrarum in Veterum Scriptis hoſpes eſſe poſſit. Lux autem Hiſtoriæ Geographia eſt. Ariſtophanes, Atticæ elegantiæ & Comici leporis pater, quidquid in addiſcenda pulcherrimæ linguæ proprietate, laboris inſumitur, ſalibus ſuis mitigabit atque exhilarabit. Selegimus, quæ inter Comœdias ejus prima legi ſolet, Plutum, eo etiam commendabiliorem, quod pluribus ex reliquis honeſto ſermone præſtet, neque tamen ulli ex iiſdem Comica laude cedat.

Dionyſio addidimus Andreæ Papii luculentam verſionem metricam qua, juvenis admodum, feliciſſime totidem verſibus Latinis Græcum Poëtam expreſſit. Lævinus Torrentius avunculus illi fuit, ipſe ad omnia præclara natus, ingenium, quod magni laude prædicat Lipſius*, ad alias deinde curas vertit. Subjunxerat editioni ſuæ, quæ apud Chriſtoph. Plantinum Antverpiæ A. MDLXXV. prodiit, Priſciani (ut inſcribitur) ejuſdem Dionyſii interpretationem, notulis ſuis illuſtratam, atque Muſæi Carmen, quo Herus & Leandri amores Græcus Vates cecinit, Latina quoque veſte a ſe donatos. Hæc, quoniam ad ſcopum noſtrum non faciebant, omiſimus.

* Epiſt. ad Scott. in Epiſt. Syll. Cl. Burmanni edita Tom. I. p. 95. *De Papio, ſcivi jam pridem, qui in magno ingenio, neſcio quomodo, non tenere mihi rectum curſum viſus, & deflectere a veteribus Muſis ad cantus, & hanc Muſicam noviorem. Sed cuique videlicet ſua Nympha.*

AD

AD

ILLUSTRISSIMUM

CHIMACI PRINCIPEM

D. CAROLUM DE CROY,

D. PHILIPPI DUCIS ARSCHOTI, &c.

F. UNICUM,

ANDREÆ PAPII GANDENSIS

CARMEN NUNCUPATIVUM.

QUÆ tibi, de Græco geminos ſermone libellos
Auſus in Auſoniam nuper converte-re linguam,
Prima mei voveo ſupplex monumenta laboris,
Adſpice, ſed placido, PRINCEPS *clariſſime, vultu.*

Digitized by Google

Munera parva quidem: nam quis te prodere poſſit
Digna ſatis? ſed quæ (niſi me TORRENTIUS *auctor*
Decipit edendi, vates tamen inclytus ille,
Et ſummus mihi Mæcenas & Avunculus idem,)
Æquior haud nimium poſſit contemnere judex,
Quam gravi obſtiterint nobis incommoda volvens.
Nam nec adhuc cœptis apti mihi grandibus anni
Exſtiterant: nec, quam multis placuiſſe videbam,
Libera vertendi ratio atque effuſa juvabat.
Arctior at quædam, quamvis magis aſpera cultu,
Tentata eſt: totidem dum ſingula verſibus opto
Exprimere; &, linguæ ni vis diverſa repugnet,
Pæne etiam paribus Latio tranſcribere verbis.
In tenui labor: at tenuis non gloria, ſicui
Tam dura ſub lege fluant pede carmina leni.
Præterea (experto ſi fas eſt vera fateri)
Qui, terram pontumque canens populoſque, libellus
Paucis ingentem foliis complectitur orbem,
Quamvis Argolico niteat pulcherrimus ore,
Non æque Auſonias potuit migrare ſub urbeis
Nativa perſtans ſpecie patrioque lepore:
Infecundæ ob materiæ intractabile pondus;
Seu Latii ſermonis opes ſpectaveris arctas,
Seu pæne & verbis reddendi verba laborem.
Non quod in Heſperias illum transferrier oras
Dexterius potuiſſe negem, ſi forte Camœnis

Gra-

Digitized by Google

Gratior hoc aliquis multoque inſtructus ab uſu,
Quem tandem conferre ſolet maturior ætas;
Tentaviſſet onus. Sed nil decedere noſtris
Luſibus inde velim, tenero quos nuper in ævo
Protulimus, venia dignos ſi laude carebunt.
Quippe hunc, expleta vix pubertate, canebam
Verſibus indoctis, Libra cum inſtante recedens
Octavum decimumque æſtas mihi clauderet annum.
Illum, qui exſtinctos deflet miſeratus amanteis,
Ter ſexto deſueta novans poſt ocia menſe,
Induerent cum vere novo ſe floribus arva.
Tu vero, DIVINE PUER *(namque auſpice tanto*
Committent ſuppreſſa diu ſe carmina luci)
Sis felix: tenueis neve adſpernare poëtæ
Primitias. alii poſthac creſcentibus annis,
Si non averſæ puerum videre ſorores,
Provenient fructus, majuſque audere licebit
Forſan, & extremos vates non inter habebor.
Creſces & ſimul ipſe, ſimul tua vivida virtus
(Quam nunc eximiis impar conatibus ætas
Haud ſe efferre ſinit, ſed ſpes non vana relucet)
Incipiet magis atque magis prorumpere, & audax
Præclaris iter ad cælum molirier actis.
Interea, veterum ſeu res miraris avorum,
Seu magni in primis ſpectas exempla parentis,
Quondam etiam titulos ſperans augere vetuſtos,
Jam nunc nobilibus veniat quæ gloria factis.

Men-

Digitized by Google

Mente agita: ſacrosque libens amplectere vateis,
Queis manſurus honos æternaque nomina curæ.
Sic tibi, cæleſti complet qui numine menteis,
Adſpiret Deus: & firmis ita ſuſcitet annis
Inſigni ſurgentem animo virtutis amorem,
Ut, poſt innumeros bellique domique labores
Pro patria & priſcis obitos feliciter aris,
Cum paria egregiæ laudi jam præmia terris
Deficient, magnis Divum te cœtibus addat
Sublimem merito transſcribens gloria cælo.

Idibus Septembris cIↃ. IↃ. LXXIV.
LOVANII.

Digitized by Google

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ

ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ.

DIONYSII

ALEXANDRINI

DE SITU ORBIS

LIBER,

INTERPRETE

A. P. G.

Digitized by Google

AD LECTOREM.

Dionysii Periegesin, benevole Lector, Latine verterunt ante me nonnulli. Superioribus temporibus Priscianus & Rufus Festus Avienus: recenter Abel quidam Matthæus. Hi quemadmodum quique transtulerint si aperuero rationem, spero, intelliges cur post tot interpretationes meæ tamen edendæ cogitationem non abjecerim. Priorum enim duorum veri nominis interpretationes dici vix posse videbis: Abelis autem talem esse ut laudis locum cuilibet relinquat. Priscianus

quidem non tantum quæ copioſe tractat Dionyſius breviſſime ſæpe perſtringit ; & viciſſim quæ ille breviter, ipſe copioſius interdum enarrat : ſed etiam plurima quæ in auctore ſunt omittit, ſuasque invicem alibi ſubſtituit narrationes earum rerum quas e Solino didicerat, ut non tam interpres Dionyſii putandus ſit, quam operis ejus imitator. Nec ab Avieno quidem, etſi nunquam vidi, interpretationem mihi ſpondeo : ſed paraphraſin potius ; nam veriſimile eſt eum terræ deſcriptionem eadem ratione e Dionyſio expreſſiſſe, qua cæli ex Arato. Abel Matthæus verum interpretem ſolus quidem de tribus inſtituit : ſed quam ex officio geſſerit, judicabunt qui ut verſionem ejus legant a ſe impetrare poterunt, mihi certe ad Anticyras ablegandus aliquo videtur. Ita furioſus eſt, qui cum verbum unum aut alterum maxime vertit inficete, tum vero minime ſe continet, quin ſibi Muſiſque ſuis ipſe gratuletur. Habes de interpretatione, nunc de ipſo Dionyſio breviter accipe. Edi-

dit

dit eum Robertus Stephanus cum Eustathii scholiis: eaque editione variantes lectiones diligentissime omnes undequaque collegit, quibus autem exemplaribus sit usus, manune scriptis an impressis, mihi non constat. Earum igitur aliquas in textum ego recipio: quod cum facio, auctorem facti in notis addo Eustathium aut Priscianum, qui exemplaris loco interdum mihi fuerunt. Sed hic quidem aliorum exemplo, nam & Gulielmus Morelius Dionysium ex Prisciani interpretatione (quam ipse Fannio tribuit) nonnunquam corrigit. Eustathii scholia ad eandem rem ante me nemo, quod sciam, adhibuit. Quid præstiterim tum interpretando, tum Dionysium emendando, cum leges, judicabis. Vale. A. D. XII. Kal. Jun. cIↃ. IↃ. LXXV. Lovanii.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ

ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ.

Ρχόμενος γαῖάν τε καὶ εὐρέα πόντον ἀείδειν,
Καὶ ποταμοὺς πόλιάς τε, καὶ ἀνδρῶν ἄκεα-τα φῦλα,
Μνήσομαι Ὠκεανοῖο βαθυῤῥόου· ἐν γὰρ ἐκείνῳ
Πᾶσα χθὼν, ὅτε νῆσος ἀπείρων, ἐς-εφάνω-ται.
Οὐ μὲν πᾶσα Λαοῖς ἐπείδρομος· ἀλλὰ Λαμπρὶς
Εὐρυτέρη βεβαῖα πρὸς ἠελίοιο κελεύθους,
Σφενδόνης εἰσιτῆα. μίαν δέ ἑ καίπερ ἐοῦσαν,
Ἄνθρωποι τριοσσῆσιν ἐπ' ἠπείροισι δάσαντο·
Πρῶτον μὲν Λιβύῃ, μετὰ δ' Εὐρώπῃ, Ἀσίην τε.
Ἀλλ' ἤτοι Λιβύη μὲν ἀπ' Εὐρώπης ἔχει ὅρον
Λοξὸν ἐπὶ καμμῆσι, Γάδειρά τε καὶ στόμα Νείλου.
Ἔνθα βορεώτατος πέλεται μυχὸς Αἰγύπτοιο,
Καὶ τέμενος πρόπυργον Ἀμυκλαίοιο Κανώβου.
Εὐρώπῃ δ' Ἀσίης Τάναϊς διὰ μέσσον ὀρίζει·
Ὃς ῥά θ' ἑλισσόμενος γαίης διὰ Σαυροματάων,
Σύρτεσι ἐς Σκυθίην τε καὶ ἐς Μαιώτιδα λίμνην
Πρὸς βορέην· νότιον δὲ μεσαίτατον Ἑλλήσποντος·
Σῆμα δ' ὑπερτέταται νοτιώτατον ἐς στόμα Νείλου.
Ἄλλοι δ' ἠπείροισι διὰ χθόνα νοσφίζουσιν.
Ἰσθμὸς ἄνω τέτατάί τις ὑπέρτατος Ἀσίδος αἴης,

Κασπίης

DIONYSII
ALEXANDRINI
DE SITU ORBIS
LIBER.

Dum terram pontumque cano, dum flumina, & urbeis,
Et diversa virum aggredior tot pandere sæcla,
Oceanum referam: cujus complexibus altis
Tota coronatur, velut ingens insula, tellus.
Non omnis teres ille quidem: sed latius oris
Hinc atque hinc utriusque patens ad lumina solis,
Persimilis fundæ. Quam, sit licet unica tantum,
Treis tamen in parteis prisci secuere parentes:
Et Libyen, atque Europen, Asiamque vocarunt.
Sed Libyam Europa dirimit discrimine curvo
Linea, quam cohibent Gades atque ostia Nili:
Ægyptus gelidum qua plurima vergit ad axem,
Claraque Amyclæi surgunt delubra Canopi.
At Tanais, qui Sauromatum tellure volutus,
In Scythiam & lentæ trahitur Mareotidis æquor,
Europen Asiæ medius divellit ab agris,
Ad Boream: Notias vero Hellespontus ad auras:
Proximus atque Austro qui terminus, Ostia Nili.
Ast alii terram dirimunt regionibus omnem.
Nam qui supremis Asiæ patet Isthmus in oris,

Κασπίης τε μεσηγὺ καὶ Εὐξείνοιο θαλάσσης·
Κεῖνον δ' Εὐρώπης Ἀσίης θ' ὅρον ηὐδάξαντο.
Ἄλλος δ' αὖ μακρὸς καὶ ἀθέσφατος εἰς νότον ἕρπει,
Ἀραβικῆ κόλποιο καὶ Αἰγύπτοιο μεσηγύ·
Ὃς ῥά τε νοσφίζει Λιβύλλιν Ἀσιήδος αἴης.
Τοῖα μὲν ἀμφ' ἥρωσι βροτοὶ διεφημίξαντο.
Πάντη δ' ἀκαμάτου φέρεται θένος Ὠκεανοῖο,
Εἰς μὲν ἑὸν, πολλῆσι δ' ἐπωνυμίῃσιν ἀρηρώς.
Ἦτοι ὁ μὲν Λοκροῖο παρ' ἐσχατιὴν Ζεφύροιο,
Ἄτλας Ἑσπέριος κικλήσκεται· αὐτὰρ ὕπερθεν
Πρὸς βορέην, ἵνα παῖδες ἀρειμανέων Ἀρειμασπῶν,
Πόντον μιν καλέουσι πεπηγότα τε Κρόνιόν τε.
Ἄλλοι δ' ἄλλ' ἀγόρευσαν, ἕνεκ' ἀφαυρῆς
Ἠελίου· βραδέως γὰρ ὑπεὶρ ἅλα τόνδε φαείνει,
Αἰεὶ δὲ σκιερῇσι παχύνεται ἐν νεφέλῃσιν.
Αὐτὰρ ὅθι πρώτιστα φαεινέται ἀνθρώποισιν,
Ἠῶον καλέουσι καὶ Ἰνδικὸν οἶδμα θαλάσσης.
Ἄγχι δ' Ἐρυθρείων τε καὶ Αἰθιόπιον καλέουσι,
Πρὸς νότον. ἔνθα δὴ πολλὸς ἀοικήτου χθονὸς αὐλὼν
Ἐκτέταται, μαλερῇσι κεκαυμένος ἠελίοιο.
Οὕτως Ὠκεανὸς εὐρυδέρκεα γαῖαν ἅπασαν.
Τόσσος ἐὼν, καὶ τόσσα μετ' ἀνθρώποισιν ἀνόμασθ' ἕλκων.
Κόλπους δ' ἔνθα καὶ ἔνθ' ἀπερύγεται, ἔνδοθι βάλλων
Εἰς ἅλα· τυτθὸς μὲν πλέονας, πίσυρας δὲ μεγίστους.
Ἦτοι μὲν πρώτιστος, ὃς Ἑσπερίῃ ἅλα τίκτει·
Συρόμενος Λιβύηθεν ἔσω Παμφυλίδος αἴης.
Δεύτερος αὖτ', ὀλίγος μὲν, ἀτὰρ περιφερέστατος ἁλῶν.
Ὃς ἀποκιδνάμενος κρονίης ἁλὸς ἐν βορέαο,
Κασπίῃ αἰπὺ ῥέεθρον ὑπερχύσει θαλάσσῃ,
Ἦντε καὶ Ἀρκανίῃ ἕτεροι διεφημίξαντο.
Τῶν δ' ἄλλων, οἵτ' εἰσὶν ἀπαὶ νοτίης ἁλὸς ἄμφω,
Εἷς μὲν ἀνώτερός ἐστι, τὸ Περσικὸν οἶδμα περχθέων,

Ἀν

Euxinique maris Caſpiique coërcitus æſtu,
Europæ atque Aſiæ finem poſuere ſequeſtrum.
Immanisque alius longe prorepit in Auſtrum,
Arrabicos inter fluctus Ægyptiaque arva,
Qui Libyen magnis Aſiæ ſejungit ob oris.
Talia vulgarunt priſci diſcrimina terræ.
Oceanus magno quam circuit undique ponto,
Unicus ille quidem, ſed nomina plurima nactus.
Nam Locri blandas zephyri qua cedit ad auras,
Dicitur Heſperiusque & Atlanticus: altius autem
Ad Borean ubi Marte furens Arimaſpia pubes,
Aſtrictum glacie pontum Croniumque vocarunt:
Exanimemque alii: Solis quia languidus ardor
Vix illum placidæ contingit munere lucis,
Oppreſſus denſa ſemper ſub nubibus umbra.
Verum qua prima mortaleis lampade luſtrat,
Eoos Indosque maris dixere furores.
Propter Erythræum jacet Æthiopumque profundum
Ad Noton. inculta eſt tellus qua plurima, longis
Camporum ſpatiis flagranti ſole peruſtis.
Talis ſe Oceanus circumfert littora terræ,
Nominibus tantis, & tanta mole ſuperbus:
Et campis hinc inde ſinus irructat apertis:
Exiguos paſſim plureis, at quattuor amplos.
Primus in Heſperias erumpit maximus undas,
Extrema ab Libya Pamphylidis uſque ſub oras.
Inde maris Cronii Boreo venit alter ab æſtu,
Haud par Heſperio, reliquis tamen amplior idem,
Altaque Caſpiaco derivat flumina ponto,
Hyrcanum quoque mortales quem nomine dicunt.
At reliqui Notiis veniunt à fluctibus ambo.
Quorum alter pelagus profundit Perſidos oræ,

Ἀντία Κασπίης τετραμμένος ἀμφιτελίτης·
Ἄλλος δ' Ἀράβικὸς κυμαίνεται ἐγγύθι κόλπος,
Εὐξείνου πόντου πολλώτερον ὅλκον ἐλίσσων.
Τόσσοι μὲν κόλποι βαθυκύμονος Ὠκεανοῖο
Οἱ μείζους· ἄλλοι δέ τ' ἀπειρέσιοι γεγάασι.
Νῶϊ δ' αὖλις Ἑσπερίης ἐρέω πόρον, ἢν ὑπὸ πάσας
Ἠπείρους λοξοῖσιν ὑπισχρέφεται πελάγεσσιν,
Ἄλλοτε μὲν νήσοισι θαλάσσιος, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἢ ὀρέων ἢ πέζαν ὑπαντιάζουσα πολήων.
Ὑμεῖς δ' ὦ Μοῦσαι σπολιὰς ἐνέποιτε κελεύθους
Ἀρξάμεναι σοιχηδὸν ἀφ' Ἑσπέρου Ὠκεανοῖο.
Ἐνθά τε Ἡρακλῆος ἐπὶ τέρμασιν Ἡρακλῆος
Ἐσῆλθεν (μέγα θαῦμα) παρ' ἑκατόντορα Γάδειρα,
Μακρὸν ὑπὸ περάτην παλυσπερέων Ἀτλάντων·
Ἠχί τε χάλκειος ἐς ἠερόνα ἔδραμε κίων,
Ἠλίβατος, πυκινοῖσι καλυπτόμενος νεφέεσσι.
Πόντος μὲν πρώτιστος Ἰβηλικὸς ἐκχομένοισιν
Ἐγκέχυται· ὅσσον τε γῆς Εὐρώπης πέλας ἐκχὴ
Καὶ Λιβύης· μέσσος γὰρ ἐλίσσεται ἀμφοτεράων.
Στῆλαι δ' ἔνθα κ' ἔνθα πολὺ πλατὺ νείαται αἰεί·
Ἡ μὲν ἐς Εὐρώπην, ἡ δ' ἐς Λιβύην ὁρόωσα.
Τὸν δὲ μετεκδέχεται Γαλάτης ῥίος· ἔνθά τε γαῖα
Μαρσαλίη τετάνυται, ἐπίστροφον ὄρμον ἔχουσα.
Ἐξείης δ' ἐπὶ τοῖσι Λιγυστικὰς ἔκτεται ἄλμη.
Ἔνθ' Ἰταλῶν υἱῆες ἐπ' ἠπείροιο νέμονται,
Ἔκ διὸς Αὐσονίης· αἰεὶ μέγα κοιρανέοντες·
Ἀρξάμενοι θορέηθεν ἕως λάβρου ἐπὶ πέτρου,
Ἣ ῥά τε Σικελίκης ἐπὶ παρθμίδος ἐρρίζωται,
Ἐξείης δ' ἐπὶ Κύρνον ἐρεύγεται ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Τῇ δ' ἔπι Σαρδόνος μορμύρεται ἔνδοθι πόντος.
Τόνδε μετ' ὠκεανὸν Τυρσηνίδος οἶδμα θαλάσσης,

Πρὸς

Altior, Hyrcanam contra ſitus Amphitriten:
Alter in Arrabiæ fineis ſe turbidus infert,
Et magis Euxino premitur devexus in Auſtros.
Tot magna dat mole ſinus è fluctibus altis
Oceanus. Nequenim eſt numero comprendere parvos.
Nunc maris Heſperii curſum memoremus, ut ingens
Omneis tergemini parteis adflectitur orbis,
Nunc terras obiens circum, nunc æquore præter
Labenti monteis imos aut oppida radens.
Vos mecum obliquos Muſæ luſtrate meatus,
Oceani occiduis ſeriem de partibus orſæ.
Illic Herculeæ (viſu res mira,) columnæ
Extremas propter ſurgunt ad ſidera Gadeis,
Occupat Atlantum qua mons altiſſimus arva,
Aeneaque in cælum certat ſe tollere moles;
Quæ ſublime caput denſa inter nubila condit.
Atque hic ante alios primo ſe in limine volvit
Pontus Iber, qui prima tuis Europa colonis
Et Libye; mediis exordia dividit undis.
Ad latera accumbunt duplices hinc inde columnæ:
Hæc Libyes, illa Europæ regione locata.
Excipit hunc fluxus Galli maris: hic ubi tellus
Maſſaliæ curvo ſe flectit in æquora portu.
Tum Ligurum ſalſo pelagus provolvitur amni.
Illic progenies Italum, Jove clara parente,
Auſonias habitat terras, ampliſſima regna,
Sedibus a Boreis uſque ad candentia ſaxa,
Quæ procul anguſto Siculi ſtant gurgitis æſtu.
Inde maris moles Cyrneïa littora cingit.
Sardooque ſonat late vicinia ponto.
Tum notias Tyrrhena fremunt converſa ſub alas

Æ-

Πρὸς νότον. αὐλὼξ ἔπειτα πρὸς ἀυγὰς ἠελίοιο
Κυρτὸς ὑπηρέφεται Σικελὸς ῥόος· αὐλὼξ ἔνερθεν
Ἐγκέχυται δ' μέχρι πολυκλύστοιο Παχυνου,
Καὶ Κρήστης ἄκρης· ἧτ' εἰς ἅλα πυλὺ νένδυκε,
Πάρ θ' ἱερὴν Γόρτυνα, καὶ ἠπειρώτιδα Φαιστὸν,
Προπερονὴς, Κελοῖο παραυγάζυσα μέτωπον,
Τύνεκά μιν καὶ κερὴ ἐφημίξαντο μέτωπον.
Ναὶ μὴν καὶ τετάνυσται Ἰηπυγίην ἐπὶ γαῖαν.
Κεῖθεν δ' ἀιρωθεῖσα τιταίνεται Ἀδριὰς ἅλμη
Πρὸς βορέην· αὖθις δὲ πρὸς ἑσπέριον μυχὸν ἕρπει.
Ἣν τε καὶ Ἰονίην παρεναίεται ὑδάξαντο.
Διζὰς δ' ἠπείρου ἀπερύγεται· ἐς μὲν ἰόντι
Δεξιτερὴν κατὰ χεῖρα φαείνεται Ἰηπυγὶς ἄκρη·
Δαλματίη δ' ἐφύπερθεν, ἐναλίων πέδον ἀνδρῶν.
Σκαιὴν δ' Αὐσονίων παραπέπλαται ἄσπετος ἰσθμὸς,
Πελυλενὴς, τελοσσῆσι παρέδρομος ἀμφιτέλταις,
Τυρσηνῇ, Σικελῇ τε, καὶ Ἀδριάδι πληθύϊ.
Ἡ μία δ' εἰς ἄνεμον τεκμαίρεται ὀλκὸν ἑκάστη.
Τυρσηνὴ ζέφυρον, Σικελὴ νότον, Ἀδριὰς εὖρον.
Ἀυταὶ ὑπὲρ Σικελῆς χθονὸς ἕλκεται οἶδμα κορύσσων
Πόντος ἐς Λιβύης, πολίην ἐπὶ Σύρτιν ἑλίσσων
Τὴν ἑτέρην, ἰσπέρ τε καὶ ὀυρυτέρην ἀνέπυσθεν·
Ἄλλη δ', ἥτις ἀφαυρὸν ἔχει πόρον ἔνδον ἐοῦσα,
Τηλόθεν ἐρχομένην δέχεται Πλημμυρίδα πόντου.
Ὡς οἱ μὲν βοόωσιν ἑλισσόμενοι δύο κόλποι.
Ἐκ δ' ὀρέων Σικελῶν Κρήτης ἀναπέπλαται οἶδμα
Μακρὸν ἐπ' ἀντολίην, Σαλμωνίδος ἄχρι καρήνου,
Ἣν Κρήτης ἀνέπυσθεν ἑῴτον ἔμμεναι ἄκρην.
Δοιαὶ δ' ἐξείης προτέρω φείσσυσι θάλασσαι,
Ἰσμαρικὴ πνοιῇσιν ἐλαυόμεναι βορέαο,
Ὀρθὴν φυσιόωντος, ἐπεὶ καλέναντία κεῖνται.

Ναῦ-

Æquora. quæ propter Siculus ſurgentia fluctus
Lumina cum flexu vario petit: inferiorque
Funditur undiſonas Pachyni lapſus ad oras,
Cretæamque arcem, (nutat quæ plurima ponto,
Et ſacram Gortyna cubans adſidit, & arvis
In mediis Phæſtum, atque oculis frontem arietis offert,
Arietis unde illam dixerunt nomine frontem,)
Quin ad Iapygios etiam producitur agros.
Illinc in Boream latis patet Adria campis:
Et rurſum Heſperias verſus concedit ad oras:
Quem quoque & Ionium gentes dixere propinquæ.
Et geminas medio terras allabitur æſtu.
Illyris intranti dextrum latus occupat, atque
Adſtans Dalmatiæ ſupra mavortia tellus:
At læva Auſonidum vaſtis regionibus Iſthmus
Oſtentat triplici circumſlua littera Nereo:
Tyrrheno, Siculoque, atque Adriaco undoſo.
Quorum quisque ſuas obnoxius accipit auras;
Tyrrhenus zephyrum, Siculus noton, Adrius eurum.
Quin & Sicaniam præter vis concita ponti
Provehitur Libyen intra, Syrtinque profundit
Unam, quæ notias major perhibetur ad alas:
Altera nam latet interior brevioribus undis,
Et procul allato ponti perfunditur æſtu.
Heu quantos maria illa cient turbata tumultus!
At vero Siculis Cretæum è montibus æquor
Purpureos longe Phœbi contendit ad ortus,
Uſque ſub Eoam Cretæ Salmonida rupem.
Hinc geminum porro pelagus turgeſcere cernes,
Siquando Iſmaricis Boreas adverſus ab antris
Incubuit, præcepſque objectas ſævit in undas.

Huic

Digitized by Google

Ναῦται ἢ πρώτιμν Φαρίλεω ἄλα κικλήσκωσιν,
Τραῖον ἐς πρηῶνα τιταινομένην Κασίοιο·
Σιδονίην δ' ἑτέρην· ὅθι τείνεται ἐς μυχὰ γαίης,
Ἰσσοῦ ἄχρις πόλιος, Κιλίκων χώρην παραμείβων,
Ἰσσικὸς ἑλκόμενος βορέην ἐπὶ κόλπος ἀπείρων·
Οὐ μὲν πολὺν ἄνθρωπον ἰζόδρομος· ἀγχι γὰρ ἤδη
Τσπλησὶ δυσφερῆ Κιλίκων ὑποπαύεται αἴης·
Τῆμος δὴ ζέφυρον τρεπίλιν ἐπερύγεται ἄλμην.
Ὡς ἢ δεξικὸν βλοσυρωπὸς ἐλίσσεται ἀγκύλον ἔρπων,
Ναύτῃς, τῷ δ' ὑπὸ πᾶσα βαρυίεται ὄρεος ἄκρη
Ἐρχομένῳ· τὸν κεῖνος ἐλίσσεται εἰν ἁλὶ κόλπος
Νήχυτος, ἔνθα κὴ ἔνθα βαρυνόμενος προχοῇσι.
Τῷ μὲν ἐπὶ προχοῇ Παμφύλιοι ἀμφινέμονται,
Ὅσσον ὑπιπροβέβηκε Χελιδονίαν ὑπὸ νήσων.
Σῆμα δ' ἔχει ζεφύρου Παταρηΐδα τηλόθεν ἄκρην.
Φοινίζεο δ' οὐ κείνῳ τετραμμένος αὖθις ἐπ' ἄρκτους,
Αἰγαίου πόντοιο πλατὺν πόρον· ἔνθά τε κῦμα
Ῥηγνύμενον νήσοισι παλιβρέμεται Σποράδεσσιν.
Οὐ γάρ τις κείνῳ ἐναλίγκιος κύματ' ὀφέλλει
Ὑψόθι μορμύρων ἕτερος πόρος Ἀμφιτρίτης.
Οὖρον δ' ἐς Τένεδον τεκμαίρεται ἑξακόσιον,
Ἴμβρον ἔχων ἑτέρωθεν· ὅθεν γενὸς ἔρχεται αὐλῶν
Συρόμενος βορέηνδε, Προποντίδος ἔνδοθι πάσης.
Γῆς δ' ὕπερ ἀσπέτου φῦλα τιταίνεται Ἀτίδος αἴης
Πρὸς νότον· ἠπείρου γὰρ ἐπὶ πλατὺς ἔρχεται ἰσθμός.
Τῇ δ' ἐπὶ Θρηϊκίου σόμα Βοσπόρου, ὃν πάρος Ἰὼ
Ἥρης ἐννεσίῃσιν ἐνήξασα πόρτις ἐῦζα.
Στεινότατον δὴ κεῖνον ἁπάντων ἔπλετο πορθμὸς
Τῶν ἄλλων, οἵ τ' εἰσὶ πολυκλύστοιο θαλάσσης·
Κυανέας ὅθι μῦθον ἀναιδέας εἶν ἁλὶ πέτρας
Πλαζομένους καναχηδὸν ἐπ' ἀλλήλῃσι φέρεσθαι.
Ἐκ δ' τῷ οἰγόμενον παλιπέπλαται ἐγγύθι πόντον,

Πολλὸς

Huic Phario fecere mari cognomina nautæ,
Quod longe extremas Caſii pertingit ad arceis:
Illi Sidonio: terras ubi lapſus in imas,
Iſſon aduſque urbem, Cilicum præ ſedibus errans,
Ingens ad Boreæ tendit ſimus Iſſicus auras.
Non tamen in rectum longe ſe porrigit: at mox
Circuitu obſcuro Cilicum digreſſus ab oris,
Ad Zephyrum verſis iterum ſe fluctibus aufert:
Ac veluti lentos anguis ſinuatur in orbeis,
Aſper, acerba tuens; cujus ſub mole laborans
Summa gemit rupes: ſic tardis flexibus ille,
Hinc atque inde gravem fluviis vix promovet alveum.
Cujus ad extremos colitur Pamphylia fluxus,
Uſque Chelidonias qua ſe producit ad oras:
Ac tandem ad Zephyrum Patareia clauditur arce.
Hinc gelidas oculis iterum converſus ad arctos,
Marmoris Aegæi vaſtos procul aſpice campos,
Quod Sporadum fracto circumfremit æquore cauteis.
Scilicet haudquaquam paribus ſe fluctibus alter
Erigit ad cælum magnæ ſinus Amphitrites.
At Tenedum adverſa medius qua ſeparat Imbro,
Deſinit. Hinc Boreos verſum producta triones,
Arcta Propontiacis ſe fiſtula fluctibus infert.
Quos ſupra patet Aſiacæ gens plurima terræ
Ad noton, ingentem longe lateque per Iſthmum.
Proximus huic, Io quem bos Junonis ob iram
Tranſiit, anguſto ſuccedit Boſphorus æſtu
Thracius. Haud illo quiſquam ſinus æquoris alti
Terrai in gremium ſeſe contractior infert.
Hic & Cyaneas perhibent, infamia ſaxa,
Cum ſonitu erranteis medio collidere fluctu.
Explicat inde amplo propter ſe corpore pontus:

Imma-

Digitized by Google

Πολλὸς ἐὼν, ἢ πολλὸν ἐπ' ἀντολίης μυχὸν ἕρπων.
Τῷ δ' ἤτοι λοξαὶ μὲν ὑπηροχάασι κέλευθοι,
Αἰεὶ πρὸς βορέην τε καὶ ἀντολίην ὁρόωσαι.
Μέσσαι δ' ἔνθα καὶ ἔνθα δύω ἀνέχουσι κολῶναι·
Ἡ μὲν, ὑπερνοτίη, τὴν τε κλείουσι Κάραμβιν·
Ἡ δ' βορειοτέρη, γαίης ὑπὲρ Εὐρωπείης,
Τὴν ῥα Κελτικὶονες Κελῶ καλέουσι μέτωπον.
Αἵ τ' ἀμφωξιωιάσιν ἐναντίαι· ἃ μὲν ἔσσαι
Ἐγγύθεν, ἀλλ' ὅσον ὁλκὰς ἐπὶ τρίτον ἦμαρ ἀύσειε.
Ἐκ τῶ δ' ἂν καὶ πόντον ἴδοις διθάλασσον ἐόντα,
Τόρνῳ εἰσδόμενον πελιγέῳ ἄμματι τόξε.
Ἀλλ' εἴη νόμφης σημήια, δεξιὰ πόντε,
Ἴθυ διαγραφθέντα· μόνη δέτοι ἐσὶ Κάραμβις,
Γραμμῆς ἐκτὸς ἔσσα, καὶ ἐς βορέλιον ἐρώσα.
Σῆμα δ' ἔχει κερέων σκαιὸς πόρος, ὅς τ' ἐπὶ δισσὼ
Εἰλεῖται τροφάλιγγα, βιᾷ κερέεσσιν ἐοικώς.
Τῷ καὶ πρὸς βορέλιον Μαιώτιδος ὕδατα λίμνης
Ἐγκέχυται· τῇ μέν τε πέρι Σκύθαι ἀμφινέμονται,
Ἄνδρες ἀπειρέσιοι, καλέουσι δὲ μητέρα Πόντε.
Ἐκ τοῦ γὰρ πόντοιο τὸ μυελὸν ἔλκεται ὕδωρ
Ὀρθὸν Κιμμερίης διὰ Βοσπόρε· ᾧ πάρα πολλαὶ
Κιμμέριοι ναίουσιν ὑπὸ ψυχρῷ ποδὶ Ταύρε.
Τοίη μὲν μορφὴ κυανανγέος Ἀμφιτρίτης.
Νῦν δέ τοι ἠπείρε μυθήσομαι εἶδος ἀπάσης,
Ὅσσα καὶ ἐκ ἐσιδών περ ἔχοις δύφρασσον ὁπωπήν.
Ἐκ τῶ δ' ἂν γερσός τε καὶ αἰδοιέσσε εἶης,
Ἀνδρὶ παρ' ἀγνώσσοντι πιφαυσκόμενος τὰ ἕκασα.
Ἤτοι μὲν Λιβύη τετανυσμένη ἐς νότον ἕρπει,
Ἐς νότον, ἀντολίην τε, τραπεζίῳ εἶδος ὁμοίη·
Ἀρξαμένη πρώτισα Γαδειρίδεν, ἧχί περ ἄκρη
Εἰς μυχὸν ὀξυνθεῖσα τιταίνεται Ἰωκεανοῖο·
Θῦμον δ' Ἀράβιης τεκμαίρεται ἄγχι θαλάσσης

Εὐρυ-

Immanis, Phœbique patens immane ſub ortus.
Ille quidem varie curvis anfractibus errans,
Eurumque & Boreæ ſemper contendit ad axem.
At medio geminæ rupes utrimque reſiſtunt:
Illa noto propior, vocitat quam fama Carambin:
Hæc Boream ſpectans, in finibus Europæis,
Arietis indigenæ frontem quam nomine dicunt.
Quæ ſeſe adverſæ, ſed non vicinius, urgent,
Quam triduo expediat quantum ratis ærea curſu.
Ergo illinc bimarem poſſis agnoſcere Pontum,
Perſimilem, nervo qui circumflectitur, arcus.
Dextera nam reddit nervum: rectiſſima tota
Progrediens, medium circa ne ſola Carambis
Exſtaret ſpatium Boreæ frigentis ad auras.
At lævi curſus lateris curvatur in arcum
Hinc atque hinc, duplicique imitatur cornua flexu.
Inde autem Boream verſus, Mæotidis undæ
Funditur ampla palus: Scythiæ quam plurima circum
Turba colit, Pontique vocant cognomine matrem.
Namque hinc innumero ſeſe trahit agmine pontus
Cimmerium torrens per Boſporon, atque frequenteis
Cimmerios, gelido poſitos ſubter pede Tauri.
Tali ſe ſpecie pelagi fert cærula moles.
Nunc age telluris formam tibi verſibus omnem,
Quam facile haud viſam capias, & mente reponas,
Exſequar: unde ingens veniat tibi gloria quondam,
Siquando ignaros inter bene ſingula narres.
Inprimis igitur Libye concedit in Auſtrum,
Naſcentemque diem: formamque imitata trapezi,
Hinc petit à ſeris exordia Gadibus uſque,
Oceani juxta ſummos arctiſſima fineis:
Illinc Arrabicum propter concluditur æquor

Εὐρύτερον· τόθι γαῖα κελαινῶν Αἰθιοπήων
Τῶν ἑτέρων· τῇ ἄγχι τιταίνεται ὕδατα Ἐρεμβῶν·
Παρδαλέῃ δέ μιν ἄνδρες ἐπικλείουσιν ὁμοίως·
Ἡ γὰρ δισσὴ τε καὶ αὐχμήεσσα τέτυκται,
Τῇ καὶ τῇ κυανῆσι κατάστικτος φολίδεσσιν.
Ἀλλ' ἤτοι πυμάτην μὲν ἐπὶ γλωχῖνα νέμονται
Ἀγχιγιγλάων, Μαυρουσίδος ἔθνεα γαίης.
Τοῖς δ' ἔπι δὴ Νομάδων ἐπαπείλατα ἄστεα φῦλα·
Ἔνθα Μασαισύλιοί τε καὶ ἀγρόνομοι Μασυλῆες
Βόσκονται ζωὸν παισὶν ἀν' ἤπειρόν τε καὶ ὕλην,
Μαιόμενοι βιότοιο κακὴν καὶ ἀεικέα θήρην.
Οὐ γὰρ γειομόροιο τομὴν ἐδάησαν ἀρότρου,
Κείνοις δ' ὅππόθι τερπνὸς ἀκάητος ὀλκὸς ἀμάξης,
Οὐδὲ βοῶν μυκηθμὸς ἐς αὔλιον ἐρχομενάων·
Ἀλλ' αὖτως, ἅτε θῆρες, ἀνὰ δρυὰ βεκολέονται,
Νηῖδες ἀσαχύων, καὶ ἀπόθεες ἀμήτοιο.
Τοῖς δ' ἔπι, Καρχηδὼν πολυήρατον ἀμπέχει ὄρμον·
Καρχηδών, Λιβύων μὲν, ἀτὰρ πρότερον Φοινίκων,
Καρχηδὼν, ἰὼ μῦθος ὑπαὶ βοὶ μετρηθείῃ.
Ἐξείης δ' ἐπὶ Σύρτις ἀγάρροον ὀλκὸν ἐλίσσει
Βαιοτέρη· μὴ τήνδε πρὸς αὐγὰς ἔρχεαι ἄλλη.
Ἄσπετος, εὐρυτέρῃσι βαρυνομένη πρόχοῃσιν·
Ἔνθα, κορυσσομένης Τυρσηνίδος ἀμφιτελίτης,
Ἄλλοτε μὲν πλημμυρὶς ἐγείρεται, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἀμπωλὶς ξηρῇσιν ἐπιρροχάδεσι ψαμάθοισι.
Τάων δ' ἀμφοτέρων μεσάτη πόλις ἐσήεικται,
Ἣν ῥά τε κικλήσκουσι Νέην πόλιν· ἧς ὑπὲρ αἶαν
Λωτοφάγοι ναίουσι, φιλόξεινοι γεγαῶτες·
Ἔνθά ποτ' αἰολόμητις ἀλώμενος ἦλθεν Ὀδυσσεύς.
Κῆνον δ' αὖ πρὶν χῶρον ἐρημωθέντα μέλαθρα
Ἀνδρῶν ἀθρήσειας ὀποφθιμένων Ναζαμώνων,
Οὓς Διὸς ἐκ βουλῆφιν ἀπώλεσεν Αὐσονὶς αἰχμή.

Ἀσβύσαι

Latior: Æthiopas regio qua protulit atros
Altera: quos juxta tellus se pandit Erembûm:
Pantheræ quam fama refert effingere tergus,
Quod ficca confecta siti & squaloribus altis,
Cæruleis hinc inde notis conspergitur agros.
At vero procul, Herculeis vicina columnis,
Progenies extrema colit Mauruſidos oræ.
Queis Nomadum innumero succedunt ordine gentes:
Atque Maſæſylii passim, miſerique Maſylæ,
Cum natis, ſterileis ſylvas ſaltuſque peragrant,
Victum infelicem dura conquirere præda.
Quippe illis nec terra gravi ſulcatur aratro,
Nec gratos edunt gemitus volventia plauſtra,
Nec ſua mugitu repetunt præſepia vaccæ:
Sed pecudum in morem vaſtis in ſaltibus errant,
Indociles jactare ſatus, aut cogere meſſeis.
Poſt hos Carthago dulci venit obvia portu:
Carthago, Tyriis olim, nunc nobilis Afris;
Carthago, bovis, ut memorant, circumdata tergo.
Nec procul inde, minor rapido cum gurgite Syrtis
Æſtuat: inſequitur major quam ſolis ad ortum
Altera, collectis gremio prægnantior undis:
Qua, mare Tyrrhenum magno verſante tumultu,
Nunc gravido exundans pelagus ruit impete, nunc ſe
Fert retro, ſiccaſque fuga relinquit arenas.
At vero ambarum medio diſcrimine, ſurgit
Urbs nova quam pirhibent. cujus poſt mœnia paſſim
Lotophagi poſuere pias, gens hoſpita, ſedeis:
Quas vagus ad terras olim pervenit Ulyſſes.
His etiam deſerta locis magalia paſſim
Cernere erit, cultas quondam Naſomonibus ædeis,
Auſonio exciſis contempta ob numina ferro.

Ἀσβύσαι δ' ὑπὸ τοῖσι μεσηπειροι τελέθυζι·
Καὶ τέμψῳ Λιβυκοῖο θεᾶ, ψαμάθῳ ὑπὸ πολλῇ·
Κυρήνη τ' εὔιππος, Ἀμυκλαίων γένος ἀνδρῶν.
Ἄγχι δὲ Μαρμαρίδαι πεφνευδυκότες Αἰγύπιοιο,
Γαιτύλοί τ' ἐφύπερθε, καὶ ἀγχίγυοι Νήχεντες.
Ἐξείης δ' ὑπὸ τοῖς Φαυρήσιοι· ὧν ὑπὲρ αἶαν
Ναίουσιν Γαραμάντες ἀπείριτοι· ἐν δὲ μυχοῖσι
Βόσκονθ' ἡπείροιο πανύσταλοι Αἰθιοπῆες,
Αὐτῷ ἐπ' ὠκεανῷ, πυμάτης πρὸς τέρματα Κέρνης.
Τῶν πάρος αἰθαλέων βλεμύων ἀνέχουσι κολῶναι·
Ἔνθεν πιοζώτοιο κατέρχεται ὕδατα Νείλου.
Ὃς δήτοι Λιβύηθεν ἐπ' ἀντολίην πολὺς ἔρπων,
Σίρις ὑπ' Αἰθιόπων κικλήσκεται· οἱ δὲ Συήνης
Ἐννάεται ῥεφθέντι μέτ' ὄνομα Νείλον ἔθεντο.
Κεῖθεν δ' ἐς βορέην τεταμυσμένος ἄλλυδις ἄλλος
Ἐπὶ πολὺ σωμάτων εἰλιγμένος εἰς ἅλα βάλλει,
Ὕδατι πιαίνων λιπαρὸν πέδον Αἰγύπτοιο.
Οὐ γάρ τις ποταμῶν ἐναλίγκιος ἔπλετο Νείλῳ,
Οὔτ' ἰλυῒ βαλέειν, ὅτε χθονὸς ὄλκιον ἄξῃ·
Ὅς ῥά τε καὶ Λιβύῃσι διατμήγεται Ἀσίδος αἴης,
Εἰς Λίβα μὲν Λιβύῃ, ἐς δ' αὖγας Ἀσίδα γαῖαν.
Τῷ παρὰ ναιετάουσιν ἀμειρεπέων γένος ἀνδρῶν,
Οἵ πρῶτοι βιότοιο διεκρήναντο κελεύθους,
Πρῶτοι δ' ἱμερόεντος ἐπερρήθησαν ἀρότρου,
Καὶ σπόρον ἰθύζαντες ὑπὲρ αὔλακος ἁπλώσαντο·
Πρῶτοι δὴ γραμμῇσι πόλον διεμετρήσαντο,
Θυμῷ φερασάμενοι λοξὸν δρόμον ἠελίοιο.
Τῶν δέ κεν αὐδήσαιμι, καὶ αὐτῆς πείρατα γαίης,
Καὶ μορφήν. ἡ μὲν γὰρ ὀλίζονος ἔμμορε τιμῆς·
Οὐδὲ μὲν οὐδ' ὀλίγη μέγεθος πέλει, ἀλλά τις ἄλλων
Εὔβοτος, ὀλείωνός τε, καὶ ἀγλαὰ πάντα φέρουσα.
Σχῆμα μὲν οὖν τελέσσῃσιν ὑπὸ πλευρῇσι βέβηκεν,

Εὐρὺ

Hinc media Asbyſtæ terra, Libycoque ſacrata
Templa deo, denſas inter viſuntur arenas,
Cyreneque inſignis equis, cum gente Lacæna.
Mox & Marmaridæ Memphi propioribus arvis,
Gætulique ultra, & finitimi Negretes,
Phauruſique colunt, quorum quæ proxima terris
Innumeri Garamantes habent; regionis at imis
Finibus, Æthiopum ſoboles extrema ſub ipſum
Paſcitur Oceanum, propter Cyrneia Tempe.
Hos contra uſtorum Blemyum ſe tollere colles,
Pinguia quos inter decurrunt flumina Nili,
Quem, procul e Libya tendit dum vaſtus ad ortum,
Æthiopes Sirin vocitant; eundemque Syenes
Indigenæ verſum Nili cognomine donant.
Ergo illinc varie Boreum diſtractus ad axem
In pelagus ſeptem diverſa per oſtia rumpit,
Et pinguem Ægyptum rivis fæcundat opimis.
Scilicet haud alias Nilo præſtantior amnis
Aut limum trahere, aut terræ felicius uber
Reddere: ab Aſiacis Libyen qui ſeparat oris:
A Libe ſed Libyen, Aſiamque relinquit ab ortu.
Hunc circa coluere virûm præſtantia corda,
Qui primi inventas vitam inſtituere per artes,
Et primi lætos experti vomeris uſus,
Semina ſparſerunt rectis Cerealia ſulcis:
Primi etiam radio menſi revolubile cælum,
Luſtrantes obliqua animo veſtigia ſolis.
Ergo illos, terræque adeo formamque modumque
Deinde canam, neque enim parvo decoratur honore,
Aut ſpatiis anguſta patet: quin uberis unæ
Et prati ante alias felix parit omnia læta.
Ac forma in laterum ternas ſit undique ſedes:

Digitized by Google

Εὐρὺ μὲν ἀμφ' ἀκτὰς βορεήτιδας, ὀξὺ δ' ἐπ' ἠῶ,
Ἑλκόμενον ϗ μέχρι βαθυκρήμνοιο Συρίης·
Οὔρεσιν ἀμφοτέροισι περισκεπέεσσιν ἐρυμνὸν,
Τῶν μέσα καλλιρόοιο κατρέχεται ὕδατα Νείλου.
Καὶ τὴν μὲν πολλοί τε ϗ ὄλβιοι ἄνδρες ἔχουσιν·
Ἡ μὲν ὅσοι Θήβῃσιν ἐρικυδέα ναιετάουσι,
Θήβην Ὠγυγίην ἑκατόμπυλον, ἔνθα γεγωνὼς
Μέμνων ἀντέλλουσιν ἐὼν ἀπαντάζεται Ἠῶ·
Ὅσσοι δ' ἐπ' Ἀπόλλωνος μεσάτην ἤπειρον ἔχουσιν,
Ἠδ' ὅσσοι νοτερῇσιν ἐπ' ἠϊόνεσσι θαλάσσης
Παρ' παραλίην ναίουσιν ἐσω Σερβωνίδος ἅλμης.
Τῆς μὲν πρὸς ζεφύροιο, Μακηδόνιον πολίεθρον·
Ἔνθα Σινωπίτου Διὸς μεγάλοιο μέλαθρον
Χρυσῷ τιμήεντι κεκαλυμένον· οὐκ ἂν ἐκείνου
Νηὸν ἐν ἀνθρώποισι θεότερον ἄλλον ἴδοιο·
Οὐδὲ μὲν ἀφνειὴν ἑτέρην πόλιν· ἠχί περ ἄκραι
Φαίνονται σκοπιαὶ Παλληνίδος Εἰδοθεείης.
Τὴν δὲ μετ' ἀντολίηνδε, πρὸς Καλιώτιδα πέτρην,
Πηλὴν πολίεθρον ἐπώνυμον ἄνδρες ἔχουσι,
Ἔξοχα ναυτιλίης δεδαημένοι· οἱ μὲν ἐκεῖνοι
Ἀνέρες ἐν Λιβύεσσιν ἀριθμιοι. ἦ γὰρ ἐς αὐγὰς
Ἑσπερίους Νείλοιο νενασμένον ἕλαχον ἄρουρα.
Ἄλλοι δὲ πλεῖστοι τὴνδε χθόνα ναιετάουσιν·
Οἱ μὲν ἐπ' ὠκεανῷ· οἱ δ' ἠπείρου ἀνὰ μέσσας·
Οἱ δ' ἀμφ' Εὐρίης Τριτωνίδος ὕδατα λίμνης,
Ἧτε μέζη Λιβύης ἀμφέλκεται εὐρέα πόντον.
Τοίη μὲν Λιβύης μορφὴ ϗ σχῆμα τέτυκται.
Εἰ δὲ ϗ Εὐρώπης ἐθέλεις τύπον, εἴ τι σε κοίσω.
Αὐτὰρ μὲν Λιβύης ῥυσμὸς πέλει, ἀλλὰ μετ' ἄρκτους
Ἐσπερίας, ϗ τοῖος ἐπ' ἀντολίην πάλιν ἕρπει,
Οἷος ϗ νοτίης Λιβύης ὑπὲκ τέρμα βέβηκεν.
Ἀμφὼ δ' ἶσον ἔχουσιν ἐπ' Ἀσίδα νείατον ἶχνος·

Ἡ

Latior illa quidem boreum ſub littus, at arcta
Solis ad exortum, longe ſcopuloſque Syenes:
Qua montes alte gemini tolluntur in auras,
Quos inter medius pulchro fluit agmine Nilus.
Atque illam multique colunt opibuſque beati
Qui celebreis centum diverſis ordine portis
Ogygias habitant Thebas, ubi mane micantem
Auroram claro Memnon clamore ſalutat:
Et qui ſeptenas mediis in ſedibus urbeis:
Quique alto vicina mari tenuere ſub Auſtrum
Littora, ſtagnanteis intra Serbonidis undas.
Ad Zephyrum tendit Macedo quam condidit urbem.
Hic vario ornatu fulgens, aurique ſuperba
Luce Sinopitæ templum Jovis. Haud equidem illo
Delubrum adſpicias terris auguſtius ullum:
Divitiis urbemve parem, qua turribus altis
Tollunt ſe ſpeculæ Pallenidis Idotheiæ.
Hinc ortum verſus, propter Caſiotida rupem,
Incoluere urbem Pelei de nomine dictam
Egregii imprimis nautæ: ſed quos tamen Afris
Non recte annumeres: alia nam mœnia parte
Septifidi Eoo poſuerunt margine Nili.
Multi præterea Libyen tenuere coloni:
Littoraque Oceani propter, mediaſque per oras,
Stagnanteiſque amplæ circum Tritonidis undas,
Quæ mediam ingenti Libyam tenet incita ponto.
Atque hanc in ſpeciem Libye ſe porrigit ingens.
Nunc neque te Europæ cupidum celabimus oras.
Cui Libycæ par forma quidem, ſed verſa ſub arctos
Conſurgit: talemque refert ſe deinde ſub ortus,
Qualem ſe notias Libyæ componit ad oras.
Inque Aſiam ſuprema pares veſtigia figunt:

Ἡ μὲν πρὸς Βορέλιν, ἡ δ' ἐς νότον. εἰ δέ κε θείης
Ταύτας ἀμφοτέρας γαῖαν μίαν, ἦ κεν ὅπισθε
Σχῆμα πέλοι κώνῳ πλαγίης ἴσον ἀμφοτέρηζιν·
Ὀξὺ μὲν, ἐς πέλαγος, πλατὺ δ' ἀντολίλιν ὑπὸ μέσσιν,
Τοὕνεκά μοι τοιοῦτον ἰδὼν πόρον ἀμφοτεράων
Ἠπείρων ῥέα τέρμα κιχήσεαι Εὐρωπείης.
Τῆς ἤτοι πυμάτην μὲν ἐπὶ γλωχῖνα νέμονται
Ἀγχοῦ σηλάων, μεγαθύμων ἔθνος Ἰβήρων,
Μήκος ἐπ' ἠπείροιο τεταμμένον, ἧχι Βορείῃ
Ὠκεανὸς κέχυται ψυχρὸς ῥόος· ἔνθα Βρεταγνοὶ,
Λαθικά τε φῦλα νέμονται ἀρειμανέων Γερμανῶν,
Ἐρχυνίῃ δρυμοῖο παραθρώσκοντες ὀρόγκοις.
Ἤπειρον κείνην ἑκελίλν ἐνέπουσι βοείην.
Τοῖς δ' ἔπι Πυρρηναῖον ὄρος, καὶ δώματα Κελτῶν,
Ἀγχόθι πηγάων καλλιρρόου Ἠριδανοῖο·
Οὗ ποτ' ἐπὶ πρηχοῆζιν ἐρημαίλν ἀνὰ νύκτας
Ἠλιάδες κώκυσαν ὀδυρόμεναι Φαέθοντα.
Κεῖθι δὲ Κελτῶν παῖδες ὑφήμενοι αἰγείροιζι
Δάκρυ ἀμείργονται γρυσαυγέος ἠλέκτροιο.
Τόνδε μέθ' ἑξείης Τυρσηνίδος ἤθεα γαίης.
Τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην ἀναφαίνεται Ἄλπιος ἀρχὴ,
Τῆς διὰ μεσσατίης καταχύεται ὕδατα Ῥλίῳ,
Ἰσάτιον ποτὶ χθῦμα Βορηιάδος ἀμφιτρίτης.
Ῥλίῳ δ' ἐξείης ὑπιτέλλεται ἱερὸς Ἴστρος,
Ἴστρος ἐς ἀντολίην τελεσσάμενος, ἄγχι θαλάσσης
Εὐξείνου, τόθι πᾶσαν ἐρεύγεται ὕδατος ἄχνην,
Πεντάπόροις πρηχοῆζιν ἐλισσόμενος πρὸς Πόντον.
Τῷ μὲν πρὸς Βορέην τετανυσμένα φῦλα κέχυται
Πολλὰ μάλ' ἐξείης, Μαιώτιδος ἐς στόμα λίμνης,
Γερμανοὶ, Σάρματαί τε, Γέται θ' ἅμα, Βασάρναί τε,
Δακῶν ἄσπετος αἶα, καὶ Ἀλκήεντες Ἀλανοὶ,
Ταῦροί θ' οἳ ναίζιν Ἀχιλλῆος δρόμον αἰπὺν,

Στεινὸν

Hæc boream, notον illa tuens, quas corpus in unum
Si ſtatuas coiiſſe tibi, mox ductibus æquis
Amborum unus laterum ſe proferet ingens:
Arctior Heſperius, medium ſed latus in ortum.
Ergo hac ſiquando poſitas utraſque figura
Conſpicies, facile Europæ deprehenderis oras.
Quam, procul occiduas qua tenditur uſque columnas
Ultima, magnanimum gentes paſcuntur Iberum:
Et longum tenuere ſolum qua frigidus amnis
Funditur Oceani borei: quaque arva Britanni,
Bellacumque colit Germanum candida pubes,
Hercynios ſuperans ſaltus tumuloſque comanteis.
Atque illa exuviis tauri componitur ora.
Tum Pyrrhenæi montes, Celtumque penates,
Eridani ad pulchris ſurgenteis amnibus undas.
Cujus apud flumen quondam ſub nocte ſilenti
Heliades mæſtis flebant Phaëthonta querelis:
Unde illic Electra frequens legit aurea Celtes
Populeis lacrymæ in morem manantia ramis.
Proxima Tyrrhenæ ſedes ſubit ordine terræ.
Cujus ad exortum primis ſe collibus Alpes
Oſtendunt: delapſa ruunt queis flumina Rheni,
Æquoris ad Borei curſu tendentia fluctus:
Tum ſacer exoritur Rheno conterminus Iſter:
Iſter in auroram properans, Euxinaque longe
Æquora: qua ſpumam pelago vomit ultimus omnem,
Peucem quinque vagis circum complexibus urgens.
Illius ad boreas parteis colit ordine longo
Denſa virum ſoboles, Mæotidis uſque ſub ora,
Germani, Samataque, Getæ ſimul, & Baſtarnæ,
Dacorumque ingens tellus, & robur Alanum,
Et Tauri, colitur quibus ingens curſus Achillis,

Στεινὸν ὁμῦ δολιχήν τε, ἢ αὐτῆς ἐς-τόμα λίμνης.
Τῶν δ' ὕπερ ἐκτέταλαι πολυΐπτων φῦλον Ἀλανῶν.
Ἔνθα Μελάγχλαινοί τε ἢ ἀνέρες Ἱππημολγοὶ,
Νόμοί θ', Ἱπποπόδες τε, Γελωνοί τ', ἠδ' Ἀγάθυρσοι·
Ἦχι Βορυσθένεος ποταμῦ τεταρνυσμένον ὕδωρ
Μισγεται Εὐξείνῳ, Κελῦ περπάροιθε μετώπου,
Ὀρθὸν ἐπὶ γραμμῆ, κατεναντίον κυανεάων.
Κεῖθι ἢ Ἀλδήσκοιο ἢ ὕδατα Παντικάπαο
Ῥιπαίοις ἐν ὄρεσσι διώνδιχα μορμύρουσι.
Τῶν δὲ ῥοὰς προχοῇσι, πεπηγότος ἐγγύθι πόντου,
Ἡδυφανὴς ἤλεκτρος ἀέξεται, οἷά τις αὐγὴ,
Μιλίης ἀρχομένης· ἀδάμαντά τε παμφανόωντα
Ἐγγύθεν ἀθρήσειας ὑπὸ ψυχροῖς Ἀγαθύρσοις.
Ἴστρος μὲν τοσσοῖσδε βορειότερος γεγάασι·
Πρὸς δὲ νότον Γέρραι, ἢ Νομίκι ἄστε ἐρυμνά·
Παννόνιοι, Μυσοί τε βορειότεροι Θρηϊκων,
Αὐτοί τε Θρῆικες ἀπείρονα γαῖαν ἔχοντες·
Οἱ μὲν ἐπὶ πλευρῇσι Προποντίδος ἀμφιτελίτης,
Οἱ δ' ὑπὲρ Ἑλλήσποντον ἀγάρροον, οἱ δ' ὑπὸ αὐτῆς
Αἰγαίης βαθὺ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
Ἔνθα μελισσοβότοιο κατὰ σκοπιὰς Παλλήνης
Φύεται ἀσπέρος καλὸς λίθος, οἷά τις ἀσπὶς
Μαρμαίρων, λυχνίς τε πυρὸς φλογὶ πάμπαν ὁμοίη.
Ἴστρον μὲν ποταμὸν τόσοι περιναιετάουσι.
Φερέζεο δ' Εὐρώπης λοιπὸν πόρον, ὃς ἐπὶ τελευτῇ
Ἐκτέταται κρηπῖδα πρὸς ἠῶ· τὴν μὲν, Ἰβήρων,
Τὴν δὲ, Πανελλήνων, τὴν δ' ἑσπερίων Αὐσονίων.
Ἀλλ' ἤτοι πυμάτη μὲν ἀγαυῶν ἔσιν Ἰβήρων,
Γείτων ἀκεανοῖο πρὸς ἑσπέρη· ἐν δέ οἱ ἄκρη

Στη-

Anguſtus, longuſque, ipſam ſuper uſque paludem.
Hos ultra ſe dives equis gens pandit Alanum,
Queiſque Melanchlænis nomen, quibus Hippemolgis,
Neurique, Hippopodeſque, Gelonique, atque Agathyrſi:
Quos inter fluvii delata Boryſthenis vnda
Influit Euxinum pelagus caput arietis ante, &
Cyaneas contra recta e regione locatas.
Illic Aldeſci quoque flumina Panticapæque
Murmure diverſo Riphæa cacumina linquunt.
Atque horum ad fauceis, gelidi prope marmora ponti,
Naſcitur electri blandus nitor: ut nova primo
Lumine luna micat. juxtaque adamanta videres
Spirantem gelidis Agathyrſum in finibus igneis.
Tot ſpectat Iſtro boreum vicinius axem.
At notii Gerræ veniunt, & Norica caſtra,
Pannonii, ac Myſi propius quam Thracia pubes
Ad Boream, Thraceſque ipſi regionibus amplis:
Quæque Propontiaci circa ſtant gurgitis æſtus,
Quæque Helles rapidum propter mare, quæque ſonantis
Æquoris Ægæi fluctu tunduntur ab alto.
Feliceis hic propter apum Pallenidas arceis
Naſcitur Aſterius pulcer lapis, ignea qualis
Aſtra micans radiis, flammæque ſimillima lychnis.
Tot degunt Iſtri circum vaga flumina gentes.
Nunc reliquam Europen, roſeos quæ vergit ad ortus,
In triplex diſtincta latus, luſtremus: Iberum
Hinc genere, hinc Grajis, Italorum hinc prole frequentem.
Atque equidem extremum claris habitatur Iberis,
Heſperio confine mari: qua ſurgit in auras

Altera

Στηλαίων Ἀλύβη κεῖ μία· τῆς δ' ὑπένερθε
Ταρτησσὸς χαρίεσσα, ῥυηφενέων ἠδ' ἀνδρῶν,
Κεμψοί θ', οἳ ναίουσιν ὑπαὶ πόδα Πυρηναῖον.
Μέσση δ' ἀμφοτέρων περιπέπλαται Αὐσονὶς αἶα
Πελυτενής· τὴν μὲν τε μέσην ὄρος ἄνδιχα τέμνει
Ὀρθὸν, ἅτ' ἐκ σάθμης ἐθυμμένον· οὐκ ἂν ἐκεῖνο
Ἴδοις μωμήσαιτο σοφῆς ὑποεργὸς Ἀθηνῆς·
Ὅ ῥά τε κικλήσκουσιν Ἀπέννινον. ἐκ δὲ βορείης
Ἅλπιος ἐρχόμενος, Σικελὴ ἐπὶ πορθμίδα λήγει.
Πολλὰ δὲ οἱ φῦλ' ἀμφὶ, τάτοι ῥέα πάντ' ἀγορεύσω,
Ἀρξάμενος πλευρῆς ζεφυρίτιδος ἐκ βορέαο.
Τυρρηνοὶ μὲν πρῶτ', ἔπι δὲ σφίσι φῦλα Πελασγῶν.
Οἵ ποτε Κυλληνήθεν ἐφ' ἑσπερίην ἅλα βάντες,
Αὐτόθι νηήσαντο σὺν ἀνδράσι Τυρρηνοῖσι.
Τοῖς δ' ἔπι, μέρμερον ἔθνος ἀγαυῶν ἐσι Λατίνων,
Γαῖαν ναιετάοντες ἐπήρατον, ἧς ἀπὸ μέσσης
Θύμβρις ἑλισσόμενος καθαρὸν ῥόον εἰς ἅλα βάλλει·
Θύμβρις ἐυῤῥείτης ποταμῶν βασιλεύτατος ἄλλων,
Θύμβρις ὃς ἱμερτὴν ἀποτέμνει ἄνδιχα Ῥώμην,
Ῥώμην τιμήεσσαν, ἐμῶν μέγαν οἶκον ἀνάκτων,
Μητέρα πασάων πολίων, ἀφνειὸν ἔδεθλον.
Τῇ δ' ἔπι, Καμπανῶν λιπαρὸν πέδον· ἦχι μέλαθρον
Ἀγνῆς Παρθενόπης, σαχύν περ βεβριθὸς ἀμάλλαις,
Παρθενόπης, λιὴ πόντος ἑοῖς ὑπεδέξατο κόλποις.
Πρὸς δὲ νότον, μάλα πολλὸν ὑπὲρ Σειρηνίδα πέτρην,
Φαίνονται προχοαὶ Πουκεντίνης Σιλάριο.
Ἄγχι δὲ Λευκανοὶ καὶ Βρέντιοι ἄνδρες ἔασι,
Τοσσάτιον ναίοντες ὅσον λευκὴν ἐπὶ πέτρην.
Κεῖθεν δ' ἐς βορέην ζεφύρην περιπέπλαται ἀκρη.
Τῇ δ' ὑπο Λοκροὶ ἔασιν, ὅσοι προτέροις ἐτέεσσιν
Ἦλθον ἐπ' Αὐσονίην, σφετέρης μιχθέντες ἀνάσσαις,
Τῷ καὶ νῦν ἠθος ἐσὶν ἐπὶ προχοῇσιν Ἁλητος.

Τὰς

Altera de pilis Alybe: quam ditibus infra
Felix indigenis positu Tarteſſus amœno,
Et Cempſi gelido ſubter pede Pyrrheneo.
At media apparet tellus ampliſſima campis
Auſoniæ: mediam quam mons rectiſſimus omnem
Dividit, ad certam veluti deſcriptus amuſſim:
Non illum comes ipſe queat culpare Minervæ.
Nomen Apennino faciunt. Hic Alpibus uſque
A boreis Siculi pertingit gurgitis æſtus.
At variæ circum gentes: quas exequar omneis,
Qua Zephyrum arctois exceptat partibus orſus.
Principio Tuſcique colunt, ſoboleſque Pelaſgum,
Qui mare ad Heſperium Cyllenæ ab ſede profecti,
Hic ſe Tyrrhenis olim junxere colonis.
Poſt hos egregia celebres virtute Latini
Præſtanti regione colunt, quam flumine pulchro
Thybris habet mediam, & pelago ſe plurimus infert:
Thybris nobilium late regnator aquarum:
Thybris qui medio pulchram ſecat agmine Romam:
Romam, quæ noſtris ſe regibus inclyta jactat:
Urbibus illa caput cunctis, ampliſſima ſedes.
Hanc pinguis Campanus ager, caſtæque ſequuntur
Limina Parthenopes, ſpiceis conferta maniplis:
Parthenopes, udis pontus quam excepera ulnis.
At vicina noto Silari Picentia longe
Oſtia ſe produnt, ultra Sirenida rupem.
Proxima Lucanique tenent, & Brentia pubes,
Usque ad Leucopetræ vergens candentia ſaxa.
Illinc in boream zephyri ſtat nomine rupes,
Hoſpitio Locris: Italas qui nuper ad oras
Venerunt, dominas auſi violare relictas;
Quorum & nunc generi fauces habitantur Alecis.

Hinc

Τὺς δὲ μέθ' ἑξείης Μεσαπόντιοι. ἐγγύθι δέ σφων
Ἱμερτὸν πολίεθρον ἐϋσεφάνοιο Κρότωνος,
Ναιόμενον χαρίεντος ἐπ' Αἰσάρῳ ὀχθήσιν·
Ἔνθά κεν αἰπὺν ἴδοιο Λακινιάδος δόμον Ἥρης.
Ἔσι δέ τοι κἀκεῖθι Διὸς μέγα χωσαμένοιο
Δειλαίη Σύβαρις ναέτας σεναχήσα πεσόντας,
Μηναμένης ὑπὲρ αἶσαν ἐπ' Ἀλφειῷ γεραέσσι.
Σαυνῖται δ' ἐπὶ τοῖσι μέσῳ χθόνα ναιετάουσι,
Καὶ Μαρσῶν θόνα φῦλα. Τάφος δ' ἁλὶς ἐγγύθι κεῖται,
Ἣν ποτ' Ἀμυκλαίων ἐπολίσσατο καρτερὸς Ἄρης.
Ἐξείης δ' ἐπὶ τοῖσι, Καλαβρίδος ἤθεα γαίης,
Φῦλά τ' Ἰηπύγων τεταρυσμένα μέσφ' Ὑρίοιο,
Παῤῥαλίας Ὑέης, τόθι σύρεται Ἀδριὰς ἅλμη
Πόντον ἐς ἀγχίπορον Ἀκυλήϊον· ἔνθα νέναται
Ἄσυ Τεγεσταίων, μυχάτοις ἐπὶ πείρασι πόντου.
Τόσσα μὲν Αὐσονίλλῳ ἐκατόσκελα ἔθνεα γαῖαν.
Κεῖθεν δ' εἰς αὐγὰς σρεπτὴ ἐφασύρεται ἅλμη,
Θῖνας ὑποξύσσα Λιβυρνίδας, ἀμφί τ' ἐρυμνὸν
Ὑλείων χθόνα πᾶσαν, ὅση ἐφεκέκλιται ἰθμῷ,
Βυλιμέων τ' ἀκτὰς· ἐπὶ δ' ἄσπετον ὀλκὸν ἄγυσα,
Ἰλυσικλὺν ἐπὶ χέρσον ἐλίσσει, ἄχεα κολώνης,
Οὐρέων τ' ἠλιβάτων, τὰ Κεραύνια κικλήσκυσι.
Κεῖνον δ' ἂν ἐπὶ κόλπον ἴδοις ἐρυκυδέα τύμβον,
Τύμβον ὃν Ἁρμονίης Κάδμοιό τε φῆμις ἐνίσπει.
Κεῖθι γὰρ εἰς ὀφίων σκολιὸν γένος ἠλάσαντο,
Ὁπποτ' ἀπ' Ἰσμηνῆς λιπαρὸν μετὰ γῆρας ἵκοντο.
Ἔνθά σφιν τέρας ἄλλο θεοὶ θέσαν· ἀμφὶ γὰρ αἶαν
Κείνην ἀμφοτέρωθεν ἐρηρέδαται δύο πέτραι,
Αἵ τ' ἄμφω σωιᾶσι δονεύμεναι, εὖτέ τις ὀχὴ
Γίγνεται ἐναέτῃσι κυλινδομένοιο κακοῖο.
Πρὸς νότον, μάλα πολλὸν ὑπὲρ Θρήϊκην ἐείκοσιν,
Ὠρικίην δ' ὑπὲρ αἶαν, ἐρείδεται Ἑλλάδος ὀχὴ,

Πολ-

Hinc Metapontorum pubes: & læta Crotonis
Oppida, quæ famam pugilum meruere coronis,
Fluminis Æſari gratos habitantur ad amneis:
Sublimi colitur qua diva Lacinia templo.
Hic etiam, vaſtata Jovis non mollibus iris,
Infelix Sybaris civeis ſuſpirat ademptos,
Alphei miſero raptos in dona furore.
Samnitæ media regnant tellure, fugaxque
Marſorum genus: & propter maria alta Tarentum,
Acer Amyclæum quam mars erexit in auras.
Mox Calabræ ſubeunt ſedes, atque oppida longe
Uſque ſub æquoreas Hyrii tendentia ſedeis
Gentis Japygiæ: qua voluitur Adria vaſtus
In freta vicini fubiens Aquileïa ponti:
Tergeſtumque maris colitur ſeceſſibus imis.
Tot paſſim Auſoniis populi paſcuntur in oris.
Inde ſub auroram flexis anfractibus æquor
Arva Liburnorum plangens terit, Hylleumque
Tellurem, quæcunque patet proclivis ad Iſthmum,
Bulimeumque actas. tum longa volumina ducit
Illyricam circa terram, ſuper uſque minanteis
In cælum ſcopulos quos Acroceraunia dicunt.
Hoc propter pelagus ſpectes memorabile buſtum,
Buſtum quod Cadmi fama Harmoniæque celebrat.
Namque illic tortos verſi perhibentur in angueis,
Ut procul Iſmeno molli venere ſenecta.
Quinetiam hic aliud monſtrum poſuere beati.
Nam gemina hinc atque hinc extant contraria ſaxa:
Quæ ſonitu ingenti coëunt, cum gentibus illis
Exitium crudele parant volventia fata.
Inde Noto propius, Thracæ procul ubera ſupra,
Oriciumque ſolum, Græcæ primordia terræ,

Exſur-

Πολλὸν ἀνερχομένη, διασῇ ζωσθεῖσα θαλάσσῃ,
Αἰγαίῃ, Σικελῇ τ', ἄνεμον δέ τοι Ἕλλαχ' ἑκάστη·
Ἑσπέριον Σικελὴ, τόν τε ζέφυρον καλέουσιν·
Αἰγαίη δ' ἄῤῥον. Πέλοπος δ' ὑπὸ νῆσος ὀπηδεῖ,
Εἰδομένη πλατάνοιο μυχοείζονι πετήλῳ.
Ἄκρῳ μὲν γὰ ἔοικεν ἐεργομένῳ γενὸς ἰσθμὸς.
Πρὸς βορέλω, ἢ κοινὸν ἐφ' Ἑλλάδος ἴχνος ἐρείδων·
Φύλῳ δ' ἤπειρος πολυδινήτῳ ἀείμετρος,
Κόλποις εἰναλίοις ἐσεμμένη ἔνθα καὶ ἔνθα.
Τῆς μὲν ζεφύροιο τελφυσσίδος ἤθεα γαίης·
Ἔνθ' ἐρατεινότατος ποταμῶν Ἀλφειὸς ὁδεύει,
Σχιζόμενος ῥεέθροισι Μεσσηνίῃ Εὐρώτᾳ.
Οἵ τ' ἄμφω Ἀσέηθεν ἀναβλύζουσι ῥέεθρα,
Καὶ ὁ μὲν Ἠλείων, ὁ δ' Ἀμυκλαίων χθόνα τέμνει
Καδδὲ μέσην νῆσον, κοίλην χθόνα ναιετάουσιν
Ἀρκάδες Ἀπιδανῆες ὑπὸ σκοπιῇ Ἐρυμάνθου.
Ἔνθα Μέλας, ὅθι Κεῖθις, ἵνα ῥεῖ ὑγρὸς Ἰάων,
Ἧκι δ' Ὠγύγιος μηκυνθείσαις ὕδασι λάθων.
Ἀγχοῦ δ' Ἀργείων ἄρουσις, καὶ γαῖα Λακώνων,
Ἡ μὲν ἐς ἀντολίην, ἡ δ' ἐς νότον εἰσορόωσα.
Δοιαὶ δ' Ἰσθμιαι νῶτα περιβρομέουσι θάλασσαι,
Ἥτ' Ἐφύρης ἀνικρὺ ποτὶ ζόφον, ἥτε πρὸς αὐγὰς
Ἑλκομένη, τὴν μέν τε Σαρωνίδα κικλήσκουσι.
Νέρθυγε μὲν Ἰσθμοῖο πρὸς αὐγὰς Ἀτλικὸν ὕδωρ,
Τῷ διὰ θεσπεσίης Φέρεται ῥόος Ἰλισσοῖο,
Ἔνθεν δὲ βορέης ποτ' ἀνήρπασεν Ὠρείθυιαν.
Τῷ δ' ἔπι Βοιωτῶν τε πέδον καὶ Λοκρὶς ἄρουρα.
Θεσσαλίη δ' ὑπὸ τοῖσι, Μακηδονίης τε πόληες.
Ταῖς δ' ὑπὸ Φαίνοπα κορυφαὶ χιονώδεος ἄμπυξ
Θρηϊκίης· ξ δ' ἄντα ποτὶ ῥιπὴν ζεφύροιο
Δωδώνης ἤπειρος ἀπείριτος ἐκτετάνυσται.
Τῆς δ' ὕπερ ἐς νότον εἶσιν ὑπὸ σκοπιὴν Ἀοῳκύνθου,

Ἂν-

Exſurgunt dupliceis inter ſublimia fluctus,
Ægeum Siculumque: ſuæ ſed cuilibet auræ:
Heſperiæ Siculo, Zephyrum quas nomine dicunt;
Eurus at Ægæo. Pelopis ſubit inſula deinde,
Perſimilis platani folio, quod muris acuto
Fine refert caudam. tenuis namque Iſthmus ad arctos
Caudicis in ſpeciem Graium connectitur oris:
Ipſa autem folii tellus ſe pandit in orbem,
Quem varii maris inde ſinus atque inde coronant;
Ejus ad occiduas ſtat terra Triphyllica parteis:
Quam liquidis Alpheus amans perlabitur undis,
Meſſeni Eurotæ fugiens diverſus ab amni,
Ambo Aſea vicina licet primordia ducant:
Atque hic Eleum terram ſecat, ille Laconum;
At media degunt intro regione repoſti
Arcades Apidani, ſubter ſcopulos Erymanthi:
Qua Crathiſque, Melaſque fluunt, quaque udus Iaon
Volvitur, & priſco Ladon ſe porrigit amni.
Argivi quos propter arant, durique Lacones:
Ortibus hi roſeis, illi vicinius Auſtro.
Tum geminum pelagus circum fremit Iſthmia terga:
Hinc Ephyres noctem contra ſinus, inde ſub ortum
Tracta Saroniaci volvuntur marmora ponti.
Aſt Eoa jacens Iſthmo ſubit Attica tellus,
Iliſſus mediis dius quam perluit undis,
Unde olim boreas raptam abſtulit Orithyam.
Proxima Bœotique tenent, Locrique frequentes,
Arvaque Theſſaliæ propter, Macedumque penates.
Quos ultra niveis aperit ſe Thracius Æmus
Verticibus: Zephyri contra quem deinde ſub auras
Explicat immenſos nemorum Dodona receſſus.
Hanc ſupra notia late regione vagantur

Ἀνδρῶν Αἰτωλῶν πεδίον μέγα· τῇ διὰ μέσῃ
Σύρεται ὁλκὸν ἄγων Ἀχελωΐῳ ἀργυροδίνης,
Τεμνακίης ἐπὶ πόντον ἑλισσόμενος, διὰ μέσων
Νήσων ἃς καλέουσιν Ἐχινάδας. εἰσὶν ὁμοίων
Ἑσπέραι ἄλλυδις ἄλλαι Κεφαλληνίων πολίεθρα.
Τῷ δ' ἐπὶ Φωκὶς ἄρουρα πρὸς ἀντολίην τε καὶ ἠῶ,
Ἑλκομένη βορέηνδε, μέχρι σώματα Θερμοπυλάων,
Παρνησσῷ νιφόεντι ὑπὸ πτυχί, τῇ διὰ μέσσης
Κηφισσῷ μέγα χοῖμα κατερχόμενον κελαρύζει.
Τῷ πάρεστι Πυθῶνι θυόεν πέδον, ἔνθι δεδάκουσι
Δελφύνης τρηχέσι θεὸν φαρέτρᾳ ὀλοὸς
Ὀλοὸς ἀπειρεσίῃσιν ὑπηφείσιν φολίδεσσι,
Νηῷ ἐν ἱμερτῷ, ὅθι πολλάκις αὐτὸς Ἀπόλλων
Ἢ ὑπὸ Μιλήτου ἢ ἐκ Κλάρου ἄρτι βεβηκὼς,
Ἰσάμενος χρυσέης ἀναλύεται ἄμματα φαρέτρης.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἱλήκοι· σὺ δέ μοι Διὸς ἔννεπε Μοῦσα
Νήσων πασάων ἱερὸν πόρον, αἵτ' ἐνὶ πόντῳ
Ἀνδρείοισι ναίουσι τετραμμέναι ἄλλυδις ἄλλαι.
Ἤτοι μὲν κατέναντα μέσον ὑφεσπερίων σηλάων,
Ἑκατόντορος Γάδειρα φαείνει ἀνθρώποισι
Νῆσος ἐπ' ἀμφιρύτης, ἐπὶ τέρμασιν Ὠκεανοῖο.
Ἐνθάδε Φοινίκων ἀνδρῶν γένος ἐναίουσιν,
Ἀζόμενοι μεγάλοιο Διὸς γόνον Ἡρακλῆα.
Καὶ τὴν μὲν ναιετῆρες ἐπὶ πρεσβυτέρων ἀνθρώπων
Κλῃζομένην Κοτίνην, ἐφημίσαντο Γάδειρα.
Νῆσοι δ' ἐξείης Γυμνήσιαι, ἄγχι τε Βήσσης,
Σαρδώ τ' εὐρυτάτη, καὶ ἀπείρητον εἰν ἁλὶ Κύρνος,
Ἣν ῥά τε Κορσίδα φῶτες ἐπιχθόνιοι καλέουσιν·
Ὕλη δ' ἀμφιλαφὴς ἔτις τόσον ὅσσον ἐκείνη.
Τῇσδε μέτ', Αἰόλου εἰσὶ πρόμοι εἰν ἁλὶ νῆσοι,
Αἰόλου Ἱπποτάδαο φιλοξείνου βασιλῆος,
Αἰόλου, ὃς θνητὰ μετ' ἀνδράσιν ἔλαχε δῶρα.

Κι-

Ætolum populi, ſubter ſpeculas Aracynthi:
Qua medios Achelous agens argenteus amneis,
Tandem Trinacriæ rapidus ſe condit in æquor,
Inter Echinadias rupeis: queis plurima circum
Hinc atque inde Cephallenum ſeſe oppida jungunt.
Phocidis hunc propter tellus ſuccedit ad ortum,
In bream ſurgens prope fauceis Thermopylarum,
Parnaſſique caput: cujus de rupibus altis
Cephiſi magnum ſtrepitu delabitur agmen.
Tum ſacræ Pythonis ager: qua Delphicus ille,
Innumeris horrens ſquamis immania terga,
Innexus divi tripodas complectitur anguis,
Liminibus caris: ipſe huc nam creber Apollo,
Mileto Clariiſve recens advectus ab oris,
Se recipit, ſolvens auratæ vincla pharetræ.
Ac bonus ille quidem faveat: tuque ordine ſacrâs
Muſa mihi terras memora, quaſcunque jacenteis
Hinc atque inde viri vaſtum coluere per æquor.
Atque equidem Heſperias inter, prima inſula, rupeis
Amotæ penitus Gades mortalibus exſtant,
Oceanus pater extremis quas circuit undis:
Phœnices coluere viri, qui pinguibus aris
Herculis immenſo nati Jove numen honorant.
Atque hanc antiquo Cotinuſam nomine dictam,
Indigenæ Gades potius juſſere vocari.
Quam juxta terræ Gymneſides, altaque Buſus,
Sardoque, & medio Cyrnus vaſtiſſima ponto,
Corſida cultores alio quam nomine dicunt:
Non illi nemorum certaverit altera ſylvis.
Tum quibus Hippotades nomen dedit Æolus oris:
Æolus, hoſpitibus quo rex haud æquior ullus,
Æolus, inſigni ornarunt quem munere divi;

Κοιρανίλιν ἀνέμων κλονεόντων θ' ἱσαμβίων τε.
Ἐπζὰ δέ οἱ ταί γ' εἰζιν ἐπώνυμοι ἀνδράσι Πλωταὶ,
Οὕνεκα μέσον ἔχυζι πλείπλοον ἀμφιέλικλον.
Ἐκτέταλαι, πλαγρῆσιν ἐπὶ τεισὶν ἐρηκυῖα·
Τελνακίη δ' ἐπὶ τῆσιν, ὑπὲρ πέδον Αὐζονιήων
Ἄκρα δέ οἱ, Πάχυνός τε, Πελωρίς τε, Λιλύβη τε.
Ἀλλ' ἤτοι Λιλύβη μὲν ἐπὶ ῥιπίδι ζεφύροιο
Εἰζαννέχει, Πάχυνος δ' ἐς αὐγὰς, αὐζὲ ἐπ' ἄρκτυς
Ἠνεμόεσσα Πελωρὶς, ἐς Αὐζονίδα ὁρόωζα.
Τῆς μὲν ἐς βορέαο ὁλοὴ ναύτῃζι κέλαθος,
Στεινή τε, δολιχή τε ἡ ἄχετος· ἦχι θάλασσα
Συρομένη μακρῆσι ἐλιζρέμεν ἀπιλάδεζσιν,
Ἀονίῃ τμηθεῖσα πολυγλώχινι ζιδήρῳ.
Πρὸς ἦ νότον Λιβυκός τε πόρος, ἡ Σύρλις ἔχει
Τῆς ἑτέρης· ἑτέρῃ δ' ἂν ἴδοις ἐς τέρην ζε περήζαι,
Ἐσπερίλιν· τὸ πρόσθε δύω νησῖδες ἔαζι,
Μλῶιγξ ἡ Κέρκινα, Λιβυζικὸν ὅρμον ἔχυζαι.
Ἀλλ' ὁπότ' Ἀδριάδος σκαιὸν πόρον Ἀμφιτρίτης
Εἰσελάσῃς ἐπὶ νηὸς, Ἰηπυγίδι ἐπὶ γαῖαν,
Δήεις ἰφθίμυς Διομήδεος αὐτίκα νῆσον·
Ἔνθ' ἥρως ἀφίκανε, χαλεψαμένης Ἀφροδίτης,
Ὁππότε τελμίσσων μετεκίαθεν ἔθνος Ἰδήρων,
Ἧς ἀλόχυ βυλῇσι κακόφρονος Αἰγιαλείης.
Ἐξείης ἦ πόροιο, πρὸς αὐγὰς Ἰονίοιο,
Ἀψύρτυ νήσων ἀναφαίνεται ἄπλετος ὀλκός·
Τὰς ποτε Κόλχων παῖδες ἐπέδραμον, ὅτ' ἐμόγησαν
Ἰχνια μαζεύοντες ἀλήμονος Αἰητίνης.
Ἐξείης δ' ἐπὶ τῇσι Λιβυρνίδες ἐρρίζωνται.
Πρὸς ἦ νότον μὲν δρυμὰ κεραυνία νηὶ θεούσῃ
Νῆσοί κεν φαίνοιντο περιζίθεν Ἀμβρακιήων,
Καὶ λιπαρὴ Κέρκυρα, φίλον πέδον Ἀλκινόοιο.
Τῇ δ' ἔπι, Νηριτίης Ἰθάκης ἕδος ἠγερέθεται,

Νή-

Imperio cohibere leveis & ſolvere ventos.
Quas ſeptem merito Plotas cognomine dicunt,
Quod medias circum poſſint luſtrare carinæ.
Poſt has Auſonios ultra Trinacria campos
Conſequitur, triplex laterum quam linea claudit,
Treſque arces, Pachynuſque, Peloriſque, Lilybeque.
E quibus ad Zephyrum Lilybe ſe rupibus altis
Erigit: auroram ſpectant juga celſa Pachyni:
Auſoniam gelidaſque arctos ventoſa Peloris.
Atque hinc ad boream miſeris incommoda nautis
Flectitur anguſto ſpatio via, qua mare longis
Illiſum reſonat ſcopulis, & ſaxa pererrat
Aonii quondam ferro convulſa tridentis:
Hinc Libyci Fluctus, atque altera Syrtis ad auſtrum
Porrigitur; namque occiduam ſeſe altera monſtrat
Progreſſo: geminæque ejus prælimine terræ
Occurrunt, Libyco Meninx Cercinnaque portu.
At poſtquam, Adriacæ lævum latus Amphitrites
Nave legens, terræ luſtrabis Iapygis oras,
Hic Diomedeas offendes protinus arceis:
Quas heros Veneris propter conceſſerat iram,
Cum procul extremas genteis peragraſſet Iberum;
Ægialæ metuens ſceleratas conjugis arteis.
Inde oriens qua Phœbus aquas videt aureus eaſdem,
Abſyrti varium tollunt caput undique terræ:
Conſedere quibus Colchi, ſimul Ætinæ
Deſtiterant incerta ſequi veſtigia fruſtra.
Finitimo poſitu queis deinde Liburnides aſtant.
Tum pelago præter nemoroſa Ceraunia vectis
Ad noton, Ambracium produnt ſe protinus arces,
Lætaque Corcyra, Alcinoo chariſſima ſedes:
Nericiæque Ithaces juxta circumflua tellus,

Νήσων τ' ἀλλάων, ὅσσας τ' ὑπὸ χαλκίδος ἕρπων
Δινὴς ἀργυρέης Ἀχελωΐδος ἀμφιελίσσῃ.
Πολλαὶ δ' Ἀμνισοῖο βορειότεραι ὀρόωνται,
Λίγυλαί τ' ἠδὲ Κύθηρα, Καλαύρειά τε τρηχεῖα,
Καρπαθός τ' αὖθ' ἑτέρωθι, ποτὶ ζέφον· ἐγγύθι δ' αὐτῆς
Κρήτη τιμήεσσα, Διὸς μεγάλοιο τιθλίη·
Πολλή τε, λιπαρή τε καὶ εὐβοτος. ἧς ὕπερ Ἴδη,
Ἴδη καλλικόμοισιν ὑπὸ δρυσὶ τηλεθόωσα·
Καὶ τοι μέγεθος θαυμάσιον. ἄνδιχα δ' ἥ πέζης
Αἰγυπλίης Ῥόδος ἐστὶν, Ἰηλυσίων πέδον ἀνδρῶν.
Τλώδε μέτ' ἀντολίηνδε Χελιδόνιαι γεγάασι
Τρεῖς νῆσοι, μεγάλης Παταρηίδος ἔνδοθεν ἄκρης.
Κύπρος δ' εἰς ἀυγὰς Παμφυλίης ἔνδοθι κόλπου
Κλύζετ', ἐπήρατον ἄστυ Διωναίης Ἀφροδίτης.
Ἄγχι δ' Φοινίκης Ἀραδος μεγάλῳ ἐνὶ πόντῳ.
Πρόσθε δ' Σονιάδος κορυφῆς, ἐφύπερθεν Ἀβάντων,
Φαίνονθ' Σάλαμίς τε καὶ Αἰγίνης πολιήθρον.
Ἐντὸς δέ τις ἐσὶ βαθὺς πόρος Αἰγαίοιο,
Ἐντὸς ἔχων ἑκάτερθεν ἀπειρεσίων σιχὰ νήσων,
Ὅσσον ὑπὸ ξεινοπὸν ὕδωρ Ἀθαμαντίδος Ἕλλης,
Σηστὸς ὅπη καὶ Ἄβυδος ἐναντίον ὅρμον ἔθεντο.
Ἐυρώπης δ' αἱ μὲν λαιῆς ὑπὸ νώμασι χειρὸς
Ὁρμῶνθ' ἐξείης. Ἀσίης δ' ὑπὸ δεξιὰ κεῖνται,
Μῆκος ἐπ' ἀρκτῴοιο τιταινόμεναι βορέαο.
Εὐρώπης δ' ἤτοι μὲν Ἀβαντιὰς ἔπλετο μάκρις,
Σκῦρός τ' ἠνεμόεσσα, καὶ αἰπεινὴ Πεπάρηθος,
Ἔνθεν καὶ Λῆμνος, Κραναὸν πέδον Ἡφαίστοιο,
Πέπλαται, Ὠγυγίη τε Θάσος, Δημήτερος ἀκτή·
Ἶμβρος, Θρηϊκίη τε Σάμος, Κορυδάντιον ἄστυ.
Αἱ δ' Ἀσίης πρώτιστα αἶσαν λάχον ἀμφὶς ἴσσαι,
Δηλὸν ἐκυκλώσαντο, καὶ ὄνομα Κυκλάδες εἰσί·
Ῥύσια δ' Ἀπόλλωνι χορὸς ἀνάγουσιν ἅπασαι

Ἀρ-

Atque aliæ paſſim, quaſcunque è Chalcide tendens
Argenteis Acheloë pater complecteris undis.
Multæ etiam Amniſo boream vicinius urgent,
Ægylaque, atque Cythera, Calauriaque aſpera ſaxis,
Carpathus atque alia ſurgens è parte, ſub umbras.
Propter Creta jacet, magni Jovis inclyta nutrix,
Ubere camporum præſtans: quibus eminet Ida,
Ida, frondiferæ quercus cui vertice ſurgunt
Aërio ingenti. juxtaque, Ægyptia contra
Littora Ielyſiis paret Rhodus alta colonis.
Inde Chelidoniæ veniunt tres ſolis ad ortum
Inſulæ, immenſas intra Patareidis arceis.
Inde, Dionææ Veneri gratiſſima, Cyprus
Pamphylo pulſata ſinu concedit in ortum.
Phœnicemque Aradus propter jacet æquore magno.
Suniacum vero ante caput, Salamina domoſque
Æginæ populos ultra ſpectabis Abantum.
Quinetiam Ægæi pelagi vaſtiſſima moles
Innumeris utrinque trahit ſe conſita terris,
Uſque ſub anguſtos fluctus Athamantidos Helles,
Seſtus ubi adverſo portu proſpectat Abydum.
Quarum quas nautæ læva ab regione relinquunt,
Europæ adnumerant: Aſiæ nam dexterus ordo eſt,
Quæ longe arctoum boreæ panduntur ad axem:
At vero Europen agnoſcit Abantia Macris,
Et Scyrus ventoſa, & ſublimis Peparethus.
Unde etiam Lemnus, Vulcani aſperrima tellus,
Emicat, Ogygieque Thaſus, Cerealia rura,
Imbrus, Threïcieque Samos, Corybantica ſedes.
Parte alia Aſiadum primæ Delum orbe perenni
Cyclades includunt: vero hinc ita nomine dictæ.
Acceptæque choros agitant tibi Phœbe ſalutis

Ἀρχομένῳ γλυκερῇ νέον ἔαρ, ὅτ' ἐν ὄρεσσιν
Ἀνθρώπων ἀπάνευθε κύῃ λιγυφθόγγῳ ἀηδών.
Νῆσοι δ' ἐξείης Σποράδες φαιδιμφανόωσιν,
Οἷον ὅτ' ἀννεφέλοιο διὶ ἠέρι εἶδε φάεσα,
Τυγὲ νέφη κραιπνοῖο βιησαμένῳ βορέαο.
Ταῖς δ' ἔπι νῆσοι ἔασιν Ἰωνίδες. ἔνθα ἦ Καῦνος
Καὶ Σάμος ἱμερόεσσα, Πελασγίδος ἕδραμον Ἥρης,
Καὶ Χίος ἠλιβάτῳ Πελιναίῳ ὑπὸ πέζαν.
Κεῖθεν δ' Αἰωλίδων ἀναφαίνεται ἔρεα νήσων,
Λέσβου ἀρυχόροιο, ἧς ἱμερτῆς Τενέδοιο.
Κεῖθι μέλας καὶ κόλπος ἐφ' Ἑλλήσποντον ἵησιν,
Ἀφρὸν ἐρευγόμενος· βορέῃ δ' ὑπὸ πολλὸν ἰόντι
Πέπλαι ἔνθα καὶ ἔνθα περιπνοίδος οἶδμα θαλάσσης.
Ἔστι δέ τις καὶ σκαιὸν ὑπὲρ πόρου Ἐυξείνοιο
Ἄντα Βορυσθένεος πολυώνυμος εἰν ἁλὶ νῆσος
Ἡρώων· Λευκὴν μὲν ἐπωνυμίην καλέουσιν,
Οὕνεκά οἱ τὰ παρέστι κινώπετα λευκὰ τέτυκται.
Κεῖθι δ' Ἀχιλλῆός τε καὶ ἡρώων φάτις ἄλλων
Ψυχὰς εἰλίσσεσθαι ἐρημαίας ἀνὰ βήσσας.
Τοῦτο δ' ἀρίζηλοι Διὸς πάρα δῶρον ὀπηδεῖ
Ἀντ' ἀρετῆς. ἀρετὴ γὰρ ἀκήρατον ἔλαχε λαμπρόν.
Κιμμέριον δ' ἄρα τοι Διὰ Βόσπορον οἴβυς ἰόντι
Ἄλλη ἀπειρεσίη νῆσος πέλει, ἣ ῥά τε λίμνης
Ἔνδοθι δεξιτερῇ Μαιώτιδος ἐκπρομολοῦσα,
Ἧς ἔπι Φαναγόρη καὶ εὔκλειτος Ἑρμώνασσα,
Ἔνθά τε ναιετάουσιν Ἰωνίδος ἔκγονοι αἴης.
Αἵδε μὲν ἀνθρώποισιν ἀγακλέες εἰν ἁλὶ νῆσοι.
Ἄλλαι δ' Ὠκεανοῖο παρὰ ῥόον ἐσφαάνωνται.
Τάων δ' ἂν σχεδίσμον ἐγὼ θέσιν ἐξενέποιμι,
Ὁππότερα τ' ἀνέμοιο παρὰ σφυρὸν ἔσσυται ἐκάστη.
Ἤτοι μὲν ναίουσι βοοτρόφον ἀμφ' Ἐρύθειαν,
Ἄτλαντος παῖδες καὶ χθόνιοι θεοειδέες Αἰθιοπῆες,

Μα-

Una omnes, cum vere novum ridente canora
Montibus amotis nidum componit aëdon.
Excipiunt Sporadum ſcopuli, paſſimque relucent,
Ut quondam innubi radiantia ſidera cælo,
Dum boreis madidi ceſſerunt viribus imbres.
Quas juxta panduntur Ionides, altaque Caunus,
Junonique Samos gratiſſima terra Pelaſgæ,
Et Chios excelſo ſub vertice Pellenæo.
Inde altæ Æolidum rupes tolluntur in auras,
Et ſpatia ingentis Lesbi, Tenedoſque venuſta.
Haud procul inde Melas Helles irrumpit in æquor
Spumeus: at boream propius ſi viſere pergas,
Occurret fervens hinc inde Propontidis æquor.
Quinetiam, adverſum ſpumoſa Boryſthenis ora,
Nobilis Euxini lævo jacet inſula curſu
Heroum: proprio Leucen quam nomine dicunt,
Quod niveo tingit quæ ſunt ibi cunque volucres.
Hic, ut fama refert, anima armipotentis Achillei
Heroumque aliæ deſertis vallibus errant.
Præſtanteis virtute viros decus ab Jove magno
Quod ſequitur. Namque æterni virtutis honores.
At ſi Cimmerium recta per Boſporon ibis,
Dextera per medios tibi ſe Mæotidis æſtus
Offeret, oſtentans immaneis inſula campos:
Quos ſuper Ioniis habitantur civibus urbes
Phænagore, & pulchris cum mœnibus Hermonaſſa.
Tot pelago terræ celebres mortalibus exſtant;
Oceani vaſtis aliæ cinguntur ab undis.
Quarum perſpicuo poſitum tibi carmine pandam,
Et quibus objiciat cæli ſe quælibet auris.
Ergo Atlantiaco fluctu gratiſſima bobus
Divini Æthiopes Erytheæ paſcua complent:

Μακροβίων υἱῆες ἀμύμονες, οἵ ποθ' ἵκοντο.
Γηρυόνῳ μὴ πότμον Ἀγλωόρῳ. αὐτὰρ ὑπ' ἄκρῃ
Ἰρλῃ, ἣν ἐνέπουσι κάρῃ ἔμμεν Εὐρωπείης,
Νήσοις θ' Ἑσπερίδας, τόθι Κασσιτέροιο ῥοὴ θλίβη,
Ἄφνειοι ναίουσιν ἀγαυῶν παῖδες Ἰβήρων.
Ἄλλαι δ' ὠκεανοῖο περὶ Ζορεώτιδας ἀκτὰς
Διοσὶ νῆσοι ἔασι Βρετανίδες, ἀντία Ῥηνοῦ.
Κεῖθι γὰρ ὑσατίῃ ἀπερεύγεται εἰς ἅλα δίνῃ.
Τάων τοι μέγεθος περιώσιον· οὐδέ τις ἄλλη
Νήσοις ἐν πάσῃσι Βρεταννίσιν ἰσοφαρίζει.
Ἀγχι δ', νησιάδων ἕτερος πόρος, ἔνθα γυναῖκες
Ἀνδρῶν ἀνλιπέρηθεν ἀγαυῶν Ἀμνισίων
Ὀργύμμιαι τελέουσι κατὰ νόμον ἱερὰ Βάκχῳ,
Στεψάμεναι κισσοῖο μελαμφύλλοιο κορύμβοις,
Ἐννύχιαι· παίζουσι δὲ λιγύθροος ὄρνυται ἠχή.
Οὐχ ὅτε θρῃκὸς ἐπ' ἠιόσιν Ἀψύνθοιο
Βισονίδες καλέουσιν ἐρίβρομον Εἰραφιώτην·
Οὐδ' ὅτε ζωὸν παίζει μελανδίνῃ ἀνὰ Γάγγῃ
Ἰνδὸς κῶμον ἄγουσιν ἐλεμβρεμέτῃ Διονύσῳ,
Ὡς κεῖνον κατὰ χῶρον ἀνθάζουσι γυναῖκες.
Πολλὸν δὲ πρωτέρωσε ταμὼν ὁδὸν ὠκεανοῖο,
Νῆσόν κεν θάλῃ δυσεργέϊ νηὶ περήσας·
Ἔνθα μὲν ἠελίοιο βεβηκότος ἐς πόλον ἄρκτον,
Ἦμαθ' ὁμῶς καὶ νύκτας ἀειφανὲς ἐκκέχυται πῦρ·
Λοξοτέρη δὲ τῆμος ὑπερφέρεται σκοφαλίγγι
Ἀκτίνων ἰθεῖαν ἐπὶ κλίσιν ἐρχομένάων,
Μέσφ' ἐπὶ κυανέοις νοτίῃ ὁδὸν αὖτις ἐλάσσῃ.
Ἀλλ' ὁπόταν Σκυθικοῖο βαθυμὸν ῥόον ὠκεανοῖο
Νηὶ τάμῃς, πρωτέρω δὲ πρὸς ἠῶ ἅλα κάμψῃς,
Χρυσείην τοι νῆσον ἄγει πόρος, ἔνθα καὶ αὐτῇ
Ἀντολίη καθαροῖο φαείνεται ἠελίοιο.

Κεῖ-

Macrobium bona progenies, qui Gerionai
Post tumidi venere necem. Sed vertice sacro,
Quem caput Europæ populi cognomine dicunt,
Subter, & Hesperidum stanni felicibus oris,
Magnanimum dites nati dominantur Iberum.
Tum geminæ boreas tenuere Britannides actas,
Insulæ Oceano in magno, Rheni ostia contra:
Namque hic extremus rapido subit æquora cursu
Quorum magna quidem moles: neque enim insulæ prorsus
Ulla Britannidibus sese jactaverit æquam.
Insululæque aliæ propter, quibus Amnitarum
Matres, adversa pariter regione profectæ,
Bacche tibi ducunt choreis solemnia sacra,
Nigrantes ederæ redimita fronte corymbos,
Nocturnæ: resonant arguto cuncta tumultu.
Non sic Threïcias Absynthi ad fluminis actas
Multifremum inclamat gens Bistonis Iraphioten:
Nec tam Gangis aquas propter clamosa tibi Indi
Cum natis Dionyse pater convivia ducunt:
Hæc loca quam crebris matres evatibus implent.
Inde autem ulterior multum si nave secabis
Oceanum, Thulen præterlabere jacentem:
Quam sol arctoum propius cum scandit ad axem,
Perfundit jubare assiduo nocteisque diesque.
Nam se tunc magis obliquos convolvit in orbeis,
Et radiis directa magis jam lumina figit,
Donec ad Æthiopes notias reflectat habenas.
At postquam Scythicos emensus navibus amnis
Circuitu Eoos longo lustraveris æstu,
Aurea currenti se proferet insula, cui se
Exoriens Phœbus puro magis exhibet ore.

Unde

Digitized by Google

Κεῖθεν ἢ στρεφθεὶς νοτίης ἀποπάροιθε κολώνης,
Αἶψά κε Κωλιάδος μεγάλης ἐπὶ νῆσον ἵκοιο,
Μητέρα Ταναγραίης Ἀσιηλυέων ἐλεφάντων.
Ἧς ὕπερ, ὑρανίησιν ἀειρομένους στροφάδεσσι,
Δινεῖ ἢ κύκλον ἐν αἰθέρι Καρκίνος αἴθων.
Αὐτὴ δ' εὐρυτάτη μέγεθος πέλε· ἀμφὶ ἢ πάντη
Κήτεα θῖνες ἔχουσιν, Ἐρυθραίης βόται πόντου,
Οὔρεσιν ἡλιβάτοισιν ἐοικότα. τῆ δ' ὑπὲρ ἄκρων
Τέτρηχεν νώτων ἀμιμήκεος ὀλκὸς ἀκάνθης.
Δυσμενέων τοι παῖδες ἐλισσόμενοι περὶ πόντον,
Κείνοις ἀντιάσειαν ἀλώμενοι. ὑ γὰρ ἐρωὴ
Λυγροῖς ἐν σωμάτεσσιν, ἐπεὶ μέγα χάσμα τέτυκται.
Πολλάκι δ' ἂν ἠνῆα σὺν αὐτοῖς ἀνδράσι νηὸς
Κεῖνα καταβρώξειε τερήατα. τοῖς γὰρ ἀλίτροις
Εἰν ἁλὶ ἢ γαίη κακὰ θήκετο μυρία δαίμων.
Ἔστι δέ τοι πρότερω, Καρμανίδος ἔκτοθεν ἀκρης,
Ὠγυγίη, ἔνθά τε τύμβος Ἐρυθραίης βασιλῆος.
Ἐκ τῆς δ' ἂν περήσειας ἐπὶ στόμα Περσίδος ἅλμης,
Ὁρμηθεὶς βορέαο· ἢ Ἴκαρον εἰσαφίκοιο,
Ἴκαρον εἰναλίην, ὅθι ταὐροπόλοιο θεοῖο
Βωμοὶ κνισσήεντες ἀθευκέα καπνὸν ἔχουσι.
Τόσσας μὲν νήσοις ἐπέχει ῥόος Ὠκεανοῖο
Εὐρυτέρας. ἕτεραι δέ τ' ἀπειρέσιαι γεγάασιν·
Αἱ μὲν ἐπὶ πρηχοῆσι Λιβυσίδος ἀμφιτελίτης,
Αἱ δ' Ἀσίες, αἱ δ' αὖτε πρὸς κλίσιν Εὐρωπείης·
Ἄλλαι δ' ἄλλοθι νῆσοι ἀπείρετοι, αἱ μὲν ὑπ' ἀνδρῶν
Ναιόμεναι, ἢ νηυσὶν ἐπήρατον ὅρμον ἔχουσαι·
Αἱ ἢ βαθυκρήμνοί τε ἢ ὑ ναυτῆσιν ἑτοῖμαι·
Τῶν ἐ ῥηϊδίως μοι ἐνισπεῖν ὄνομα πάσεων.
Σχῆμα δέ τοι Ἀσίης, ῥυσμὸς πέλε ἀμφοτεράων
Ἠπείρων, ἑτέρωθεν ἀλίγκιον εἴδεϊ κώνῳ,
Ἑλκόμενον ἢ βαιὸν ἐπ' ἀντολίης μυχὰ πάσης,

Ἐν-

Unde rati notiam præter ſi flexeris arcem,
Ingens Coliadis ſe protinus inſula divæ
Taprobane feret, Aſiacum genitrix elephantum.
Quam ſupra, liquido vertuntur in æthere, tardis
Orbibus, infeſti torrentia ſidera cancri.
Ipſa amplam patet in molem: tum littora circum
Servat Erythræi genus æquoris, horrida cete,
Qualia prærupti montes. his aſpera ſummo
Spina riget dorſo, & longe ſe porrigit, ingens.
Ergo his dum cæcis erroribus æquora luſtrant,
Occurrunt inimici hoſtes. nequenim ulla cruentis
Faucibus immanique ſalus contingat hiatu:
Quin facile abſorptam pariter navimque viroſque
Triſtia monſtra vorent. generi nam mille nocentum
Oppoſuit terraque Deus pontoque pericla.
Progreſſum excipiet extra Carmanida rupem
Regis Erythræi priſco celebrata ſepulcro
Ogyris. Hinc autem boreum provectus ad axem,
Perſidis in pontum penetres, atque Icaron intres:
Icaron æquoream, tauri ſub imagine cultæ
Pinguia qua ſemper fumant altaria Divæ.
Tot fluctu Oceanus terras amplectitur alto
Majores: aliæ paſſim, numero ſine certo,
Æquoris aut Libyci campos tenuere liquenteis,
Aut Aſiam, aut parteis vicinius Europæas:
Diverſas aliæ ſedeis, pars commoda cultu
Indigenis, portuſque vagis dans navibus aptos:
Pars ſcopulos tantum, & nautis contraria ſaxa.
Quarum non facile eſt mihi nomina cuncta referre.
Aſt Aſiæ ſpeciem regio ſimul utraque reddit,
Queis parte ex alia cono reſpondet eodem.
Arctior amotos paulatim ſolis ad ortus

De-

Ἔνθά τε καὶ σῆλαι Θηβαιηγενέος Διονύσου
Ἔσσῖν πυμάτοιο φόβῳ ῥόον ὠκεανοῖο,
Ἰνδῶν ὑσατίοισιν ἐν ἤρεσιν· ἔνθά τε Γάγγης
Λευκὸν ὕδωρ νυσσαῖον ἐπὶ πλαταμῶνα κυλίνδει.
Ἀλλ' οὐκ ἂν τόσσον μέγεθος πελοι Ἀσίδος αἴης,
Οὐδ' ἅπαν εἶδος ἔοικεν ἀλίγκιον· ἐν γὰρ ἐκείναις
Ἠπείροις εἷς πόντος ἔσω ῥόον ἡγεμονεύει·
Ἐν δ' Ἀσίῃ πολυς ὠκεανός· τερσχὲς γὰρ ἑλίσσων
Κόλποις κυμαίνουσας ἐρεύγεται ἔνδοθι βάλλων,
Περσικὸν, Ἑρκάνιόν τε, καὶ Ἀῤῥάβιον βαθυδίνην·
Τὰς δύο μὲν νοτίης, τὴ δ' ἐς βορέην ὁρόωντα,
Ἐς βορέην ὁρόωντα, καὶ ἐς λίβα, γείτονα πόντῳ
Εὐξείνῳ· τόθι φῶτες ἀπείριτοι ἀμφινέμονται.
Μέζσον δ' ἀμφοτέρων χθονὸς ἄσπετος ἰσθμὸς ὀρίζει.
Τῇ καὶ τῇ μακροῖοις ταινόμενος πεδίοισι.
Μέζσα γε μὲν πάσης Ἀσίης ὄρος ἀμφιβέβηκεν,
Ἀρξάμενον γαίης Παμφυλίδος, ἄχρι καὶ Ἰνδῶν.
Ἄλλοτε μὲν λοξόν τε καὶ ἀγκύλον, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἴχνεσιν ὀρθότερον· Ταῦρον δὴ κικλήσκουσιν,
Οὔνεκα ταυροφανές τε καὶ ὀξυκάρηνον ὀδόντι,
Οὔρεσιν ἐκταδίοισι πολυχιδὲς ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ἐκ δ' ἀπειρέσιοι ποταμοὶ καναχηδὰ ῥέουσιν,
Οἱ μὲν πρὸς βορέην, οἱ δ' ἐς νότον, οἱ δ' ἐπὶ ῥιπὴν
Εὖρος καὶ ζεφύροιο. τίς ἂν πάντ' ὀνομάτ' εἴποι;
Οὐ μὲν ἐπωνυμίαν μίαν ἔλλαχεν, ἀλλ' ἐν ἑκάστῃ
Οὔνομ' ἔχει προφάλιγγι. τὰ δ' ἂν κείνοισι μέλοιτο
Ἀνδράσιν οἳ κεῖ χῶρον ὁμήριον οἶκον ἔθεντο.
Νῦν γε μὲν ἔθνεα πάντα διΐξομαι ὅσσ' ἀρίδηλα
Ἐνναίει. Μέσσαι δ' ἰθύντατον ἶχνος ἄγουσιν.
Ἧτοι μὲν λίμνης Μαιώτιδος ἄγχι νέμονται
Αὐτοὶ Μαιῶται τε καὶ ἔθνεα Σαυροματάων,

Ἐθλὸν

Deficiens: qua Thebano positæ Dionyso
Oceani fineis geminæ tenuere columnæ.
Indorum extremis in montibus: hic ubi Ganges
Nyssæos vitreo campos perlabitur amni.
Sed neque tanta Asiæ moles queat esse, nec ipsa
Omnimodo similis species. regionibus illis
Unus enim magno dominatur corpore pontus:
Ast Asia varium pelagus: namque æquora ternis
Partibus immittens treis sævis fluctibus actos,
Persumque, Arrabicumque, sinus facit, Hyrcanumque.
Australeis illos: iste in boream contendit,
In boream contendit, & in Liba, proximus alto
Euxino, populisque frequentibus undique cinctus.
Quos ambos medius terraï distinet ingens,
Hinc atque inde patens campis immanibus, Isthmus.
Totius at vero medium tenet Asidis oræ
Mons, usque è terra Pamphylide ductus ad Indos,
Nunc sese obliquum flectens, nunc rectior idem
Passibus insistens: Taurum quem nomine dicunt,
Quod tauri ingrediens ritu caput arduus effert,
Hinc atque hinc varie diductis collibus exstans.
Unde etiam innumeri rapidis decursibus amnes
Ad boreamque notonque sonant, aut flamina versus
Eurique Zephyrique. quis omnia nomina narret?
Haud monti vox una placet, diversa sed omneis
Pene per anfractus. populos ea cura fatiget
Finitimas posuere domos qui sedibus illis.
Ergo nota magis populorum semina dictis
Expediam, recto ducant modo tramite Musæ.
Principio tardas juxta Mæotidis uncas
Mæotæque habitant & gentes Sauromatarum,

Aspe-

Ἐθλὸν ἐναλίῃ ἠῴῳ Ἄρεϊ. ἐκ δὲ ἐκείνης
Ἰφθίμης φιλότητι Ἀμαζονίδων ἐγένοντο,
Τλῳ ποτε Σαυρομάτῃσιν ἐπ' ἀνθρώποισι μίγησαν,
Πλαχθεῖσαι πάτρηθεν, ὑπὸ πρεσθι Θερμώδοντι.
Τέκνα δὲ παῖδες μεγαλήτορες ἐξεγένοντο,
Ἴλην ναιετάοντες ἀπείριτον· ἧς διὰ μέσσης
Συρόμενος Τάναϊς Μαιώτιδι ἐς μέσα πίπτει,
Ὅσε δὲ Εὐρώπῃ ὑποτέμνεται Ἀσίδι αἴης·
Ἐς δύσιν Εὐρώπην, ἐς δ' αὖγας Ἀσίδα γαῖαν.
Τῷ δ' ἤτοι πηγαὶ μὲν ἐν ὄρεσι Καυκασίοισι
Τηλόθι μορμύρουσιν· ὁ δὲ πλατὺς ἔνθα καὶ ἔνθα
Ἐζόμενος Σκυθικοῖσιν ὑπερχαρὴς πεδίοισι.
Τῷ δ' ἂν κυμαίνοντι ἀπείριτον ἐκ Βορέαο
Πηγετὸν ἀθρήσειας ὑπὸ κρυμοῖο παγέντα.
Σχέτλιοι οἳ τῇσι κεῖνον ἐνοικία φῶτες ἔχουσιν·
Αἰεί σφιν ψυχρή τε χιὼν κρυμός τε δυσαής.
Καὶ δέ κεν ἐξ ἀνέμων ὁπόταν πλεῖον κρύος ἔλθῃ,
Ἢ ἵπποις θνήσκοντας ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιο,
Ἠὲ καὶ ἡμιόνους, ἢ ἀγραύλων γένος οἰῶν.
Οὐ δὴ μὲν δὴ αὐτοῖσιν ἀμήμαντοι τελέθοιεν
Ἄνδρες, οἳ κείνῃσιν ὑπαὶ ῥιπῇσι μένοιεν·
Ἀλλὰ δὴ ἠλάσκουσιν, ὑποζύξαντες ἁπλοΐας,
Χώρην εἰς ἑτέρην· λείπουσι δὲ γαῖαν ἀήταις
Χειμερίοις, οἳ τέ σφι κακὴν θοιῶντες ἀέλλῃ,
Γαῖάν τε κλονέουσι καὶ ὕδρεα πολυκήεντα.
Τόσσοι μὲν ποταμὸν Τάναϊν περιναιετάουσι.
Σαυρομάτας δ' ἐπέχουσιν ἐπασσύτεροι γενεῶντες
Σινδοί, Κιμμέριοί τε, καὶ οἱ πέλας Εὐξείνοιο
Κερκέτιοί τ', Ὀρέται τε, καὶ ἀλκήεντες Ἀχαιοί,
Τύς ποτ' ὑπὸ Ξάνθοιο καὶ Ἰδαίῃ Σιμόεντος
Πνοιαὶ νοσφίσαντο νότοιό τε καὶ ζεφύροιο,
Ἑπτομένους μετὰ δῆριν Ἀρητιάδῃ βασιλῆι.

Τοῖς

Aſpera Mavortis ſoboles: quam nobile bello
Robur Amazonidum ſub luminis edidit auras,
Sauromatis junxere viris dum corpora quondam,
Finibus heu patriis & Thermodonte relicto:
Unde & magnanimum proles exorta virorum eſt,
Indigena ingentis ſilvæ, quam flumine lapſus
Per mediam Tanaïs Mæotidis intrat in æquor:
Idemque Aſiacis Europen ſeparat arvis:
A Zephyro Europen, Aſiam ſed ſolis ab ortu.
Illius ingenti fontes cum murmure linquunt
Caucaſeas longe rupeis: ipſe agmine vaſto
Huc impulſus & huc Scythicos pervolvitur agros.
Quem ſæpe ingenteis borea tollente procellas
Aſpicias glacie vinctas protrudere cruſtas.
Heu miſeri quibus hunc circum conſiditur amnem!
Semper eis gelidæque nives turpeſque pruinæ.
Quinetiam ſumma attulerint cum frigora venti,
Tum vero ante oculos vel equos, vel corpora cernas
Mulorum, aut ovium campis occumbere gentem.
Nec vero peſtis populo crudelis ab ipſo
Abſtineat fidant qui illo ſe credere cælo:
Concedunt ſedenim profugi, diverſaque tecta
Curribus impoſiti quærunt, terramque relinquunt
Flatibus hibernis. illi graviter certantes,
Terram piniferoſque evertunt turbine monteis.
Tot populi Tanaïs funduntur flumina circum.
Sauromatas autem numero majore ſequuntur
Sindi, Cimmeriique viri, Pontoque propinqui
Cercetiique, Oretæque, & fortia pectora Grajum,
Quos olim à Xantho Phrygii Simoëntis & undis
Diſpulerunt Zephyri triſtes Auſtrique procellæ,
Regis Aretiadæ poſt bellum ſigna ſequutos,

Digitized by Google

Τοῖς δ' ὑπναιετάουσιν ὁμόφλοιον αἶαν ἔχοντες,
Ἠνίοχοι, Ζύγιοί τε. Πελασγίδος ἔκγονοι αἴης.
Πὰρ ᾗ μυχὸν πόντοιο, μέγ' ἀχθόνα Τωδαϊδάων,
Κόλχοι ναιετάουσι, μετήλυδες Αἰγύπτιοι·
Καυκάσιοι ἐγγὺς ἐόντες, ὃς Τρηκάνιον ὤμοι κόλπον
Οὔρεσιν ἠλιβάτοισιν ἀέξει· ἔνθά τε Φᾶσις
Κιρκαίης καλὰ νῶτον ἐλισσόμενος πεδίοιο,
Εὐξείνου ποτὶ χεῦμα θοὴν ἐπερύσσεται ἄχνην,
Ἀρξάμενος τὸ πρῶτον ἀπ' ἤρεος Ἀρμενίοιο.
Τῷ δ' ὑπὲκ λίμνης βορέην τ' ὑπεκέκλιται ἰσθμὸς,
Ἰσθμὸς Κασπίης τε καὶ Εὐξείνοιο θαλάσσης.
Τῷ δ' ὑπναιετάουσιν ἐωθινὸν ἔθνος Ἰβήρων,
Οἵ ποτε Πυρρίωνθεν ἐπ' ἀντολίην ἀφίκοντο,
Ἀνδρύσιν Τρηκανίοισιν ἀπειρέσιον δῆριν ἔχοντες.
Καὶ Καμαρείων Φῦλον μέγα, τοί ποτε Βάκχου
Ἰνδῶν ἐκ πολέμοιο δεδεγμένοι ἐξείνισαν·
Καὶ μέγ' Ληναίων ἱερὸν χόρον ἐσήλαντο,
Ζώμασι καὶ νεβρίδας ἐπὶ σήθεσι βαλόντες,
Εὐοῖ Βάκχε λέγοντες· ὁ δ' ἔρεσι φίλατο δαίμων
Κείνων ἀνθρώπων ἠμείλιχος ἠδὲ γαίης.
Τοῖς δ' ἔπι Κασπίη κυμαίνεται ἀμφιτέτη·
Ῥηΐα δέ τοι καὶ τῇδε καταγράψαιμι θάλασσαν,
Οὐ μὲν ἰδὼν ἀπάνευθε πόρης, ἀ νηὶ περήσας.
Οὐ γάρ μοι βίος ἐστὶ μελαινάων ἐπὶ νηῶν·
Οὐ δέ μοι ἐμπορίη πατρώϊος, οὐδ' ἐπὶ Γάγγην
Ἔρχομαι· οἷά τε πολλοὶ Ἐρυθρηΐδι διὰ πόντου,
Ψυχῆς οὐκ ἀλέγοντες, ἵνα ἄσπετον ὄλβον ἕλωνται,
Οὐδὲ μὴν Τρηκανίοις ὑπιμίσγομαι, οὐδ' ἐρεείνω
Καυκασίας κνημίδας, Ἐρυθρηΐων τ' Ἀελίων·
Ἀλλά με Μουσάων φορέει νόος, αἵ τε δύνανται
Νόσφιν ἀλημοσύνης πολλὰ ἅλα μετρήσασθαι,
Οὔρεά τ', ἤπειρόν τε, καὶ αἰθερίην ὁδὸν ἄστρων.

Ἀλλ'

Poſt hos excipiunt contermina rura tenentes
Heniochi, Zygiique, Pelaſgum è ſedibus orti.
At poſt Tyndaridas, Ponti tenuere receſſum
Colchiaci, procul Ægypto gens miſſa, coloni,
Caucaſeum ad montem: ſcopulis qui plurimus altis
Pullulat Hyrcanum propter mare: quaque pererrans
Amne vago Phaſis Circæi tergora campi,
Fluctibus Euxinis rapidas vomit ultimus undas,
Verticis Armenii primum de collibus ortas.
Cujus ab Aurora boreiſque à ſedibus Iſthmus,
Iſthmus Caſpiaci vergit maris Euxinique.
Quem ſuper Eoûm populi funduntur Iberum,
Pyrrhenæ venere jugis qui nuper ad ortum,
Hyrcanis inimica viris bella uſque gerentes.
Tum Camaritarum ſoboles ampliſſima: quæ te
Bacche olim reducem victis accepit ab Indis:
Et ſacras choreas Lenis permiſta celebrans,
Nebridibus latiſque amicivit pectora zonis,
Euæ Bacche fremens. terræ Deus illius unde
Et gentem & ſedeis animo complexus amico eſt.
Hos propter rapidum Caſpi maris æſtuat æquor.
Quod facile expreſſum claro tibi carmine pandam,
Quamvis nec procul aſpectum nec nave ſecatum.
Nam neque mi teritur nigris in puppibus ætas:
Nec patrius mihi mercatus: nec Gangis ad undas,
Ut multi, penetro, rubri per flumina ponti,
Vitaï contemptor, opum correptus amore:
Hyrcanis neque congredior: valleisve requiro
Longe Caucaſeas, & Erythræos Arienos:
Sed me Muſarum rapit impetus. Hæ mihi poſſunt
Errore abſque vago pontum metirier omnem,
Monteiſque, tractuſque ſoli, volventiaque aſtra.

Digitized by Google

Ἀλλ' εἴη τοι χῆμα πολίδρομον ἀμφιελικτὸν
Πάσης Καστίης μεγάλης ἁλός. οὐκ ἂν ἐκείνῳ
Νηὶ περήσειας τελετάτης ὅλης κύκλα σελήνης.
Τόσσον γὰρ πόρον ἐσὶν ἀμείλιχον· ὀξὺ δ' ἐπ' ἄρκλυσε
Ἑλκομένη, πολυχοῆς ὑπομίσγεται Ὠκεανοῖο·
Ἡ δὴ πολλὰ μὲν ἄλλα μετ' ἀνδράσι θαύματ' ἀέξει,
Φύκεϊ ἢ κρύσταλλον, ἰδ' ἠμερόεσσαν ἔλαφον,
Ἐχθρὴν ἐμπύσῃσι καὶ ἄλλοις εἰδώλοισι.
Πάντα δέ τοι ἐρέω ὅσα μὲν πέρι φῦλα νέμονται,
Ἀρξάμενος πλευρῆς ζεφυρίτιδος ἐκ βορέαο.
Πρῶτοι μὲν Σκύθαι εἰσὶν, ὅσαι Κρονίης ἁλὸς ἄγχι
Παρράλιοι ναίουσιν ἀνὰ στόμα Καστίδος ἄλμης.
Οὐῖνοι δ' ἐξείης· ὑπὲρ δ' αὐτοῖς Κάσπιοι ἀνδρες·
Ἀλβανοί τ' ὑπὲρ τοῖσιν ἀρήιοι· οἵθ' ὑπὲρ αἶαν
Τρηχεῖαν ναίουσι Καδούσιοι· ἄγχι δὲ Μάρδοι·
Τρκάνιοί τ' Ἄπυροί τ'. ἐπὶ δὲ σφίσιν ὅλκὸν ἐλίσσει
Μάρδος, Δερκεβίων τε καὶ ὠφνειῶν πόμα Βάκτρων·
Ἀμφοτέρων γὰρ μέσος ἐς Τρκανίην ἅλα βάλλει.
Ἀλλ' ἤτοι Βάκτροι μὲν ἐπ' ἠπείροιο νέμονται
Χώρην εὐρυτέρην, κνημοῖς ὑπὸ Παρνησσοῖο·
Δερκέβιοι δ' ἑτέρωθεν ἐφ' ὕδασι Καστίοισι.
Τοὺς δὴ μέτ' ἀντολίηνδε, πέρην κελάδοντος Ἀρήξω,
Μασσαγέται ναίουσι, θοῶν ῥυτῆρες ἵππων·
Ἀνέρες οἷς μήτ' αὐτὸς ἐγὼ, μήθ' ὅσις ἑταῖρος
Ἐμπελάσαι· μάλα γάρ τε κακοξεινώτεροι ἄλλων.
Οὐ γὰρ σφιν σίτοιο μελίφρονός ἐσιν ἐδωδὴ,
Οὐδὲ μὲν ὐδ' οἴνου μεταδήμιος· ἀλλὰ γὰρ ἵππων
Αἵματι μίσγοντες λευκὸν γάλα, δαῖτα τίθενται.
Τοῖς δ' ἐπὶ πρὸς βορέην Χωρασμιοι, οἷς ἔπι γαῖα
Σκυθικὰς, ἧς διὰ μέσον ἐλίσσεται ἱερὸς Ὦξος.

Ὅσα

Ipſa igitur tota immenſum ſinuatur in orbem
Caſpiaci ſpecies pelagi, quem navibus omnem
Haud ſuperare queas ad tertia lumina lunæ,
Tantum implacati patet æquoris: at glacialis
Oceano dupliceis arctum miſcetur ad urſas.
Et vero diverſa inter miracula rerum
Cryſtallum, aëriamque viris producit Iaſpin,
Empuſas ſolitam atque alias terrere figuras.
At variæ circum gentes, quas ordine cunctas
Exequar, occiduis boreæ de partibus orſus.
Principio Scythicæ gentes, Saturnia juxta
Æquora, quam longe Caſpi maris oſtia tendunt.
Inde Hunni veniunt. ſequitur quos Caſpia pubes,
Albanique truces bello, quique arva Caduſi
Infecunda domant cultu, Mardique propinqui,
Hyrcanique, Apyrique, trahit qua flumina Mardus,
Dercebium ditisque ſitim ſedantia Bactri.
Inter utroſque etenim Hyrcanum prorumpit in æquor.
At Bactri media ſeſe regione tuentur
Latius effuſi, ſub culmine Parneſſæo:
Dercebii Hyrcanas alia de parte ſub undas.
Inde ortum verſus, rapidi trans flumen Araxæ,
Maſſagetæ, celereis docti vibrare ſagittas.
In quorum nec ego ipſe manus, nec quiſquis amicus,
Incidat: Hoſpitibus gens haud crudelior ulla.
Nam nec eis dat terra benignæ munera frugis,
Nec vini laticem: niveo ſed lacte cruorem
Quadrupedum miſcent, menſiſque hinc fercula ponunt.
Tum gens ad boream Choraſmia. terraque propter
Sugdia, quam dius mediam perlabitur Oxus,

Ὅσε λιπὼν Ἡμωδὸν ὄρ@, μετὰ Καζπίδα βάλλῃ.
Τὸν μέτ', ἐπὶ ωεχοῇσιν Ἰαξάρζαο, νέμονται
Τόξα Σάκαι φορέοντες, ἃ μηκέτις ἄλλ@ ἐλέγχοι
Τοξότης· ὁ γάρ σφι θέμις ἀνεμώλια βάλλειν.
Καὶ Τόχαροι, Φρῦροί τε· ἢ ἔθνεα βάρβαρα Σηρῶν,
Οἵ τε βόας μὲν ἀναίνονται ἢ ἴφια μῆλα,
Αἴολα ἢ ξαίνοντες ἐρήμης ἄνθεα γαίης,
Εἵμασι τοίχυσι πολυδαίδαλα τιμήεντι,
Εἰδόμενα χροιῇ λειμωνίδ@ ἄνθεσι ποίης·
Κείνοις ὅτι κεν ἔργον ἀεσχνάων ἐείσειεν.
Ἄλλοι ἢ Σκύθαι εἰσὶν ἐπήτριμοι, οἵ τε νέμονται
Ἑξατίας· ωελὶ δέ σφι δυσήνεμ@ ἐκτέταται χθὼν,
Χειμερίοις ἀνέμοισι λελειμμένη, ἠδὲ χαλάζαις.
Τόσσοι μὲν φῶτες ωελὶ Κάζπια κύματ' ἔασι.
Φερέζεο δ' ἐκ Κόλχων ἢ Φάσιδ@ ἐς δύσιν ἤδη,
Εὐξείνῳ ωρὸς χεῖλ@, ὅπλασδὲν ἔθνεα πάντα,
Ἄχεα Θρηϊκίῃ σόματ@, τόθι Χαλκὶς ἄρυεσ.
Βύζηρές τοι πρῶτα, ἢ ἀγχόθι Φῦλα Βεχείρων,
Μάκρωνες, Φιλυρές τε, ἢ οἳ Μόσσυνας ἔχουσι·
Δυσατέες· τ' δ' ἄγχι πολύρρηνες Τιβαρηνοί.
Τοῖς δ' ἔπι ἢ Χάλυβες συφελὶῳ ἢ ἀπηνέα γαῖαν
Ναίουσιν, μογερῷ δεδαηκότες ἔργα σιδήρῳ·
Οἵ ῥα βαρυγδούποισιν ἐπ' ἄκμοσιν ἑσηῶτες,
Οὔποτε παύονται καμάτῳ ἢ οἰζύ@ αἰνῇς.
Τῆσδε μέτ', Ἀσυρίης ωεύχυσις χθονὸς ἐκτεταμένη,
Ἔνθ' Ἀμαζονίδεσσιν ἀπ' ἄρε@ Ἀρμενίοιο
Λευκὸν ὕδωρ προΐῃσιν ἐυαλί@ Θερμώδων·
Ὅς ποτ' ἀλωόμενην Ἀσωπίδα δέκτο Σινώπην,
Καί μιν ἀκηχεμένην σφετέρῃ παρενάσσατο χώρῃ,
Ζηνὸς ἐφημοσύνῃσιν· ὁ γὰ φιλότητ@ ἐρεννῆς
Ἰαχάνοων, πάτρης ἀπενόσφισεν οὐκ ἐθέλουσαν·
Ἐκ τ ἢ πολιέθρου ἐπώνυμον ἄνδρες ἔχουσι.

Κεί-

Vertice ab Emodo tendens in Caſpia terga.
Inde ad Iaxartæ flumen genus acre Sacarum,
Tela gerens, quæ non jaculis præſtantior alter
Arguat: incaſſum nequenim his torquere facultas.
Et Tochari, Phrurique, & barbara ſecula Serum,
Queis nec cura boum, pecorum nec paſcua cordi:
Florea ſed vaſtæ pectentes gramina terræ,
Arte parant varia veſteis ſumptuque ſuperbo,
Florida diverſis quæ prata coloribus æquent.
Non illis operum certarit aranea laude.
Inde alii vicina Scythæ tenuere, ſub ipſis
Finibus. His late circum patet aſpera tellus,
Grandinibus ſævisque jacens obnoxia ventis.
Tot circum populis habitatur Caſpia Tethys.
Jam vero è Colchis & Phaſide, noctis ad umbram
Littoris Euxini populos ſpeculare frequenteis,
Threïcias uſque ad fauceis, & Chalcidis arva.
Byzeres loca prima tenent. genus inde Bechirum,
Macrones, Philyreſque, & queis habitacula turres
Durateæ, & dives pecoris Tibarenia proles.
Poſt hos inculta Chalybes tellure ſequuntur:
Gens prædura virum, ferrique inſignis ob arteis.
Aſſiduo namque horriſonis incudibus adſtat,
Difficili incumbens operæ, miſeroque labori.
Poſt quos Aſſyriæ campi jacuere patentes:
Qua per Amazonidum Thermodon martius arva
Proruit Armeniis puros è montibus amneis.
Hic profugam excepit miſerans Aſopida quondam,
Atque ſua mœſtam paſſus conſidere ripa,
Imperio Jovis: inſano qui captus amore
Virginis, invitam patriis abjunxerat oris:
Cujus & urbs iſtic colitur de nomine dicta.

Κείνῃ δ' ἂν ποταμοῖο παρὲκ κρημνώδεας ὄχθας
Τέμνοις κρυσάλλῳ καθαρὸν λίθον, οἷά τε πάχνην
Χειμερίην· δήεις ἧ κ' ὑδατόεσσαν ἴαςιν.
Ἶρις δ' ἐξείης καθαρὸν ῥόον εἰς ἅλα βάλλῃ·
Τῷ δ' ὑπομορμύρουσι ῥοαὶ Ἄλυος ποταμοῖο.
Ἑλκόμεναι βορέηνδε, Καραμβίδος ἐγγύθεν ἄκρης,
Ἀρξάμεναι τὸ πρῶτον ἀπ' ὄρεος Ἁρμενίοιο.
Παφλαγόνες δ' ἐπὶ τοῖζιν ἐπ' ἠιόνεσσι νέμονται.
Καὶ Μαριανδυνῶν ἱερὸν πέδον· ἔνθ' ἐπέρασζιν
Οὐδαίῃ Κρονίδαο μέγαν κύνα, χαλκεόφωνον,
Χερσὶν ἀνελκόμενον μεγαλόφρονος Ἡρακλῆος,
Δεινὸν ὑπὸ σομάτων βαλέειν σιαλοίδεα χυλόν.
Τὸν μὲν ἐδέξατο γαῖα, κ' ἀνδρράσι πῆμ' ἠφύτευσεν.
Ἄγχι δ' Βιθυνοὶ λιπαρὴν χθόνα ναιετάουσι·
Ῥήβας ἔνθ' ἐραληνὸν ὑπαὶ ῥεέθρον,
Ῥήβας, ὃς πόντοιο παρὲκ σομάτεσσιν ὁδοῖς,
Ῥήβας, ὃ κάλλιςον ὑπὸ χθονὶ σύρεται ὕδωρ.
Τόσσοι μὲν πόντοιο παρέκτιται ἄνδρες ἔασι·
Κεῖνα δέ τοι Σκυθίης πρόαλελεγμένα φῦλα πελάσθω.
Νῦν δ' αὖ παρράλίας Ἀσίης πόρον ἐξενέποιμι,
Ὅς ῥά τε πρὸς νότον εἶσιν ἐφ' Ἑλλήσποντον ὁδοῦων,
Καὶ ποτὶ μηκίςην νῆσον ῥέον Αἰγαίοιο,
Μέσφ' αὐτῆς Συρίης τε κ' Ἀραβίης ἐρατεινῆς.
Χαλκιδέες μὲν πρῶτα παρὲκ σόμα γαῖαν ἔχουσιν,
Οὖδας ἐς ἀνιπέρλην Βυζάντιον εἰσοράωντες.
Βέβρυκες δ' ὑπὸ τοῖσι, κ' ἔρεα Μυζίδος αἴης.
Ἠχί περ ἱμερόεντα Κίος προΐησι ῥεέθρα,
Τῇ ποτ' ὑπὸ πρηχοῆσιν Ὕλαν ἁρπάξατο νύμφη,
Ὀτρηρὸν θεράποντα πελωρίου Ἡρακλῆος.
Ἔνθεν ἐφ' Ἑλλήσποντον ὑπερέχει ἄσπετος ἀγκὼν
Βαιοτέρης Φρυγίης· ἑτέρη δέ τοι ἔνδοθι κεῖται
Εὐρυτέρη γεγαυῖα παρ' ὕδασι Σαγγαρίοιο.

Ἀλ.

Atque equidem gelidas hujus per fluminis æstas
Cryſtalli lapidem cædas, hiberna micantem
Ut glacies: aqueamque frequens ſpectaris Iaſpin.
Inde Iris liquidis illabitur æquora lymphis:
Cui vicinus Halys rapido cum murmure tendens
In borean, alta præter fluit arce Carambin,
Verticis Armenii primum de collibus ortus.
Poſt hos Paphlagones contermina littora complent,
Et Mariandyni dium genus: hic ubi Ditis
Ingens ille canis ferreo cum gutture fertur,
Herculeis manibus ſuperas protractus in auras,
Faucibus infamem diris vomuiſſe ſalivam:
Concepit quam terra luem mortalibus ægris.
Proxima conſequitur pingui Bithynia gleba:
Rhebas quam vitreo perlabitur agmine aquaï.
Rhebas, qui magni propter fluit oſtia Ponti:
Rhebas, qui terra vehitur pulcherrimus amnis.
Tot circum populis cinguntur littora Ponti,
Nomine quos Scythicæ gentis comprendimus ante.
Nunc Aſiæ juvat æquoream cognoſcere partem,
Helles à pelago madidum quæ vergit in Auſtrum,
Ægæique maris notias procul excipit undas,
Uſque ipſam Syrien, Arabum & felicia rura.
Chalcidees primi fauceis funduntur ad ipſas,
Littoreque adverſo Byzantia mœnia cernunt.
Poſt quos Bebryciique, & Myſia montibus altis:
Qua Chius irriguis volvit gratiſſimus undis;
Cujus Hylam rapuit quondam prope flumina nymphe,
Herculis invicti curam, comitemque laborum.
Inde Helleſpontum verſus procul ora minoris
Contendit Phrygies: intro namque altera ſeſe
Sangarii ad laticeis amplis mage finibus offert.

Ἀλλ' ἤτοι μεγάλη μὲν ἐπ' ἀντολίῃσι τεθάνυσται,
Ἱππόβοτος, λιπαρή τε· πρὸς Ἑσπερίην δ' ἂν ἴδοιο
Τλὼ ἑτέρῃ, ἣ κεῖθι ὑπὸ ζαθέης πόδας Ἴδης·
Ἴλιον ἰωμόεσσαν ὑπὸ πλόκεσσιν ἔχυζα,
Ἴλιον, ἀγλαὸν ἄστυ παλαιγενέων ἡρώων,
Ἴλιον, ἣν ἐπόλισσε Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων,
Ἴλιον, ἣν ἀλάπαξαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη,
Ξάνθῳ ἐπ' εὐρὺ ῥέοντι, καὶ Ἰδαίῳ Σιμόεντι.
Τλὼ δὲ μέτ', Αἰολίδος πεφαπέπλαται ἤθεα γαίης,
Αἰγαίῃ πρὸς χεῖλος, ὑπὲρ μέγαν Ἑλλήσποντον.
Τῇ δ' ἐπιναιετάουσιν ἀγαυῶν παῖδες Ἰώνων,
Ἀγχιάλῃ γεγαῶτες ἐπὶ χθονός· ἧς διὰ μέσσης
Μαίανδρος λιπαρῇσι κατέρχεται εἰς ἅλα δίναις,
Μιλήτῳ τε μεσηγὺ καὶ εὐρυχόροιο Πριήνης.
Τάων ἀμφοτέρων γε βορηιοτέρῃ ἐσίδοις
Παρὰ ἁλίῃ Ἔφεσον, μεγάλην πόλιν ἰοχεαίρης,
Ἔνθα θεῇ ποτε νηὸν Ἀμαζονίδες τετύκοντο,
Πρέμνῳ ἔνι πλατάνου, θαυμάσιον ἀνδράσι θαῦμα.
Μηνίῃ δ' ἐπὶ τῇσιν ἐπ' ἀντολίην τετάνυσται,
Τμώλῳ ὑπ' ἠνεμόεντι· τόθεν Πακτωλὸς ἀοιδίων
Χρυσὸν ὁμῷ δίνῃσιν ἐφελκόμενος κελαρύζει.
Τῇ δ' ἂν ἐπὶ πλευρῇσι καθήμενος εἶαρος ὥρῃ,
Κύκνων εἰσαίοις λιγυρὸν ὄπα, τοί τε καθ' ὕδωρ
Ἔνθα καὶ ἔνθα νέμονται ἀεξομένης ἐπὶ ποίης.
Πολλοὶ γὰρ λειμῶνες ἐν Ἀσίδι τηλεθόωσιν,
Ἔξοχα δ' ἀμπέδιον Μαιάνδριον, ἔνθα Καΰστρου
Ἡσύχα καχλάζοντος ἐπιῤῥέῃ ἀγλαὸν ὕδωρ.
Οὐ μὲν οὐδὲ γυναῖκας ὀνόσσεται αὖ τόθι κεῖνο
Θεῖον ἔδος, χρυσεῖο κατ' ἰξύος ἄμμα βαλέσθαι,
Ὀρχεῦνται, θηητὸν ἑλισσόμεναι περὶ κύκλον,

Εὖτε

At major propius primo eſt obnoxia ſoli,
Dives equûm, pinguiſque ſoli: ſed veſpere ab atro
Altera conſpicitur, ſacræ ſub collibus Idæ,
Ilion aëriam laterum complexa ſub oris:
Ilion, inſignem priſcis heroïbus urbem,
Ilion, extruxit quam Neptunusque & Apollo;
Ilion, evertit ſocia quam Pallade Juno,
Ingentem ad Xanthum, Phrygii Simoentis & amnem.
Poſt hanc Æoliæ ſedes venit ordine terræ,
Littus ad Ægæi, magnum ſuper Helleſpontum.
Quam deinde inſequitur proles illuſtris Ionum,
Admotis pelago campis: quos vortice pingui
Per medios altum properat Mæander in æquor,
Miletum labens inter latamque Prienem.
Queis utriſque Epheſus boreæ vicinior axi
Ad mare conſpicitur, pharetratæ urbs magna Dianæ.
Hic enim Amazonides olim prænobile divæ
Condiderunt, ulmi ſubſtructum robore, templum.
Proxima Mæoniæ ſedes, Phaëthontis ad ortum,
Ventoſo ſubter Tmolo: ruit unde ſonanti
Aurum Pactolus pariter cum vortice raptans.
Illius in ripis verna ſi ſederis hora,
Cygnorum accipies vocem, qui flumina circum.
Graminis hîc paſſim tenera paſcuntur in herba.
Plurima floreſcunt Aſiam nam prata per omnem:
Mæandri imprimis ſub littora: murmur ubi agris
Lene ciens vitreo perlabitur amne Cayſter.
At neque quæ diis habitant regionibus illis
Tempſeris uxores, auro dum pectora vinctæ
Saltantes agilem mire torquentur in orbem,

So-

Εὖτε Διωνύσοιο χοροσασίας τελέσιεν.
Σιὼ ϗ παρθενικαὶ, νεοθηλέες οἷά τε νεβροὶ,
Σκαίρουσιν· τῆσιν ϗ ϖλεισμαραγδῦντες ἀῆται
Ἱμερτὸς δονέουσιν ἐπὶ ϛήθεσσι χιτῶνας.
Ἀλλὰ τὰ μὲν Λυδοῖσι μετ' ἀνθρώποισι μέλονται.
Πρὸς δ' ἄλα κεκλιμμήν Λύκιοι χθόνα ναιετάουσι,
Ξάνθῳ ἐπὶ ϖροχοῇσιν εὐρρείτῳ ποταμοῖο·
Ἔνθα βαθυκρήμνοιο φαείνεται ὄρεα Ταύρου,
Παμφύλων καὶ μέχρι· Κράγον ϑ' ὑ φημίζουσι.
Κεῖθι δ' ἂν ἀθρήσειας ὑπειρφίλιον πτολίεθρον
Ἄπενδον, ποταμοῖο ϖαρὰ ῥόον Ευρυμέδοντος·
Ἔνθα ζυοκτονίῃσι Διωναίην ἱλάονται.
Ἄλλαι δ' ἐξείης παμφυλίδες εἰσὶ πόληες,
Κώρυκος, Πέργη τε, ϗ ἠνεμόεσσα Φάσηλις.
Τῶν ϑ' πρὸς ἀντολίην μεσάτῳ χθόνα ναιετάουσιν
Ἰσῆρες ἐν πολέμοισι Λυκάονες ἀγκυλότοξοι.
Τοῖς δ' ἔπι, Πισιδέων λιπαρὸν πέδον, ἦχι πόληες,
Τερμισσὸς, Λύρβη τε· ϗ ἰῷ ἐπολίσσατο λαὸς
Πείν ποθ' Ἀμυκλαίων, μεγαλώνυμος ἐν χθονὶ Σέλγη.
Κεῖθεν δ' εἰς αὐγὰς σκολιὸν ϖερτέμνεται οἶμον,
Πολλὸν ἔσω βεβαυῖα, ϖελώρομος ἀμφιτελίτη,
Γειτων Εὐξείνοιο πολυκλύσοιο θαλάσσης.
Κεῖνός τοι Κιλίκων ϖεσύρεται ἔθνεα κόλπος,
Μακρὸς ἐπ' ἀντολίην· Ἀσίης ϑ' σεινὰ καλοῦσι.
Καὶ τῷ μὲν πλεόναν ποταμῶν ὑπεμίσγεται ὕδωρ
Τηλόθεν ἐρχομένων, Πυραμοιό τε ϗ Πινάροιο,
Κυδνῆ τε σκολιοῖο, μέσην Δμὰ Ταρσὸν ἰόντος·
Ταρσὸν ἐυκλιμένην, ὅθι δή ποτε Πηγασὸς ἵππος
Ταρσὸν ἀφεὶς, χώρῳ λίπεν ὄνομα, τῆμος ἀφ' ἵππου
Ἐς Διὸς ἱέμενος πέσεν ἥρως Βελλεροφόντης.
Κεῖθι ϑ ϗ πεδίον τὸ Ἀλήϊον, ὃ καλὰ νῶτα

Ἀν-

Solemneiſque tibi celebrant Dionyſe choreas:
Queis mixtæ exiliunt primævo flore puellæ
Hinnuleis ſimiles. illis ſtridentia circum
Flamina ludenteis tunicas ad pectora verrunt.
Atque equidem Lydis magnæ ſunt talia curæ.
At Lyciæ gentes pelago quæ proxima deinde
Arva colunt, Xanthi liquidos ad fluminis amneis.
Illic præcipitis ſpectantur culmina Tauri;
Pamphylos etiam uſque, Cragum quem nomine dicunt.
Atque hic, Eurymedon leni qua labitur unda,
Aſpendi pelago videas incumbere turreis:
Cæſa Dionææ qua ſus cadit hoſtia divæ.
Inde aliæ celebres exſtant Pamphylidis urbes,
Corycus, Perge ſimul, & ventoſa Phaſelis.
Hinc ortum verſus, media in regione, locantur
Inſignes bellis curvoque Lycaones arcu.
Piſideum queis pingue ſolum ſuccedit, & urbes
Termiſſus Lyrbeque jacent, & gentibus olim
Condita Amyclæis fama celeberrima Selge.
Unde ſub auroram flexu curvata rotundo
Interior longe ſe porrigit Amphitrite,
Euxinique maris propius ſe promovet undis:
Et procul Eoo Cilicum prælabitur ingens
Arva ſinu, fauceis Aſiæ quæ nomine dicunt.
Atque illum fluvii paſſim ſubiere frequentes,
Advecti longe, Pyrami Pinarique fluenta,
Flexilis & Cydni mediam dirimentia Tarſon:
Tarſon magnificam, preſſa qua Pegaſus olim
Calce loco nomen poſuit, Jovis æthera cum heros
Bellerophon invectus equo delapſus ab alto eſt.
Hic & Aleæi campi: quos ille peterrans

Ex

Ἀνθρώπων ἀπάνευθεν ἀλώμενος ἐνδιάασκε.
Πολλαὶ δ' ἐξείης Κιλίκων γεγάασι πόληες,
Λύρνησσός, Μαλλός τε, καὶ Ἀγχιάλεια, Σόλοι τε.
Αἱ μὲν ἐπ' ἠπείρῳ, αἱ δ' αὐτῆς ἄγχι θαλάσσης·
Τῇς δ' ἔπι, Κομμαγηνὸν ἔδος, Συρίης τε πόληες
Θινὸς ἐπὶ στρεπτῆς ὠκεμήκεος· ἀμφὶ γὰ ὄλκὸς
Ἐς δύσιν ἕρπουσι πολιῆς ἁλὸς, ἄχρι κολώνης
Οὔρεος ἀγχιάλοιο βαθυκρήμνου Κασίοιο.
Ῥηϊδίως δ' ἂν τοι λοιπὸν πόρον αὐδήσαιμι
Γαιάων Ἀσίης· ὁ δέ τοι λόγος ἐν φρεσὶν ἔσω,
Μηδ' ἀνέμοις φορέοιτο πονηθέντων χάριν ἔργων.
Εἰ γάρ μοι σάφα τῆμδε καταφράσσαιο κέλευθον,
Ἦ τάχα κεν ἄλλοισιν ἐπισταμένως ἀγορεύοις
Καὶ ποταμοὺς, πολίων τε θέσιν, καὶ γαῖαν ἑκάστην.
Σχῆμα μὲν οὖν πισύρεσσιν ὑπὸ πλευρῇσι τετύχθω,
Πεπταμένον δολιχοῖσιν ἐπ' ἀντολίην πεδίοισιν.
Οἶσθα γὰ ἐν πρώτοισιν ἐμοῦ εἰπόντος ἀκούσας
Πᾶσαν ἐὼς Ἰνδῶν Ἀσίην ὄρος ἄνδιχα τέμνειν.
Κεῖνό τοι ἐν πλευρῇσι βορειότερον τελέοιτο·
Νεῖλος δ' ἑσπέριον πλευρὸν πέλει· αὐτὰρ ἑῷον,
Ἰνδικὸς Ὠκεανός· νόμον δ' ἁλὸς οἶδμά τ' Ἐρυθρῆς.
Φοιτάζεο δ' ὡς ὑπὸ πέζαν ἐπ' αὐγὰς ἵξομαι ἤδη,
Ἀρξάμενος Συρίηθεν, ὅθεν λίπον. ἦδ' ἂν ἔμοιγε
Μύθῳ ἅτε ψευσθέντος ἀνὴρ ἐπιμωμήσαιτο.
Ἀλλ' ἤτοι Συρίη μὲν ὑπὲρ ἁλὸς ἐς νότον ἕρπει,
Ἐς νότον ἀντολίην τε, πολύπτολιν αἶαν ἔχουσα,
Ἣν κοίλῃσι ἐνίπευσιν ἐπώνυμον, οὕνεκ' ἄρ' αὐτῇ
Μέσσην καὶ θαμαλῇσι ὀρέων δύο πρῶνες ἔχουσιν,
Ἑσπερίη Κασίοιο, καὶ ἠῴη Λιβάνοιο.
Καὶ τῇ μὲν πολλοί τε καὶ ὄλβιοι ἄνδρες ἔχουσιν,
Οὐχ ἅμα ναιετάοντες ὁμώνυμοι, ἀλλὰ διχθῆ
Οἱ μὲν ἐπ' ἠπείρῳ, τοίπερ Σύριοι καλέονται·

Οἱ

Ex oculis hominum vitam ſecretus agebat.
Inde aliæque urbes Cilicum venere frequentes,
Lyrneſſus, Malloſque, atque Anchialea, Soliqué.
Hæ terra in media: pelago vicinius illæ.
Commageena ſubit ſedes, Syriæque reflexum
Oppida per littus longe. namque hic ſinus ingens
Æquoris occiduum rurſus curvatur ad axem,
Prærupti ſuper uſque Caſi faſtigia montis.
Nunc age quod ſupereſt Aſiæ progreſſus apertis
Expediam dictis: tu condita mente teneto,
Nec fluat in tenueis operæ mihi gratia ventos.
Namque hujus bene ſi tractum perſpexeris oræ,
Continuo inde aliis poteris narrare perite
Fluminaque, & poſitas urbeis, faciemque locorum.
Ac primum tibi forma, latus complexa quaternum,
Immenſis trahitur campis Titanis ad ortum.
Atque equidem noſti, ſi rite audita revolvis,
Omnem monte Aſien Indos ſuper uſque ſecari.
Hic tibi conſtituet boreum latus. occiduumque
Flumina deſcribent Nili. concedit in ortum
Indicus oceanus: Rubri ſalis æſtus ad auſtrum.
Heis adverte animum, Syria qui conſtitit, ordinem
Inde ſub auroræ pertexam ut littora. nec me
Carminis autorem falſi produxerit ullus.
Ergo omnis Syrie pelago contermina, tendit
Ad noton exortumque, frequenti mœnibus ora:
Nomine quam dixere cavam, quod ſcilicet illam
Declinem gemini montes utrinque coërcent:
Heſperiis Caſius, Libanuſque orientis ab oris.
Atque illam multique tenent opibuſque potentes,
Nomine non uno cuncti, regione nec una.
Pars media nam ſede colit, Syriique vocantur:

Pars

Οἱ δ' ἁλὸς ἐγγὺς ἐόντες, ἐπωνυμίην Φοίνικες,
Τῶν δ' ἀνδρῶν ἡρωῆς, οἳ Ἐρυθρηΐοι γεγάασιν·
Οἳ πρῶτοι νήεσσιν ἐπειρήσαντο θαλάσσης,
Πρῶτοι δ' ἐμπορίης ἀλιδινέϊ ἐμνήσαντο,
Καὶ βαθυὼ ὑρχνίων ἄσρων πόρον ἐφρήσαντο.
Οἵ τ' Ἰόπην, ἠὲ Γάζαν, Ἐλαΐδα τ' ἐναίσσι,
Καὶ Τύρον Ὠγυγίην, Βηρυτῆ τ' αἶαν ἐρεννὼ,
Βύβλον τ' Ἀγχίαλον, ἠὲ Σιδόνα ἀνθεμόεσσαν,
Ναιομένην χαρίεντϊ ἐφ ὕδασι Βοσρηνοῖο.
Καὶ Τρίπολιν λιπαρὼ, Ὀρθωσίδα τε, Μάραθόν τε,
Λαοδίκην θ', ἣ κεῖ) ἐπ' ἠόνεσσι θαλάσσης,
Καὶ Ποσιδήια ἔργα, ἠὲ ἱερὴ Τέμπεα Δάφνης,
Ἧχί περ Ἀντιόχοιο ἐπώνυμϊ Ἀντιόχεια.
Αὐλὴρ ἐνὶ μέσσῃσιν, Ἀπαμείης πτολιέθρων.
Τῆς ἦ ῥεῖς ἀντολίην καταβύρε) ὑγρὸς Ὀρόντης
Ἄσρετϊ, Ἀντιόχοιο μέσην διὰ γαῖαν ἐέλδων.
Πᾶσα δέ τοι λιπαρή τε ἠὲ βύσοτϊ ἔπλετο χώρη
Μῆλά τε Φερβέμεναι, ἠὲ δένδρεσι καρπὸν ἀέξειν.
Τῆς δ' ἂν ἴδοις προτέρω, νοτιώτερον οἶμον ὁδοῖων,
Ἀράβιον κόλπον μύχατον πόρον· ἔσσε μεσηὺ
Εἰλεῖται Συρίης τε ἠὲ Ἀραβίης ἐρατεινῆς,
Τυτθὸν ἐπ' ἀντολίην τετραμμένϊ, ἄχρι σελάνων.
Κεῖθεν δ' ὀλβίσων Ἀραβίων ἀπεκέκλιται αἶα,
Πολλὸν ἀνερχομένη, διστὴ ζωθεῖσα θαλάσσῃ,
Περσίδι τ' Ἀραβίῃ τ', ἄνεμον δέ τοι ἕλκει ἑκάστη.
Ἀραβίη ζέφυρον, Περσὶς δ' εὖρον κελεύθους.
Πέζα δέ οἱ νοτίῃ τετραμμένη ἀντολίηνδε,
Κλύζετ' Ἐρυθραίοις ὑπὸ κύμασιν Ὠκεανοῖο.
Καὶ τὰ τοι θέσιας μυθήσομαι. ἔξοχα γάρ μιν
Πασάων πολύολβα ἠὲ ἀγλαὰ φῦλα νέμονται.
Ἄλλο δέ τοι ἠὲ θαῦμα μέγ' ἔξοχον ἔλκει ἐκείνη·
Αἰεὶ κηώεσσα θύοις ὑπὸ λαρὸν ὄδωδεν

Pars maris ad fluctus, Phœnicum nomine dicti:
Gentis Erythrææ ſoboles à ſemine ducta.
Hi primi rudibus tentarunt navibus æquor:
Mercatumque vagas primi inſtituere per undas:
Concitaque æterno viderunt ſidera curſu.
Quique Iopen, Gazamque colunt, & Elaidis arceis,
Antiquamque Tyron, quite Berytos amœna,
Littora qui Bybli, qui florida rura Sidonis
Boſtreni nitidos habitant ad fluminis amneis,
Et pinguem Tripolin, Orthoſidaque, Marathumque,
Laodicemque maris ſurgentem ad littora complent,
Et Poſideïum opus, ſacrataque tempea Daphnes:
Qua patet Antiocho cognominis Antiochea.
At mediis exſtant Apameæ mœnia terris:
Cujus ad exortum liquidus defertur Orontes,
Ingens, Antiochi mediam qui perſecat oram.
Atque omnis fecunda quidem eſt & commoda tellus
Paſcere oveis ſimul, & ramos ditare ferenteis.
Hanc ultra notias porro progreſſus ad auras,
Arrabici extremos pelagi ſpectaveris æſtus,
Quod Syrien atque Arabien fugit inter amœnam,
Paululum in exortum cedens, ſuper uſque Selanos.
Atque illic felix Arabum caput extulit ora,
Arduæ conſurgens, duplici circumdato ponto,
Perſoque Arrabicoque: ſuis ſed quilibet auris;
Arrabicus Zephyro, Perſus ſeſe objicit Euro:
At regio Auſtralis, Phœbi converſa ſub ortum,
Tunditur Oceani rubris violenter ab undis.
Atque ejus poſitum referam. nam præ omnibus illam
Fortunata tenent hominum atque illuſtria ſecla:
Imprimiſque alio Divum quoque munere præſtat.
Semper enim ſpirans jucundo ridet odore

Ἡ Θύϊ, ἢ Ζμύρνης, ἢ δύόδμϊ καλάμοιο,
Ἡ ϗ θεσπεσίοιο πεπαινομϐύϊ λιϐάνοιο,
Ἡ κασίης. ἐτεὸν ϓὸ ἀνὰ χθόνα λύσατο πώδϑ
Ζεὺς αὐτὸν Διόνυσον ἐϋῤῥαφέϊ πηδῷ μηρῷ.
Τῷ ϗ γειναμϐύῳ κηώδεα φύετο πάντα.
Μῆλα ϓ ϗ τῆμϊ λασίοις ἐϐαρώϊλο μαλλοῖς
Ἐν νομῷ, αὐτομάτοις ϓ κατέῤῥεον ὕδασι λίμναι.
Ὄρνιθες δ' ἐτέρωθεν ἀοικήτων ἀπὸ νήσων
Ἦλθον φῦλα φέρουσαι ἀκηδεσίων κιναμώμων.
Αὐτὰρ ὁ μϐὺ νεϐρῖδα κατωμαδίλιν ἐτάνυσε,
Κιασῷ δ' ἱμερόεντι καλὰς ἔϛηψεν ἐθείρας,
Ἀκροχάλιξ δ' οἴνῳ πλεκτὸς ἀνεζείσαλο θύρζος
Μειδιόων, ϗ πολὺν ἐπ' ἀνθεμόϊν ὄλϐον ἔχϑε.
Τέκνεκεν εἰσέτι νωῖ λιϐάνῳ κομόωσιν ἄρϱαι,
Οὔρεα ϓ χρυσῷ, πεζαμοὶ δ' ἑτέρωθι θυηλαῖς·
Αὐτοὶ δ' ἐναέϓ μάλα πίονα δῆμον ἔχουσι,
Χρυσείοις πέπλοισιν ἀγαλλόμϐνοι μαλακοῖσι.
Ἀλλ' ἤτοι πρῶτοι μϐὺ ὑπὲρ κλιτὺς λιϐάνοιο
Ἄφνειοι ναίϵζιν ἐπωνυμίλιν Ναϐαταῖοι·
Ἄγχι ϓ χαϐλάσιοί τε ϗ ἀγρέες· οἷς ἔπι γαῖα
Χατρεμὶς ἐναέϓ, κατεναυλία Περσίδϑ αἴης.
Αὐτὰρ Ἐρυθρείης πλϐυρὸν ναίουσι θαλάσσης
Μιναῖοί τε, Σάϐαί τε, ϗ ἀγχίγυοι Κλεζϐλωοί.
Τόσσα μϐὺ Ἀραϐίλιν ϖλωύσια φῦλα νέμονϓ.
Ἄλλα δέ τοι ϗ πλεῖσα· ϖλωϖὸ γάρ ἐϛι μεγίϛη.
Τῆς ϓ ϖὸς ἀνλιπερηΐαν, ὑπαὶ ῥιπλὶ ζεφύροιο,
Λυπρὸν ὀρεσκώων ϖϱοφαίνεται ὕδασ Ἐρεμϐῶν,
Οἳ βίον ἐν πέτρῃζι κατωρυχέεσσιν ἔθενλο
Γυμνοί, ϗ κλεάνων ὑπιδδυέες· ἀμφὶ δ' ἄρϱ σφὶν
Ἰδεῖ θαλπομένοισι μελαίνεϓ αὐαλέϑ χρώς.
Αὖτως δ' οἷά τε θῆρες ἀλωόμϐνοι, ἄλγε' ἔχουσιν.

Οὐχ

Aut thyæ, aut myrrhæ, aut calami fragrantibus
auris,
Aut etiam dio maturi thuris honore,
Aut caſia. terras equidem te Bacche per illas
E femore in ſuperas exſolvit Jupiter auras:
Cui mox prodibant nato bene olentia cuncta:
Quin & vellus oveis per paſcua læta tegebat
Denſius, & largo manabant ſtagna liquore,
Et procul è ſolis volucres alio æquore terris
Æternis aderant foliis cinamoma ferentes.
At Deus ipſe humeros inſtrata nebride texit,
Formoſoſque hedera cinxit pallente capillos:
Ebrius & textas quaſſavit frondibus haſtas,
Arridens, fuditque viris ſua munera large.
Unde etiam frondent ſaturos nunc thura per agros,
Et montes aurum, & fluvii libamina gignunt:
Ipſique indigenæ, luxuque opibuſque fluentes,
Molliter auratis exornant veſtibus artus.
At primi, Libani præter declivia, vergunt
Felices opibus, Nabatæi nomine dicti.
Chablaſii poſt hos atque Agrees. oraque deinde
Chatramis incolitur, contraria Perſidi terræ.
At per Erythræo madidum latus æquore degunt
Minnæique, Sabæque & finitimi Cletabeni.
Tot pene Arrabiam populi tenuere celebres,
Complureſque alii: circum nam maxima tota eſt.
Atque hanc adverſum, zephyri, non læta, ſub auras,
Montibus errantum tellus ſpectatur Erembum.
Effoſſis vitam peragunt qui ſemper in antris,
Nudi artus, rerumque inopes: quibus arida corpus
Circumplexa cutis nimio fuſcatur ab æſtu:
Et mala multa ferunt errantes more ferarum:

Οὐχ ὡς ἀβροβίων Ἀρείων ἠΰς. ὁ γὰρ ἐν ὅλῳ
Ἴσῳ μοῖραν ἅπασιν ἐν ἀνθρώποις θήκατο δαίμων.
Αὐτὰρ ὑπὲρ Λιβάνοιο, πρὸς αὐγὰς ἠελίοιο,
Τῆς ἑτέρης Συρίης δολιχὴ μηκωμένη αἶα,
Ἑλκομένη κατὰ μέτρα ἀλικλύσοιο Σινώπης.
Τῆς δ' ἤτοι μέζονος μὲν ἐπ' ἠπείροιο βαθείης
Καππαδόκαι ναίουσι, δαήμονες ἱπποζωάων.
Ἀσσύριοι δ' ἁλὸς ἄγχι, πρὸς σόμα Θερμώδοντος.
Τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην ὀρέων ὑπὸ παιπαλοέντων
Φαίνετ' ἀπειρεσίη ποταμοῦ ῥόος Εὐφρήταο.
Ὃς δήτοι πρῶτον μὲν ἀπ' ὄρεος Ἀρμενίοιο
Μακρὸς ὑπὸ νότον εἶσι· πάλιν δ' ἀγκῶνας ἑλίξας,
Ἀντίον ἠελίοιο, μέσην Βαβυλῶνα περήσας,
Περσίδος εἰς ἁλὸς οἶδμα θοὴν ἀπερεύγεται ἄχνην,
Ἱστίης πρόχοῃσι Τερηδόνος ἐγγὺς ὁδεύων.
Τὸν δὲ μετ' εἰς αὐγὰς, ποταμῶν ὤκιστος ἁπάντων
Τίγρις ἐϋῤῥείτης φέρεται, ῥόον ἶσον ἐλαύνων·
Τόσσον ἀνευθεν ἰὼν, ὅσον ἕβδομον ἦμαρ ὁδεύσας
Ἰφθιμος κραιπνὸς ἀνὴρ ἀνύσειεν ὁδίτης.
Ἔνθι δέ τις κατὰ μέσσα περίτροχος ὕδασι λίμνη,
Οὔνομα Θωνῖτις, ἧς ἔλκεται ἐς μυχὰ Τίγρις,
Δύνων πολλὸν ἔνερθε. πάλιν δ' ἐξ αὖτις ἀνάσσων
Ὀξύτερον περῆσι κάτω ῥόον. οὐκ ἂν ἐκεῖνε
Ἐν πᾶσιν ποταμοῖσι θοώτερον ἄλλον ἴδοιο.
Ὅσση δ' Εὐφρήτης κατὰ Τίγριος ἔνδοθι γαῖα,
Τοσσάδε περικλίονες Μέζονα ποταμῶν ἐνέπουσιν.
Οὐ μέν τοι κείνης γε νομὰς ὠκύσσατο βήτης,
Οὐδ' ὅς τις σύριγγι κεραύνυχα Πᾶνα γεραίρων,
Μήλοις ἀγραύλοισιν ἐφέπεται· οὐδὲ μὰν ὕλαι
Παντοίαι φυτοεργὸς ἀνὴρ ἀθερίσασθαι καρπῶν.
Τοίη ὑπὸ κείνης ἄρουσις πέλει, ἐν μὲν ἀέξειν

Ποίην,

Non Arabes veluti molles. neque enim omnibus
æquum
Ipſe pater populis ſortem dedit eſſe bonorum.
At vero Libanum præter, Phaëthontis ad ortum,
Alterius Syriæ tellus producitur ingens:
Littoraque æquoreæ pertingit aduſque Sinopes.
Atque ejus media penitus regione repoſti
Cappadoces funduntur, equos tractare periti:
Aſſyrii pelagus prope & oſtia Thermodontis.
Inde ſub auroram rapidus de rupibus altis
Cernitur Euphrates fluvio decurrere magno.
Qui primum Armenii ſcopulis è montis in auſtrum
Emicat immenſus: flexo ſed gurgite rurſus
Adverſum ſolem, mediam Babylona pererrans,
Perſidis oceano tandem ſe ſpumeus infert,
Præter & extremo fluit amne Teredonis urbem.
Cui Tigris, fluvios inter rapidiſſimus omneis,
Undarum cum mole pari, ſuccedit ad ortum:
Et tantum diverſus abit, quantum impiger agri
Abſolvat pedibus ſeptena luce viator.
Hunc circa medium lacus eſt ampliſſimus undis,
Nomine Thonitis: cujus ſe Tigris in imum
Condit agens barathrum, rurſuſque evõtus in auras
Acrius accelerat curſum. nequenim ullus in æquor
Omnibus è fluviis violentior influit amnis.
At quantum Euphrates terræ Tigriſque coërcent,
Indigenæ Mediam fluviorum nomine dicunt.
Cujus vituperet nec paſcua læta bubulcus,
Aut qui cornigerum Panem veneratus avena
Lanigeras comitatur oveis: nec ditia ſane
Ruſticus omnigeni damnet pomaria fructus.
Tam felix natura loci eſt, ſeu mollia ſpectes

Ποίλω, ἐν ᾗ νομὸς ὑάνθεας, ἐν ᾗ τε ἀνδρῶν
Φύτλω καλλίσλω τε καὶ ἀθανάτοισιν ὁμοίλω.
Τῆς μὲν πρὸς βορέλω, λιπαρλὼ χθόνα ναιετάωσιν
Ἀνέρος Ἀρμένιοί τε, καὶ ἀγχέμαχοι Μαλίλωοι,
Οὔρεσι κεκλιμμένοι πολλμῷ πρόπαρ Εὐφρήταο,
Πίονες, ἀφνειοί τε, καὶ ἅρεϊ δῖ δεδαῶτες.
Πρὸς ᾗ νότον Βαβυλὼν ἱερὴ πόλις, λιὼ ῥά τε πᾶσαν
Τείχεσιν ἀρραγέεσσι Σεμίραμις ἐσηφάνωσεν.
Αὐτὰρ ἐπ' ἀκροπόλῃ μέγαν δόμον εἴσατο Βήλῳ,
Χρυσῷ τ' ἠδ' ἐλέφανλι καὶ ἠγύρῳ ἀσκήσασα.
Καὶ τ' τοι πεδίον πρόπλιόσιον· ἔνθά τε πολλοὶ
Ἀκρόκομοι φοίνικες ἐπηρεφέες πεφύασι.
Ναὶ μλὼ καὶ χρυσοῖο φέρλ χαλεπήνορον ἄλλο,
Ἴχνης βηρυλλῦ γλαυκλὼ λίθον, ἣ πρὸς χῶρον
Φύεται ἐν πρόπολῃς Ὀφιήτιδος ἔνδοθι πέτρης.
Αὐτὰρ ὑπὲρ Βαβυλῶνος, ὅλι πνοιλὼ βορέαο,
Κισσοὶ, Μεσσαβάται τε, Χαλωνῖταί τε νέμονλαι.
Ἀλλ' ὁπότ' Ἀρμλφίων ὀρέων πρόπαροιθεν ὁδεύσῃς
Εἰς αὐγὰς, τότ' ἔπειτα τὰ Μηδικὰ τέμπεα δήεις.
Τῶν μλὼ πρὸς βορέλω ἐριθηλέα γαῖαν ἔχυσι
Γηλοί τε, Μάρδοί τε, καὶ ἀνέρες Ἀτροπατηνοί.
Πρὸς ᾗ νότον ναίουσιν ἀγαυῶν ἔθνεα Μήδων·
Κείνης τοι γλωσσῆς ἐγκυδέος ἐκγεγαῶτες
Αἰήταο θυγατρὸς ἀμύμονος ἠρώϊνης.
Ἐῦτε γὰρ Ἀκταίοιο πρὸλ ῥόον Ἰλισσοῖο
Φάρμακ' ἐμήσαλο λυγρὰ γονῇ Πανδιονίδαο,
Λίδοῖ μλὼ χῶρον κεῖνον λίπεν, ἐς ᾗ βαθεῖαν,
Πλαζομλύη καὶ φῶτας ὁμώνυμον ἵκελο γαῖαν·
Οὐ μλὼ ἑκὰς Κόλχων· Κόλχων γέ μεν αἶαν ἱκέσθλ
Οὔ οἱ ἔλλω· μλῶιν γὰρ ἐξ ἀνδιάσελο πατρός.
Τὔνεκεν εἰσέτι νῦν πολυφάρμακοι ἄνδρες ἔασιν,
Χώρλω ναιετάοντες ἀπείρλονα· οἱ μλὼ ἐπ' αὐτὰς

Πέ-

Gramina, ſeu pulchre florentia prata, virum ſeu
Præclaram ſobolem, dis immortalibus æquam.
Illius ad boream pingui in regione morantur
Armenii, & ſævis Matieni comminus armis,
Montibus admoti contra Euphratæa fluenta,
Felices opibus, pingueſque, & Marte patentes.
Ad noton urbs ſacra eſt Babylon: quam dicitur olim
Coctilibus muris cinxiſſe Semiramis omnem.
Ingentemque ædem Belo ſumma extulit arce,
Argento atque ebore exornans aurique decore.
Illius ingenti in campo ſe plurima palma
Vertice ſublimi ſuperas attollit in auras.
Quin aliudque ipſo producit amœnius auro,
Berylli glaucum lapidem: qui ſedibus illis
Naſcitur extanteis rupeis Ophietidis intra.
At Babylona ſupra, boreæ frigentis ad alas,
Ciſſi, Maſſabatæque, Chalonitæque frequentant.
At vero Armenios monteis cum præter ad ortum
Iveris, incipies Medorum attingere ſylvas.
Quorum ſub boream, retinent ampliſſima rura
Gelique, & Mardi, & populi ſimul Atropateni.
At notia illuſtres habitant ad flamina Medi:
Progenies celebris, præſtanti à ſanguine priſco
Formoſæ veniens Heroidis Aëtinæ.
Namque illa, Actæi poſtquam prope flumen Iliſſi
Miſcuerat Pandionidæ mala pocula nato,
Ceſſit victa pudore locis: hæcque attigit arva,
Nomine dicta ſuo, variis erroribus actis:
Non procul à Colchis. Colchos accedere namque
Haud poterat, metuens iram genitoris acerbam.
Unde & nunc diris gens affluit illa venenis,
Sedibus immenſis habitans. pars ipſa tenentes

Πέτρας, αἳ φύσιν ἀφεγγέα ναρκιοσίτῳ.
Οἱ δ' ἐκὰς ἐν λασίοισι νενασμένοι εἰαμβυῆσι,
Πώεα καλὰ νέμοντες ἄδλιω βεβριθόσι μαλλοῖς·
Τόσσον ἐπ' ἀντολίῃ τετραμμένοι ἄχρι πυλάων
Καπιάων, αἵ τ' εἰσὶ βαθυωμένας ὑπὸ πέτρας,
Κληῖδες γαίης Ἀσιήτιδος· ἦχι κέλευθος
Ἐκτέτατ' ἐς βορέην τε καὶ ἐς νότον ἐρχομένοισιν,
Ἡ μὲν ἐς Ὑρκανίης, ἡ δ' ἔρεα Περσίδος αἴης.
Ἀλλ' ἤτοι πυλέων μὲν ὑπαὶ πόδα Καπιάων
Πάρθοι ναιετάουσιν ἀρηῖοι, ἀγκυλότοξοι,
Παντοίῃ πολέμοιο δαήμονες· ἡ γὰρ ἀρότρῳ
Αὔλακ' ὀπιθύνουσι, διαχίζοντες ἀρούρας,
Οὐδὲ μὲν ἐν νήεσσιν ἄλα τμήγουσιν ἐρετμοῖς,
Οὐδὲ νομῷ φέρβουσι βοῶν γλίσχρον ἀπ' ἧς γλυκέθλης
Νηπίαχοι τόξοισι καὶ ἱπποσύνῃσι μέλουσι.
Αἰεὶ δ' ἠχήεσσαν ἀνὰ χθόνα δόπτος ἀκόντων,
Ἠὲ βελέων· πάντῃ δέ τ' ἀελλοπόδων δρόμος ἵππων
Θωυσσόντων· ἡ γάρ σφι θέμις δόρποιο πάσασθαι,
Πρὶν πολέμου μόχθοισι κάρη ἱδρῶτι παλύναι.
Φέρβονται δ' ἄρχῃσι δορυκτήτου βιότοιο.
Ἀλλ' ἔμπης καὶ δῆθεν ἀμαιμακέτους περ ἐόντας
Αὐσονίης βασιλῆος ἐπεπρήυνεν ἀκωκή.
Εἰ δέ σε καὶ Πέρσας ἰδέειν γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ,
Εὐφραδέως ἄν σοι καὶ τοῦ γλίσχρος αὐδήσαιμι,
Καὶ πόρον ἀέναον ποταμῶν, ὀρέων τε κελεύθοις.
Μῆνοι γάρ τ' Ἀσίης βασιλεύτατον ἔθνος ἔχουσι,
Μῆνοι δ' ἄπειρον ὅλβον ἐν μεγάροισιν ἔθεντο,
Ὁππότε Μηονίῃ καὶ Σάρδιας ἐξαλάπαξαν.
Χρύσεά τοι κείνων μὲν ἐπὶ χροὶ τεύχεα φωτῶν,
Χρύσεα δ' αὖθ' ἵπποισιν ἐπὶ σωμάτεσσι χαλινὰ,
Χρυσῷ δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἐκοσμήσαντο πέδιλα·
Τόσσος γάρ σφιν ὅλβος ἀπείρητος. ἀλλά τοι εἶπ

Περ-

Saxa, ſubobſcurum gignentia narciſſiten:
Pars longe poſiti denſiſſima paſcua propter,
Queis lætas pecudes & preſſas vellere paſcunt,
Solis ad exortum portas ſuper uſque remoti
Caſpiacas: quæ conſiſtunt ſub rupibus altis
Aſiacæ claves terræ: qua ſe via duplex
In boream auſtrique domos tendentibus offert:
Altera in Hyrcanos, in Perſidis altera monteis.
Caſpiacas autem ad portas pede degit in imo
Parthorum, metuenda arcu, Mavortia pubes,
Omnigenæ callens pugnæ. namque aſpera terræ
Arva nec in rectos evertunt vomere ſulcos:
Cærula nec validis infindunt æquora remis:
Nec nutrire boves ſtudium: ſed cura frementeis
Flectere equos pueris, & ſpicula tendere cornu.
Ergo illic jaculis longiſque haſtilibus arva
Uſque ſonant, & equum fervent rapido omnia curſu
Alipedum. Nequenim cœna fas ante levari
Quam capita ab duro referant ſudantia bello:
Nec victum niſi tela viris raptuſque miniſtrant.
Sed tamen illorum genus inſuperabile bello
Auſonii regis docuit manſueſcere mucro.
Nunc age, ſi Perſas ſubiit quoque noſſe voluptas,
Exſequar hanc etiam claro tibi carmine gentem,
Æternoſque amneis, monteſque anfractibus aptos.
Soli namque tenent Aſiæ celeberrima regna:
Soli amplis opibus patrios auxere penateis,
Mæoniæ populis & Sardibus expugnatis.
Aurea collucent humeris unde arma virorum,
Frenaque quadrupedes ſub dentibus aurea mandunt,
Fulgentique pedes includit calceus auro.
Tantum illis accrevit opum. Sed grandibus omnem

Περσὶς ὅλη μεγάλοισι ῥεέθρομος ὄρεσι γαῖα,
Καζπιάδων πυλέων νοτιώτερον οἶμον ἔχουσα,
Ἑλκομένη ϗ μέχρις ὁμωνύμου ἀμφιτελίτης.
Τειχθὰ δέ μιν ναίουσι Μασσαδόν· οἱ μὲν ὑπ' ἄρκτου
Τοξοφόρων σιεροῖσι παρήμενοι ὄρεσι Μήδων,
Οἱ δ' μεσήπειροι, οἱ δ' ἐς νότον ἄχρι θαλάσσης.
Πρῶτα Σάβαι, μετὰ τοὺς δὲ Παζαργάδαι, ἄγχι δ' Ταοκοί·
Ἄλλοι θ' οἱ ναίουσι Μασίνδιχα Περσίδα γαῖαν.
Καὶ τὴν μὲν πόλεες ποζαμοὶ ῥείπιαίνουσι,
Τῇ ϗ τῇ σκολιῇσιν ἐλαυνόμενοι ῥεέθροῖσι·
Χωρὶς μὲν Κύρος ἐσι μέγας, χωρὶς δ' Ὑάσπις
Ἕλκων Ἰνδὸν ὕδωρ, ῥοδά τε ῥείων χθόνα Σούσων.
Τοῦ δ' ἂν ἐπὶ πλαδαρῇσιν ἴδοις διώπτου Ἀχαίτην
Κείμενον οἷα κύλινδρον ἐπὶ χθονός. οὗ ῥ' ὑπὸ πέτρης
Χειμερίης ποζαμοῖο κάτω σύρουσι χαραδραι.
Αἰεὶ δ' αὖ λιαροῖο γεγηθότες ἐξ ἀνέμοιο
Καρποὶ τηλεθάουσιν ἐπήτειμοι ἀλλήλοισι.
Φοιτάζεο δ' εἰς αὐγὰς λοιπὸν πόρον Ἀσίδος αἴης.
Ἐγγύθι γάρ τοι πέζα τελείου ἠπείροιο.
Ἦτοι μὲν ῥοδὰ χθύμενα τὸ Περσικὸν ὠκεανοῖο
Καρμανοὶ ναίουσιν, ὑπ' ἠλείῳ ἀνιόντι.
Περσίδος οὐκ ἀπάνευθε Μασίνδιχα γαῖαν ἔχοντες·
Οἱ μὲν ὑπειροφάγοι, τοὶ δ' ἔνδοθεν ἠπειρῶται.
Τῶν δὲ πρὸς ἀντολίην Γεδρωσίων ἔλκεται αἶα.
Γείτων ὠκεανῷ μεγακήτεος. οἵσι πρὸς αὐγὰς
Ἰνδὸν παὶ ποζαμὸν νότιοι Σκύθαι ἐναίουσιν·
Ὅς ῥά τ' Ἐρυθραίης κατεναντίον εἶσι θαλάσσης,
Λαβρότατον ῥόον ὠκὺν ἐπὶ νότον ὀρθὸν ἐλαύνων,
Ἀρξάμενος τὰ πρῶτ' ὑπὸ Καυκάσι ἰωεμόεντος.
Διζοὰ δέ οἱ ζόματ' ἐσί· μέζιον δ' ὑπεδέδρομε νῆσον,
Νῆσον, τὴν καλέουσιν ὑπιχθόνιοι Παταληνήν.
Κείνός τοι πολέων ὑποτέμνεται ἔθνεα φωτῶν.

Ἦται

Perſida concipies obſeſſam montibus oram,
Caſpiacis poſitam portis vicinius auſtro,
Ad maria uſque procul cognominis Amphitrites.
A triplici quam parte colunt. hi tela ferentum
Montibus umbroſis Medum boreæque propinqui:
Sedibus hi mediis: illi ad freta vaſta, notumque.
Ante Sabæ, mox inde Paſargades, & prope Taſci,
Atque alii tota paſſim qui Perſide degunt.
Illam etiam variis fecundant flumina rivis,
Hinc atque inde vagis circum reflexibus acta.
Hac ingens Corus: hac, Indo cum gurgite vectus,
Suſorum præter delabitur arva Choaſpis.
At latere ex hujus nitidum ſpectabis Achaten,
Quem rapidi hibernis trudunt de montibus amnes
Æquali ſimilem per pinguia culta cylindro.
At circum leni ridentes flaminis aura
Luxuriant ſemper fructus, denſique vireſcunt.
Sed nunc quod ſupereſt Aſiæ luſtremus ad ortum:
Haud procul extremis terræ nam terminus inſtat.
Atque equidem Perſi late maris oſtia propter,
Solis ad exortum, degit Carmania pubes:
Non procul à Perſis habitans ingentia rura;
Pars maris ad fluctus, pars in regionibus imis.
Quos inde inſequitur Gedroſum terra ſub ortus,
Monſtroſum oceanum juxta. tum fluminis Indi
Amnis ad auroram eſt, notia cum gente Scytharum:
Qui rubri oceani tendens maria aſpera contra,
Impete præcipiti recta ruit actus in auſtrum,
Caucaſiis primos ducens è montibus amneis.
Atque ejus duplici circum concluditur ore
Inſula, quam proprio Patalenem nomine dicunt.
Multaque præterea diſtinguit ſecla virorum.

Sci-

Digitized by Google

Ἦτοι μὲν δύνοντϚ ἐπὶ κλίζιν ἠελίοιο,
Ὠρίτας τ', Ἀερβάς τε λινοχλαίνους τ' Ἀραχώτας,
Σατραγίδας θ', ὅζους τε πρὸϚ πίλυϊ Παρπανισσοῦ
Ξιωῇ ὁμῶς μάλα πάντας ἐπωνυμίῃσιν Ἀριανούς,
Οὐ χθόνα ναιετάοντας ἐπήρατον, ἀλλ' ὑπὸ λεπτῇ
Ψάμμῳ πεπληθυῖαν, ἰδὲ ῥώπεσσι δασεῖαν·
Ἀλλ' ἔμπης ζωῇσιν ἐπαρκέες εἰσὶ κέλευθοι.
Ἄλλον γάρ ζφιν ὅλβον ἀκήρατον αἶα κομίζει.
Πάντη γὰρ λίθοϚ ἐστὶν ἐρυθρὸϚ κηραλέοιο,
Πάντη δ' αὖ πέτρῃσιν ὑπὸ φλέβες ὠδίνουσι
Χρυσείης κυανῆς τε καλὸν πλάκα σαπφείροιο,
Τῆς ἀποτεμόμενοι, βιοτήσιον ὦνον ἔχουσι.
Πρὸς δ' αὐγὰς, Ἰνδῶν ἐρατεινὴ πέπλαϚ αἶα,
Παζάων πυμάτη, πρὸϚ χείλεσιν ὠκεανοῖο.
Ἣν ῥά τ' ἀνερχόμενοϚ μακάρων ἐπὶ ἔργα καὶ ἀνδρῶν
ἨελίοϚ πρώτῃσιν ἀμφλέγει ἀκτίνεσσι.
Τῷ γαίης ναιέται μὲν ὑπὸ χρόα κυανέοντες
Θεσπέσιον λιπόωντες· ἐειδομένῳ δ' ὑακίνθῳ
Πιοτάτας φορέουσιν ἐπὶ κροτάφοισιν ἐθείρας.
Τῶν δ' οἱ μὲν χρυσοῖο μεταπρὸ δύουσι γυάθλην,
Ψάμμον εὐγναμπῆσι λαχαίνοντες μακέλῃσιν·
Οἱ δ' ἰσὸϚ ὑφώσι λινέργεας. οἱ δ' ἐλεφάντων
Ἀργυφέης πελεθέλας ἀποξύουσιν ὀδόντας.
Ἄλλοι δ' ἰχνεύουσιν ἐπὶ σφετερῇσιν ἀναύρων
ἮπαϚ βηρύλλου γλαυκιῶν λίθον, ἢ ἀδάμαντα
Μαρμαίρων τ', ἢ χλωρὸν ὑπαυγάζουσαν ἴασπιν,
Ἢ καὶ γλαυκιόωντα λίθον καθαροῖο τοπάζου,
Καὶ γλυκερῷ ἀμέθυσον ὑπηρέμα πορφυρέουσαν.
Παντοῖον γὰρ γαῖα μετ' ἀνθρώποισιν ὅλβον ἀέξει,
Ἀενάοις πελάμοισι καταῤῥυτὸν ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ναὶ μὴν καὶ λειμῶνες ἀεὶ κομόωσι πετήλοις·

Ἀλ-

Scilicet occiduo proni ſub lumine ſolis
Oritaſque, Aribaſque, & linigeros Arachotas,
Satraïdaſque lavit, tum quos juga cumque tenentes
Parpaniſi communi Arienos nomine dicunt.
His non læta quidem tellus habitatur, arena
Obſita ſed ſterili atque horrentibus aſpera dumis:
Et tamen apta ſatis conſtant compendia vitæ.
Quippe alias producit opeis eis terra viciſſim.
Namque hic coralii paſſim rubet undique gemma:
Saxorum & venis paſſim concepta ſub imis
Aurea cæruleæ ſapphiri lamina creſcit:
Hanc ſectam pretio, quod victu ſit ſate, mutant.
Oceani at finem juxta, ſolemque orientem,
Indorum felix ſe porrigit ultima tellus.
Quam, radiis luſtrans divûmque hominumque laboreis,
Accenſam primo conſpergit lumine Titan.
Unde etiam populis atros color inficit artus,
Splendenteis fulgore novo: ſimileiſque hyacintho
Naſcuutur capitum pingues in vertice crines.
Horum pars auri venas ortumque requirens,
Vomeribus curvis diteis proſcindit arenas:
Pars lineas texunt telas: aliiſque reſectos
Cura eſt argenteos Elephantum radere dentes:
Veſtigant alii torrentum littora propter
Berylli glaucum lapidem, nitidive adamantis
Lumina, vel viridis pulchram fulgoris iaſpin,
Aut glaucum lapidem rutila cum luce topazi,
Aut amethyſteum ridentem lene ruborem.
Omnigenas quippe edit opeis hæc terra colonis,
Undique flumineis perfuſa liquentibus undis.
Quin & prata etiam foliis ſunt ſemper amicta:

Hinc

Ἄλλοθι μὲν γὰρ κέγχρος ἀέξει, ἄλλοθι δ' αὖτε
Πυρὸν τηλεθόωσιν ἐρυθραίῃ καλάμοιο.
Φερέζεο δ' ὡς τοι ἀχῆμαι, καὶ ὡς ποταμοὺς ἐνέποιμι,
Οὔρεά τ' ἰωεμόεντα, καὶ αὐτῆς ἔθνεα γαίης.
Ἦτοι μὲν πισύρεσσιν ὑπὲκ πλευρῇσιν ἄρηρε.
Πάσῃσι λοξῇσιν, ἀλιγκίη εἰδεῖ ῥόμβῳ.
Ἀλλὰ τοι ἑσπερίοις μὲν ὁμέρτατον ὕδασιν Ἰνδὸς
Γαῖαν ὑποτμήγει· νότιον δ' ἁλὸς οἴδματι ἐρυθρῆς·
Γάγγης δ' εἰς αὐγὰς· ὁ δὴ Καύκασον ἐς πόλον ἄρκτων.
Καὶ τὼ μὲν πολλοί τε καὶ ὄλβιοι ἄνδρες ἔχουσιν,
Οὐχ ἅμα ναυηλάονες ὁμώνυμοι, ἀλλὰ διχθὰ
Κεκριμένοι. πολέμῳ μὲν ἀπηνέσιν πέλας Ἰνδῶν
Δαρδανέες· τόθι λοξὸν ὑπὸ σκοπέλων Ἀκεσίνην
Συρόμενον δέχεται πλωτὸς νήεσσιν Ὑδάσπης.
Τοῖς δ' ἔπι καὶ Κώφην τείτατον ἔσπεται ἀργυροδίνην.
Τῶν δὴ μέσοι ναίουσι Σάβαι, καὶ Τάξιλοι ἄνδρες.
Σκόδροι δ' ἐξείης. ἐπὶ δ' ἕσπεται ἄγχι Φῦλα
Πδυκαιέων. μετὰ τόσσε, Διωνύσῳ θεραπόντων
Γαργαρίδαι ναίουσιν. ὅθι χρυσοῖο γαμέθλιον
Δαιδαλέην Ὑπανίς τε φέρει, θεῖός τε Μέγαρσος,
Λαβρόταν τοι πολεμῶν· ὑπὸ δ' ἕρπει Ἡμωδοῖο
Ὀρνύμενοι πεδέχουσιν ὑπὲκ Γαγγητίδα χώρην,
Πρὸς νότον ἑλκόμενοι πεδὰ τέρματα Κωλίδος αἴης·
Ἣ δ' ἤτοι πεφύκασιν ἐπ' ὠκεανὸν βαθυδίνην,
Ἠλίβατος, ταχινοῖσι δυσέμβατος οἰωνοῖσι·
Τέκνα μὲν καὶ φῶτες ὑπεκλείουσιν Ἄορνιν.
Ἔστι δέ τις θηητὸς, ἐϋῤῥείτην πεδὰ Γάγγην,
Χῶρος, τιμήεις τε καὶ ἱερός· ὄνπερ Βάκχος
Θυμαίνων ἐπάτησεν, ὅτ' ἠλάσαντο μὲν ἄβρηϊ
Ληναίων νεβρίδες ἐς ἀζηχέας, ἐς δὲ σίδηρον
Θύρσοι μαιμώωντο, καὶ εἰς σπείρημα δρακόντων
Ζωστῆρές θ' ἕλικές τε πολυγναμπὴς ἐλίνδιο.

Τῆμος

Hinc etenim milii vis maxima creſcit, at illinc
Conſpicias rubea ſilvas floreſcere canna.
Nunc ſpeciem porro terræ, fluvioſque, viroſque;
Ventoſoſque tibi colleis adverte canentem.
Illa quidem obliquis laterum componitur oris
Quatuor, in rhombi regio collecta figuram.
Heſperiaſque illi parteis conterminus Indus
Flumine diſtinguit: notias maris æquora rubri:
Auroram Ganges: arctoos Caucaſus axeis.
At gentes multæque colunt opibuſque beatæ,
Nomine non uno cunctæ, nec ſedibus iſdem.
Dardanes immenſas Indi prope gurgitis undas:
Qua lapſum aëriis Aceſinum è cautibus alveo
Exceptat ratibus penetrabile flumen Hydaſpæ:
Tertius argenteo ſequitur quos flumine Cophes.
Hos inter ſedere Sabæque, & Toxila pubes,
Nec procul & Scodri. queis gens ſuccedit agreſtis
Peucaneum. juxtaque tui Dionyſe miniſtri,
Gargaridæ degunt: auri (mirabile viſu)
Qua cruſtas Hypaniſque vehit, diuſque Megarſus,
Immanes fluvii: celſo qui monte profecti
Emodo terræ penetrant Gangetidis arva,
Ad noton impulſi ſacræ ſub Colidis oras:
Oceani vergens altum quæ nutat in æquor,
Ardua, quam nullæ ſuperant impune volantes:
Unde illam vero dixerunt nomine Aornim.
Hic etiam, ſacro ſpectandus numine, pulcrum
Eſt locus ad Gangem: triſti quem percitus ira
Calcavit Bacchus, teneræ cum nebrides olim
Lenarum in clypeos, rigidos & thyrſus in enſeis
Tranſiit, inque anguis ſinuoſa volumina torti
Zonæ & capreoli vitis vertere tenaces.

Quod

Τῆμος ὅτ' ἀφραδίῃσι θεὸς ἀτίμησαν ἑορτήν.
Τὴν εἵνεκα Νυσαίην μὲν ἐφημίξαντο κέλευθον.
Κόσμῳ δ' ἐσήσαντο ζωὴ υἱάσιν ὄργια πάντα.
Αὐτὸς δ' ὁππότε φῦλα κελαινῶν ὤλεσεν Ἰνδῶν,
Ἡμωδῶν ὀρέων ἐπεβήσατο· τῷ ὑπὸ πέζαν
Ἑλκείῃ ἠώοιο μέγας ῥόος ὠκεανοῖο.
Ἔνθα δύο σήλας σήσας ὡς τέρματα γαίης,
Καγχαλόων μετὰ κῦμα κατήλυθεν Ἰσμηνοῖο.
Τόσσοι μὲν καὶ γαῖαν ὑπέρτατοι ἄνδρες ἔασιν.
Ἄλλοι δ' ἔνθα κὴ ἔνθα κατ' ἠπείροις ἀλόωνται
Μυρίοι, οὓς οὔκ ἄν τις ἀριφραδέως ἀγορεύσοι
Θνητὸς ἐών· μοῦνοι ἢ θεοὶ ῥέα πάντα δύνανται.
Αὐτοὶ γὰρ κὴ πρῶτα θεμήλια τορνώσαντο,
Καὶ βαθὺν οἶμον ἔδειξαν ἀμητρήτοιο θαλάσσης.
Αὐτοὶ δ' ἔμπεδα πάντα βίῳ διετεκμήραντο,
Ἄστρα μακρήνασι· σκληρώσαντο δ' ἑκάστῳ
Μοῖραν ἔχειν πόντοιο κὴ ἠπείροιο βαθείης.
Τῷ ῥα κὴ ἀλλοίην ῥυσμὸν φύσιν ἔπλαχ' ἑκάστη.
Ἡ μὲν γὰρ λοβυκή τε κὴ ὀργινόεσσα τέτυκται·
Ἡ δὲ κελαινοτέρη· ἡ δ' ἀμφοτέρων λάχε μορφήν·
Ἄλλη δ' Ἀσσυρίης ἐναλιγκίη ἄνθεϊ μίλτου.
Ἄλλαι δ' ἀλλοίαι. τὼς γὰρ μέγας ἐφράσατο Ζεύς.
Οὕτως ἀνθρώποις ἑτεροίια πάντα τέτυκται.
Ὑμεῖς δ' ἠπειροί τε, κὴ εἰν ἁλὶ χαίρετε νῆσοι,
Ὑδατά τ' ὠκεανοῖο, κὴ ἱερὰ κύματα πόντου,
Καὶ πολιαμοί, κρηῶαί τε, κὴ ἄρεα βησσήεντα.
Ἤδη γὰρ πάσης μὲν ἐπέδραμον οἶδμα θαλάσσης.
Ἤδη δ' ἠπείρων σκολιὸν πόρον. ἀλλά μοι ὕμνων
Αὐτῶν ἐκ μακάρων αὐτάξιος εἴη ἀμοιβή.

ΤΕΛΟΣ.

Quod divi ſtolido tempſiſſent feſta furore.
Unde viam propria Nyſſæam voce vocarunt,
Cunctaque quo decuit celebrarunt orgia ritu.
Ipſe autem, rediens extinctis victor ab Indis,
Emodos adiit monteis: ſub vertice quorum
Oceani magnum volvit ſe flumen eoi.
Illic ut mundi geminas in fine columnas
Fixit, ovans patrios Iſmeni ceſſit ad amneis.
Tot populi terram celebres coluere per omnem.
Aſt alii hic vaſtis atque hic regionibus errant
Innumeri: quos nulla quidem mens explicet omneis
Mortalis. ſoli poſſunt facile omnia divi.
Illi prima etenim fundamina tornavere,
Immenſaſque vias pelagi ſtatuere profundi,
Et vitæ voluere ratas exiſtere cauſas,
Sidera partiti: quorum unicuique dederunt
Æquoris & magnæ partem telluris habere.
Unde alia atque alia eſt terris natura locorum.
Hæc etenim eſt albo penitus perfuſa colore:
Altera nigranti: medio magis altera vultu:
Aſſyrii quædam minii ſortita figuram,
Atque alias aliæ. voluit ſic Jupiter ingens.
Sic diverſa adeo mortalibus omnia ſurgunt.
At vos continuæque mihi, pelagoque ſonantes
O terræ, oceanique lacus, & flumina ponti,
Et fluvii, fonteſque ſacri, monteſque valete.
Nunc etenim maris amplexum ſuperavimus omnem,
Terrarumque ſitus varios. at carminis hujus
Præmia cæleſtes ipſi mihi digna reponant.

FINIS.

Digitized by Google

ANDREÆ PAPII

IN

VARIAS DIONYSII

LECTIONES NOTÆ.

QUamvis in haſce notas, benigne Lector, nihil aliud referre cogitabam, quam quod ad editionis meæ, cum ab illa Roberti Stephani, quam alias ubique ſequor, diſcedit, rationem reddendam faceret; aut ſi quid occurreret de quo pluribus verbis agendum videretur: tamen cum animadverterem eadem opera paulo me amplius fructus facere poſſe, adductus facile ſum ut quædam accedere paterer. Videbam enim, dum illud agens Euſtathii Scholia & Priſciani interpretationem atente confero, ex iiſdem de omnibus pæne variis lectionibus, quas ad nauſeam uſque multas nimis diligenter, ſeu putide potius, Robertus Stephanus collegerat, certius aliquid conſtitui poſſe, ſi obſervaretur qua lectione

lectione Priſcianus aut Euſtathius eſſet uſus. Quoties igitur alterius illorum lectionem alicunde potui agnoſcere, indicavi. Sed tribus duntaxat verbis. vel quia ſatis id eſſe debeat: vel quia, nequid diſſimulem, plæræque omnes varietates ejuſmodi ſunt, ut ridiculum pæne ſit eas vel commemorare velle: nonnullæ etiam tales, ut qui de illis aliunde quam ex numero ac vetuſtate codicum, quorum vicem egregie quidem uterque, ſed uberius frequentiuſque ſubit Euſtathius, pronunciare conetur, deſipere videri poſſit. Nam quis oro fidat ſtatuere, προβολήνε an προχοὴν, κόλπῳ an πόντῳ, λιγύφθογξῳ an λιγύφωνῳ, μεγαλώνυμος an πολυώνυμος, βεβαυῖα an γεγαυῖα, ſit legendum. atque id ſexcenta: de quibus ne auctorem quidem ipſum credo, niſi probe memorem, qua voce quibuſque locis eſſet uſus, vere ubique divinaturum eſſe. Cæteras varietates, etſi pauciſſimæ reſtabant, ad quas probandas refutandaſve nihil adjumenti Priſcianus aut Euſtathius adferebant, cum narrari non intereſſet, vulgata ſcriptura contentus, prorſus, ut merebantur, omiſi. Atque ab Euſtathio quidem, quem ubique fere ſum ſequutus, veræ lectionis teſtimonium ut peterem, nemini ante me, puto, venit in mentem. confido tamen facile omnes mihi daturos, nullius prorſus exemplaris antiquitatem adverſus Græculorum variandæ ſcripturæ libidinem parem autoriratem habere potuiſſe. Vale.

Verſu 6. Plerique omnes ſcribendum hîc putant ὀξυτέρη βεβαυῖα. maxima ſine dubio ratione. nam eam lectionem & Priſcianus aperte tuetur: transfert enim *Arctatur rapidos curſus ad ſolis utrinque:* & Euſtathius agnoſcere videtur, qui in hunc locum ſic annotat. τὴν ἢ τοιαύτης οἰκουμενικῆς ζώνης, τὰ ὀξύτερα μὲν πρὸς τε τῇ ἀνατολῇ εἰσὶ καὶ πρὸς τῇ δύσει, ἃ δὴ κελεύθους ἡελίου καλεῖ· τὰ δὲ βαρύτερα ἢ πρός τε τῷ ἀρκτῴῳ κεῖται μέρει καὶ τῷ νοτίῳ. Adjuvat etiam vocum βαρυτέρη & ὀξυτέρη nemini non perſpecta ſignificatio, in hac præſertim materia etiam autori noſtro familiaris: quæ vel ſola lectionem eam, ut nec Priſcianus nec Euſtathius accedant, ſuadere poſſet. Quis enim ferat latius quid ea parte dici, qua anguſtius eſt atque acutius. Mirari tamen juſtiſſime poſſis, qua ratione contigerit ut tam vitioſa lectio tot invaſerit exemplaria. Nam ſi R. Stephanus in editione ſua hæc vere teſtatur, γέγραπται ἢ ἔν τινι τῶν ἐμετέρων ἀντιγράφων, ὅτι ἡ ὑπερβαλλουσα γραφὴ, ἐν πᾶσιν ὡς εἰπεῖν βαρυνομένη τοῖς ἀντιγράφοις, ἐστὶν βαρυτέρη, diſſimulare eam ſcripturam ſalva librorum fide non poſſumus. Quid ergo? librariine errore vel audacia dicemus id accidiſſe? ſic enim fere ſolent. Non exiſtimo. neque, ſi accidiſſet, in omnia fere ſe diffudiſſet exemplaria. ab ipſo Dionyſio profectum ſit oportet. Equidem quid mihi, dum ea re nuper de hoc loco attentius paulo cogitarem, in mentem venerit, operæpretium putavi aſcribere. Etſi valde fortaſſe verendum

dum eſt, ut accuratum aliquid pro deſperata pæne ſcriptura quam ſequimur adferre poſſimus. Vult itaque Dionyſius terræ figuram non exacte rotundam eſſe, ſed ad inſtar fundæ prælongam, quod Græci dicunt προμήκη, idque ad ortum & occaſum. Is ſenſus ex vocabulo ὀξυτέρη nullo negotio intelligitur. Neceſſe eſt enim in ea ſpecie, quam terræ tribuit autor, lineam qua circumquaque definitur, acutiores hinc atque inde ſinus admittere qua terra longiſſima eſt: ſecus atque in circulo, cujus ambitus ubique ſimilis eſt, nuſquam arctior ampliorve. At idem ex βαρυτέρη, cum prima ſpecie vehementiſſime repugnare videatur, non facile quivis eruat: etſi nec ineleganter, nec incommode fortaſſe poſſit. Nam terram βαρυτέρην ad ortum occaſumque eſſe, nihil eſt aliud quam vaſtius illac longiuſque exporrigi. ut βαρὺς non in eam ſententiam accipiatur, qua contrariam haberet vocem ὀξὺς: quemadmodum aliquot infra locis uſurpatur, præſertim cum de figuris auctor loquitur, ut in Africæ, Ægypti, Europæ, Aſiæ forma ſituque explicando: quæ res ſola mutandæ lectionis, ut arbitror, occaſionem dedit: nam & hîc de terræ figura Dionyſium agere videbant, in qua & βαρύτης & ὀξύτης clariſſime notari poſſunt. Neque item ut eam ſignificet dimenſionis ſpeciem, quam proprie latitudinem appellamus. quis enim hoc à Poëta exigat? præſertim qui de nulla prorſus latitudine aut longitudine, ne de ea

quidem quam coſmographi tractant, vel per ſomnium cogitet. ſed ut magnitudinis confuſam quandam notionem contineat. quali ſignificatione paſſim actuor utitur, cum inſulam, mare, regionem, aut aliud quid ſimile εὐρυ, hoc eſt amplum, vaſtum, ingens dicit: vel cum Syrtim, Phrygiamque majorem εὐρυτέρην nominat. Ne quis igitur (ut ad hunc locum quæ dixi accommodem) putaret terram exacte rotundam eſſe, ſubjicit Dionyſius eam εὐρυτέρην, id eſt ampliorem, ad ortum & occaſum eſſe: quod ibi tanquam exorbitet, atque accuratæ rotunditatis lege ac præſcriptione veluti contempta, longius prorumpat, quod in vero circulo non accideret. nam in eo nihil uſquam exſtat: ſed omnia intra figuræ fines ita coërcentur, ut extrema undique æqualiter abſint à medio. Quam edidi ſcripturam ab Avieno redditam, ex Morelii editione didici. nam mihi Paraphraſim ejus videre non contigit. ſic autem habet. *Sed, matutino qua cælum ſole rubeſcit, Latior.*

Verſ. 9. Quemadmodum hunc verſum edidi citat Euſtathius: & Robertus in variantibus eam quoque ſcripturam è quibuſdam libris annotat. Idem & aliam obſervat, πρώτην μὲν Λιβύην: quam ex Priſciano aliquis fortaſſe probari poſſe putabit. Edit autem ipſe πρῶτα μὲν δὴν Λιβύην.

Verſ. 18. Quidam τολωώτερον. quod aperte Priſcianus transfert. Euſtathius tamen mecum, & pleriſque omnibus editionibus facit.

Verſ.

Verſ. 27. Σθένῳ ὠκεανοῖο. Sic Euſtathius citat, cum hic, tum initio ſcholii primi. quare hoc etiam loco ab editione R. Stephani diſcedo: qui ῥόῳ hic expreſſit, σθένῳ autem inter varietates retulit, ſequenti fortaſſe verſu ſine cauſa permotus. Etſi diſſimulare nolo, ſemel ita ab Euſtathio locum hunc citatum videri: cum ait in fine Commentarii ſecundi, auctorem infra pro ὠκεανὸς dicere ἀκαμάτῳ ῥόῳ ὠκεανοῖο. Sed Euſtathii citationibus non eſt deferenda ſumma ſemper auctoritas, præſertim cum alieno loco aliquid adducit. ut ſcholio quinto, bis Ἰνδικὸν κῦμα θαλάσσης perperam citat. Nam apertiſſime lex carminis repugnat.

Verſ. 39. Nonnulli χθονὸς ἀγκὼν. Euſtathius utriuſque meminit. itaque vulgatam lectionem non mutavi.

Verſ. 42. Quidam τοῖῳ ἰὼν ἢ τοῖα. Priſcianus adjuvat quod vulgo editur.

Verſ. 45. Quidam codices ἄλλα τέμνῃ. Quod an ex Priſciano probari poſſit, in Notis ad ejus interpretationem dicemus. Euſtathius cum recepta ſcriptura facit.

Verſ. 55. Quidam Εὐξείνῳ κόλπῳ. Ego uſitatam lectionem malim. partim quia Euxinus in quatuor horum ſinuum numero non eſt, ſed pars mediterranei: partim ne tribus continuo verſibus eadem pæne vox audiatur, κόλπῳ, κόλπῳ, κόλποι· partim etiam quia Euxinus ponti appellatione frequentius venit.

Digitized by Google

Verſ. 59. Quidam ῥοθίοιζιν. Euſtathius πελάγεσιν agnoſcit.

Verſ. 67. Quidam ἔδραμεν ἄξων. utrumque agnoſcit Euſtathius, ſed communis ſcriptura haud dubie genuina eſt, & Priſciani interpretatione confirmatur.

Verſ. 82. ἔνδοθι πόντου. Robertus edit ἐγγύθι, ut vulgo. Ego variam ejus lectionem prætuli: quod eam ab Euſtathio non obſcure, his verbis, indicari viderem, φαίνεται δὲ μὴ τὸ Λιγυſτικὸν εἶναι ἢ Κύρνιον πέλαγος τὸ ἀπὸ τῆς Κύρνου νήσου· ἐνδοτέρω δὲ τούτου, τὸ Σαρδόνιον. Nec aliter legiſſe Priſcianum credibile eſt, quamvis præter Dionyſii mentem ἔνδοθι tranſtulit.

Verſ. 83. Quidam τόνδε μετεκδέχεται. Euſtathius decimo ſcholio citat quod editum eſt.

Verſ. 85. Quidam αὐτὰρ ὑπερθεν. Utro autem modo ſcribamus ad ſenſum nihil intereſt. Nam iis quæ ad auſtrum ſita ſunt, frequenter, quaſi altioribus, particulam ὑπὲρ autor accommodat. Recte. nihilo enim verius attolli ſeptentrionales quam meridionales orbis partes dixeris. etſi aliter vulgus loquitur, & a vulgo Virgilius cecinit,

Mundus ut ad Scythiam Riphæaſque arduus arceis
Conſurgit, premitur Libyæ devexus in auſtros.

Verſ.

Verſ. 98. Μέτωπον. ſic edo, Priſciano & Euſtathio autoribus: & ſequenti verſu pæne cogente. Robertus, neſcio qua cauſa, aliam hoc atque proximo verſu vocem maluit, qui κάρηνον edat. Porro μέτωπον & hic nonnulli ejus codices habuerunt.

Verſ. 107. Quidam ἐρχομένη. Euſtathius cum edito facit.

Verſ. 131. Quidam ῥόον. Euſtathius iterum cum edito facit.

Verſ. 155. Quidam ὁλκάδ' ἅτι τρίτον ἦμαρ ἀνύσαι. Euſtathius quod edidi manifeſte probat: & Priſcianus ita transfert, ut conjicere liceat eadem & illum lectione uſum eſſe.

Verſ. 159. Μίνη. Ita Priſcianus legiſſe videtur. & neſcio quid ea vox magis mihi ſatisfacit. Itaque ſic edidi. etſi Robertus μέση δέ τοι expreſſit, illud in variis lectionibus annotaſſe contentus.

Verſ. 167. Quidam ᾧ ἔνι πολλοί. Euſtathius ᾧ πάρεστι.

Verſ. 178. Quidam ἄχει. Euſtathius ἄγχι.

Verſ. 199. Quidam ἕλκεϊ ἄλλῃ. Euſtathius ἕρχεται.

Verſ. 213. Quidam Κυρήνη τ' ἄπυργος. Euſtathius utramque lectionem agnoſcit. Quam edidi & verti, Priſcianus adjuvat: alteram Avienus, quem ita tranſtuliſſe Morelius obſervavit, *Adſtat Cyrene propter vetus, erigiturque Urbs procera arces.* Illam autem ideo prætuli, quod Euſtathius etiam à Pindaro ἄπτερον celebrari Κυρήνην adnotet. at ἄπυργος quibus-

libet urbibus ſine diſcrimine epitheton addi poteſt. Ideoque ſcioli cujuſdam eſſe commentum ſuſpicor, cui ſatis erat ad lectionis varietatem fingendum cauſæ, quod æque commode utraque vox in verſum recipi poſſit. Id enim genus hominum totum nobis auctorem ita replevit ſuis varietatibus, ut vix ullo loco, quemadmodum alibi diximus, πρὸς, ἐπὶ, ἄχει, κόλπος, ῥόος, πρὸφαίνει, πρόχοη, & ſimilia occurrere ſint paſſi, quin diverſam continuo lectionem adjungerent πρὸ, ὑπὸ, ἄγχι, πόντος, πόρος, πρὸπέπλαται, πρόβολή.

Verſ. 214. Poſt hunc verſum, quatuor hos in quibuſdam exemplaribus repertos annotat Stephanus, & ex eo Morelius,

Κεῖθεν δ' ἐς δυσμὰς, Λιβύης ὅθι φαίνεται ἀρχὴ
Μάνδρος ἐρήρεισται, Σάλαθός τε ῥόον ταχὺ ἕλκει.
Ἔνθα Νιγείτιδος ἀγλαὸν ὕδωρ, Νίγειρ τ' αὐτὸς
Πέπταται, ὁλκὸν μυρίον Αἰθιόπεσσιν ἑλίσσων.

Qui ſic reddi Latinè poſſunt,

Inde ſub occaſum, Libyæ qua ſurgit origo,
Stat Mandrus: Salathusque cito ſe flumine volvit.
Hic latices etiam Nigritidis, ipſeque Niger
Æthiopum populos immenſo proluit amni.

Sed

Sed ego ne per ſomnium quidem incidere potuiſſe Dionyſio credo, ut eos hîc inſereret: & nec ab Euſtathio explicantur, nec à Priſciano transferuntur, qui ut multa omittat, nihil tamen eorum negligere ſolet, quæ deſcriptionis aliquid continent.

Verſ. 219. Πυμάτης ἀφὶ τέμπεα Κέρνης. De hoc loco varia adfert Euſtathius. Sed eum pulcherrime clariſſimeque Plinius explicat, c. xxxi. libri ſexti, quo Æthiopici maris inſulas recenſet. Ejus verba ſunt, *Contra ſinum Perſicum Cerne nominatur inſula, adverſa Æthiopiæ: cujus neque magnitudo, neque intervallum à continente conſtat: Æthiopas tantum populos habere creditur.* Unde intelligitur, ab Æthiopibus non longe abeſſe Cernen. Sed de amœnitate ejus nihil ex eodem Plinio licet cognoſcere. Itaque quam ob cauſam Dionyſius τέμπεα Κέρνης dicat, nihil annotare poſſum: niſi fortaſſis etiam montium anguſtias hac appellatione venire Favorino credimus, qui in Lexico ſuo ſic de hac voce ſcribit, Τέμπη τὰ μεταξὺ τῆ Θετταλίας Ὀρῶν ἀφὶ τ' Ὄλυμπον καὶ πλὴ Ὄσσαν ςενά. καθόλα δ' καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὄρεσιν αἱ ςενόταλαι Δάφνολαί· ὡς Διονύσοις ὁ ἀφεγητὴς, Πυμάτης ἀφὶ τέμπεα Κέρνης.

Verſ. 224. Στρεφθέντι. Sic Euſtathius citat. Quidam ςρέψαντε. Quidam ςρεφθέντα.

Verſ. 226. Εἰς ἅλα βάλλῃ, ὕδατι παίνων. Ita edidi auctoritate Euſtathii. Robertus expreſſit εἰς ἅλα πίπτῃ, ὕδασι παίνων, annotans varieta-

rietatem lectionis, quam nos in textum recepimus.

Verſ. 233. Robertus edit ζωεσήσαντα. Ego & hic variam ejus lectionem, διεσήσαντο, quia ſic citat Euſtathius, recipio.

Verſ. 234. Ἐπειρήθησαν ἀρότρῳ. Ridiculum plane eſſet, ad hanc ſcripturam confirmandam Euſtathium movere, niſi Robertum edidiſſe viderem ἐπειρήσαντο, illo in diverſitatibus tantum annotato.

Verſ. 241. Quidam ἀγλαὰ τέκνα. Euſtathius cum edito facit.

Verſ. 258. Quidam ἦχί τε μακρῷ. Vulgatam ſcripturam adjuvare videtur Priſcianus, transferendo, *alti*.

Verſ. 260. Quidam Καστήτιδα χώρῳ. Quidam etiam Καστιώτιδα λίμνῃ. Sed communis, quam ſequor, ſcriptura citra controverſiam genuina eſt, ut eam non confirmaret Euſtathius.

Verſ. 264. Quidam λελασμένον. hanc diverſitatem etiam Euſtathius agnoſcit, & quam ſequutus ſum lectione feſtiviorem ait eſſe. Ego tamen vulgatam malui.

Verſ. 283. Τεταμμένον. Sic edo ex Euſtathio. Robertus, vulgatos codices ſecutus, τετραμμένον· pulcherrima illa lectione in varietates rejecta.

Verſ. 292. Quidam ἐφήμενοι. Euſtathius ὑφήμενοι· quæ ſcriptura verior eſt.

Verſ. 293. Quidam ἀμέργονται. Euſtathius utriuſque meminit. quare nihil mutavi.

Verſ.

Verſ. 299. Ἴσρῳ ἐς ἀντολίην. Sic Euſtathius. Quidam αὐτὸς ἐς ἀντολίην. minus recte.

Verſ 307. Quidam αὐτῆς ἔκατα λίμνης. Priſcianus approbat quod editum eſt. nam transfert, *Mæotidis oſtia juxta.*

Verſ. 308. Quidam ἀγανῶν. quod Priſcianum legiſſe, tres codices antiqui fidem faciunt. Quidam ἀγανῶν Quod edidi clare confirmat Euſtathius 34. ſcholio. ubi ait, ὅτι Ἀλανὸς ὄρος ἐστὶ Σαρματίας, ἀφ' οὗ τὸ ἔθνος οἱ Ἀλανοὶ ἔοικεν ὀνομάζεσθαι· ὃς ἡ ἀλκηέντας, ἡ πολυίπποις καλεῖ. Sed iidemne ſint quos quarto ſuperiore verſiculo Dionyſius nominat, an eis vicini alii eodem nomine, haud queam ſtatuere. Euſtathius pro iiſdem habere videtur, qui utriuſque loci epitheton conjunctim eis tribuat.

Verſ. 313. Quidam ὀρθὸν ἐπὶ γραμμῆς. Euſtathius γεγραμμῆ.

Verſ. 317. Quidam ἠδυφανὴς. Euſtathius ἠδυφαὴς citat.

Verſ. 318. Μήνης ἐρχομένης. Priſcianus eodem atque ego ſenſu hos genitivos accepit: Euſtathius alio. ejus tamen ſententiam, quamdiu de lapidis hiſtoria nihil aliunde mihi conſtat, veriorem eſſe non arbitror.

Verſ. 321. Quidam ἄρσε' ἐρεμνά. Euſtathius utriuſque meminit. Idem eodem hoc verſu ait, in nonnullis exemplaribus fuiſſe, ὠείκια, pro Νωείκια. Quæ varietas nullius eſt momenti. Nam neque eam Stephanus in ſuis exemplaribus reperit: & Euſtathius ipſe prolixe

lixe ſatis confirmat Ναρίκ' ἄσσα. idem & lex carminis, & Priſcianus quoque ſuadet.

Verſ. 324. Quidam οἱ μὲν ἐπὶ προβολῇσι. Euſtathius πλευρῇσι legit.

Verſ. 329. Quidam λύχνος τε, πυρὸς φλογὶ πάμπαν ὁμοῖος. Euſtathius citat ut editum eſt: admonens eſſe qui legant, λυχνὶς ὁμοῖος, ut λυχνὶς & maſculinum ſit & barytonum: λύχνος quidem nequaquam agnoſcit, ut nec Priſcianus. etſi de hoc incertum eſt utro genere λυχνὶς legerit.

Verſ. 339. Quidam Αὐζονὶς ἄκρη. Euſtathius repetit τὴν Αὐσονίδα πολυτενῆ γλῶ, & Priſcianus, *tellus jacet Auſonidarum:* atteſtantes nimirum vulgatæ lectioni.

Verſ. 344. Quidam προθυμίδα τέμνῃ. Nonnulli etiam codices τείνῃ. Euſtathius adjuvat λήγῃ.

Verſ. 353. Quidam ἱερὸν πέδον. Euſtathius agnoſcit λιπαρὸν. idemque Priſcianus transfert.

Verſ. 358. Ἀγνῆς Παρθενόπης. Sic Euſtathius citat. Quidam ἀγνὸν, quod legiſſe videtur Priſcianus.

Verſ. 362. Quidam Βρέτλιοι. Euſtathius utriuſque meminit: ſed priori loco Βρένλιοι. Priſcianus Βρέτλιοι legit.

Verſ. 365. Τῇ δ' ὕπο Λοκροί. Priſcianus transfert, *ſub qua ſunt Locri.* Quidam τῇ δ' ἔπι.

Verſ. 376. Quidam ἐγγύθι ναίῃ. Euſtathius pro vulgari ſcriptura, κεῖται, facit.

Verſ. 386. Τλείων. Sic in multis exemplaribus

bus legi monet Euſtathius, cum ipſe Ὑλλήων citet. Robertus tamen nullam è ſuis codicibus talem varietatem adnotat.

Verſ. 387. Βυλιμέων. Ita Euſtathius, & Priſcianus. Quidam βυλήμων.

Verſ. 390. Ut hunc verſum edo, citat Euſtathius. Quidam αὖ περὶ πόντον ἴδοις περηέα τύμβον.

Verſ. 392. Σκολιὴν γῆ⊙. Sic Euſtathius. Quidam σκολιῶν δέμας.

Verſ. 406. Κεινὸν ἐφ' Ἑλλάδ⊙. Sic Euſtathius. Quidam ξωὸν.

Verſ. 407. Πολυδινήτῳ. Sic Euſtathius. Itaque variam Roberti lectionem hic in textum aſcivi. nam ipſe περιδινήτῳ ediderat, quæ vox minus etiam ob eam rem hic mihi placuit, quod in ſequenti etiam voce περὶ videbam.

Verſ. 412. Ἀσέηθεν. Sic Euſtathius, & Priſcianus legerunt. Quidam Ἀσίηθεν. Quidam γαίηθεν. inepte utrique.

Verſ. 415. Quidam Ἀπιδανῆ⊙. Euſtathius Ἀπιδανῆες, & Priſcianus. Quamvis quod iſte habet Apidanei, etiam ad Erymanthium referri poteſt.

Verſ. 419. Ἢ δ' ἐς νότον. Nullam hic annotat diverſitatem Robertus: Euſtathius tamen, niſi exemplar ſcholiorum vitioſum eſt, legiſſe videtur δύσιν vel ζόφον. Sed Priſcianus transfert νότον.

Verſ. 421. Πρὸς αὐγὰς. Sic Euſtathius. Quidam περὶς ἠῶ. Ut nullam mutandæ lectionis occaſionem ſcioli præterire voluiſſe videntur?

Ita

Ita ſequente etiam verſu, pro ἑλκομένη, quidam codices habebant ἐρχομένη.

Verſ. 423. Quidam πεύθε γεμίω. Priſcianus νέρθε reddidit, *poſt Iſthmon.*

Verſ. 431. Εἶσιν ὑπὸ σκοπιὴν Ἀρακιώθε. Sic Euſtathius. Quidam ἔισι μὴ σκοπιὴν Ἀρακίνθε.

Verſ. 439. Τῆς διὰ μέσζης, ad Phocidem refert Euſtathius: ego ad Παρνάσζε πίυχὰ referendum puto. & ſic tranſtuli.

Verſ. 442. Δελφωίης. Sic Euſtathius. En tibi variarum lectionum agmen. Quidam δελφίνης. Quidam δελφίνε. Quidam δελφῖνϑ. Eodem verſu pro πραπέκλιλαι ſubſtituerat eadem laſcivia πραπέπλαται. Sed, me Hercule, parum caute ac feliciter. Quid enim hic παραπέπλαλαι ſignificat? alioquin & πραπέκλιλαι ex Euſtathio probari poteſt.

Verſ. 449. Ναίονλαι. Quidam φαίονλαι. quod forſitan Priſcianus legit, qui transferat, *homines cernunt.*

Verſ. 451. Quidam ἑκατόεντα. Euſtathius citat ἑκατόωντα.

Verſ. 455. Γόνον Ἡρακλῆα. Sic Euſtathius. Quidam γόνον αἰγιόχοιο. Id nimirum deerat, νὴ τὸ αἰγίοχον. Sed, dii boni, quæ temperantia! tot Jovis epithetis, una tantum varietas.

Verſ. 456. Κολινθζαν. Sic Euſtathius. Nonnulli alio accentu κοτινύζαν.

Verſ. 457. Γυμνήζιαι. Sic Euſtathius, & Priſcianus. Quidam λιμνήσιαι. Eodem verſu. Quidam ἄγχι δ' Ἔϑεζϑ. pæne rectius. idque

idque Priſcianus adjuvat: ſed Euſtathius tantum βᾶζ@ agnoſcit.

Verſ. 464. Κοιρανίλω. Sic Euſtathius. Quidam κοιρανέειν.

Verſ. 485. Quidam τελίσων. Euſtathius τελλίσων. additque eſſe qui τηλίσων legant.

Verſ. 487. Αὐγὰς Ἰονίοιο. Hic variam lectionem Roberti in contextum tranſtuli, auctoritate Euſtathii, qui ſic locum hunc repetit, ὅτι πρὸς τὰς ἀνατολὰς τῆ Ἀδριάδ@· & Priſciani, idem manifeſte transferentis. Robertus edit ἠελίοιο.

Verſ. 500. Ποτὶ ζόφον. Sic Euſtathius. Quidam ποτὶ νότον. Tota autem hæc periodus perdifficilis eſt. Euſtathius, cum Amniſum Cretam interpretetur, ita conſtruere cogitur, πολλαὶ δ' Ἀμνισοῖο βορειότεραι ὀρόωνται πρὸς ζόφον, Αἴγυλά τ' ἠδὲ Κύθηρα, Καλαύρειά τε τρηχεῖα. Κάρπαθ@· αὖθ' ἑτέρωθι. Deinde, ἑτέρωθι explicans, addit, πρὸς τὰς ἀνατολὰς δηλαδή. Sed interpretationi illi quædam obſtare videntur. Nam trium illarum inſularum, ad quas πρὸς ζόφον refert, nulli præterquam Calauriæ recte utrumque tribuas, & βορειοτέραν eſſe & πρὸς ζόφον. Nam Cythera & Ægyla, ſi modo hæc eadem eſt quæ Sophiano Ægialia dicitur, ab occidente quidem ſunt Cretæ: ſed ad ſeptentrionem ejusdem nihil declinant. Nec item Carpathus, ἑτέρωθι, id eſt ad orientem, ut accipit Euſtathius, ſita, Cretæ βόρει@ eſt. Sed aliquis fortaſſe non magni id eſſe momenti putabit. Ego vero in eo mari, quod frequentiſſimis è

Græcia, atque Aſiæ minoris ea parte Græciam ſpectat, in Italiam ultro citroque navigationibus notiſſimum erat, ne leviter quidem erraſſe auctorem temere admitterem. Itaque ſi quo modo Ægylam, Cytheram & Carpathum, nam de Calauria dubium non eſt, βορειοτέρας ea parte Cretæ in qua Amniſus eſt, non male dixiſſe Dionyſius probari poſſet, vel pro ποτὶ ζόφον varia lectione ποτὶ νότον recepta, quod reliquum eſt, facile tuebimur: ad ſolam nimirum Carpathon ποτὶ νότον referentes: (nam Carpathus Calauriæ, quæ ſuperiori verſu ultima numerabatur, ad meridiem eſt) vel ipſo ποτὶ ζόφον, ne quod nobis negotium faceſſat, ad Cretam relato: quod fiet commodiſſime puncto tantum poſt ἑτέρωθι poſito. Quæ conſtructio & minus coacta eſt quam illa Euſtathii, & moleſtiæ minimum habet. nam Creta Carpatho ad occidentem eſt. Hoc ſenſu transferre licet,

Multæ etiam Amniſo boream vicinius urgent,
Ægylaque, atque Cythera, Calauriaque aſpera ſaxis,
Parte alia conſtans & Carpathus. hanc prope ad umbras
Creta Jovis magni colitur ſanctiſſima nutrix.

Quod mallem, quam ποτὶ νότον huc admittere: etſi commodiſſima eſt ea lectio. Nam, ut verum fatear, cum ipſa nimia commoditate ſuſpicionem mihi varietas illa movet: tum eo

eo etiam nomine, quod nec ab Eustathio agnoscatur; & Priscianus ita transtulerit, ut non obscure περὶ αὐγὰς aut quidvis simile legisse testetur? sed ποτὶ νότον, quod æque atque illud hoc loco conveniebat, (nam Carpathus ad meridiem & orientem Calauriæ sita est) nulla ratione approbet.

Vers. 502. Quod edidi citat Eustathius, Robertus, minus fortasse recte, edit πολλὴ ἢ λιπαρή τε ἢ δύσολος.

Vers. 524. Quidam κυρτάνιον. Eustathius hic utrumque agnoscit, quamvis scholio LXXV. Κορυτάνιον ἄστυ tantum citat.

Vers. 528. Quidam ἰσαμένη. Eustathius meminit utriusque.

Vers. 529. Λιγύφθογγος. Sic Eustathius. Quidam λιγύφωνος. Ne Dionysius quidem ipse conjiciat quid scripserit.

Vers. 533. Quidam ἔνθα ὃ Κῶος. Eustathius, & Priscianus Καῦνος.

Vers. 535. Πελληναίη. Quidam ἠλιβάτοιο Πελληναίης. Alii ἠλιβάτοιο Πελιννaίης. Eustathius citat Παλιννaίης. Quid statuas? Plinius quidem in Chio insula montem Pellenæum collocat. Sic enim ibi scribitur c. XXXI. lib. 5.

Vers. 542. Quidam μεγαλώνυμος. Eustathius πολυώνυμος.

Vers. 548. Ἀκήρατον. Sic Eustathius. Quidam ἐπήρατον. Id fortasse Priscianus transtulit, *virtutis munere pulchro.*

Vers. 555. Quidam ἀμφιρρόον. Alii ἀμφὶ ῥόον. Nonnulli περὶ ῥόον. quot librarii tot scripturæ.

Verſ. 557. Ὁπποτέρῳ. Quidam ὁπποίῳ. Ex Euſtathio nihil poteſt ſtatui. tamen ὁπποίῳ ſuppoſitum eſſe ab aliquo ſuſpicari licet, qui ὁπποτέρῳ de pluribus aliquando dici neſciebat.

Verſ. 558. Quidam βιοτρόφον. male. Euſtathius cum edito facit.

Verſ. 559. Quidam θεσδέῳ. Euſtathius θεσδέες.

Verſ. 563. Γενέθλη. Sic omnino legendum. Adjuvat etiam Euſtathius. Quidam χθονέθλην.

Verſ. 565. Quidam βορεώτιδας ἀρχὰς. Priſc. *actas*. Etſi unus Priſciani codex habebat *archas*.

Verſ. 572. Τελέσσι. Sic etiam Euſtathius. Quidam τελέθουσι.

Verſ. 575. Θρῄικῳ. Sic Euſtathius. Quidam θρῄικες. quemadmodum illi legerant, qui horum carminum interpretatione Priſcianum donaverunt. niſi ſuos ipſi verſus male edunt, cum edendum eſſet, *Abſynthi ad flumina Thracis*.

Verſ. 583. Quidam ἤματ' ἀεὶ. Euſtathius ὁμῶ. ἀεὶ autem particula ſtatim ſequitur in ἀειφανὲς. Sed quis Græculorum inhibeat licentiam?

Verſ. 594. Aut locus hic inſigniter vitioſus eſt, aut craſſe admodum, ſi non toto, quod ajunt; cælo, at certe toto cæli quadrante Dionyſius erravit; qui Taprobanen ſub Cancro colloçet, quam nemo eſt tam in Geographia rudis qui æquinoctiali ſubjectam eſſe

esse nesciat. Locum quidem ut accusemus vitii, neque Eustathius errorem subindicans, neque Priscianus patiuntur, neque denique omnium exemplarium consensus. Dionysium utro tam supino errore si damnabimus, pessime de elegantissimo poëta sentiemus; quem ipsæ Musæ docuisse videntur *Errore absque vago*, ut alicubi ait, *pontum metirier omnem, Monteisque, tractusque soli, volventiaque astra.* Equidem si cujus loci situs ignoratus ignosci Dionysio poterat, Taprobanes poterat: cum de ea certi aliquid sero admodum veteres acceperint, & in eadem collocanda non minus graviter Strabonem ipsum errasse videamus. sed tamen hunc locum excusat loquendi ratio. Nam ὑπὲρ auctori significat *ultra*, Vult igitur fortasse Dionysius, non *supra*, ut perperam vulgo interpretantur, sed ultra Taprobanem insulam esse tropicum Cancri. qua re nihil est verius. Nam Taprobane, secundum ipsius Ptolomæi tabulas, qua proxime ad septentrionem accedit, ad decimumtertium gradum pertingit, à quo undecimo ulterius gradu est Tropicus Cancri.

Vers. 599. Περιμήκεϊ ὁλκὸς. Sic Eustathius. citat enim μήκεϊ ὁλκὸς. Quidam περιμήκες.

Vers. 601. Ἀνιάσειαν. Sic Eustathius. Quidam ἀντήσειαν.

Vers. 622. Ἐπ' ἀντολίης. Sic Eustathius. Quidam ὑπ' ἀντολίης.

Verſ. 624. Edo πυμάτοιο περὶ ῥόον, è variis lectionibus Roberti, carminis cauſa. cum edat ipſe πύμαλον περὶ ῥόον. Euſtathius citat πύματον περὶ ῥόον.

Verſ. 628. Ἀλλ' οὐκ ἂν τόσσον. Quod Euſtathius hic & ſupra ſcholio viceſimoſecundo annotat, Aſiam multis partibus majorem eſſe quam Africam & Europam conjunctas, neque Dionyſium ſenſiſſe puto, neque ex his ejus verbis id elicere poſſum. Itaque meo arbitrio locum tranſtuli.

Verſ. 629. Ἀπείριτον. Sic Euſtathius. Quidam ἴσον ῥόον.

Verſ. 631. Ἔνδοθι βάλλον. Sic Euſtathius. Quidam εἰς ἅλα βάλλον.

Verſ. 641. Ὀρθότερον. Sic Euſtathius. Quidam ὀρθότατον.

Verſ. 642. Ὀξυκάρηνον. Quidam ὑψικάρηνον. cujus non meminit Euſtathius, ſed citat ὀξυκάρηνον, addens eſſe qui legant ὀρθόκραιρον.

Verſ. 643. Πολυχιδὲς. Ita Euſtathius. Quidam περιχιδές. Priſcianus etiam cum edito convenire videtur.

Verſ. 646. Πάντ' ὀνόματ' εἶπε. Sic Euſtathius. Quidam πάντων ὄνομ' εἶπε.

Verſ. 660. Ἐς μέσα πίπτῃ. Sic quædam Roberti exemplaria habent, & citat Euſtathius. Idque edidi. Robertus edit ἐς μυχὰ.

Verſ. 666. Τῷ δ' ἂν κυμαίνοντι. Miror in nullis Roberti codicibus diverſitatem ullam fuiſſe, cum Euſtathius χειμαίνοντι citet, nec aliud quicquam agnoſcat.

Verſ.

Verſ. 667. Ἀπὸ κρυμοῖο. Sic Euſtathius. Quidam ὑπὸ. Si diis placet.

Verſ. 668. Φῶτες. Quidam χῶρον. Euſtathius φῶτες.

Verſ. 671. Ἴδοιο. Quidam ὁρῶν. Euſtathius adjuvat quod edidi.

Verſ. 680. Quidam Σαυρομάταις. Euſtathius aperte accuſativum agnoſcit.

Verſ. 684. Ζεφύροιο. Sic quædam exemplaria Roberti, & Euſtathius. Robertus edit βορέαο.

Verſ. 687. Πελασγίδα. Sic Euſtathius, & Priſcianus. Quidam Λαχωνίδα.

Verſ. 690. Κόλπον. Sic Euſtathius, & nonnulli codices Roberti. Ipſe πόντον edit.

Verſ. 702. Λιμνάων. Sic Euſtathius. Quidam σειλινῶν.

Verſ. 703. Νεφελίδας ἔτι. Sic Euſtathius. Quidam νεφελίδα αὖθι.

Verſ. 707. Καταγεφύραιμι. Sic Euſtathius. Quidam μεταγεφύραιμι. Item ἀμαγεφύραιμι.

Verſ. 714. Quædam Euſtathii exemplaria habuerunt ἐρυθρείων Ἀρηνῶν· præfert tamen Euſtathius ſcripturam vulgatam.

Verſ. 721. Ὀξὺ δ' ἐπ' ἄρκτοις Ἑλικωνίη. Ita quidam codices Roberti. & Euſtathius citat. approbat etiam Priſciani interpretatio, ut eam ex libris antiquis reſtituo. Quidam ἀψ ἣ μετ' ἄρκτον Ἑλικώνιον. Robertus autem edit ἀψ ἣ μετ' ἄρκτος Ἑλικώνη.

Verſ. 730. Οὖννοι. Quidam ὦννοι. Item Θῦννοι. Euſtathius ἔννοι vel Θέννοι ait ſcribi, ſed

Digitized by Google

magis probat ξυνοι. Et Priſciani quædam exemplaria cum ξυνοι, quædam cum θῦνοι facere videntur.

Verſ. 733. Τρηχάνιοί τ' ἄπυροί τ'. Sic Priſcianus, & Euſtathius, qui annotat eos à Geographo Ταπύρους dici. Robertus eam diverſitatem in libris etiam ſuis obſervavit. Quidam igitur habent Τρηχάνιοι Τάπυροί τ'.

Verſ. 737. Παρηιασοῖο. Robertus nullam varietatem annotat. Euſtathius in quibuſdam exemplaribus reperiri ait παρπαμιασῦ.

Verſ. 752. Φρῦροί τε. Sic Priſcianus, & Euſtathius, qui monet legi ab aliquibus φρῦνοί τε. Quidam φρῦνοί τε.

Verſ. 756. Quidam γαίης. Euſtathius ποίης. rectius.

Verſ. 760. Λελειμμένη. Sic ex Euſtathio, & varietatibus Roberti edo, potius quam ut Robertus κεκλιμένη.

Verſ. 764. Ἄχει. Quidam ἄγχι. Bene eſt, quod graviſſimæ huic controverſiæ componendæ Priſciani intercedit auctoritas *uſque ad Chalcedonis arva.*

Verſ. 773. Ἔνθ' Ἀμαζονίδεσσιν. Legendum ἔνθά τ', vel quid ſimile, propter verſum.

Verſ. 774. Περὶησιν. Sic Euſtathius. Quidam ἐνίησιν.

Verſ. 780. Περὶ. Sic Euſtathius. Quidam ἀμφὶ.

Verſ. 785. Ἐλκόμενα. Sic Euſtathius. Quidam, ἑλκομένῳ.

Verſ. 791. Στομάτων. Quidam σώματος. Quod etſi hic citat Euſtathius: tamen ſequenti ſcholio manifeſte σωμάτων agnoſcit. *Verſ.*

Verſ. 807. Ἠρπάξατο. Sic Euſtathius, & Priſcianus. Quidam ἀπενόησισι.

Verſ. 809. Ἐπιτρέχῃ. Sic Euſtathius. Quidam ἀνατρέχῃ.

Verſ. 823. Ἀγχιάλῳ. Sic è quibuſdam libris Roberti; & Euſtathio edidi. Ejus verba ſunt, ἡ τῶν Ἰώνων γῆ ἀγχιαλὸς καὶ αὐτή. Robertus ἀγχίαλοι.

Verſ. 828. Νηὸν. Sic Euſtathius. Quidam βωμὸν.

Verſ. 834. Ὕλην. Sic Euſtathius, & nonnulli codices Roberti. Nam ipſe edit ὕδωρ.

Verſ. 836. Ἐν Ἀσίδι. Euſtathius enim citat ἐν Ἀσίῃ. Quidam ἐς Ἀσίδα. Quid non audeamus fingere?

Verſ. 838. Καχλάζοντος. Quidam παφλάζοντος. Euſtathius utrumque.

Verſ. 841. Ἑλισσόμενα. Sic Euſtathius. Quidam ἀμειβόμενα.

Verſ. 843. Euſtathius admonet νεοθηλέες cum νεθροὶ conjungendum. Nam hic varietatem ſollicite Robertus annotat.

Verſ. 844. Περισμαραγεῦντες edo ex Euſtathio, & varietatibus. Robertus πέρι σμαραγεῦντες.

Verſ. 850. Quidam Παμφυλίων. Sicut in Ἰηπυγίων, & Ἰηπύγων, utrumque citat Euſtathius.

Verſ. 854. Παμφυλίδες. Sic Euſtathius, & Priſcianus. Quidam Παμφυλίδος.

Verſ. 859. Euſtathius ait eſſe qui legant Τελμισσὸς. ſed eos non probat, quia Telmiſſus

urbs Cariæ ſit, aut Lyciæ. Priſciani quædam exemplaria etiam Telmeſſus habent. Robertus, quod miror, nullam habet varietatem.

Verſ. 864. Κόλπ@. Sic Euſtathius, & Priſcianus. Quidam πόντ@.. Noluerunt enim ſine diverſitate locum hunc prætermittere.

Verſ. 877. Quidam Συελίων τε πόληες. Priſcianus, *Syriæque ſequuntur urbes*, adjuvans quod edidi.

Verſ. 878. Robertus edit ϖελιμήκεες. Ego ex ejus varietatibus ϖελιμήκε@, auctoritate Priſciani, *per longi litora flexus.*

Verſ. 890. Ἕως Ἰνδῶν. Sic Priſcianus legit, *nigros producit ad Indos.* Quidam ἐς ἠῶ ἰω.

Verſ. 897. Ἐς νότον ἕρπ. Frequens Dionyſio ἀνάληψις. Robertus edit ἐγγύθεν ἕρπ' quod vix video quid hîc ſignificet. Itaque varietatem ejus prætuli.

Verſ. 910. Ἀνθεμόεσσαν. Priſcianus id fortaſſe tranſtulit, *pulchram.* Quidam ἠνεμόεσσαν.

Verſ. 916. Ποσιδήϊα. Sic Priſcianus, *Poſidi turres.* Quidam Πισιδήϊα.

Verſ. 922. Δένδρεσι. Sic Euſtathius. Quidam δένδρεα.

Verſ. 926. Ἄχει σελάνων. Sic Euſtathius, addens quoſdam ὀξυτόνως σελανοι, ad exemplum Γερμανοι, Ἀλανοι, & ſimilium, ſcribere. At in codicibus Roberti varietatum plus ſatis eſt. ἄχεις ἐλανῶν. aut ἐλαννῶν. item ἄχει σελανῶν, & ἄγχι σελανῶν.

Verſ.

Verſ. 943. Quidam αὐτόματοι. Euſtathius cum edito facere videtur, citat enim αὐτομάτῳ ὕδατι, numero ſingulari.

Verſ. 945. Φέρυσαι, ex Euſtathio & Roberti varietatibus edo. Robertus φέρονλες.

Verſ. 946. Αὐτὰρ ὁ νεβείδας μὲν ἐπωμαδίας. Euſtathius adjuvat editionem.

Verſ. 948. Quidam ἀκροχάλιξ οἴνῳ, πλεκλὸς δ' ἀνεδήσατο. Euſtathius mecum facit.

Verſ. 954. Ὑπὲρ. Quidam ὑπὸ, vel ὄπι. Item κλιτιὼ quidam ſcribunt. Euſtathius confirmat quod editum eſt.

Verſ. 956. Quidam Χαλβάσιοί τε. Euſtathius & Priſcianus Χαλκάσιοι adjuvant.

Verſ. 964. Quidam καταῤῥώγεσιν. quod Euſtathio placet, etiamſi citet κατωρυχέεσσιν.

Verſ. 972. Μέχεις ἀλικλύσοιο.
Quidam μέχεις πολυκλύσοιο. Sic Euſtathius. Nullus eſt modus harum ineptiarum.

Verſ. 984. Φέρεται ῥόον ἶσον ἐλαύνων. Sic Euſtathius. Quidam Φορέῃ ῥόον ἐγγὺς ὁδοῦων.

Verſ. 994. Νομὲς. Sic Euſtathius. Quidam νομὰς.

Verſ. 1019. Quidam Μηροί τε, Γηρροί τε, καὶ ἀνέρες ἀτρεματηνοί. Euſtathius & Priſcianus congruunt cum edito.

Verſ. 1033. Μαλλοῖς. Sic Euſtathius. Quidam μαλλῷ.

Verſ. 1038. Ἡ μὲν ἐς Ὑρκανίης, ἡ δ' ἔρεα. hanc variam lectionem adſcivi in textum, ex Priſciano. Robertus edit ἠμὲν & ἠδ', neque male.

Verſ.

Verſ. 1064. Καπιάδων. Sic Euſt. & Priſc. Quidam Καυκασίων.

Verſ. 1090. Λαβρότατον. Sic Euſtathius. Quidam λαβρότατος.

Verſ. 1096. Ἀριβάς τε. Sic Euſtathius, addens quoſdam Ἄραβας tribus α ſcribere. quod edit Robertus, nulla, quod miror, annotata varietate. Priſciani tres mſſ. codices *Haritas*, duo impreſſi *Aribas* habebant.

Verſ. 1097. Παρπανισσοῖο. Quidam παρνησσοῖο. Item παρπαμισσοῖο. Priſcianus *Parpanei montis*, &c. Euſtathius tres diverſitates agnoſcit, παρπανισσοῖο primum, deinde παρπανίσσιο, tertiam παρπαμισσοῖο. Ejus verba aſſcribam. ὅτι βέλονται τινες παρπάνισον περιπαροξυτόνως λέγεσθαι ὄρος Ἰνδικὸν, ὃ μᾶλλον παρνισὸν, (emendo hic παρπανισόν. nam duas has voces ſolo accentu diſtinguit, nequis inde παρνησσοῖο probet) ὡς πολλὰ τῶν ἀνὰ γεγράφων ἔχουσι. πολλοὶ δὲ καὶ ὀξυνόντων, καὶ Ἀραβάμ γεγράφουσι παρπαμισόν. ὁ δὲ γεωγράφος παροπαμισὸν γράφει πεντασυλλάβως, καὶ τὰς ἐκεῖ παροπαμισάδας καλεῖ. Perdifficile eſt de montium appellationibus certi aliquid conſtituere, quod harum regionum minime accuratam cognitionem veteres habuerint: nonnullos etiam in regum quibus placere ſtudebant gratiam montium nomina ſponte confudiſſe legamus: ut Caucaſi, Hæmodi montis. Sed de hoc loco non dubito quin ſit legendum παρπανισσοῖο, partim ex interpretatione Priſciani, partim ex citatione Euſtathii. etſi montis ipſius appellatio παρπαμισσοῖο requirere videatur.

tur. Nos quidem non tam curare debemus quod verum ſit montis nomen, quam quo Dionyſium uſum eſſe ſit veriſimile.

Verſ. 1099. Quidam ὑπὸ λεπίδης Ψάμμου. Euſtathius citat quemadmodum excuſum eſt.

Verſ. 1104. Sicut edidi legiſſe videtur Euſtathius. repetit enim hunc verſum in hæc verba, πάντη δ' ὑπὸ πέτραις αἱ φλέβες. Robertus edit πάντη δ' ἐν πέτρῃσιν ὑπό. malui itaque variam ejus lectionem.

Verſ. 1106. Quidam τὰς ὑπὸ τέμνοντες. Euſtathius ἐντεῦθεν ὑποτεμνόμενοι, cum edito conveniens.

Verſ. 1118. Quidam περμολῆσιν. Euſtathius utriuſque meminit. Mirum ni ſponte Robertus neglexit περχοῆσιν adnotare. nam Græcos id præteriiſſe vix poſſum credere.

Verſ. 1130. Πισύρεσσιν. Sic Euſtathius: & res ipſa poſtulat. ut mirer τελισσῆσιν, quod nonnulli codices hic habent, interpretem reperire.

Verſ. 1138. Λοξὸν. Sic Euſtathius. Quidam πολὺν.

Verſ. 1139. Συρόμενον δέχεϑ' πλωτὸς. Sic Euſtathius & Priſcianus. Quidam συρόμενον δέχεται πλωτὸν.

Verſ. 1141. Τόξιλοι. Sic plurima exemplaria ſcribere teſtatur Euſtathius: ſed à Geographo Taxilos dici. quam ſcripturam Robertus è nonnullis exemplaribus annotat, & Priſcianus utitur.

Verſ.

Verſ. 1142. σκάδροι. Sic Priſcian. Quidam σκόθροι, vel σκύθροι.

Verſ. 1143. Πδυκαλέων. Quidam Πευκανέων. utrunque citat Euſtathius. Priſcianus *Peucaleique*. unum tamen ejus exemplar habebat *Pencaleique*.

Verſ. 1144. Γαργαρίδαι. Sic Euſtathius, & Priſcianus. Quidam Γανδαρίδαι.

Verſ. 1145. Μέγαρσον. Nulla hic varietas à Roberto annotata eſt. Euſtathius tamen hoc ſcholio bis Μάγαρσον vocat, nec eſt veriſimile aliter eum legiſſe; habebat & unum exemplar Priſciani *Magarſus*.

Verſ. 1146. Λαβρότατοι. Sic Euſtathius. Quidam λαβρότατον, ut ad ſolum Megarſum pertineat. quam lectionem Priſcianus, transferendo *rapidusque Megarſus*, approbat.

Verſ. 1148. Ἑλκόμενοι. Sic Euſtathius. Quidam ἑλκομένην. id Priſcianus transfert, *porrigitur quæ ad terræ Colidis auſtros*.

Verſ. 1161. Ὤλεσεν. Sic Euſtathius. Quidam ἔσβεσεν.

Verſ. 1164. Στήζας. Sic Euſtathius. Quidam ἐρύζας ſcribunt, quia fortaſſe σήλας & σήζας ſimiles eſſe voces videbant.

Verſ. 1174. Πόντοιο. Sic Euſtath. Quidam ποτάμοιο, ridicule.

Verſ. 1176. Euſtathius annotat etiam ἀργιλόεσσα ſcribi, more Attico.

Verſ. 1178. Quidam plurali numero ἄνθεσι. Euſtathius ἄνθει agnoſcit. Minium enim ait à Dionyſio vocari ἄνθος Ἀσσυρίης γῆς, per periphraſin. *Hæc*

Hæc habui, benevole Lector quæ de Varietatibus annotarem, in quibus ſi tam pauca quæ aliquid habeant operæ pretii eſſe indignaberis, nihil mirabor. Mihi quidem hercle, ſi cui merito alteri, hæ quiſquiliæ ſæpe bilem, ſæpe iocum ut ille ait, movere: tædium vero ſemper; devorandum tamen fuit. Vale, & fruere.

Digitized by Google

ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ

ΘΥΡΣΙΣ, ἢ ΩΔΗ,

Εἰδύλλιον ά.

ΘΥΡΣΙΣ ΠΟΙΜΗΝ, καὶ ΑΙΠΟΛΟΣ.

ΑΔΥ τι τὸ ψιθύρισμα; ἢ ἀ πίτυς, αἰπόλε, τλύα,
Α" ποτὶ τᾷ πηγᾷσι, μελίσδεται· ἀδὺ δ' ἁμὶν τὺ
Συρίσδες· μετὰ Πᾶνα τὸ δεύτερον ἆθλον ἀποισῇ.
Αἶκα τλῦ ὁ ἔλῃ κεραὸν τράγον, αἶγα τὺ λαψῇ·
Αἶκα δ' αἶγα λάβῃ τλῦ ὁ γέρας· ἐς τὲ καταρρεῖ
Α χίμαρος. χιμάρῳ δ' καλὸν κρῆς, ἔς τέ κ' ἀμέλξῃς.

ΑΙΠΟΛΟΣ.

Αδιον, ὦ ποιμὰν, τὸ τεὸν μέλος, ἢ τὸ καταχὲς
Τᾶν ἀπὸ τᾶς πίτυος καταλείβεται ὑψόθεν ὕδωρ.
Αἶκα τὺ μῶσαι τὰν οἰΐδα δῶρον ἄγωνται,
Αρνας τὺ σακίταν λαψῇ γέρας· αἰ δέ κ' ἀρέσκῃ
Τλύαις ἄρνα λαβεῖν, τὺ δ' τὰν ὄιν ὕστερον αἴξεις.

ΘΥΡΣΙΣ.

Ἆῆς ποτὶ τὰν νυμφᾶν, λᾶς, αἰπόλε, τᾶνδε καθίξας,
Ὡς τὸ κατάπλες τᾶτ' ἰεώλοφον, ἄτε μυρίκαι.
Συρίσδεν; τὰς δ' αἶγας ἐγὼν ἐν τᾷδε νομεύσω.

ΑΙΠΟΛΟΣ.

Οὐ θέμις, ὦ πιμανά, τὸ μεσαμβρινὸν, ἀ θέμις ἄμμιν
Συρίσδεν· τὰ Πᾶνα δεδοίκαμες. ἢ γὰ ἀπ' ἄγρας
Ταυίκα κεκμακὼς ἀμπαύεται· ἐντί γε πικρὸς,
Καί οἱ ἀεὶ δριμεῖα χολὰ ποτὶ ῥινὶ κάθηται.
Ἀλλὰ (τὺ γὰ δὴ Θύρσι τὰ Δάφνιδος ἄλγεα εἶδες,
Καὶ τὰς βουκολικὰς ὅπᾳ τ' ὠλέον ἴκεο μῶσας,)
Δεῦρ' ὑπὸ τὰν πελέαν ἐσδώμεθα, τῶτε Πελήπω
Καὶ τᾶν κραναίδαν κατεαντίον, ἅπερ ὁ θῶκος
Τίλυος ὁ πωμυϊκὰς καὶ τὰ δρύες. αἰ δέ κ' ἀείσῃς,
Ὡς ποκα τ' Λυδύαθε ποτὶ Χρόμιν ἆσας ἐρίσδων,
Αἶγά τέ τοι δωσῶ διδυμαπίονα ἐς τρὶς ἀμέλξαι.
Ἃ δὺ' ἔχοισ' ἐρίφως, ποτιμέλξεται ἐς δύο πέλλας·
Καί βαθὺ κισσύβιον πεκλυσμένον ἀδεῖ καρῷ,
Ἀμφῶες, νεοτοῦχες, ἔπι γλυφάνοιο ποτόσδον.
Τῷ σεσὶ μὲν χείλη μαρύεται ὑψόθι κισσὸς,
Κισσὸς ἐλιχρύσῳ πεκονισμένος· αἱ δ' ἢ κατ' αὐτὸν
Καρπῷ ἕλιξ εἱλεῖται ἀγαλλομένα κροκόεντι.
Ἐντοσθεν ἢ γυνὰ, τὰ θεῶν δαίδαλμα, τέτυκται,
Ἀσκητὰ πίτνω τε καὶ ἄμπυκι· πὰρ δέ οἱ, ἄνδρες
Καλὼ ἐθθεράζοντες ἀμοιβαδὶς ἄλλοθεν ἄλλος
Νεικέοντ' ἐπέεσσι. τὰ δ' ἃ φρενὸς ἄπρατος αὐτᾶς·
Ἄλλοκα μὲν τίνον ποτιδέρκεται ἄνδρα γελεῦσα.
Ἄλλοκα δ' αὖ ποτὶ τ', ῥιπεῖ νόον. οἱ δ' ὑπ' ἔρωτος

Δη-

Δηθὰ κυλοιδιόωντες ἐτώσια μοχθίζοιλι.
Τοῖς ἦ μέτα χερσὶ τε γέρων, πέτρα τε τέτυκτω
Λεπρὰς, ἐφ' ἃ ἀοιδῶν, μέγα σ' κτυον ἐς βόλον ἕλκῃ
Ο πείσευς, κάμνοιλι τὸ κάρτερὸν αἰὲν ἐοικώς·
Φαίης κεν γίγων νὺν ὅσον σθένος ἐλκηθμόειν·
Αἱ δέ οἱ ὠδήκαλλι κατ' αὐχένα πάντοθεν ἶνες,
Καὶ πολιῷ περ ἐόλλι τὸ ἦ σθένος ἄξιον ἄβας.
Τυτθὸν δ' ὅσσον ἄπωθεν ἀλιτρύτοιο γέροντος,
Πυργαίοις φυλαξὶ καλὸν βέβεληθεν ἀλωά.
Τὰν ὀλίγος πις κῶρος ἐφ' αἱμασιαῖσι φυλάσσῃ
Ἕμβρυος· ἀμφὶ δέ μιν δυ' ἀλώπεκες· αἱ μὲν, ἀν' ὄρχως
Φοιτῇ, σινομέναι τὰν τεώξιμον· αἱ δ' ὀπὶ πήρας
Πάνζα δόλον τολύχοισα, τὸ παιδίον ἀ πρὶν ἀνάσσῃ
Φατὶ, πρὶν ἢ ἀκρήτισαν ὀπὶ ξηροῖσι καθίξοι.
Αἰτὰρ ὅγ' ἀνθερίκεσσι καλὰν πλέκῃ ἀκελδοθέρειν,
Σχοίνῳ ἐφαρμόσδων. μέλεται δέ οἱ ἔτι τι πήρης,
Οὔτε φυτῶν τοσσῖον, ὅσον πὲρ πλέξμαλι χαθεῖ.
Παντᾶ δ' ἀμφὶ δέπας πεπαμένα ὑγρὸς ἄκανθος,
Αἰολικήν τι θάημα· πέρας κέ τυ θυμὸν ἀτύξαι.
Τᾷ μὲν, ἐγὼ πορθμεῖ Καλυδωνίῳ αἶγά τ' ἔδωκα
Ὦνον, καὶ τυρόεντα μέγαν λοπκαῖο γάλακτος·
Οὐδέτι πω πατὶ χεῖλος ἐμὸν θίγε, ἀλλ' ἔτι κεῖται
Ἄχραντον, τῷ κέν τυ μάλα πρόφρων ἀρεστὺμαν,
Αἰκέν μοι τὸ φίλος τ' ἐφίμερον ὕμνον ἀείσῃς.
Κἄ τοι τὶ φθονέω· πόταγ' ὦ χαθέ· τὰν γὰ ἀοιδὰν
Οὔτί πω εἰς Αἴδαν γε τ' ἀκλελάθοντα φυλαξεῖς.

ΘΥΡΣΙΣ.

Ἄρχετε βωκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Θύρσις ὅδ', ὠξ Αἴτνας, καὶ Θύρσιδος ἅδ' ἀ φωνά.
Πᾶ πόκ' ἄρ' ἦθ' ὄκα Δάφνις ἐτάκετο; πᾶ πόκα νύμφαι;

Η ἢ Πίσσειῶ καλὰ τέμπεα, ἢ ἢ Γίνδω;
Οὐ γὰ δὴ ποταμοῖο μέγαν ῥόον εἴχεΙ Ανάπω,
Οὐδ' Αἴτνας σκοπιὰν, ἐδ' Ακιδος ἱερὸν ὕδωρ.
Αρχέλε βωκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχεθ' ἀοιδᾶς.
Τίων μὰν θῶες, τίων λύκοι ὠρύσαντο,
Τίων χὠ 'κ δρυμοῖο λέων ἀνέκλαυσε θανόντα.
Αρχέλε βωκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχεθ' ἀοιδᾶς.
Πολλαὶ οἱ παρ ποσὶ βόες, πολλοὶ δέ τε ταῦροι,
Πολλαὶ δ' αὖ δαμάλαι καὶ πόρτιες ὠδύραντο.
Αρχέλε βωκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχεθ' ἀοιδᾶς.
Ηνθ' Ερμᾶς πεζὰ πὸς ἀπ' ὄρεος. εἶπε δ' Δάφνι,
Τίς τυ κατατρύχει; τίνος ὦ 'γαθὲ τόσσον ἔρασαι;
Αρχέλε βωκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχεθ' ἀοιδᾶς.
Ηνθον τὶ βῶτᾳ, τοὶ ποιμένες, ὠπόλοι ἰῶθον.
Πάντες ἀνηρώτων τὶ πάθοι κακόν. ἰὼθ' ὁ Πείσων,
Κῆφα, Δάφνι τάλαν, τί τυ τάκεαι; ἃ δέ τε κώρα
Πᾶσαν ἀνὰ νεφέλαν, πάνθ' ἅλσεα ποσὶ φορεῖτᾳ,
(Αρχέλε βωκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχεθ' ἀοιδᾶς)
Ζατευδ'· ἃ δύστηνός τις ἄγαν καὶ ἀμήχανος ἐσσί.
Εὔτας μὰν ἐλέγου· νιὸν δ' αἰπόλῳ ἀνδρὶ ἔοικας.
Ωπόλος οὐκ ἐσορᾷ τὰς μηκάδας, οἷα βατεῦντᾳ,
Τάκεται ὀφθαλμῶς, ὅτι ἁ τροφὸς αὐτὸς ἔγλυ.
Αρχέλε βωκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχεθ' ἀοιδᾶς.
Καὶ τὺ δ', ἐπεὶ κ' ἐσορῇς τὰς παρθένος, οἷα γελῶντι,
Τάκεαι ὀφθαλμῶς, ὅτι μὴ τοῖσι χορεύεις.
Τὼς δ', ἐδὲν ποπλέξαθ' ὁ βωκόλος· ἀλλὰ τ' αὐτῶ
Αννε πικρὸν ἔρωτα, καὶ ἐς τέλος ἄννε μοῖρας.
Αρχέλε βωκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχεθ' ἀοιδᾶς.
Ηνθέ γε μὰν ἀδεῖα καὶ ἁ Κύπρις γελάοισα,
Λάθρᾳ μὰν γελάοισα. βαρὺ δ' ἀνὰ θυμὸν ἔχοισα·
Κῆπε. Τὺ θὴν τ' ἔρωτα κατὰ χρέος Δάφνι λυγαξεῖς·
Ἀρ' οὐκ αὐτὸς ἔρωτος ὑπ' ἀργαλέω ἐλυγίχθης;

Αμ-

Αρχέλε βωκολικᾶς, μῶσυ φίλαι, ἄρχεʼ ἀοιδᾶς.
Τάνδʼ ἄρξ χὠ Δάφνις πταμείψατο. Κύπελ βαρεῖα,
Κύπελ νεμεσατικά, Κύπελ θνατοῖσιν ἀπεχθής.
Ηδη γὰρ φρασσὰ πάνθʼ ἅλιον ἄρμι δεδύκειν.
Δάφνις κεἰν ἀίδᾳ κακὸν ἔσσετο ἄλγος ἔρωτος.
Αρχέλε βωκολικᾶς, μῶσυ φίλαι, ἄρχεʼ ἀοιδᾶς.
Οὐ λέγετο τὰν Κύπελιν ὁ βωκόλος, ἔρπε πόʼ Ιδαν,
Ερπε πόʼ Αγχίσαν· τίνει δρύες, ὧδε κύπαρος,
Ωδε καλὸν βομβεῖ ὐδὶ ποτὶ σμάνεσσι μέλισσαι.
Αρχέλε βωκολικᾶς, μῶσυ φίλαι, ἄρχεʼ ἀοιδᾶς.
Ωρεῖος χῶδωνις, ἐπεὶ κὴ μᾶλα νομεύᾳ,
Καὶ πῶκας βάλλᾳ, κὴ θηρία τᾶλλα διώκᾳ.
Αρχέλε βωκολικᾶς, μῶσυ φίλαι, ἄρχεʼ ἀοιδᾶς.
Αὖτις ὅπως σᾶσι Διομήδεος ἄσσον ἰοῖσα,
Καὶ λίγε, Τὸν βώταν νικῶ Δάφνιν, αἰλὰ μάχᾳ μοι.
Αρχέλε βωκολικᾶς, μῶσυ φίλαι, ἄρχεʼ ἀοιδᾶς.
Ω λύκοι, ὦ θῶες, ὦ ἀν ὤρεα φωλάδες ἄρκτοι,
Χαίρεθʼ· ὁ βωκόλος ὔμμιν γὼ Δάφνις ἰκέτ' ἄν ὔλαν,
Οὐκέτʼ ἀνὰ δρυμούς, σὺς ἄλσεα. χαῖρʼ Αρέθυσσα,
Καὶ ποτάμοι, τοὶ χεῖτε καλὸν κὴ Θυμβρειδος ὕδωρ.
Αρχέλε βωκολικᾶς, μῶσυ φίλαι, ἄρχεʼ ἀοιδᾶς.
Δάφνις ἐγὼν ἁδε τίνω ὁ τὶς βόας ὧδε νομεύων,
Λάφνις ὁ τὼς ταύρως κὴ πόρτιας ὧδε ποτίσδων.
Αρχέλε βωκολικᾶς, μῶσυ φίλαι, ἄρχεʼ ἀοιδᾶς.
Ω Παὶν Παὶν, εἴτʼ ἐσσὶ καὶʼ ὤρεα μακρᾷ Λυκαίᾳ,
Εἶπε τύ γʼ ἀμφιπολεῖς μέγα Μαίναλον· ἔνθʼ ὅτι νᾶσον
Τὰν Σικελὰν, Ελίκας ἃ λίπε ῥίον, αἰπό τε σᾶμα
Τλῶο Λυκαονίδαο, τὸ κὴ μακάρεσσιν ἀγᾶσιν.
Λήγελε βωκολικᾶς μῶσυ, ἴτε, λήγελʼ ἀοιδᾶς.
Ενθʼ ὦναξ κὴ τάνδε φέρʼ ὀπάκλοιο μελίπνων
Εκ κηρῶ σύριγγα καλὰν, ὥβὶ χεῖλος ἑλικτάν.
Η γὰρ ἐγὼν τῶ ἔρωτος ἐς ᾅδαν ἔλκομαι ἤδη.

Λήγελε βωκολικᾶς μῶσαι, ἴτε, λήγελ' ἀοιδᾶς.
Νιῶ ἴα μὰν φορέοιλε βάτοι, φορέοιλε δ' ἄκανθαι·
Α ἁ καλὰ νάρκισσος ἐπ' ἀρκεύθοισι κομᾶσα·
Πάντα δ' ἐναλλὰ γλύκιον, καὶ ἃ πίτυς ὄχνας ἐνείκαι·
Δάφνις ἐπεὶ θνάσκει καὶ τὼς κυνὰς ὤλαφος ἔλκει,
Κήξ ὀρέων τοὶ σκῶπες ἀηδόσι χαρύσσιντο.
Λέγελε βωκολικᾶς μῶσαι, ἴτε, λήγελ' ἀοιδᾶς.
Χὠ μὰν, τόσσ' εἰπὼν ἀπεπαύσατο· τᾷ δ' Ἀφροδίτα
Ἤθελ' ἀνορθῶσαι· τά γε μὰν λίνα πάντα λελοίπει
Ἐκ Μοιρᾶν. χὠ Δάφνις ἔβα ῥόον, ἔκλυσε δίνα
Τὸν μώσαις φίλον ἄνδρα, τᾷ δ' ὐμφαισιν ἀπέχθη.
Λήγελε βωκολικᾶς μῶσαι, ἴτε, λήγελ' ἀοιδᾶς.
Καὶ τὸ δίδυμα τὰν αἶγα, τό τε σκύφος, ὡς μιν ἀμέλξας,
Σπείσω τᾷ μοίρας. ὦ χαίρετε πολλάκι μοῖσαι,
Χαίρετ'· ἐγὼ δ' ὔμμιν κἠς ὕστερον ἄδιον ᾀσῶ.

ΑΙΠΟΛΟΣ.

Πλῆρες τοι μέλι τὸ καλὸν σόμα Θύρσι γλύκιον,
Πλῆρες ἢ κηρίων· καὶ ἀπ' Αἰγίλω ἰκμάδα τρώγοις
Ἀδεῖαν· τετρίγοι ἐπεὶ τύγε φέρτερον ᾄδεις.
Ἠνί δέ τοι τὸ δέπας· θᾶσσον φίλος ὡς καλὸν ὄσδει·
Ὥρᾳ πεπλύσθαί νιν ὑπὸ κρηναίαισι δοκάσεις.
Ὡδὶ ἴθι. Κισσαίθω. τὺ δ' ἄμελγέ νιν αἰ δ' ἰχίμαρα
Οὐ μὴ σκιρτάσῃ, μὴ ὁ τράγος ὔμμιν ἀνασῇ.

ΠΙΝΔΑΡΟΥ ΟΛΥΜΠΙΑ.

ΙΕΡΩΝΙ ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΩ,

κέλητι.

Εἶδος Α΄.

ΑΡΙΣΤΟΝ μὲν ὕδωρ· ὁ δὲ
χρυσὸς, αἰθόμενον πῦρ
ἅτε διαπρέπει νυ
κτὶ, μεγάνορος ἐξοχα πλούτου.
εἰ δ' ἄεθλα γαρύειν
ἔλδεαι φίλον ἦτορ,
μηκέθ' ἁλίου σκέπτου
ἄλλο θαλπνότερον
ἐν ἀμέρᾳ φαεινὸν ἄστρον
ἐρήμας δ' αἰθέρος·
μηδ' Ὀλυμπίας ἀγῶνα
φέρτερον αὐδάσωμεν.
ὅθεν ὁ πολύφατος
ὕμνος ἀμφιβάλλει
σοφῶν μητίεσσι, κελαδεῖν
Κρόνου παῖδ', ἐς ἀφνεὰν ἱκομένοις
μάκαιραν Ἱέρωνος ἑστίαν.

ΑΝΤΙΣΤΡ. α΄. ΚΩ. ιζ.

θεμιστεῖον ὃς ἀμφέπει

σπᾶπον ἐν πολυμάλῳ
Σικελίᾳ, θρέπων μὲν
κορυφὰς ἀρετᾶν ἀπὸ πασᾶν·
ἀγλαίζει δ' ἢ καὶ
μυσικᾶς ἐν αὐτῷ,
οἷα παίζομεν φίλαν
ἄνδρες ἀμφὶ θαμὰ
τράπεζαν. ἀλλὰ δωρίαν ἀ-
πὸ φόρμιγγα πασσάλᾳ
λάμβαν', εἴ π τοι Πίσας τε
καὶ Φερενίκᾳ χάρις
νέον ὑπὸ γλυκυτά-
τᾳς ἔθηκε Φροντίσιν·
ὅτε παρ' Ἀλφεῷ σύτο, δέμας
ἀκέντητον ἐν δρόμοισι παρέχων,
κεφαλᾷ δ' ὑπερτέμιξε θεσπόταν,

ΕΠΩ. α'. ΚΩ. ιγ.

Συρακόσιον ἱππιοχάρμαν
βασιλῆα. λάμπει
δέ οἱ κλέος παρ' Αἰάνορι λυδῷ
Πέλοπος ἀποικία· ὃν μεγαθενὴς
ἐρέσσατο γαιάοχος Ποσειδῶν,
ἐπείνιν καθαρᾷ λέβητος ἔξελεν
Κλωθώ, ἐλέφανσι φαίδιμον
ὦμον κεκαδμένον.
ἦ θαύματα πολλά.
καί πᾳ π καὶ βροτῶν φρένας,
ὑπὲρ τ' ἀλαθῆ λόγον,
δεδαιδαλμένοι ψεύδεσι ποικίλοις
ἐξαπατῶντι μῦθοι.

ΣΤΡΟ.

ΣΤΡΟ. β'. ΚΩ. 15.

χάεις δ' ἅπερ ἄπαντα τὸ-
χὶ τὰ μείλιχα θνατοῖς,
ὑπιφέροισα πρμὰν,
καὶ ἄπιστον ἐμήσαλο πιστὸν
ἔμμεναι τὸ παλαίκις.
ἀμέραι δ' ὑπίλοιποι,
μάρτυρες σφώτεροι.
ἔστι δ' ἀνδρὶ φάμᾳ
ἐοικὼς ἀμφὶ δαιμόνων κα-
λαί. μείων γὸ αἰτία.
ἰὲ Ταντάλα, σέ δ' ἀντί-
α ποτέρων φθέγξομαι.
ὁπότ' ἐκάλεσε πα-
τὴρ ἃ δύνομώταλον
ἐς ἔρανον, φίλαν τε Σίπυλον,
ἀμοιβαῖα θεοῖσι δεῖπνα παρέχων,
τότ' ἀγλαοτέλαναν ἁρπάσας,

ΑΝΤΙΣΤΡ. β'. ΚΩ. 16.

δαμέντα φρένας ἱμέρῳ,
χρυσέαισί τ' ἐν ἵπποις,
ὑπατον ὄχυτμον
πτὶ δῶμα διὸς μεταβᾶσαν.
ἔνθα δεὐτέρῳ χρόνῳ
ἦλθε καὶ Γανυμήδης
ζῆνὶ τοῦτ' ὀπὶ χρέος.
ὡς δ' ἄφαντός ἔπε-
λες, οὐδὲ ματρὶ πολλὰ μαιό-

μῦσι φῶτες ἄγαγον,
ἔννεπε κρυφᾷ τις αὐτί-
κα φθονερῶν γλώνων,
ὕδατος ὅτι τε πυ-
ρὶ ζέοισαν ἀμφ' ἀκμαὶν
μαχαίρᾳ πάμον κῆ μέλη,
τραπέζαισί τ' ἀμφὶ δαΐταῖς κρεῶν
σθένει διεδάσαντο, καὶ φάγον.

ΕΠΩ. β'. ΚΩ. ιγ.

ἐμοὶ δ' ἄπορα γαστρίμαργον
μακάρων πὺ εἰπεῖν.
ἀφίσταμαι. ἀκέρδεια λέλογχε
θαμινὰ κακαγόρως. εἰδέ δή πὺ ἄν-
δρα θνατὸν ὀλύμπου σκοποὶ ἐτίμα-
σαν, ἰῶ Τάνταλε, σέθεν. ἀλλὰ γὰ κατε-
πίφαι μίγαν ὄλβον οὐκ ἐδυ-
νάσθη· κόρᾳ δ' ἔλεν
ἄτᾳ ὑπερφίαλον,
τάν οἱ πατὴρ ὑπερκρέμα-
σε, καρτερὸν αἰπὺν λίθον·
τὸν αἰεὶ μυσίνων κεφαλᾶς βαλεῖν,
ἀφροσύνας ἀλᾶτᾳ.

ΣΤΡΟΦΗ Γ. ΚΩ. ιζ.

ἔχει δ' ἀπάλαμον βίον
τᾶτον, ἐμπεδόμοχθον,
μᾶς τριῶν πέταρτον
πόνον, ἀθανάτων ὅτι κλέψας
ἁλίκεσσι συμπότας

100 νέκ-

νέκταρ ἀμβροσίαν τε
δῶκεν, οἷσιν ἄφθιτον
θέσαν· εἰ ἦ θεὸν
ἀνὴρ τις ἔλπεται πι λασέ-
μεν ἔρδων, ἁμαρτάνει.
τινέκα ὤρθηκαν ἦν
ἀθάνατοί οἱ πάλιν
μετὰ τὸ ταχύπολιον
αὖθις ἀνέρων ἔθνος.
ὤρεσε δ' ἀνθέμων δ', ὅτε φυὰν
λάχναί νιν μέλαν γλώσσαν ἔρεφον,
ἑτοίμων ἀνεφρόντισεν γάμον,

ΑΝΤΙΣΤΡ. γ΄. ΚΩ. ιζ.

Πισάτα τῶνδε πατρὸς εὔ-
δοξον Ἱπποδάμειαν
χέθεμεν. ἄρχει δ' ἐνθὼν
πολιᾶς ἁλὸς οἷος ἐν ὄρφνᾳ,
ἄπυεν βαρύκτυπον
Ἐνοσίχθονα. ὁ δ' αὐτῷ
παρ' ποσὶ χεδὸν φάνη·
τῷ μὲν εἶπε, Φίλι-
α δῶρα Κυπρίας ἄγ' εἴ τι
Ποσείδαον ἐς χάριν
τέλλεται, πέδασον ἔγχος
Οἰνομάου χάλκεον,
ἐμὲ δ' ἁπὶ ταχυτά-
των πόρδυσον ἁρμάτων
ἐς Ἄλιν, κρατεῖ δὲ πέλασον.
ἐπεὶ τρεῖς γε καὶ δέκ' ἄνδρας ὀλέσας
ἐρῶντας, ἀναβάλλει γάμον

ΕΠΩ.

Digitized by Google

ΕΠΩ. γ'. ΚΩ. ιγ'.

θυάτερός. ὁ μέγας δ' κίνδυ-
νος ἄναλκιν ἁ φῶτα λαμβάνῃ. Θανεῖν δ' οἷσιν ἀνάγκα,
τί κέ τις ἀνώνυμον γῆρας ἐν σκότῳ
καθήμενος ἕψοι μάταν, ἀπάντων
καλῶν ἄμμορος; ἀλλ' ἐμοὶ μὲν ὑπὲρ
ἆθλος γ' ὑποκείσεται, τὸ δ'
σφᾶξιν φίλαν λίδοι.
ὡς ἔννεπεν· ἁ δ' ἀ-
κράντοις ἐφάψατ' ὧν ἔπεσ-
σι. τὸν μὲν ἀγάλλων θεὸς,
ἔδωκεν δίφρον χρύσεον, ἐν πτεροῖ-
σίν τ' ἀκάμαντας ἵππους.

ΣΤΡΟ. δ'. ΚΩ. ιζ'.

ἔλεν δ' Οἰνομάᾳ βίαν,
παρθένον τε στυφελὸν.
τέκε δ' Ἁγησίλαν ἔξ,
ἀρεταῖσι μεμαλότας ἡμᾶς.
νικᾷ δ' ἐν αἰμακυρίαις
ἀγλααῖσι μέμικται,
Ἀλφεῷ πάρα κλιθείς,
τύμβον ἀμφίπολον
ἔχων πολυξεναστάτῳ πα-
ρὰ βωμῷ· τὸ δ' κλέος
τηλόθεν δέδορκε τᾶν ὁ-
λυμπιάδων, ἐν δρόμοις
Πέλοπος, ἵνα παχυ-

τὰς

τὰς ποδῶν ἐρίζει,
ἀκμαῖ τ' ἰσχύϊ θρασύπονοι.
ὁ νικῶν δ', λοιπὸν ἀμφὶ βίοτον
ἔχει μελιτόεσσαν εὐδίαν,

ΑΝΤΙΣΤΡ. δ'. ΚΩ. ιζ.

ἀέθλων γ' ἕνεκεν. τὸ δ' ἀ-
εὶ πολυήμερον ἐσλὸν,
ὕπατον ἔρχεται πανα-
τὶ βροτῷ. ἐμὲ δὴ στεφανῶσαι
κεῖνον ἱππικῷ νόμῳ
αἰολοπώλοις μολπαῖς
χρεὼ πέποιθα δὴ ξένον
μή τιν' ἀμφότερα
καλῶν τιν' ἴδριν ἄλλον ἢ δύ-
ναμιν κυδαλιμώτερον,
τῶν γε νῦν, κλυτᾶισι δαιδα-
λωσέμεν ὕμνων πτυχαῖς.
θεὸς ὀλπίτερπον ἐ-
ὼν, τεαῖσι μήδε'
ἔχων τᾶσδε κηδόμενος ἱέρων
μεριμναισιν. εἰ δὲ μὴ ταχὺ λίποι,
ἔπι γλυκυτέραν κεν ἕλπομαι

ΕΠΩ. δ'. ΚΩ. ιγ.

σεῦ ἅρμασιν θοῷ κλείξειν,
ὀλίκυρον Οὐρὼν
ὁδὸν λόγων, περ' Ὠδείλοιον ἐλθὼν
Κρόνιον. ἐμοὶ μὲν ὧν μοῖσα καρτερώ-
τατον βέλος ἀλκᾷ τρέφει. ἐπ' ἄλλοις

σι δ' ἄλλοι μηχάλοι· τὸ δ' ἔσχατον κορυφᾶ βασιλεύσι. μηκέτι
πάσσαινε πόρσιον.
εἴη σέ τε τᾶτον
ὑψοῦ χρόνον πατεῖν, ἐμέ
τε τοισάδε νικαφόροις
ὁμιλεῖν, σοφὸν σοφία. καθ' Ἕλ-
λανας ἐόντ' ἀκοντί.

HPO-

Digitized by Google

ΗΡΟΔΟΤΟΥ
ΤΟΥ
ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΗΟΣ
ΙΣΤΟΡΙΑ.

Ἡ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΒΙΒΛΙΟΙ Θ΄,

Ἐπιγεγραφόμεναι ΜΟΥΣΑΙ.

ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΠΡΩΤΗ,

Ἐπιγεγραφομένη ΚΛΕΙΩ.

ΗΡΟΔΟΤΟΥ Ἁλικαρνασσῆος ἱστορίης ἀπόδεξις ἥδε· ὡς μήτε τὰ γενόμενα ἐξ ἀνθρώπων τῷ χρόνῳ ἐξίτηλα γένηται, μήτε ἔργα μεγάλα τε καὶ θωυμαστὰ, τὰ μὲν Ἕλλησι, τὰ δὲ βαρβάροισιν ἀποδεχθέντα, ἀκλεᾶ γένηται· τά τε ἄλλα, καὶ δι' ἣν αἰτίην ἐπολέμησαν ἀλλήλοισι. Περσέων μέν νυν οἱ λόγιοι Φοίνικας φασὶ γενέσθαι τῆς διαφορῆς αἰτίους. τούτους γὰρ ἀπὸ τῆς Ἐρυθρῆς καλεομένης θαλάσσης ἀπικομένους ἐπὶ τήνδε τὴν θάλασσαν, καὶ οἰκήσαντας τὸν χῶρον τὸν καὶ νῦν οἰκέουσι, αὐτίκα ναυτιλίῃσι μακρῇσιν ἐπιθέσθαι. ἀπαγινέοντας δὲ φορτίου Αἰγύπτιά τε καὶ Ἀσσύρια, τῇ τε ἄλλῃ χώρῃ ἐσαπικνέεσθαι, καὶ δὴ καὶ ἐς Ἄργος. τὸ δὲ Ἄργος τοῦτον τὸν χρόνον προεῖχε ἅπασι

πασι τ̃ ἐν τῇ νῦν Ἑλλάδι καλεομένῃ χώρῃ. ἀπικομένους δ̃ τοὺς Φοίνικας ἐς δὴ τὸ Ἄργος τοῦτο, ἀρχήθεν τ̃ φόρτον. πέμπτῃ δ̃ ἡ ἕκτη ἡμέρῃ ἀπ' ἧς ἀπίκοντο, ἐξεμπολημένων σφι χρεὸν πάντων, ἐλθεῖν ἐπὶ τ̃ θαλασσαν γυναῖκας, ἄλλας τε πολλὰς, καὶ δὴ καὶ τ̃ βασιλῆος θυγατέρα. τὸ δέ οἱ ὄνομα εἶναι κατ̃ τωὐτὸ τὸ καὶ Ἕλληνες λέγουσι, Ἰοῦν τ̃ Ἰνάχου. ταύτας στάσας κατ̃ πρύμνιον τ̃ νηὸς, ὠνέεσθαι τ̃ φορτίων τ̃ σφίν οἱ θυμὸς μάλιστα· καὶ τὸς Φοίνικας ἀλαλήσαντας ὁρμῆσαι ἐπ' αὐτάς. τὰς μὲν δὴ πλείονας τ̃ γυναικῶν ἐκπφυγέειν, τὴν δ̃ Ἰοῦν σὺν ἄλλῃσιν ἁρπασθεῖσαν. ἐσβαλομένους δ̃ ἐς τὴν νέα, οἴχεσθαι ἀποπλέοντας ἐπ' Αἰγύπτου. Οὕτω μὲν Ἰοῦν ἐς Αἴγυπτον ἀπικέσθαι λέγουσι Πέρσαι, ὧδε ὡς Ἕλληνες· καὶ τ̃ ἀδικημάτων τοῦτο ἄρξαι πρῶτον. μετ̃ δ̃ ταῦτα, Ἑλλήνων τινὰς (οὐ γὰρ ἔχουσι τὄνομα ἀπηγήσασθαι) φασὶ τ̃ Φοινίκης ἐς Τύρον ἐκβάντας, ἁρπάσαι τ̃ βασιλῆος τῆς θυγατέρα Εὐρώπην. (εἰκὸς δ' ἂν εἶναι Κρῆτες) ταῦτα δὴ ἴσα σφι πρὸς ἴσα γενέσθαι· μετ̃ δ̃ ταῦτα, Ἕλληνας αἰτίους τ̃ δευτέρης ἀδικίης γενέσθαι. καταπλώσαντας γὰρ μακρῇ νηὶ ἐς Αἶαν τε τὴν Κολχίδα καὶ ἐπὶ Φᾶσιν ποταμὸν, ἐνθεῦτεν, ἁρπεξαμένους καὶ τἆλλα τ̃ εἵνεκεν ἀπίκοντο, ἁρπάσαι τ̃ βασιλῆος τῆς θυγατέρα Μηδείην. Πέμψαντα δ̃ τ̃ Κόλχων βασιλέα ἐς τὴν Ἑλλάδα κήρυκα, αἰτέειν τε δίκας τ̃ ἁρπαγῆς, καὶ ἀπαιτέειν τ̃ θυγατέρα· τὸς δ̃ ὑποκρίνασθαι ὡς οὐδὲ σφεῖσι ἔδοσαν τ̃ Ἀργείης ἔδοσάν σφι δίκας τ̃ ἁρπαγῆς· κοὐδὲ ὧν αὐτοὶ δώσειν σφεῖσι. Δευτέρῃ δ̃ λέγουσι γενεῇ μετ̃ ταῦτα Ἀλέξανδρον τ̃ Πριάμου, ἀκηκοότα ταῦτα, ἐθελῆσαι οἱ ἐκ τ̃ Ἑλλάδος δι' ἁρπαγῆς γενέσθαι γυναῖκα, ἐπισταμένου πάντως ὅτι οὐ δώσει δίκας· οὐ γὰρ δώσειν διδόναι. ἐπὶ δὴ ἁρπάσαντα αὐτὴν Ἑλένην, τοῖσι Ἕλλησι δόξαι, πρῶτον πέμψαντας ἀγγέλους, ἀπαιτέειν τε Ἑλένην, καὶ δίκας τ̃ ἁρπαγῆς αἰτέειν. τὸς δ̃ προφερομένων ταῦτα, προφέρειν σφι Μηδείης τὴν ἁρπαγήν.

γλώ. ὡς ἢ δόντες αὐτοὶ δίκας, ἢδὲ ἐκδόντες ἀπαιτέντων, βελοίατό σφι παρ' ἄλλων δικας γίνεσθαι; Μέχρι μὲν ὧν τούτων, ἁρπαγὰς μένας εἶναι παρ' ἀλλήλων· τὸ δ' ἀπὸ τούτου, Ἕλληνας δὴ μεγάλως αἰτίους γενέσθαι. πρηθέρους γὰρ ἄρξαι στρατεύεσθαι ἐς τὴν Ἀσίην, ἢ σφίας ἐς τὴν Εὐρώπην. τὸ μὲν νυν ἁρπάζειν γυναῖκας, ἀνδρῶν ἀδίκων ἔργον νομίζειν εἶναι· τὸ δὲ ἁρπασθεισέων σπουδὴν ποιήσασθαι τιμωρέειν, ἀνοήτων· τὸ δὲ μηδεμίλιν ὦρλιν ἔχειν ἁρπασθεισέων, σαφρενῶν δῆλα γὰρ δὴ ὅτι εἰ μὴ αὐτὴ ἐβεβούλετο, οὐκ ἂν ἡρπάζοντο σφίας μὲν δὴ τὰς ἐκ τῆς Ἀσίης λέγουσι Πέρσαι ἁρπαζομένων τῶν γυναικῶν λόγον οὐδένα ποιήσασθαι. Ἕλληνας δὲ Λακεδαιμονίης ἕνεκεν γυναικὸς στόλον μέγαν συναγεῖραι, καὶ ἔπειτα ἐλθόντας ἐς τὴν Ἀσίλιν, τὴν Πελάμυ δύναμιν κατελεῖν. ἀπὸ τούτου τ' αἰεὶ ἡγήσασθαι τὸ Ἑλλινικὸν σφίσιν ἐναντίον πολέμιον. τὴν γὰρ Ἀσίλιν καὶ τὰ ἐνοικέοντα ἔθνεα βάρβαρα οἰκηιεῦνται οἱ Πέρσαι, τὴν δὲ Εὐρώπην καὶ τὸ Ἑλλινικὸν ἤγλιν κεχωρίσθαι. Οὕτω μὲν Πέρσαι λέγουσι γενέσθαι, καὶ μάλα τὴν Ἰλίου ἄλωσιν δι' εἰσκησι σφίσιν ἐοῦσαν τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔχθεος τοῦ ἐς τοὺς Ἕλληνας. περὶ δὲ τοῦ Ἰοῦς οὐκ ὁμολογέουσι Πέρσῃσιν ἄτερ Φοίνικες· οὐ γὰρ ἁρπαγῇ σφέας χρησαμένους λέγουσιν ἀγαγεῖν αὐτὴν ἐς Αἴγυπτον, ἀλλ' ὡς ἐν τῷ Ἄργεϊ ἐμίσγετο τῷ ναυκλήρῳ τοῦ νηός· ἐπεὶ δὲ ἔμαθεν ἔγκυος ἐοῦσα, αἰδεομένη τοὺς τοκέας, ἕτερα δὴ ἐθέλουσα τὴν αὐτὴν τοῖσι Φοίνιξι συνεκπλῶσαι, ὡς ἂν μὴ κατάδηλος ἡμῖν. ταῦτα μέν νυν Πέρσαι τε καὶ Φοίνικες λέγουσιν. ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τούτων οὐκ ἔρχομαι ἐρέων ὡς ἕτερος ἢ ἄλλως κως πεύσεται· τὸν δὲ οἶδα αὐτὸς πρῶτον ὑπάρξαντα ἀδίκων ἔργων ἐς τοὺς Ἕλληνας, τοῦτον σημήνας, προβήσομαι ἐς τὸ πρόσω τοῦ λόγου, ὁμοίως σμικρὰ καὶ μεγάλα ἄστεα ἀνθρώπων ἐπεξιών. τὰ γὰρ τοπάλαι μεγάλα ἦν, τὰ πολλὰ αὐτῶν σμικρὰ γέγονε· τὰ δ' ἐπ' ἐμεῦ ἦν μεγάλα, πρότερον ἦν σμικρά. τὴν ἀνθρωπηίην ὧν ὀπίσω μοῦ δέδαε-

μονίῃσι ἑβδομᾷ ἐν τωὐτῷ μένουσαν, ὑπομνήσομαι ἀμφοτέρων ὁμοίως.

ΚΡΟΙΣΟΣ ἦν Λυδὸς μὲν τὸ γένος, παῖς δὲ Ἀλυάττεω· τυραννεύων δὲ ἐθνέων τῶν ἐντὸς Ἅλυος ποταμοῦ, ὃς ῥέων ἀπὸ μεσαμβρίης μεταξὺ Σύρων καὶ Παλφλαγόνων, ἐξίει πρὸς Βορῆν ἄνεμον ἐς τὸν Εὔξεινον καλεόμενον πόντον. οὗτος ὁ Κροῖσος, βαρβάρων πρῶτος τοὺς ἡμεῖς ἴδμεν, τοὺς μὲν καταστρέψατο Ἑλλήνων ἐς φόρου ἀπαγωγὴν, τοὺς δὲ, φίλους προσεποιήσατο. καταστρέψατο μὲν Ἰωνάς τε καὶ Αἰολέας, καὶ Δωριέας τοὺς ἐν τῇ Ἀσίῃ· φίλους δὲ προσεποιήσατο Λακεδαιμονίους. πρὸ δὲ τῆς Κροίσου ἀρχῆς πάντες Ἕλληνες ἦσαν ἐλεύθεροι. τὸ γὰρ Κιμμερίων στρατεύμα τὸ ἐπὶ τὴν Ἰωνίην ἀπικόμενον, Κροίσου ἐὸν πρεσβύτερον, οὐ καταστροφὴ ἐγένετο τῶν πολίων, ἀλλ' ἐξ ἐπιδρομῆς ἁρπαγή. Ἡ δὲ ἡγεμονίη οὕτω περιῆλθεν, ἐοῦσα Ἡρακλειδέων, ἐς τὸν γένεα τὸν Κροίσου, καλεομένους δὲ Μερμνάδας. ἦν Κανδαύλης, τὸν οἱ Ἕλληνες Μυρσίλον καλέουσι, τύραννος Σαρδίων, ἀπόγονος δὲ Ἀλκαίου τοῦ Ἡρακλέος. Ἄρχων μὲν γὰρ ὁ Νίνου, τοῦ Βήλου, τοῦ Ἀλκαίου, πρῶτος Ἡρακλειδέων βασιλεὺς ἐγένετο Σαρδίων· Κανδαύλης δὲ ὁ Μύρσου, ὕστατος· οἱ δὲ πρότερον Ἄρχοντος βασιλεύσαντες ταύτης τῆς χώρης, ἦσαν ἀπόγονοι Λυδοῦ τοῦ Ἄτυος· ἀπὸ τοῦ ὁ δῆμος Λύδιος ἐκλήθη ὁ πᾶς ἔθνος, πρότερον Μήων καλεόμενος. παρὰ τούτων δὲ Ἡρακλεῖδαι ὑπεδέξαντο, ἔχοντα τὴν ἀρχὴν οὐ προσήκοντες, ἐκ δούλης τε τῆς Ἰαρδάνου γενόντες καὶ Ἡρακλέος· ἄρξαντες δὲ ὑπὸ δυῶν καὶ εἴκοσι γενεὰς ἀνδρῶν. ἔτεα πέντε τε καὶ πεντακόσια, παῖς παρὰ πατρὸς ἐκδεκόμενος τὴν ἀρχὴν, μέχρι Κανδαύλεω τοῦ Μύρσου. Οὗτος δὴ ὦν ὁ Κανδαύλης ἠράσθη τῆς ἑωυτοῦ γυναικός· ἐρασθεὶς δὲ, ἐνόμιζέ οἱ εἶναι γυναῖκα πολλὸν πασέων καλλίστην. ὥστε δὲ ταῦτα νομίζων· ἦν γὰρ οἱ τῶν αἰχμοφόρων Γύγης ὁ Δασκύλου ἀρεσκόμενος μάλιστα· τούτῳ τῷ Γύγῃ καὶ τὰ ἀναγκαιότατα τῶν πραγμάτων ἐπέ-

ετρε-

ετίθετο ὁ Κανδαύλης, καὶ δὴ καὶ τὸ εἶδος τῶν γυναικὸς ὑπερεπαινέων. χρόνῳ δὲ ὑστέρῳ διελθόντι (χρῆν γὰρ Κανδαύλῃ γενέσθαι κακῶς) ἔλεγε πρὸς τὸν Γύγεω τοιάδε, Γύγη, οὐ γάρ σε δοκέω πείθεσθαί μοι λέγοντι περὶ τῆς εἴδεος τῆς γυναικός· (ὦτα γὰρ τοῖσι ἀνθρώποισι ἐόντα ἀπιστότερα ὀφθαλμῶν) ποίεε ὅκως σκεπτεῖο Γύγης γυμνήν. ὁ δὲ, μέγα ἀμβώσας, εἶπε, Δέσποτα, οἵην λέγεις λόγον οὐκ ὑγιέα, κελεύων με δέσποιναν τὴν ἐμὴν θεήσασθαι γυμνήν; ἅμα δὲ κιθῶνι ἐκδυομένῳ συνεκδύεται καὶ τὴν αἰδὼ γυνὴ πάλαι τὰ καλὰ ἀνθρώποισιν ἐξεύρηκε, ἐκ τῶν μανθάνειν δεῖ. ἐν τοῖσιν ἓν τόδε ἐστὶ, τινὰ σκοπεύειν τὰ ἑωυτοῦ. ἐγὼ δὲ πείθομαι σοὶ εἶναι πασέων γυναικῶν καλλίστην· καὶ σέο δέομαι μὴ δέεσθαι ἀνόμων. Ὁ μὲν δὴ, λέγων τοιαῦτα, ἀπεμάχετο, ἀρρωδέων μή τι οἱ ἐξ αὐτέων γένηται κακόν. ὁ δὲ ἀμείβεται τοιάδε, Θάρσει Γύγη, καὶ μὴ φοβέο μήτε ἐμὲ, ὡς σέο πειρώμενον λόγον τόνδε· μήτε γυναῖκα τὴν ἐμὴν, μή τι τεο ἐξ αὐτῆς γένηται βλάβος. δοκέω γὰρ ἐγὼ μηχανήσομαι ὥστε μηδὲ μαθεῖν μιν ὀφθεῖσαν ὑπὸ σεο. ἐγὼ γάρ σε ἐς τὸ οἴκημα ἐν τῷ κοιμώμεθα, ὄπισθε τῆς ἀνοιγομένης θύρης θήσω. μετὰ δ' ἐμὲ εἰσελθόντα, παρέσται καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἐμὴ ἐς κοιτῶνα κεῖται ἀγχοῦ τοῦ εἰσόδου θρόνος· ἐπὶ τοῦτον τὸν ἱματίων κατὰ ἓν ἕκαστον ἐκδυομένη θήσεται, καὶ οἱ ἡσυχίη πολλὴ παρέξεται τοι θεήσασθαι. ἐπὰν δὲ ἀπὸ τοῦ θρόνου εἰς ἐπὶ τὸν ὄπισθε, κατὰ νώτου τε αὐτῆς γένηται, σοὶ μελέτω τὸ ἐνθεῦτεν ὅκως μή σε ὄψεται ἰοῦσα διὰ τῶν θυρέων. Ὁ μὲν δὴ, ὡς οὐκ ἠδυνάτου διαφυγέειν, ἦν ἕτοιμος. ὁ δὲ Κανδαύλης, ἐπεὶ ἐδόκεεν ὥρη τοῦ κοίτης εἶναι, ἤγαγε τὸν Γύγεα ἐς τὸ οἴκημα· καὶ μετὰ ταῦτα αὐτίκα παρῆν καὶ ἡ γυνή. ἐσελθοῦσαν δὲ καὶ πλησίον τὰ εἵματα ἐθηεῖτο ὁ Γύγης. ὡς δὲ κατὰ νώτου ἐγένετο, ἰδοῦσα τοῦ γυναικὸς ἐς τὴν κοίτην, ὑποκλὺς ἐχώρεεν ἔξω. καὶ ἡ γυνὴ ὁρᾷ μιν ἐξιόντα. μαθοῦσα δὲ τὸ πεπηγὸν ἐκ τοῦ ἀνδρὸς, ὅτε ἀνέβωσεν, αἰσχυνθεῖσα, ὅτε ἔδο-

ξε μαθέειν, ἐν νόῳ ἔχουσα πίσασθαι τὸν Κανδαύλεα· ὠφελὲ γὰρ τοῖσι Λυδοῖσι, μεδὲν ἧσσον ἢ καὶ ὠφελε τοῖσι ἄλλοισι βαρβάροισι, καὶ ἄνδρα ἀφθόνως ἔμμεναι, ἀμαχητὶ μεγάλων φέρει. Τότε μὲν δὴ ἄτως, οὐδὲν δηλώσασα, ἡσυχίην εἶχεν· ὡς δὲ ἡμέρη τάχιστα ἐγεγόνεε, τῶν οἰκετέων τοὺς μάλιστα ἐώρεε πιστοὺς ἐόντας ἑωυτῇ, ἐπίμους ποιησαμένη, ἐκάλεε τὸν Γύγεα. ὁ δὲ, οὐδὲν δοκέων αὐτὴν τῶν πεπραγθέντων ὀπίσαθε, ἦλθε καλεόμενος. ἐώθεε γὰρ καὶ πρόσθεν, ὅκως ἡ βασίλεια καλέοι, φοιτᾶν. ὡς δὲ ὁ Γύγης ἀπίκετο, ἔλεγε ἡ γυνὴ τάδε, Νῦν τοι δυοῖν ὁδοῖν παρεουσέων, Γύγη, δίδωμι αἵρεσιν, ὁκοτέρην βούλεαι τραπέσθαι. ἢ γὰρ Κανδαύλεα ἀποκτείνας, ἐμέ τε καὶ τὴν βασιληίην ἔχε τὴν Λυδῶν, ἢ αὐτόν σε αὐτίκα ἄτως ἀποθνήσκειν δεῖ· ὡς ἂν μὴ πάντα πιθόμενος Κανδαύλῃ, ἔτι λοιπὰ ἴδῃς τὰ μή σε δεῖ. ἀλλ' ἤτοι κεῖνόν γε τὸν ταῦτα βουλεύσαντα δεῖ ἀπόλλυσθαι, ἢ σε τὸν ἐμὲ γυμνὴν θηήσασθαι, καὶ πρήσαντα ἃ νομίζομεν. ὁ δὲ Γύγης τέως μὲν ἀπεθώμαζε τὰ λεγόμενα· μετὰ δὲ, ἱκέτευε μή μιν ἀναγκαίην ἐνδεῖν διακρῖναι τοιαύτην αἵρεσιν. ἔχων δὲ ἔπιθεν, ἀλλ' ἐώρα ἀναγκαίην ἀληθέως πρόκειμένην, ἢ τὸν δεσπότεα ἀποκτεῖναι, ἢ αὐτὸν ὑπ' ἄλλων ἀπόλλυσθαι. αἱρέετο αὐτὸς περιεῖναι. ἐπιρώτα δὴ λέγων τάδε, Ἐπί με ἀναγκάζεις δεσπότεα τὸν ἐμὸν κτείνειν, οὐκ ἐθέλοντα, φέρε ἀκέσω πρόσθεν καὶ τρόπῳ ὁκῷ ἐπιχειρήσομεν αὐτῷ. ἡ δὲ, Συστασιάσας ἔφη, ἔνθα δὲ αὐτὸς μὲν χωρίῃ ἡ ὁρμὴ ἔσται ὅθεν περ καὶ ἐκεῖνον ἐμὲ ἐπεδέξατο γυμνήν· ὑστεραίῃ δὲ ἡ ἐπιχείρησις ἔσται. Ὡς δὲ ἤρτυσαν τὴν ἐπιβουλήν, νυκτὸς γινομένης, (οὐ γὰρ μετίετο ὁ Γύγης, οὐδὲ οἱ ἦν ἀπάλαγμα ἐνδεμίη, ἀλλὰ ἔδεε ἢ αὐτὸν ἀπολωλέναι, ἢ Κανδαύλεα) εἵπετο ἐς τὸν θάλαμον τῇ γυναικί· καί μιν ἐκείνη, ἐγχειρίδιον δοῦσα, κατακρύπτει ὑπὸ τὴν αὐτὴν θύρην. καὶ μετὰ ταῦτα, ἀναπαυομένου Κανδαύλεω, ὑποσυδύς τε καὶ ἀποκτείνας αὐτὸν, ἔσχε καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὴν βασιληίην Γύ-

γης·

γης· ᾧ καὶ Ἀρχίλαχος ὁ Παρίος, κατὰ τ αὐτὸν χρόνον γνωμικὸς, ἐν ἰάμβῳ τεκμήρῳ ἐπεμνήσθη. Ἔσχε δὴ τ βασιληΐην, καὶ ἐκρατιώθη ἐκ δ ἐν Δελφοῖσι χρησμέων. ὡς γὰρ δὴ οἱ Λυδοὶ δεινὸν ἐποιεῦντο τὸ Κανδαύλεω πάθος, καὶ ἐνσπλοι ἦσαν, συνέβησαν ἐς τώυτὸ οἵ τε τ Γύγεω στρατιῶται καὶ οἱ λοιποὶ Λυδοὶ, ἢν μὲν δὴ τὸ χρηστήριον ἀνέλῃ μιν βασιλέα εἶναι τ Λυδῶν, τόνδε βασιλεύειν· ἢν δὲ μὴ, ἀποδοῦναι ὀπίσω ἐς Ἡρακλείδας τ ἀρχήν. ἀνεῖλέ τε δὴ τὸ χρηστήριον. καὶ ἐβασίλευσεν οὗτος Γύγης. τοσόνδε μέντοι εἶπεν ἡ Πυθίη, ὡς Ἡρακλείδῃσι πίσις ἥξει ἐς τ πέμπτον ἀπόγονον Γύγεω. τοῦτο δ ἔπος Λυδοίτε καὶ οἱ βασιλέες αὐτῶν λόγον οὐδένα ἐποιεῦντο, πρὶν δὴ ἐπετελέσθη. Τίσις μὲν δὴ τυγχάνιδε οὕτως ἔχον οἱ Μερμνάδαι, τὸν Ἡρακλείδας ἀπελόμενοι. Γύγης δὲ τυραννεύσας ἀπέπεμψε ἀναθήματα ἐς Δελφοὺς τοῦτο ἐλίγα· ἀλλ' ὅσα μὲν ἀργύρεα ἀναθήματά ἐστιν οἱ ὠλεῖσα ἐν Δελφοῖσι· πάρεξ δὲ ἀργύρεα, χρυσὸν ἄπλετον ἀνέθηκεν, ἄλλον τε, καὶ δ μάλιστα μνήμιον ἄξιον ἔχειν ἐστὶ, κρητῆρές οἱ ἀριθμὸν ἐξ χρύσεοι ἀνακέαται. ἑστᾶσι δὲ οὗτοι ἐν τῷ Κορινθίων θησαυρῷ, σταθμὸν ἔχοντες τεσσεράκοντα τάλαντα. ἀληθέϊ δὲ λόγῳ χρεωμένῳ, ὁ Κορινθίων δ δήμου ἐστὶν ὁ θησαυρὸς, ἀλλὰ Κυψέλου δ Ἠετίωνος. οὗτος δὲ ὁ Γύγης, πρῶτος βαρβάρων τ ἡμεῖς ἴδμεν, ἐς Δελφοὺς ἀνέθηκεν ἀναθήματα, μετὰ Μίδεω τ Γορδίεω, τ Φρυγίης βασιλῆα. ἀνέθηκε γὰρ δὴ καὶ Μίδης τ βασιλήϊον θρόνον, ἐς τ σταθμὸν κατίζων ἐδίκαζεν, ἐόντα ἀξιοθέητον. κεῖται δὲ ὁ θρόνος οὗτος ἐνθαπερ οἱ δ Γύγεω κρητῆρες ὁ δὲ χρυσὸς οὗτος καὶ ὁ ἄργυρος τ ὁ Γύγης ἀνέθηκεν, ἐπὶ Δελφῶν καλέεται Γυγάδας, διὰ τ ἀναθέντος ἐπωνυμίην. ἐστρατεύσατο μὲν νυν καὶ οὗτος στρατιὴν, ἐπί τε Ἴωνα ἦλθε, ἐς τε Μίλητον καὶ ἐς Σμύρνην, καὶ Κολοφῶνος τὸ ἄστυ εἶλε, ἀλλ' ἐδὲν γὰρ μέγα ἔργον ἀπ' αὐτοῦ ἄλλο ἐγένετο. βασιλεύσαντος δυῶν δέοντα τεσσεράκοντα ἔτεα. τοῦτον μὲν παρήσομεν, τοσαῦτα δὲ ἐπιμνη-

σθέντες. Ἄρδυος δὲ Γύγεω μὲν Γύγου βασιλεύσαντος μνήμιον ποιήσομαι. ὅτος δὲ Περσωίας τε εἷλεν, ἐς Μίλητόν τε ἐστράτευσε. ἐπὶ τούτου τε τυραννεύοντος Σαρδίων, Κιμμέριοι ἐξ ἠθέων ὑπὸ Σκυθέων τῶν νομάδων ἐξαναστάντες, ἀπίκοντο ἐς τὴν Ἀσίην, καὶ Σάρδις πλὴν τοῦ ἀκροπόλιος εἷλον. Ἄρδυος δὲ βασιλεύσαντος ἐνὸς δέοντα πεντήκοντα ἔτεα, ἐξεδέξατο Σαδυάττης ὁ Ἄρδυος, καὶ ἐβασίλευσε ἔτεα δυώδεκα· Σαδυάττεω δὲ, Ἀλυάττης. ὅτος δὲ Κυαξάρῃ τε τῷ Δηϊόκεω ὑπηνέῳ ἐπολέμησε, καὶ Μήδοισι· Κιμμερίους τε ἐκ τῆς Ἀσίης ἐξήλασε· Σμύρνην τε τὴν ἀπὸ Κολοφῶνος κτισθεῖσαν εἷλε, ἐς Κλαζομενὰς τε ἐστράτευσε. ὀπὸ μὲν νυν τούτων οὐκ ὡς ἤθελε ἀπήλλαξε, ἀλλὰ πρησπαίσας μεγάλως. ἄλλα δὲ ἔργα ἀπεδέξατο ἐὼν ἐν τῇ ἀρχῇ ἀξιαπηγήτατα τάδε· Ἐπολέμησε Μιλησίοισι, παραδεξάμενος τὸ πόλεμον παρὰ τοῦ πατρός. ἐπελαίνων δὲ ἐπολιόρκησε τὴν Μίλητον τρόπῳ τοιῷδε· ὅκως μὲν εἴη ἐν τῇ γῇ καρπὸς ἀδρὸς, πλωιζόμενος ἐστράτευε τὴν στρατιήν. ἐστρατεύετο δὲ ὑπὸ συρίζοντος τε καὶ πηκτίδων, καὶ αὐλῶν γυναικείων τε καὶ ἀνδρείων. ὡς δὲ ἐς τὴν Μιλησίην ἀπίκοιτο, οἰκήματα μὲν ποιέεσκε τοῦ ἀρχέων ὅτε κατέβαλλε, ὅτε ἐνέπιμπρη, ὅτε θύρας καπίσπα, ἔᾶ δὲ οὐδὲν χωρίον ἐσάμενος· ὁ δὲ τά τε δένδρεα καὶ τὸν καρπὸν τὸν ἐν τῇ γῇ ὅκως διαφθείρειεν, ἀπαλλάσσετο ὀπίσω. τοῦ γὰρ θαλάσσης οἱ Μιλήσιοι ἐπεκράτεον, ὥστε ἐπ' ἔδρης μὴ εἶναι ἔργον τῇ στρατιῇ. τὰς δὲ οἰκίας οὐ κατέβαλλε ὁ Λυδὸς, τοῦτο δὲ εἵνεκα, ὅκως ἔχοιεν ἐνθεῦτεν ὁρμεώμενοι τὴν γῆν σπείρειν τε καὶ ἐργάζεσθαι οἱ Μιλήσιοι· αὐτὸς δὲ, ἐκείνων ἐργαζομένων, ἔχοι τι καὶ σίνεσθαι ἐσβάλλων. ταῦτα ποιέων, ἐπολέμεε ἔτεα ἕνδεκα· ἐν τοῖσι τρώματα μεγάλα διφάσια Μιλησίων ἐγένετο, ἔν τε Λιμενηίῳ χώρης τοῦ σφετέρης μαχεσαμένων, καὶ ἐν Μαιάνδρου πεδίῳ. τὰ μὲν νυν ἐξ ἔτεος τοῦ ἑνδεκάτου Σαδυάττης ὁ Ἄρδυος ἦρχε Λυδῶν, ὁ καὶ ἐσβαλὼν τηνικαῦτα ἐς τὴν Μιλησίην τὸν

στρα-

σφετιλώ· (Σαδυάττης γὰρ ἔτος ἦν ὁ τ πόλεμον λῦ σωάψας) τὰ ἢ πέντε τ ἐτέων τὰ ἐπόμενα τοῖσιν ἐξ Ἀλυάττης ὁ Σαδυάττεω ἐπολέμεε. ὃς καὶ ἐξεδέξατο (ὡς καὶ πρότερόν μοι δεδήλωται) καὶ τὸν πατρὸς τ πόλεμον, προσετίχε ἐντεταμένως. τοῖσι ἢ Μιλησίοισι δῆμοι Ἰώνων τ πόλεμον τῶν σωεπελάφρυνον, ὁκόσοι μὴ Χῖοι μοῦνοι. ἔτοι ἢ τὸ ὅμοιον ἀνταπεδίδοντες ἐπαίρεον· καὶ γὰρ δὴ πρότερον οἱ Μιλήσιοι τοῖσι Υἱοῖζι τ πρὸς Ἐρυθρέας πόλεμον συνδιέφερον. Τῷ ἢ δυωδεκάτῳ ἔτεϊ ληΐς ἐμπιπραμένη ὑπὸ τ σκηπτῆς, συνωμώχθη τὶ τοιόνδε γενέσθαι πρῆγμα· ὡς ἄφθη τάχιστα τὸ λήϊον ἀνέμῳ βιώμενον, ἔψατο νηὸς Ἀθηναίης, ἥπτησεν Ἀσησίης. ἀφθεὶς ἢ ὁ νηὸς κατεκαύθη· καὶ τὸ μὲν πρῶτον λόγος οὐδεὶς ἐγένετο, μετὰ ἢ, τ σκηπτῆς ἀπιγμένης ἐς Σάρδις, ἐνόησεν ὁ Ἀλυάττης. μακροτέρης δέ οἱ γενομένης τ νόσου, πέμπει ἐς Δελφοὺς θεοπρόπους, εἴτε δὴ συμβουλώσαντός του, εἴτε καὶ αὐτῷ ἔδοξε πέμψαντι τ θεὸν ἐπείρεσθαι περὶ τ νόσου. τοῖσι ἢ ἡ Πυθίη ἀπιγμένοισι ἐς Δελφοὺς οὐκ ἔφη χρήσειν πρὶν ἢ τ νηὸν τ Ἀθηναίης ἀνορθώσωσι τ ἐνέπρησαν χώρης τ Μιλησίης ἐν Ἀσησῷ. Δελφῶν οἶδα ἐγὼ ἔτω ἀκούσας γενέσθαι· Μιλήσιοι ἢ τάδε προσιδόντες τύραννον Περίανδρον τ Κυψέλου, ἐόντα Θρασυβούλῳ τῷ τότε Μιλήτου τυραννεύοντι ξεῖνον ἐς τὰ μάλιστα, πυθόμενον τὸ χρησθὲν τὸ τῷ Ἀλυάττῃ γενόμενον, πέμψαντα ἄγγελον κατασπεῖν, ὅκως ἄν τι προσιδὼν πρὸς τὸ παρὸν βουλεύῃ. Μιλήσιοι μέν νυν ἔτω λέγουσι γενέσθαι. Ἀλυάττης ἢ, ὡς οἱ ταῦτα ἐξηγέλθη, αὐτίκα ἔπεμπε κήρυκας ἐς Μίλητον, βουλόμενος παρὰ Θρασυβούλου τε καὶ Μιλησίους χρόνον ὅσον ἄν τ νηὸν οἰκοδομῇ. ὁ μὲν δὴ ἀπόστολος ἐς τ Μίλητον ἦν· Θρασύβουλος ἢ σαφέως προπεπυσμένος πάντα λόγον, καὶ εἰδὼς τὸ Ἀλυάττης μέλλοι ποιήσειν, μηχανᾶται τοιόνδε· ὅσος ἦν ἐν τῷ ἄστεϊ σῖτος καὶ ἐωυτοῦ καὶ ἰδιώτης, τοῦτον ἅπαντα συναγαγὼν ἐς τ ἀγορὴν,

ρίω, προεῖπε Μιλησίοισι, ἐπεὰν αὐτὸς σημήνῃ, τότε πίνειν τε πάντας καὶ κώμῳ χρᾶσθαι ἐς ἀλλήλους. Ταῦτα δὴ ἐπείε τε καὶ προηγόρευε Θρασυβούλῳ, τῶνδε εἵνεκα, ὅκως ἂν δὴ ὁ κήρυξ ὁ Σαρδήιος, ἰδών τε σφέων μέγαν σίτον κεχυμένον, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἐν ἀπαθείῃσι ἐόντας, ἀγγείλῃ Ἀλυάττῃ. τὰ δὴ καὶ ἐγίνετο. ὡς γὰρ δὴ ἰδών τε ἐκεῖνα ὁ κήρυξ, καὶ εἰπὼν πρὸς Θρασύβουλον τὰς ἐντολὰς ἃς Λυδὸς, ἀπῆλθε ἐς τὰς Σάρδις, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, δι' ὀδὸν ἄλλο ἐλθόντος ἢ Μιλησίων. ἐλπίζων γὰρ ὁ Ἀλυάττης σιτοδείην τε εἶναι ἰσχυρὴν ἐν τῇ Μιλήτῳ, καὶ τὸν λεὼν τετρύσθαι ἐς τὸ ἔσχατον κακῶν, ἤκουε ἃς κήρυκος ἐσήσαντος ἐκ τῆς Μιλήτου τοὺς ἐναντίους λόγους ἢ ὡς αὐτὸς κατεδόκεε μᾶλλον ἢ, ἤτε Μιλησίων ἐγένετο ἐπ' ὠφελείῃσι εἶναι καὶ ξυμμάχους καὶ δύο τε ἀντὶ ἑνὸς νηὸς τῇ Ἀθηναίῃ ὠκοδόμησεν ὁ Ἀλυάττης ἐν τῇ Ἀσησῷ, αὐτός τε ἐκ τῆς νόσου ἀνέῃσε. καὶ τὰ μὲν πρὸς Μιλησίους τε καὶ Θρασύβουλον πόλεμον Ἀλυάττης ὧδε ἔσχε. Περίανδρος δὲ ἦν Κυψέλου παῖς, ἔτος ὁ τῷ Θρασυβούλῳ τὸ χρηστήριον μηνύσας. ἐπυρράνθη δὲ ὁ Περίανδρος Κορίνθῳ, τῷ δὴ λέγουσι Κορίνθιοι (ὁμολογέουσι δέ σφι Λέσβιοι) ἐν τῷ βίῳ θῶυμα μέγιστον φῆναι. Ἀρίονα τὸν Μηθυμναῖον ὑπὸ δελφῖνος ἐξενειχθέντα ὑπὸ Ταίναρον, ἐόντα κιθαρῳδὸν τὸν τότε ἐόντων ἀδένος δεύτερον, καὶ διθύραμβον, πρῶτον ἀνθρώπων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, ποιήσαντά τε καὶ ὀνομάσαντα καὶ διδάξαντα ἐν Κορίνθῳ. Τοῦτον τὸν Ἀρίονα λέγουσι, τὸν πολλὸν χρόνον διατρίβοντα παρὰ Περιάνδρῳ, ἐπιθυμῆσαι πλῶσαι ἐς Ἰταλίην τε καὶ Σικελίην· ἐργασάμενον δὲ χρήματα μεγάλα, θελῆσαι ὀπίσω ἐς Κόρινθον ἀπικέσθαι. ὁρμᾶσθαι μέν νυν ἐκ Τάραντος, πιστώσασθαι δὲ ἀδαμοῖσι μᾶλλον ἢ Κορινθίοισι, μισθώσασθαι πλοῖον ἀνδρῶν Κορινθίων. τοὺς δὲ ἐν τῷ πελάγεϊ ἐπιβουλεύειν, τὸν Ἀρίονα ἐκβαλόντας, ἔχειν τὰ χρήματα. τὸν δέ, σαφέντα τοῦτο, λίσεσθαι,

σθαι, χρήματα μὲν πολλὰ δοῦναι σφι, ψυχὰς δὲ πρηγμτεύσασθαι. ἔκων δὲ πεῖσαι αὐτὸν τοῦτο. ἀλλὰ κελεῦσαι τὸν πρόμαντιν αὐτὸν ἀναχρᾶσθαι μὲν, ὡς ἂν τάφῃς ἐν γῇ τύχῃ, ἢ σκηπτὰς ἐς τὴν θάλασσαν τὴν ταχίστην. ἀπειληθέντα δὲ τὸν Δαίονα ἐς ὑπερβολὴν, πρηγμτήσασθαι, ἐπειδὴ σφι ἔτω δοκέοι, πολλὰ δέειν αὐτὸν ἐν τῇ σκαφῇ πάσῃ πάντα ἐν τοῖσι ἑδωλοισι ἀείσαντα· ἀείσας δὲ, ὑποδέκεσθαι ἑωυτὸν κατεργάσασθαι. καὶ τοῖσι ἐπελθεῖν μὲν ἡδονὴν, εἰ μέλλοιεν ἀκέστας δὴ δρίσκειν ἀνθρώπων ἀοιδὰς, ἀναχωρῆσαι ἐκ τοῦ πρύμνης ἐς μέσην νέα τὴν, ἐνδῦναί τε πᾶσαν τὴν σκαφὴν, καὶ λαβόντα τὴν κιθάρην, πάντα ἐν τοῖσι ἑδωλίοισι, διεξελθεῖν νόμον τὸν ὀρθιον. τελευτῶντος δὲ νόμου, ῥίψαι μὲν ἐς τὴν θάλασσαν ἑωυτὸν, ὡς εἶχε, σὺν τῇ σκαφῇ πάσῃ. καὶ τὸν μὲν ὑποδέξεσθαι ἐς τὴν Κόρινθον τὸν δὲ, δελφῖνα λέγουσι ὑποδεξάμενον, ἐξενεῖκαι ἐς Ταίναρον. ὑποβάντα δὲ αὐτὸν χωρέειν ἐς Κόρινθον σὺν τῇ σκαφῇ. καὶ ἀπικόμενον ἀπηγέεσθαι πᾶν τὸ γεγονός. Περίανδρον δὲ ὑπὸ ἀπιστίης Δαίονα ἐν φυλακῇ ἔχειν, δείσαντα μὴ πρεσβεύσηται, ἀνάκως δὲ ἔχειν τὸν πρεσβεύειν· ὡς δὲ ἄρα παρεῖναι αὐτὸν κληθέντα, ἱστορέεσθαι εἴ τι λέγοιεν περὶ Δαίονος. Φαμένων δὲ ἐκείνων ὡς εἴη τε σῶς καὶ τὴν Ἰταλίην, καί μιν εὖ πρήσσοντα λίπειν ἐν Ταίναρῳ θηπφανῆναί σφι τὸν Δαίονα, ὥσπερ ἔχων ἐξεπίδησε· καὶ τοὺς, ἐκπλαγέντας, ὅτι ἔχειν ἔπι ἐλεγχομένους ἀρνέεσθαι. ταῦτα μὲν νυν Κορίνθιοί τε καὶ Λέσβιοι λέγουσι. καὶ Δαίονός ἐστι ἀνάθημα χάλκεον τὸ μέγα ὑπὸ Ταινάρῳ, ὑπὸ Δελφίνος ἐπεὼν ἄνθρωπος. Ἀλυάττης δὲ ὁ Λυδὸς τὸν πρὸς Μιλησίους πόλεμον διενείκας, μετεπέμπετο τελευτᾷ, βασιλεύσας ἔτεα ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα ἀνέθηκε δὲ, ἐκφυγὼν, τὴν νοῦσον δεύτερος ἔτος τὸ οἰκίης ταύτης, ἐς Δελφοὺς κρητῆρά τε ἀργύρεον μέγαν, καὶ ὑποκρητηρίδιον σιδήρεον καλλιστὸν, θέης ἄξιον δὴ πάντων τῶν ἐν Δελφοῖσι ἀναθημάτων· Γλαύκου δὲ Χίου ποίημα, ὃς μοῦνος δὴ πάντων ἀνθρώπων σιδήρου

ηθλησιν ἐξεδρε. Τελευτήσαντος δὲ Ἀλυάττεω, ἐξεδέξατο τὴν βασιληίην Κροῖσος ὁ Ἀλυάττεω, ἐτέων ἐὼν ἡλικίην πέντε καὶ τεσσερσκαίδεκα· ὃς δὴ Ἑλλήνων πρώτοισι ἐπεβήκατο Ἐφεσίοισι. ἔνθα δὴ οἱ Ἐφέσιοι πολιορκεόμενοι ὑπ' αὐτοῦ, ἀνέθεσαν τὴν πόλιν τῇ Ἀρτέμιδι, ἐξάψαντες ἐκ τοῦ νηοῦ χορδὴν ἐς τὸ τεῖχος. ἔστι δὲ μεταξὺ τῆς παλαιῆς πόλιος, ἣ τότε ἐπολιορκέετο, καὶ τοῦ νηοῦ, ἐπὶ στάδιοι πρώτοισι μὲν δὴ τούτοισι ἐπεχείρησε ὁ Κροῖσος· κατὰ δὲ, ἐν μέρεϊ ἑκάστοισι Ἰώνων τε καὶ Αἰολέων, ἄλλοισι ἄλλας αἰτίας ἐπιφέρων, τοῖσι μὲν ἐδυνάτο μέζονας περιβάλλεσθαι, μέζονα ἐπαμπώμενος, τοῖσι δὲ αὐτέων, καὶ φαῦλα ἐπιφέρων. Ὡς δὲ ἄρα οἱ ἐν τῇ Ἀσίῃ Ἕλληνες κατεστράφατο ἐς φόρου ἀπαγωγήν, τὸ ἐνθεῦτεν ἐπενόεε, νέας ποιησάμενος, ἐπιχειρέειν τοῖσι νησιώτῃσι. ἑτοίμων δέ οἱ πάντων ἐτοίμων ἐς τὴν ναυπηγίην, οἱ μὲν Βίαντα λέγουσι τὸν Πριηνέα ἀπικόμενον ἐς Σάρδις, οἱ δὲ, Πιττακὸν τὸν Μιτυληναῖον. εἰρομένου δὲ Κροίσου εἴ τι εἴη νεώτερον περὶ τὴν Ἑλλάδα, εἰπόντα τάδε, καταπαύσαι τὴν ναυπηγίην, Ὦ βασιλεῦ, νησιώτας ἵππον στωμυλεόντων μυρίους, ἐς Σάρδις τε καὶ ἐπὶ σὲ ἐχόντων ἐν νῷ στρατεύεσθαι. Κροῖσον δὲ, ἐλπίσαντα λέγειν ἐκεῖνον ἀληθέα, εἰπεῖν, Αἴθε γὰρ τοῦτο θεοὶ ποιήσειαν ἐπὶ νόον νησιώτῃσι, ἐλθεῖν ἐπὶ Λυδῶν παῖδας σὺν ἵπποισι. τὸν δὲ, ὑποτλαβόντα φάναι, Ὦ βασιλεῦ, προθύμως μοι φαίνεαι εὔξασθαι νησιώτας ἱππαζομένους λαβεῖν ἐν ἠπείρῳ εἰκότα ἐλπίζων. νησιώτας γὰρ τί δοκέεις εὐχεσθαι ἄλλο ἐπεί τε τάχιστα ἐπύθοντό σε μέλλοντα ἐπὶ σφίσι ναυπηγέεσθαι νέας, λαβεῖν θρᾷσθαι Λυδοὺς ἐν θαλάσσῃ, ἵνα ὑστέρῳ τοῦ ἐν τῇ ἠπείρῳ οἰκημένων Ἑλλήνων τίσωνται σε, τοὺς σὺ δουλώσας ἔχεις; καίρια τε ἡθῆναι Κροῖσον τῷ ἐπιλόγῳ· καὶ οἱ (προσφυέως γὰρ δόξαι λέγειν) πειθόμενον, παύσασθαι τὴν ναυπηγίης· καὶ ὥστε τοῖσι τὰς νήσους οἰκημένοισι Ἴωσι ξεινίην συνθήκατο. Χρόνου δὲ διεξιόντος, καὶ κατεστραμμένων σχεδὸν πάντων τῶν ἐντὸς Ἅλυος ποταμοῦ οἰκημένων.

πλὴν

πλὴν γὰρ Κιλίκων καὶ Λυκίων, τὰς ἄλλας πάντας ὑπὸ ἑωυτῷ εἶχε καταστρεψάμενος ὁ Κροῖσος. εἰσὶ δὲ οἵδε, Λυδοὶ, Φρύγες, Μυσοὶ, Μαριανδυνοὶ, Χάλυβες, Παφλαγόνες, Θρῆικες, οἱ Θυνοί τε καὶ Βιθυνοὶ, Κᾶρες, Ἴωνες, Δωριέες, Αἰολέες, Πάμφυλοι. Κατεστραμμένων δὲ τούτων, καὶ προσεπικτωμένης Κροίσῳ Λυδοῖσι, ἀπικνέονται ἐς Σάρδις ἀκμάζοντες πλούτῳ ἄλλοι τε οἱ πάντες ἐκ τῆς Ἑλλάδος σοφισταί, οἳ τότον τὸν χρόνον ἐπύγχανον ἐόντες, ὡς ἕκαστος αὐτέων ἀπικνέοιτο· καὶ δὴ καὶ Σόλων, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ὃς Ἀθηναίοισι νόμους κελεύσασι ποιήσας, ἀπεδήμησε ἔτεα δέκα, ἵνα δὴ πινα τῶν νόμων ἀναγκασθῇ λῦσαι τὰ ἔθετο. αὐτοὶ γὰρ οὐκ οἷοί τε ἦσαν αὐτὸ ποιῆσαι Ἀθηναῖοι. ὁρκίοισι γὰρ μεγάλοισι κατείχοντο, δέκα ἔτεα χρήσεσθαι νόμοισι τοὺς ἂν θῆσι Σόλων ἥντιν. Αὐτῷ δὴ ὧν τούτῳ καὶ τῆς θεωρίης ἐκδημήσας ὁ Σόλων εἵνεκα, ἐς Αἴγυπτον ἀπίκετο παρὰ Ἄμασιν, καὶ δὴ καὶ ἐς Σάρδις παρὰ Κροῖσον. ἀπικόμενος δὲ, ἐξενίζετο ἐν τοῖσι βασιληίοισι ὑπὸ Κροίσου· μετὰ δὲ ἡμέρῃ τρίτῃ ἢ τετάρτῃ, κελεύσαντες Κροίσου, τὸν Σόλωνα θεραπεύοντες περιῆγον καὶ τοὺς θησαυρούς, καὶ ἐπεδείκνυον πάντα ἐόντα μεγάλα τε καὶ ὄλβια. θεησαμένῳ δέ μιν τὰ πάντα ἐόντα μεγάλα τε, καὶ σκεψαμένῳ ὡς οἱ καιρὸν ἦν, εἴρετο ὁ Κροῖσος τάδε, Ξεῖνε Ἀθηναῖε. παρ' ἡμέας γὰρ περὶ σέο λόγος ἀπῖκται πολλὸς, καὶ σοφίης εἵνεκεν τῆς σῆς καὶ πλάνης. ὡς φιλοσόφεων, τῆς πάρης θεωρίης εἵνεκεν ἐπεληλυθας· νυνὶ ὦν ἵμερος ἐπείρεσθαί με ἐπῆλθέ σε, εἴ τινα ἤδη πάντων εἶδες ὀλβιώτατον. ὁ μὲν, ἐλπίζων εἶναι ἀνθρώπων ὀλβιώτατος, ταῦτα ἐπηρώτα· Σόλων δὲ, οὐδὲν ὑποθωπεύσας, ἀλλὰ τῷ ἐόντι χρησάμενος, λέγει, Ὦ βασιλεῦ, Τέλλον Ἀθηναῖον. ὑπερθωμάσας δὲ Κροῖσος τὸ λεχθὲν, εἴρετο ὅκῃ-σρεφέως, Κοίῃ δὴ κρίνεις Τέλλον εἶναι ὀλβιώτατον; ὁ δὲ εἶπε; Τέλλῳ τούτῳ μὲν, τοῦ πάλαι εὖ ἡκούσης, παῖδες ἦ-

σαν

σαν καλοί τε κἀγαθοὶ, καὶ σφι εἶδε ἅπασι τέκνα ἐκγεγόμενα, καὶ πάντα ἀξιόμεινα ἔχοντα. ἐς τοῦτο μὲν δὴ βίος εὖ ἦκεν αὐτοῖς, ὡς τοὶ παρ' ἡμῖν, τελευτὴ δὲ βίου λαμπροτάτη ἐπεγένετο. γενομένης γὰρ Ἀθηναίοισι μάχης πρὸς τοὺς αἰσυγείτονας ἐν Ἐλευσῖνι, βοηθήσαντες, καὶ τροπὴν ποιήσαντες τῶν πολεμίων, ἀπέθανε κάλλιστα. καὶ μιν Ἀθηναῖοι δημοσίῃ τε ἔθαψαν αὐτοῦ τῇ περ ἔπεσε, καὶ ἐτίμησαν μεγάλως. Ὡς δὲ τὰ κατ' τὸν Τέλλον παρετέλεστο ὁ Σόλων τὸν Κροῖσον, εἶπας πολλά τε καὶ ὄλβια, ἐπηρώτα τίνα δεύτερον μετ' ἐκεῖνον ἴδοι· δοκέων πάγχυ δευτερεῖα γοῦν οἴσεσθαι. ὁ δὲ εἶπε Κλέοβίν τε καὶ Βίτωνα. τούτοισι γὰρ ἐοῦσι γένος Ἀργείοισι βίου τε ἀρκέων ὑπαρχοῦ, καὶ πρὸς τούτῳ, ῥώμη σώματος τοιήδε, ἀεθλοφόροι τε ἀμφότεροι ὁμοίως ἦσαν. καὶ δὴ καὶ λέγεται ὧδε λόγος· ἑορτῆς ὀρτῆς τῇ Ἥρῃ τοῖσι Ἀργείοισι, ἔδεε πάντως τὴν μητέρα αὐτῶν ζεύγεϊ κομισθῆναι ἐς τὸ ἱρόν· οἱ δὲ σφι βόες οὐκ ἐκ τοῦ ἀγροῦ παρεγίνοντο ἐν ὥρῃ. συκλιζόμενοι δὴ τῇ ὥρῃ οἱ νεηνίαι, ὑποδυόμενοι αὐτοὶ ὑπὸ τὴν ζυγὸν εἷλκον τὴν ἅμαξαν. ὑπὲρ δὲ ἀμάξης δὲ σφι ὀχέετο ἡ μήτηρ. σταδίους δὲ πέντε καὶ τεσσερεσκοντα διακομισθέντες, ἀπίκοντο ὑπὸ τὸ ἱρόν. ταῦτα δὲ σφι ποιήσασι, καὶ ὀφθεῖσι ὑπὸ τοῦ πανηγυρικοῦ, τελευτὴ μὲν βίου ἄριστη ἐπεγένετο. διέδεξέ τε ἐν τούτοισι ὁ θεὸς, ὡς ἄμεινον εἴη ἀνθρώπῳ τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζώειν. Ἀργεῖοι μὲν γὰρ περιστάντες ἐμακάριζον τῶν τεκνίων τὴν γυναῖκα· αἱ δὲ Ἀργεῖαι, τὴν μητέρα αὐτῶν, οἵων τέκνων ἐκύρησε. ἡ δὲ μήτηρ, περιχαρὴς ἐοῦσα τῷ τε ἔργῳ καὶ τῇ φήμῃ, στᾶσα ἀντίον τοῦ ἀγάλματος, εὔχετο, Κλεόβι τε καὶ Βίτωνι, τοῖσι ἑωυτῆς τέκνοισι, οἵ μιν ἐτίμησαν μεγάλως, δῶναι τὸν θεὸν τὸ ἀνθρώπῳ τυχεῖν ἄριστον ἐστί. μετὰ ταύτην δὲ τὴν εὐχὴν, ὡς ἔθυσάν τε καὶ εὐωχήθησαν, κατακοιμηθέντες ἐν αὐτῷ τῷ ἱρῷ οἱ νεανίαι, οὐκέτι ἀνέστησαν, ἀλλ' ἐν τέλει τούτῳ ἔσχοντο. Ἀργεῖοι δὲ σφέων εἰκόνας ποιησάμενοι, ἀνέθεσαν ἐς Δελφοὺς, ὡς ἀνδρῶν ἀρίστων γενομένων. Σόλων

λων μὲν δὴ εὐδαιμονίης δευτερεῖα ἔνεμε τύπτοις. Κροῖσος δὲ σπερχθεὶς, εἶπε, Ὦ ξεῖνε Ἀθηναῖε, ἡ δὲ ἡμετέρη εὐδαιμονίη ἔτω τοι ἀπέρριπται ἐς τὸ μηδὲν, ὥστε ἐδὲ ἰδιωτέων ἀνδρῶν ἀξίους ἡμέας ἐποίησας; ὁ δὲ εἶπε. Ὦ Κροῖσε, ἐπισάμενόν με τὸ θεῖον πᾶν ἐὸν φθονερόν τε καὶ ταραχῶδες, ἐπείρωτᾷς ἀνθρωπηίων πρηγμάτων πέρι; ἐν γὰρ τῷ μακρῷ χρόνῳ πολλὰ μὲν ἔστι ἰδέειν τὰ μὴ τις ἐθέλει, πολλὰ δὲ καὶ παθέειν. ἐς γὰρ ἑβδομήκοντα ἔτεα ἔρον τὸ ζόης ἀνθρώπῳ θεὸς τίθημι. ἔνθα ἐόντες ἐναυτοὶ ἑβδομήκοντα, παρέχοντες ἡμέρας δισμυριάδας καὶ πεντακισχιλίας καὶ δισμυρίας, ἐμβολίμου μηνὸς μὴ γενομένου. εἰ δὲ δὴ ἐθελήσει τὸν ἐπέων μεῖζω μακρότερον γίνεσθαι, ἵνα δὴ αἱ ὧραι συμβαίνωσι τῷ χρηματιζομένῳ ἐς τὸ δέον, μηνῶν μὲν δὴ τῶν ἑβδομήκοντα ἐτέων οἱ ἐμβόλιμοι γίνονται τεσσαράκοντα πέντε· ἡμέραι δὲ ἐκ τῶν μηνῶν τούτων, χίλιαι πεντήκοντα. τούτων δὲ ἁπασέων ἡμερέων τῶν ἐς τὰ ἑβδομήκοντα ἔτεα, ἐνιαυσίων πεντήκοντα καὶ διηκοσίων καὶ ἑξακισχιλίων καὶ δισμυρίων, ἡ ἑτέρη αὐτέων τῇ ἑτέρῃ ἡμέρῃ τὸ παράπαν οὐδὲν ὅμοιον φέρεται πρῆγμα. ἔτω ὦν ὦ Κροῖσε πᾶς ἐστι ἄνθρωπος συμφορή. ἐμοὶ δὲ σὺ καὶ πλουτέων μέγα φαίνεαι, καὶ βασιλεὺς εἶναι πολλῶν ἀνθρώπων· ἐκεῖνο δὲ τὸ εἰρεό με, ἔκω σε ἐγὼ λέγω, πρὶν ἂν τελευτήσαντα καλῶς τὸν αἰῶνα πύθωμαι· οὐ γὰρ τοι ὁ μέγα πλούσιος μᾶλλον τοῦ ἐπ' ἡμέρῃσι ἔχοντος, ὀλβιώτερός ἐστι· εἰ μὴ ἡ τύχη ἐπίηται τοῦτο, πάντα καλὰ ἔχοντι τελευτῆσαι τὸν βίον. πολλοὶ μὲν γὰρ ζαπλουτοι ἀνθρώπων, ἀνόλβιοί εἰσι· πολλοὶ δὲ μετρίως ἔχοντες βίου, εὐτυχέες. ὁ μὲν δὴ μέγα πλούσιος, ἀνόλβιος δὲ, δυοῖσι προέχει τοῦ εὐτυχέος μοῦνον· ἕτερος δὲ, τοῦ πλούσιου καὶ ἀνολβίου πολλοῖσι. ὁ μὲν, ἐπιθυμίῃσι ἐκτελέσας, καὶ ἄτην μεγάλην προσπεσοῦσαν ἐνεῖκαι, δυνατώτερος· ὁ δὲ, τοῖσι δὴ προέχει ἐκεῖνα, ἄτῃσι μὲν κῆ ἐπιθυμίῃσι οὐκ ὁμοίως δυνατὸς ἐκείνῳ ἐνεῖκαι, ταῦτα δὲ ἡ εὐτυχίη οἱ ἀπερύκει. ἄπαρος δέ ἐστι, ἄνοσος, ἀπα-

ἀπαθὴς κακῶν, εὐπαις, εὐγδὴς. εἰ δὲ ὡς τύτοις ἐπὶ τελευτήσ τ βίον εὖ, ὅτ ὁκεῖν, τ σὺ ζητεῖς, ὄλβιός κεκλῆσθαι ἄξιός ἐσι. περὶ μὲν ἂν τελευτήσῃ, ἐπιχρεῖν, μηδὲ καλέειν κῶ ὄλβιον, ἀλλ' εὐτυχέα. τὰ πάντα μὲν νυν ταῦτα συμβαδεῖν ἄνθρωπον ἐόντα, ἀδύνατόν ἐσι· ὥσπερ χώρη ἐδεμίη καταρκέ πάντα ἐωῦτῇ παρέχωσα, ἀλλ' ἄλλο μὲν ἔχ, ἑτέρε δὲ ἐπιδέε· ἡ δὲ ἂν τὰ πλεῖσα ἔχοι ἀρίση αὕτη. ὡς δὲ ἡ ἀνθρώπε σῶμα ἓν ἐδὲν αὐτάρκες ἐσι. τὸ μὲν γὰρ ἔχ, ἄλλε δὲ ἐνδεές ἐσι. ὃς δ' ἂν αὐτέων πλεῖσα ἔχων διατελέῃ, ἡ ἔπειτα τελευτήσῃ εὐχαρίσως τ βίον, ὅτ παρ' ἐμοὶ τὸ ὄνομα τέτ, ὡς βασιλεὺς, δίκαιός ἐσι φέρεθαι. σκοπέειν δὲ χρὴ παντὸς χρήματ τ τελευτὴν κὴ ἀποβήσετα. πολλοῖσι γὰρ δὴ ὑποδέξας ὄλβον ὁ θεὸς, ποῤῥίζως ἀνέτρεψε. Ταῦτα λέγων τῷ Κροίσω, ἄκως ἄτε ἐχαρίζετο, ἄτε λόγε μὲν ποιησάμενος ἐδενὸς, ὀπιπέμπε· καίτοι δόξας ἀμαθέα εἶναι, ὃς τὰ παρεόντα ἀγαθὰ μετεὶς, τ τελευτὴν πάντος χρήματ ὁρᾶν ἐκέλευε. Μετὰ δὲ Σόλωνα οἰχόμενον, ἔλαβε ὀκ θεῶν νέμεσις μεγάλη Κροῖσον, (ὡς εἰκάσαι) ὅτι ὑνόμισε ἑωῦτὸν εἶναι ἀνθρώπων ἁπάντων ὀλβιώτατον. αὐτίκα δέ οἱ εὐδαίμονι ἐπέσησ ὄνειρος, ὃς οἱ τ ἀληθείῃ ἔφαινε τ μελλόντων ἡμέωσ κακῶν κ τ παίδεα. ἦσαν δὲ τῷ Κροίσῳ δύο παῖδες· τ ἕτερος μὲν διέφθαρτο (ἦν γὰρ δὴ κωφός) ὁ δὲ ἕτερος, τ ἡλίκων μακρῷ τὰ πάντα πρῶτος. ἔνεμε δέ οἱ ἡ Ἄτυς. τοῦτον δὴ ὧν τ Ἄτυν συμβάλῃ τῷ Κροίσῳ ὁ ὄνειρος ὡς δοκέε μὲν αἰχμῇ σιδηρέῃ βληθέντα. ὁ δ' ἐπεὶ τ ἐξηγέρθη, ἡ ἐωῦτῷ λόγον ἔδωκε, κατορρωδήσας τ ὄνειρον, ἄγε) μὲν τῷ παιδὶ γυναῖκα· ἐώθοτο ἡ στρατηγέειν μὲν τ Λυδῶν, ἁδαμῇ ἐπὶ δηρὸν πεμπόμενος ἐξέπεμπε. ἀκόντια δὲ ἡ δορατία, ἡ τὰ τοιαῦτα πάντα τοῖσι χρέον) ἐς πόλεμον ἄνθρωποι, ὑκ τ ἀνδρεώνων ὑκομισας; ἐς τὰς θαλάμας σωένησε μή τι οἱ χρεμάμενον τῷ παιδὶ ἐμπέσῃ. Ἔχοντος δέ οἱ ὑπὸ χερσὶ ἡ παιδὸς τ

γά-

γάμον, ἀπικνέε) ἐς τὰς Σάρδις ἀνὴρ συμφορῇ ἐχόμενος, καὶ ὁ καθαρὸς χείρος ἐὼν, φρυξ μὲν γλυεῖ, γλύεος δὲ βασιληΐδ. παρελθὼν δὲ ἔτος ἐς τὰ Κροίσου οἰκία, καὶ νόμους τοὺς ὑπιχωρίους καθαρσίου ἐδέετο ὑπικυρῆσαι. Κροῖσος δέ μιν ἐκάθηρε. ἔστι δὲ καθαρσιη ἡ κάθαρσις τοῖσι Λυδοῖσι καὶ τοῖσι Ἕλλησι. ἐπεί τε δὲ τὰ νομιζόμενα ἐποίησε ὁ Κροῖσος, ἐπυθάνετο ὁκόθεν τε καὶ τίς εἴη· λέγων τάδε, Ἄνθρωπε, τίς τε ἐὼν, καὶ κόθεν τῆς Φρυγίης ἦκων, ὑπίσεος ἐμοὶ ἐγένεο; τίνα τε ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν ἐφόνευσας; ὁ δὲ ἀμείβετο, Ὦ βασιλεῦ, Γορδίεω μὲν ἐγὼ Μίδεω εἰμὶ παῖς, ὀνομάζομαι δὲ Ἄδρηστος φονεύσας δὲ ἀδελφεὸν ἐμεωυτοῦ ἀέκων πάρειμι, ἐξελήλαμαί τε ὑπὸ τοῦ πατρὸς, καὶ ἐστέρημαι πάντων. Κροῖσος δέ μιν ἀμείβετο τοῖσδε, Ἀνδρῶν τε φίλων τυγχάνεις ἐκγόνους ἐὼν, καὶ ἐλήλυθας ἐς φίλους· ἔνθα ἀμηχανήσεις χρήματος ἐνδεὴς, μάλιστα μὲν ἐν ἡμετέροισι, συμφορῆς δὲ ταύτης ὡς κηφοτάτω φέρων, κερδανέεις πλεῖστον. ὁ μὲν δὴ δίαιταν εἶχε ἐν Κροίσου. Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ χρόνῳ τούτῳ, ἐν τῷ Μυσίῳ Ολύμπῳ συὸς χρῆμα γίνεται μέγα· ὁρμεώμενος δὲ ἔτος ἐκ τοῦ ἄρεος τούτου, τὰ τῶν Μυσῶν ἔργα διαφθείρεσκε. πολλάκις δὲ οἱ Μυσοὶ ἐπ' αὐτὸν ἐλθόντες, πιέεσκον μὲν οὐδὲν κακῶν, ἔπαρχον δὲ τοῖς αὐτοῦ. τέλος δὲ, ἀπικόμενοι παρὰ τὸν Κροῖσον τῶν Μυσῶν ἄγγελοι, ἔλεγον τάδε, Ὦ βασιλεῦ, ὑὸς χρῆμα μέγιστον ἀνεφάνη ἡμῖν ἐν τῇ χώρῃ, ὃς τὰ ἔργα διαφθείρει. τοῦτον προθυμεόμενοι ἑλέειν, οὐ δυνάμεθα. νῦν ὦν προσδεόμεθά σεο, τὸν παῖδα καὶ λογάδας νεηνίας καὶ κυνὰς συμπέμψαι ἡμῖν, ὡς ἂν μιν ἐξέλωμεν ἐκ τῆς χώρης. οἱ μὲν δὴ τούτων ἐδέοντο· Κροῖσος δὲ μνημονεύων τοῦ ὀνείρου τὰ ἔπεα, ἔλεγέ σφι τάδε, Παιδὸς μὲν περὶ ἐμοῦ μὴ μνησθῆτε ἔτι· οὐ γὰρ ἂν ὑμῖν συμπέμψαιμι· (νεόγαμός τε γάρ ἐστι, καὶ ταύτῃ οἱ νῦν μέλει.) Λυδῶν μέντοι λογάδας καὶ τὸ κυνηγέσιον πᾶν συμπέμψω. καὶ ἀκελεύσομαι τοῖσι ἴδσι, εἶναι ὡς προθυμοτάτοισι σφι ἐξε-

ξελεῖν ὑμῖν τὸ θηρίον ἐκ τ᾽ χώρης. Ταῦτα ἀμείψατο ὑπο-
χρεωμένων ᾗ τούτοισι τ᾽ Μυσῶν, ἐπέρχεται ὁ Κροίσε
παῖς, ἀκηκοὼς τ᾽ ἐδέοντο οἱ Μυσοί. ὡς δὲ φαμένε ἦ τ᾽ Κροίσε
τὸν γε παῖδά σφι συμπέμψειν, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ νεηνίης
τάδε, Ὦ πάτερ, τὰ κάλλιστα πρότερόν κοτε ἐγὼ ἐνεικάμην
ἡμῖν ἐῶ, ἔς τε πολέμους καὶ ἐς ἄγρας φοιτέοντός σου δόκι-
μέειν· νῦν δὲ ἀμφοτέρων με τούτων ὑπεκκλίσας ἔχεις, ἔτε
πίνα δειλίην μοι πρεσβῶν, ἔτε ἀθυμίην. νῦν τε τεοῖσί με
χρὴ ὄμμασι ἔς τε ἀγορὴν καὶ ἐξ ἀγορῆς φοιτέοντα φαίνεσθαι; κοῖός μέν τις τοῖσι πολίτῃσι δόξω εἶναι; κοῖον δέ τινα τὴν νεογάμου γυναικί; κοίῳ δὲ ἐκείνη δόξῃ ἀνδρὶ σωφρονέειν; ἐμὲ ὦν σὺ ἢ μέθες ἰέναι θήρην τινὰ ἢ τ᾽ θήρην, ἢ λόγῳ ἀνάπεισον ὅκως μοι ἀμείνων ἔσται ταῦτα ἔτω ποιεόμενος. Ἀμείβεται Κροῖσος τοῖσδε, Ὦ παῖ, οὔτε δειλίην, οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἄχαρι πρεσβύτερον, ποιέων ταῦτα· ἀλλά μοι ὄψις ὀνείρου ἐν τῷ ὕπνῳ ὀφθεῖσα ἔφη σε ὀλιγοχρόνιον ἔσεσθαι· ὑπὸ γὰρ αἰχμῆς σιδηρέης ἀποτρέσθαι. πρὸς ὧν τ᾽ ὄψιν ταύτην, τόν τε γάμον τοι τόν-
δε ἔσπευσα, καὶ οὐκ ἀπιεὶς τὰ πρόσθεν ἐπιτρέπω, φυλακὴν ἔχων εἰκὸς δικαίην οὐκ τ᾽ ἐμῆς σε ζωῆς ἀφαιρεθῆναι. εἰς γάρ μοι μῦθος τυγχάνεις ἐὼν παῖς· τ᾽ γὰρ δὴ ἕτερον, διεφθαρμένον τ᾽ ὀφθαλμὼ, οὐκ εἶναί μοι λογίζομαι. Ἀμείβεται ὁ νεηνίης τοῖσδε, Συγγνώμην μὲν ὦ πάτερ τοι, ἰδόντι γε ὄψιν τοιαύτην, πρὸς ἐμὲ φυλακὴν ἔχειν. τὸ δὲ οὐ μανθάνεις, ἀλλὰ λέληθέ σε τὸ ὄνειρον, ἐμέ τοι δίκαιόν ἐστι φράζειν.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

ΠΛΟΥΤΟΣ.

Digitized by Google

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΛΟΥΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.

Καρίων οἰκέτης.
Χρεμυλῶ δεσπότης.
Πλοῦτῶ.
Χορὸς ἀγροίκων.
Βλεψίδημῶ.
Πενία.
Γυνὴ Χρεμύλε
Δίκαιῶ ἀνήρ.
Ἕτερῶ ἀνὴρ ἄδικῶ.
Συκοφάντης.
Γραῦς, ἡ φίλη τῦ μειρακίυ.
Νεανίας.
Ἑρμῆς.
Ἱερεὺς Διός.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΠΛΟΥΤΟΣ.

Σκηνὴ ἡ πρώτη.

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Ως ἀργαλέον πρᾶγμ' ἐστὶν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοὶ.
Δῆλον γλυκέως παραφρονοῦντι δεσπότᾳ.
Ην γὰρ τὰ βέλτιστ' ὁ θεράπων λέξας τύχῃ,
Δόξῃ δὲ μὴ δρᾶν ταῦτα τῷ κεκτημένῳ,
Μετέχειν ἀνάγκη τὴ θεράποντα τῶν κακῶν.
Τῷ σώματι γὰρ οὐκ ἐᾷ τὸ κύριον
Κρατεῖν ὁ δαίμων, ἀλλὰ τὸ εὐνημένον.
Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα. Τῷ δὲ Λοξίᾳ,
Ος θεσπιῳδεῖ τρίποδι ἐπὶ χρυσηλάτῳ,

10

Μέμψιν δικαίαν μέμφομαι ταύτῃ, ὅτι
Ἰατρὸς ὢν ἡ μάντις, ὡς φασιν, σοφὸς,
Μελαγχολῶντ' ἀπέπεμψέ μ' ἄθεστόν τιν'
Ὅστις ἀκολουθεῖ κατόπιν ἀνθρώπῳ τυφλῷ,
Τἀναντίον δρῶν, ἢ προσῆκ' αὐτῷ ποιεῖν.
Οἱ γὰρ βλέποντες τοῖς τυφλοῖς ἡγούμεθα·
Οὗτος δ' ἀκολουθεῖ, κἀμὲ προσβιάζεται.
Καὶ ταῦτ' ἀποκρινομένῳ τὸ παράπαν οὐδὲν χρή.
Ἐγὼ μὲν οὖν οὐκ οἶδ' ὅπως σιγήσομαι,
Ἢν μὴ φράσῃς, ὅτῳ τῶνδ' ἀκολουθοῦμέν ποτε,
Ὦ δέσποτ', ἀλλὰ σοι παρέξω παράδειγμα σαφές.
Οὐ γάρ με τυπτήσεις, σέφανον ἔχοντά γε.
ΧΡ. Μὰ Δί' οὐκ ἀφελῶν τὸν στέφανον, ἵν' ἀλγῇς τί μᾶλλον.
Ἵνα μᾶλλον ἀλγῇς. ΚΑΡΙΩΝ. Λῆρος· οὐ γὰρ παύσομαι,
Πρὶν ἂν φράσῃς μοι, τίς ποτ' ἐστὶν οὗτος.
Εὖνους γὰρ ὢν σοι πυνθάνομαι πάνυ σφόδρα.
ΧΡ. Ἀλλ' οὐ σε κρύψω τῶν ἐμῶν γὰρ οἰκετῶν
Πιστότατον ἡγοῦμαί σε καὶ κλεπτίστατον.
Ἐγὼ θεοσεβὴς καὶ δικαιότατος ἀνήρ,
Κακῶς ἔπραττον, καὶ πένης ἦν. ΚΑ. Οἶδά τοι.
ΧΡ. Ἕτεροι δ' ἐπλούτουν, ἱεροσυλοῦντες, ῥήτορες,
Καὶ συκοφάνται, καὶ πονηροί. ΚΑΡ. Πείθομαι.
ΧΡ. Ἐπεὶ σὺν ὀμωμόκειν ἐγὼ ᾠχόμην ὡς τὸ θεόν·
Τὸν ἐμὸν μὲν αὐτὸς τὸν τάλαν πώρᾳ κεδᾷ
Ἤδη νομίζων ἐκτετοξεῦσθαι βίον,
Τὸν δ' ὑὸν, ὅπερ ὢν μόνος μοι τυγχάνει,
Πλούσιόν γ' εἰ χρὴ μεταβαλόντα τοὺς τρόπους,
Εἶναι πανοῦργον, ἄδικον, ὑγιὲς μεδέειν,
Ὡς τῷ βίῳ τοῦτ' αὐτὸ νομίζας ξυμφέρειν.
ΚΑΡ. Τί δῆθ' ὁ Φοῖβος ἔλακεν ἐκ τῶν σεμνείων;
ΧΡ. Πάνυ σαφῶς γὰρ ὁ θεὸς εἶπέ μοι τοδί·
Ὅτῳ ξυναντήσειμι πρῶτον ἐξιὼν,

Ἐκέ-

Εκέλευσε τάυτα μὴ μεθιέσθαί μ' ἔτι.
Πείθειν δ' ἐμαυτῷ ξυνακολουθεῖν οἴκαδε.
ΚΑΡ. Καὶ τῷ ξυναντᾷς δῆτα πρῶτῳ; ΧΡ. Τουτωί.
ΚΑ. Εἶτ' ἀ ξυνίης τὴν ἐπίνοιαν ἢ θεός,
Φεύγειν, ὦ σκαιότατέ, σοι σαφέστατα,
Ασκεῖν τ' ἰὸν τ' ἐπιχώριον τρόπον;
ΧΡ. Τῷ τοῦτο κείνεις; ΚΑΡ. Δηλονοτὶ τῷ τυφλῷ
Γνῶναι δοκεῖ τοῦθ', ὡς σφόδρ' ἐστὶ συμφέρον
Τὸ μηδὲν ἀσκεῖν ὑγιὲς ἐν τῷ νῦν χρόνῳ.
ΧΡ. Οὐκ ἔσθ' ὅπως ὁ χρησμὸς εἰς τοῦμὸν ῥέπει,
Ἀλλ' εἰς ἕτερόν τι μᾶλλον. Ἐμοὶ δ' ἡμῖν φέρει,
Οσίς ποτ' ἐστὶν ἀτοσὶ, καὶ δίκαιον,
Καὶ δεόμενον ἦλθε μὴ νῷν ἐνθαδὶ,
Πυθοίμεθ' ἂν τὸ χρησμὸν ἡμῶν, ὅ, τι νοεῖ.
ΚΑΡ. Αγε δὴ σὺ, πρότερον σαυτὸν ὅς τις εἶ,
φράσον.
Ἢ ταὐτὰ τούτοις δρῶ. ΧΡ. Λέγειν χρὴ ταχὺ
πάνυ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΩΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΠΛΟΥΤΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Ἐγὼ μὲν αἰμώζειν λέγω σοι. ΚΑΡ. Μανθάνεις,
Ὅς φησιν εἶναι; ΧΡ. Σοὶ λέγῳ τοῦτ', οὐκ ἐμοί.
Σκαιῶς γὰρ αὐτῷ τῇ χαλεπῶς ἐκπεπωθάνῃ·
Ἀλλ' εἴ τι χαίρεις ἀνδρὸς δίαρχε τρόποις,
Ἐμοὶ φέφιζον. ΠΛ. Κλαίειν ἔγωγέ σοι λέγω,
ΚΑΡ. Δέχου τὸν ἄνδρα, τὴν δ' ὄρνιν ἐγὼ θεῶ.
ΧΡ. Οὗτοι, μὰ τὴν Δήμητρα, χαιρήσεις ἔτι.
Εἰ μὴ φέφισεις γάρ, ὅπου σ' ὁλῶ κακὸν κακῶς.
ΠΛ. Ὦ τῶν ἀπαλλάχθητον ἀπ' ἐμοῦ. ΧΡ. Πώμαλα.
ΚΑΡ. Καὶ μὴν ὃ λέγω, βέλτιόν ἐστι, δέσποτα.
Ἀπολῶ τὸν ἄνθρωπον κάκιστα τυτονί.
Ἀναθεὶς γὰρ ὅπου κρημνόν τιν' αὐτὸν, κἄτα λιπὼν
Ἀπειμί, ἵν' ἐκεῖθεν ἐκτραχελισθῇ πεσών.
ΧΡ. Ἀλλ' αἶρε ταχέως. ΠΛ. Μηδαμῶς. ΚΑΡ. Οὐκοῦν ἐρεῖς;
ΠΛ. Ἀλλ' ἰὼ πύθησθέ μ', ὅς τις εἰμί, σὺ οἶσθ' ὅλη
Κακόν τι μ' ἐργάσεσθε, κἀκ ἀφήσετε.
ΧΡ. Νὴ τοὺς θεοὺς ἡμεῖς γ', ἐὰν βούλῃ γε σύ.

ΠΛ.

ΠΛ. Μέθεσθε νῦν μοι πρῶτον. ΧΡ. Ηνὶ μεθίεμεν.
ΠΛ. Ακούετον δή. δεῖ γὰρ ὡς, ἔοικ', ἐμὲ
Λέγειν, ἃ κρύπτειν ἡ παρεσκεύασμαι.
Εγὼ γάρ εἰμι Πλοῦτος. ΧΡ. Ὦ μιαρώτατε
Ανδρῶν ἁπάντων. εἶτ' ἐσίγας Πλοῦτος ὤν;
ΚΑΡ Σὺ Πλοῦτος, ὅτως ἀθλίως διακείμενος,
Ω Φοῖβ' Ἄπολλον, καὶ θεοὶ, καὶ δαίμονες,
Καὶ Ζεῦ. τί φής; ἐκεῖνος ὄντως εἶ σύ; ΠΛ. Ναί.
ΧΡ. Εκεῖνος αὐτός; ΠΛ. Αὐτόματος. ΧΡ. Πόθεν οὖν, φέρε,
Αὐχμῶν βαδίζεις; ΠΛΟΥΤ. Ἐκ Πατροκλέους ἔρχομαι,
Ος ὑκ ἐλάσσαι', ἐξότε περ ἐγήρετο.
ΧΡ. Τάλαι' ἦ τὸ κακὸν πῶς ἔπαθες; κάτειπέ μοι.
ΠΛ. Ο Ζεύς με ταῦτ' ἔδρασεν ἀνθρώποις φθονῶν.
Εγὼ γὰρ ὢν μειρακίσκιον ἠπείλησ', ὅτι
Ως τοὺς δικαίους καὶ σοφοὺς καὶ κοσμίους
Μόνους βαδιοίμιν, ὁ δέ μ' ἐποίησε τυφλὸν,
Ινα μὴ διαγιγνώσκοιμι τούτων μηδένα·
Οὕτως ἐκεῖνος τοῖσι χρηστοῖσι φθονεῖ.
ΧΡ. Καὶ μὰ τοὺς χρηστούς γε τιμᾶται μόνους.
Καὶ τοὺς δικαίους. ΠΛΟΥΤ. Ὁμολογῶ σοι. ΧΡ. Φέρε, τί οὖν,
Εἰ πάλιν ἀναβλέψειας, ὥσπερ καὶ πρότερον,
Φεύγοις ἂν ἤδη τοὺς πονηρούς; ΠΛ. Φημὶ ἐγώ.
ΧΡ. Ως τοὺς δικαίους δ' ἂν βαδίζοις; ΠΛ. Πάνυ μὰ γῆν.
Πολλοῦ γὰρ αὐτοὺς οὐκ ἐώρακα χρόνον.

ΧΡ.

ΧΡ. Καὶ θαῦμά γ' οὐδέν, εἰ ἐγὼ μὲν ὁ βλέπων.
ΠΛ. Ἄφετόν με νῦν· ἴσον γὰρ ἤδη ταὐτὶ ἐμοῦ.
ΧΡ. Μὰ Δί', ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἐξόμεσθά σε.
ΠΛ. Οὐκ ἠγόρθουν, ὅτι παρέξειν πράγματα
Ἐμέλλετόν μοι; ΧΡ. Καὶ σύ γ', ἀνιβολῶ, πιθοῦ,
Καὶ μὴ μ' ἀπολίπῃς, εἰ γὰρ ἀρήσεις ἐμοῦ
Ζητῶν ἔτ' ἄνδρα τὸν τρόπον βελτίονα.
Μὰ τὸν Δί'. εἰ γάρ ἐστιν ἄλλος, πλεῖν ἐγώ.
ΠΛ. Ταυτὶ λέγουσι πάντες, ἰδεῖν δ' ἂν οὐδέ μοι
Τύχοις ἀληθῶς, ἢν γένωνται πλούσιοι,
Ἀτεχνῶς ὑπερβάλλουσι τῇ μοχθηρίᾳ.
ΧΡ. Ἔχει μὲν ὄντως· εἰσὶ δ' οὐ πάντες κακοί.
ΠΛ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἀπαξάπαντες, ΚΑΡ. Οἰμώξεις μαχεῖ.
ΧΡ. Σὺ δ' ὡς ἂν εἰδῇς, ὅσα παρ' ἡμῖν, ἴθι μένης,
Γενήσετ' ἀγαθά, πρόσεχε τὸν νοῦν, ἵνα πύθῃ.
Οἶμαι γὰρ οἶμαι (ξυὶ θεῷ δ' εἰρήσεται)
Ταύτης ἀπαλλάξειν σε τὸ ὀφθαλμίας,
Βλέψαι ποιήσας. ΠΛ. Μηδαμῶς τοῦτ' ἐργάσῃ·
Οὐ βούλομαι γὰρ πάλιν ἀναβλέψαι. ΚΑΡ. Τί φῄς;
Ἄνθρωπε· οὗτός ἐστιν ἄθλιε φύσει.
ΠΛ. Ὁ Ζεὺς μὲν οὖν εἰδὼς τὰ τούτων μωρά, ἐμέ, εἰ
Πύθοιτ' ἂν, ἀπτερύξειε. ΧΡΕ. Νῦν δ' ἐὰν τοῦτο δρᾷ,
Ὅς τις σε προσπλαίοντα φθονοσεῖν ἐᾷ;
ΠΛ. Οὐκ οἶδ'. ἐγὼ δ' ἐκεῖνον ὀρθωδὼ πάνυ.
ΧΡ. Ἀληθες; ὦ δειλόζωτε πάντων δαιμόνων.
Οἷ γὰρ εἶναι τῆς Διὸς τυραννίδα,

125

Digitized by Google

Καὶ τὰς κεφαλωτὰς ἀξίνας τελωβόλα,
Ἐάν γ' ἀναβλέψῃς σύ, κἂν μικρὸν χρόνον;
ΠΛ. Ἆ, μὴ λέγ', ὦ πόνηρε, ταῦτ'· ΧΡΕ. Ἔχ' ἡσυχῇ.
Ἐγὼ γὰρ ἀποδείξω σε τῷ Διὶ πολὺ
Μεῖζον δυνάμενον. ΠΛ. Ἐμὲ σύ; ΧΡ. Νὴ τὸν ἀέρα νόν.
Αὐλίκα γάρ· ἀρχὴ Διὶ τίν' ὁ Ζεὺς τῶν θεῶν; ΚΑΡ. Διὰ ταῦργύριον· πλεῖσον γὰρ ἔς' αὐτῷ.
ΧΡΕ. Φέρε,
Τίς ἦν ὁ παρέχων ἐστὶν αὐτῷ ταῦτ'; ΚΑΡ. Ὀδί.
ΧΡ. Θύσει δ' αὐτῷ Διὶ τίν'; ἢ Διὶ τετονί;
ΚΑΡ. Καὶ νὴ Δί', ἔυχονταί γε πλουτεῖν ἄντικρυς.
ΧΡ. Οὐκοῦν ὅδ' ἐστὶν αὐλητὴς· ἢ ῥᾳδίως
Παύσφεν, εἰ βούλοιτο, ταῦτ' ἂν; ΠΛ. Οὐ τί δή;
ΧΡ. Οὐ δῆτ' ἂν εἷς θύσφεν ἀνθρώπων ἔτι,
Οὐ βοῦν ἄν, οὐχὶ ψαιστὸν, οὐκ αἶγ' ὑδετὶ,
Μὴ βουλομένου σοῦ. ΠΛ. Πῶς; ΧΡ. Ὅπως; οὐκ ἔσθ' ὅπως
Ὠνήσεται δήπουθεν, ἕως σὺ μὴ παρὼν
Αὐτὸς διδῷς τ' ἀργύριον ὥστε τῷ Διΐ
Τιμὴ δύναμιν, ἕως λυπῇ τι, καταλύσῃς μόνον.
ΠΛ. Τί λέγῃς, δι' ἐμὲ θύσειν αὐτῷ; ΧΡΕΜ. Φημὶ ἐγώ.
Καὶ νὴ Δί', εἰ τίγ' ἐστὶ λαμπρὸν καὶ καλὸν,
Ἢ χάριεν ἀνθρώποισι, διά σε γίγνεται.
Ἀπαντᾷ τῷ πλουτεῖν γὰρ ἔσθ' ὑπήκοα.
ΚΑΡ. Ἐγωγέ τοι διὰ σμικρὸν ἀργυρίδιον
Δῆλος γεγένημαι, διὰ τὸ μὴ πλουτεῖν ἴσως.
ΧΡ. Καὶ τάς γ' ἑταίρας φασὶ τὰς Κορινθίας,

Οταν μὴ αὐζᾷς τὶς πένης πειρῶν τύχῃ,
Οὐδὲ προσέχῃ τ' νοῦν· ἐὰν ᾖ πλούσιος,
Τὸν πρωκτὸν αὐζᾷς ὄθυς ὡς τῦτον τρέφῃν.
ΚΑΡ. Καὶ τάςγε παῖδας φασὶ ταυτὸ τῦτο δρᾶν,
Οὐ τ' ἐσθίειν, ἀλλὰ ταῤγυρίῳ χάειν.
ΧΡ. Οὐ τάςγε χρηςὸς, ἀλλὰ τὸς πόρνους. ἐπεὶ
Αἰτῦσιν ὐκ ἀργύριον οἱ χρηςοί ΚΑΡ. Τί δαί;
ΧΡ. Ο μὲν ἵππον ἀγαθόν, ὁ ᾖ κύνας θηριλικάς.
ΚΑΡ. Αἰσχυνόμενοι γὰρ ἀργύριον αἰτεῖν ἴσως;
Ονόμαζε πεπαιδευμένους τὴν μοχθηρίαν.
ΧΡ. Τέχναι ᾖ πᾶσαι διά σε κὴ σοφίσματα,
Εν τοῖσιν ἀνθρώποισιν ἔνδ' ὀρημένα.
Ο μὲν γὰρ αὐτῶν σκυτοτομεῖ καθήμενος·
Ετερος ᾖ χαλκεύς τις, ὁ ᾖ τεκταίνεται.
Ο ᾖ χρυσοχοεῖ τὶς, χρυσίον ἀφ' σῦ λαβών.
Ο ᾖ λωποδυτεῖ γε, νὴ Δί'. ὁ ᾖ τοιχωρυχεῖ·
Ο ᾖ κναφεύς τις· ὁ ᾖ πλύνει κώδια·
Ο ᾖ βυρσοδεψεῖ χ'· ὁ δέ γε πωλεῖ κρόμμυα·
Ο δ' ἁλιεύς γε μοιχὸς, ἀφ' σέ πω παρφλίπεται.
ΠΛ. Οἴμοι τάλας, ταυτί μ' ἐλάνθανεν πάλαι.
ΧΡ. Μέγας ᾖ βασιλεὺς ὐχὶ ἀφ' τῦτον κομᾷ;
ΚΑΡ. Ἐκκλησία δ' ὐχὶ ἀφ' τῦτον γίγνεται;
ΧΡ. Τί δέ; τὰς τελήεις ὐ σὺ πληροῖς; εἰπέ μοι.
ΚΑΡ. Τό δ' ἐν Κορίνθῳ ξενικὸν ὐχ ὕτω τρέφει;
ΧΡ. Ο Πάμφιλος δ' ὐχὶ ἀφ' τῦτον κλαύσεται;
ΚΑΡ. Ο Βελονοπώλης δ' ὐχὶ μὴ ᾖ Παμφίλῳ;
ΧΡ. Αργύριος δ' ὐχὶ ἀφ' τῦτον πέρδεται;

ΚΑΡ.

ΚΑΡ. Φιλέψιος δ' ἠχ' ἕνεκά σε μύθους λέγῃ;
ΧΡ. Ἡ ξυμμαχία δ' ἡ διά σε τοῖς Αἰγυπτίοις;
ΚΑΡ. Ἐρᾷ γὰ Λαΐς ἡ διά σε Φιλωνίδου;
ΧΡ. Ὁ Τιμοθέου γὰ πύργος; ΚΑΡ. Ἐμπέσοι γέ σοι.
ΧΡ. Τὰ γὰ πράγματ' ἠχὶ διά σε πάντα πράττεται;
Μονώτατος γὰρ εἶ σὺ πάντων αἴτιος
Καὶ τῶν κακῶν κἀγαθῶν, δοῦ ἴσθ' ὅτι.
ΚΑΡ. Κρατοῦσι γοῦν καὶν τοῖς πολέμοις ἑκάστοτε,
Ἐφ' οἷς ἂν ἔτος ἐπικαθέζηται μόνος.
ΠΛ. Ἐγὼ τοσαῦτα δυνατός εἰμ' εἰς ὧν ποιεῖν;
ΧΡ. Καὶ ναὶ μα Δία τἀτωνγε πολλῷ πλείονα.
Ὡς' ὑδὲ μεσός σε γέγον' ὑδεὶς πώποτε.
Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἔστι πάντων πλησμονή·
Ἐρωῖος. ΚΑΡ. Ἄρτων. ΧΡ. Μουσικῆς. ΚΑΡ. Τραγημάτων.
ΧΡ. Τιμῆς. ΚΑΡ. Πλακούντων. ΧΡ. Ἀνδραγαθίας.
ΚΑΡ. Ἰχάδων.
ΧΡ. Φιλοτιμίας ΚΑΡ. Μάζης. ΧΡ. Στρατηγίας.
ΚΑΡ. Φακῆς.
ΧΡ. Σοῦ δ' ἐγένετ' ὑδεὶς μεσὸς ὑδεπώποτε.
Ἀλλ' ἰοὺ ταλαντά τις λάβῃ τεσσαράδεκα,
Πολὺ μᾶλλον ἐπιθυμεῖ λαβεῖν ἐκκαίδεκα·
Κἂν ταῦτ' ἀνύσῃ, τετταρακοντᾶ βούλεται,
Ἢ φησίν, ἡ βιωτὸν αὐτῷ τὸ βίον.
ΠΛ. Εὖ τοι λέγειν ἔμοιγε. Φαίνεσθον πάνυ·
Πλεῖν ἓν μόνον δέδοικα. ΧΡ. Φροίζε τοῦ πέρι.
ΠΛ. Ὅπως ἐγὼ τὴν δύναμιν, ἰοὺ ὑμεῖς φατὲ

Ἔχειν μὲ, ταύτης δεσπότης γνήσομαι.
ΧΡ. Νὴ τὸν Δί'. ἀλλὰ νὴ λέγουσι πάντες, ὡς
Δεινότατον ἔσθ' ὁ Πλοῦτος. ΠΛ. Ἦκις', ἀλλά με
Τοιχωρύχος τις διέβαλλ'. εἰσδὺς γάρ ποτε,
Οὐκ εἶχεν, εἰς τὴν οἰκίαν, ὁτὲν λαβεῖν,
Εὑρὼν ἀπαξάπαντας κατακεκλεισμένους.
Εἶτ' ὠνόμασέ με τὴν θεόνοιαν, δῆλον.
ΧΡ. Μὴ νῦν μελέτω σοι μηδέν· ὡς ἐὰν γένῃ
Ἀνὴρ θεόθυμος αὐτὸς εἰς τὰ πράγματα,
Βλέπουτ' ἀποδείξω σ' ὀξύτερον τοῦ Λυγκέως
ΠΛ. Πῶς ἂν δυνήσῃ τοῦτο δρᾶσαι, θνητὸς ὤν;
ΧΡ. Ἔχω τιν' ἀγαθὴν ἐλπίδ', ἐξ ὧν εἶπέ μοι
Ὁ Φοῖβος αὐτός, Πυθικῷ σείσας δάφνῃ.
ΠΛ. Κἀκεῖνος οὖν ξύνοιδε ταῦτα; ΧΡ. Φήμ' ἐγώ.
ΠΛ. Ὁρᾶτε. ΧΡ. Μὴ φρόντιζε μηδέν, ὦ ἀγαθέ.
Ἐγὼ γὰρ, οὗ τοῦτ' ἴσθι, κἂν δεῖ μ' ἀποθανεῖν,
Αὐτὸς διαπράξω ταῦτα. ΚΑΡ. Κἂν βούλῃ, γ' ἐγώ,
ΧΡ. Πολλοὶ δ' ἔσονται χἀτεροι νῶν ξύμμαχοι,
Ὅσοις δικαίοις ἔσιν ἐκ Διὸς ἅλφιτα.
ΠΛ. Παπαῖ· πονηρὸς γ' εἶπας ἡμῖν ξυμμάχους.
ΧΡ. Οὐκ. Διὸς γε πλουτήσουσιν ἐξ ἀρχῆς πάλιν.
Ἀλλ' ἴθι σὺ μοὶ ταχέως δραμών. ΚΑΡ. Τί δρῶ; λέγε.
ΧΡ. Τοὺς ξυγγεωργοὺς κάλεζον (διῄρησαι δ' ἴσως
Ἐν τοῖσιν ἀγροῖς αὐτοὺς ταλαιπωρουμένους)
Ὅπως ἂν ἴσον ἕκαστον ἐνταυθοῖ παρὼν,

Ἡμῖν

Ημῖν μετάσχῃ τοῦδε τοῦ Πλούτου μέρους.
ΚΑΡ. Καὶ δὴ βαδίζω. τοῦτο ἦ τὸ κρεάδιον,
Τῶν ἔνδοθέν τις εἰσενεγκάτω λαβών.
ΧΡ. Ἐμοὶ μελήσῃ τοῦτό γ', ἀλλ' ἀνύσας τρέχε.
Σύ δ', ὦ κράτιστε Πλοῦτε πάντων δαιμόνων,
Εἴσω μετ' ἐμοῦ δεῦρ' εἴσιθ'. ἡ γὰρ οἰκία
Αὐτή ἐστιν, ἵν' δεῖ χρημάτων σε τήμερον
Μεστὸν ποιῆσαι, καὶ δικαίως καὶ δίκως.
ΠΛ. Ἀλλ' ἄχθομαι, μὰ εἰσιὼν, νὴ τοὺς θεούς,
Ἐς οἰκίαν ἑκάστοτ' ἀθλιότερον πάνυ.
Ἀγαθὸν γὰρ ἀπέλαυσ' οὐδὲν αὐτοῦ πώποτε.
Ἢν μὰν γὰρ εἰς φιδωλὸν εἰσελθὼν τύχω,
Εὐθὺς κατώρυξέν με κατὰ τῆς γῆς κάτω.
Κἂν τις προσέλθῃ χρηστὸς ἀνθρωπος φίλος,
Αἰτῶν λαβεῖν τι μικρὸν ἀργυρίδιον,
Ἔξαρνός ἐστι, μὴ δ' ἰδεῖν με πώποτε.
Ἢν δ' ὡς παροικλῆν' ἄνθρωπον εἰσελθὼν τύχω,
Πόρναισι καὶ κύβοισι παραβεβλημένον,
Γυμνὸς θύραζ ἐξέπεσον ἐν ἀκαρεῖ χρόνου.
ΧΡ. Μετρίως γὰρ ἀνδρὸς οὐκ ἐπέτυχες πώποτε.
Ἐγὼ δὲ τοῦτο τρόπον πως οἶμαι δεῖ·
Χαίρω τε γὰρ φιδόμενος, ὡς οὐδεὶς ἀνήρ·
Πάλιν τ' ἀναλῶν, ἡνίκ' ἂν τοῦτο δέῃ,
Ἀλλ' εἰσίωμεν, ὡς ἰδεῖν σε βούλομαι
Καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ τὰ τέκν' ἅπαντα μόνον,
Ὃν ἐγὼ φιλῶ μάλιστα μετὰ σέ. ΠΛ. Πείθομαι.
ΧΡ. Τί γὰρ ἄν τις οὐχὶ πείθοιτο σε ταληθῆ λέγοι;

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΣΚΗΝΗ πρώτη.

Τετράμετροι Ιαμβικοὶ, καταληκτικοὶ· Δίμετροι, Ἀνακρεόντειοι, καὶ ἄλλοι τινές.

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Ὦ πολλὰ δὴ τῷ δεσπότῃ ταυτὸν θύμον φαγόντες
Ἄνδρες φίλοι, καὶ δημόται, καὶ ξυμπονεῖν ἐρρωμένοι.
Ἴτ', ἐγκονεῖτε, σπεύδεθ', ὡς ὁ καιρὸς οὐκ μέλλει,
Ἀλλ' ἐς ἐπ' αὐτὴν τὴν ἀκμὴν, ἣ δεῖ παρόντας ἀμύνειν.
ΧΟ. Οὐκοῦν ὁρᾷς ὁρμωμένους ἡμᾶς πάλαι προθύμως,
Ὡς εἰκὸς ἐστὶν, ἀσθενεῖς γέροντας ἄνδρας ἤδη.
Σὺ δ' ἀξιοῖς ἴσως μὲ θεῖν· πρὶν ταῦτα καὶ φράσαι μοι,
Ὅτι χαίρειν χ' ὁ δεσπότης ὁ σὸς κέκληκεν ἡμᾶς.
ΚΑΡ. Οὐκοῦν πάλαι δήπου λέγω· σὺ δ' αὐτὸς οὐκ ἀκούεις.
Ὁ δεσπότης γὰρ φησιν, ὑμᾶς ἡδέως ἀπαυλᾶς
Ψυχρᾷ βίᾳ καὶ δυσκόλῳ ζήσειν ἀπαλλαγέντας.
ΧΟ. Ἔστιν ᾗ δή τις καὶ πόθεν τὸ πρᾶγμα τοῦθ', ὅ φησιν;

ΚΑΡ. Ἔχων ἀφῖκται δεῦρο πρεσβύτην τινά, ὦ πόνηροι,
Ρυπῶντα, κυφόν, ἄθλιον, ῥυσόν, μαδῶντα, νωδόν,
Οἶμαι δ' ἢ νὴ τὴν θεὸν, καὶ ψωλὸν αὐτὸν εἶναι.
ΧΟ. Ὦ χρυσὸν ἀγγείλας ἐπῶν, πῶς φῄς; φράσον μοι.
Δηλοῖς δὲ αὐτὸν σωρὸν ἥκειν χρημάτων ἔχοντα.
ΚΑΡ. Πρεσβυλικῶν μὲν οὖν πανῶν ἔγωγ' ἔχοντα σωρόν.
ΧΟ. Μὼν ἀξιοῖς φενακίσας ἡμᾶς ἀπαλλαγῆναι
Ἀζήμιον, καὶ ταῦτ' ἐμοῦ βακτηρίαν ἔχοντος;
ΚΑΡ. Πάντως δὲ ἄνθρωπον φύσει ταῦτον εἰς τὰ πάντα
Ἡγεῖσθέ μ' εἶναι. κοὐδὲν ἂν νομίζεθ' ὑγιὲς εἰπεῖν;
ΧΟ. Ὡς σεμνὸς εἶ πίτερπε· αἱ κνῆμαι δέ σε βοῶσιν
Ἰὼ, ἰώ, ταὶς χοίνικας καὶ ταὶς πέδας ποθοῦσαι.
ΚΑΡ. Ἐν τῇ σορῷ νυνὶ λαχὸν τὸ γράμμα σε δικάζειν,
Σὺ δ' οὐ βαδίζεις· ὁ δὲ Χάρων τὸ ξύμβολον δίδωσιν.
ΧΟ. Διαῤῥαγείης. ὡς μόθων εἶ, καὶ φύσει κόβαλος,
Ὅσις φενακίζεις· φράσαι δ' οὔπω τέτληκας ἡμῖν,
Ὅτι χάριν μ' ὁ δεσπότης ὁ σὸς κέκληκε δεῦρο·
Οἱ πολλὰ μοχθήσαντες, οὐκ οὔσης σχολῆς, σεσθύμως
Δεῦρ' ἤλθομεν, πολλῶν θύμων ῥίζας διεκπερῶντες.

ΚΑΡ.

ΚΑΡ. Ἀλλ' οὐκ ἔξι ἂν κρύψαιμι. τὸ Πλοῦτον γὰρ, ὦ ἄνδρες, ἥκω

285 Ἄγων ὁ δεσπότης, ὃς ὑμᾶς πλουσίους ποιήσω.

ΧΟ. Οὕτως γάρ ἐστι πλουσίοις ἅπασιν ἡμῖν εἶναι;

ΚΑΡ. Νὴ τοὺς Θεοὺς, Μίδας μὲν οὖν· ἢν ὧτ' ὀνε λάβητε.

ΧΟ. Ὡς ἥδομαί, καὶ τέρπομαι, καὶ βούλομαι χορεῦσαι

Τῷ ἡδονῇ· εἴπερ λέγεις ὄντως σὺ ταῦτ' ἀληθῆ.

290 ΚΑΡ. Καὶ μὴν ἐγὼ βαλήσομαι, Θρεττανελὸ τὸν Κύκλωπα

Μιμούμενος, καὶ τοῖν ποδοῖν ὠδὶ παρενσαλδύων,

Τμᾶς ἄγων· ἀλλ' εἶα τέκνα θαμὶν ἐπαναβοῶντες

Βληχώμενοί τε σφετέρων,

Αἰγῶν τε κιναβρώντων μέλη,

295 Ἕπεσθ' ἀπεψωλημένοι, τεφάγοι δ' ἀκεσθείσθε.

ΧΟ. Ἡμεῖς δέγ' αὖ ζητήσομεν, Θρεττανελὸ τὸν Κύκλωπα

Βληχώμενοι, σὲ τυτονὶ πτωνώντα καταλαβόντες,

Πήρᾳν ἔχοντα, λάχανά τ' ἄγελα δροσερᾷ, καὶ κρομιπαλῶντα,

Ἡγούμενον τοῖς σφετέροις,

300 Εἰκῇ ἢ καταδαρθέντα που,

Μέγαν λαβόντες ἠμμένον σφηκίσκον, ἐκτυφλῶσαι.

ΚΑΡ. Ἐγὼ ἢ τὴν Κίρκην γε, τὴν τὰ φάρμακ' ἀνακωκῶσαν,

Ἢ τοὺς ἑταίρους τοῦ Φιλωνίδου ποῖ' ἐν Κορίνθῳ,

Ἕπε-

Ἔπῃσεν, ὡς ὄνλας κάπρος,
Μεμαγμένον σκῶρ ἐθίῳν, αὐτὴ δ' ἔμαπλεν αὐτοῖς,
Μιμήσομαι πάντα τρόπον.
Ὑμεῖς ᾗ γρυλλίζοντες ὑπὸ φιληδίας,
Ἕπεσθε μητρὶ χοίροι.
ΧΟ. Οὔκ ἔν σε τὴν Κίρκιν γε, τὴν τὰ φάρμακ' ἀνακυκῶσαν,
Καὶ μαγίαν βύσσαν μολιβδοῦσάν τε τοὺς ἑταίρους,
Λαβόντες ὑπὸ φιληδίας,
Τὸν λαρὸν μιμούμενοι, τ' ὄρχεων κρεμῶμεν,
Μινθώσομέν θ', ὥσπερ τράγοι,
Τιὼ ῥῖνα. σὺ δ' Ἀείσυλλον ὑποχάσκων ἑρεῖς,
Ἕπεσθε μητρὶ χοίροι.
ΚΑΡ. Ἀλλ' εἶα νῦν τ' σκωμμάτων ἀπαλλαγέντες ἤδη
Ὑμεῖς, ἐπ' ἀλλ' εἶδος τρέπεσθ'. ἐγὼ δ' ἰὼν ἤδη, λάθρᾳ
Βυλήσομαι δ δεσπότης
Λαβών τιν' ἄρτον, ἢ κρέας,
Μασώμενος τὸ λοιπὸν, οὕτω τῷ κόπῳ ξυνεῖναι.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΧΑίρειν μὲν ὑμᾶς ἐστὶν ὦ ἄνδρες δημόται,
Ἀρχαῖον ἤδη πρᾶγμα γεωργοῦντι, καὶ σα-
φές.
Ἀπαίζομαι δ', ὅτι μὴ πρᾴως ἤκουε,
Καὶ σωφρόνως, κ' οὐ καταβεβλακυῖως.
Ὅπως δέ μοι καὶ τἄλλα συμπράξεσθε
Ἐσθλὰ, καὶ σωτῆρες ὄντες ἅμα θεοῦ.
ΧΟ. Θάρρει. βλέπειν γὰρ ἄνδρας δόξεις μ' Ἄρη.
Δεινὸν γὰρ εἰ τριωβόλου μὲν εἵνεκα
Ὠσιζόμεθ' ἑκάστοτ' ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ·
Αὐτὸν δὲ τὸν Πλοῦτον παρεῖλω τῷ λαβεῖν.
ΧΡ. Καὶ μὴν ὁρῶ κἀγὼ βλεψίδημον τινὰ
Προσιόντα, δῆλός δ' ἐστὶν, ὅτι τοῦ πράγμα-
τος
Ἀκήκοέν τι, τῇ βαδίσει κἀγὼ τάχα.

ΔΡΑ-

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ τρίτη.

Τρίμετροι Ιαμβικοί.

ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

ΤΙ ἂν ἦν τὸ πρᾶγμ' εἰπὲ; πόθεν, ἢ τίνι τρόπῳ
Χρεμύλ' πεπλούτηκ' ἐξαπίνης; ἐ πείθομαι·
Καί τοι λόγ' γ' ἰῶ, νὴ τὸν Ἡρακλέα, πολύς,
Ἐπὶ τοῖσι κυρίοισι τῶν καθημένων,
Ὡς ἐξαπίνης ἀνὴρ γεγώνῃ πλούσιος.
Ἔστιν δέ μοι τοῦτ' αὐτὸ θαυμαστὸν χ', ὅπως,
Χρηστόν τι πράττων, τοὺς φίλους μεταπέμπεται·
Οὔκουν ὑπῳχώρηκέν τι πρᾶγμ' ἐργάζεται.
ΧΡ. Ἀλλ' οὐδὲν ὑποκρύψας ἐρῶ, μὰ τοὺς θεούς.
Ὦ Βλεψίδημε, ἄμεινον ἢ χθὲς πράττομεν·
Ὥστε μετέχειν ἔξεστιν, εἰ δεῖ τῶν φίλων.
ΒΛ. Γέγονας δ' ἀληθῶς, ὡς λέγουσι, πλούσιος;
ΧΡΕΜ. Ἔσομαι μὲν οὖν, εἰ μὴ αὐλίκα μάλ', ἰὼ θεοὶ θέλητε.
Ἔνι γάρ τις ἔνι κίνδυνος ἐν τῷ πράγματι.
ΒΛΕΨ. Πιστός τις; ΧΡ. Οἷος. ΒΛ. Λέγ' ἀνύσας, ὅ, τι φῇς ποιεῖ.
ΧΡ. Ἢν μὲν κατορθώσωμεν, οὗ περάτειαν ἀεί·
Ἢν δ' σφαλῶμεν, ἀπολελείφθαι τὸ παράπαν.
ΒΛ. Τί δῆτα πονηρὸν φαίνεται τὸ φορτίον·
Καί μ' οὐκ ἀρέσκει. τό, τε γὰρ ἐξαίφνης ἄγαν

Οὕτως ὑπερπλεῖν, τὸ, τ' αὖ δεδοικέναι,
Πρὸς ἀνδρὸς ἡδὲν ὑγίες ἐς' εἰργαζμένε.
ΧΡ. Πῶς δ' ἡδὲν ὑγίες, ΒΔΕΥ. Εἴ τι κεκλοφὼς νὴ Δία,
Ἐκεῖθεν ἥκεις, ἀργύριον ἢ χρυσίον
Παρὲξ ἓξ θεῶν· κἄπειτ' ἴσως σοι μεταμέλῃ.
ΧΡ. Ἄπολλον Ἀπολλόπαιε. μὰ Δί', ἐγὼ μὲν οὔ.
ΒΔ. Παῦσαι φλυαρῶν, ὦ 'γάθ', οἶδα γὰρ σαφῶς.
ΧΡ. Σὺ μηδὲν εἰς ἐμ' ὑπονόει τοιοῦτο. ΒΔ. Φεῦ,
Ὡς ἡδὲν ἀτεχνῶς ὑγιές ἐστιν ἡδενός.
Ἀλλ' εἰσὶ γὰρ κέρδος ἅπαντες ἥττονες.
ΧΡ. Οὗτοι μὰ τὴν Δήμητρ' ὑγιαίνειν μοι δοκεῖς.
ΒΔ. Ὡς πολὺ μεθέστηχ', ὧν πρότερον εἶχε, τρόπων.
ΧΡ. Μελαγχολᾷς, ὦ ἄνθρωπε, νὴ τὸν ἡφαιστόν.
ΒΔ. Ἀλλ' ἡδὲ τὸ βλέμμ' αὐτὸ κοὐ χώραν ἔχει·
Ἀλλ' ἔστιν ὅπιδηλόν τι πεπανουργηκόλι.
ΧΡΕΜ. Σὺ μὲν οἶδ' ὃ κρώζεις· ὡς ἐμοί τι κεκλοφότα,
Ζητεῖς μεταλαβεῖν. ΒΔΕΥΙΔ. Μεταλαβεῖν ζητῶ τῶ; τίνος;
ΧΡ. Τόδ' ἔστιν ἡ τοιοῦτον, ἀλλ' ἑτέρως ἔχον.
ΒΔ. Μῶν ἡ κέκλοφας, ἀλλ' ἥρπακας; ΧΡ. Κακοδαιμονᾷς.
ΒΔ. Ἀλλ' ἡδεμίω ἀπεσέρηκάς γ' ἡδένα;
ΧΡ. Οὐ δῆτ' ἔγωγ'. ΒΔ. Ὦ Ἡράκλεις· φέρε, ποῖ τις ἂν
Τραποίλο; τἀληθὲς γὰρ οὐκ ἐθέλεις φράσαι.
ΧΡΕΜΥ. Κατηγορεῖς γὰρ, πρὶν μαθεῖν τὸ πρᾶγμά μου.

ΒΔ.

Digitized by Google

ΒΛ. Ὦ τᾶν· ἐγώ σοι τῦτ' ἀπὸ σμικρᾶ πάνυ
Ἐθέλω διαπεράξαι, περὶν πυθέσθαι τὴν πόλιν,
Τὸ σόμ' ὀπιβύζας κέρμαζιν τ' ῥηλόρων.
ΧΡ. Καὶ μιὼ φίλω γ' ἂν μοι δοκῆς, νὴ τὼς θεώς,
Τρεῖς μνᾶς ἀναλώσας γε λογίσασθαι δώδεκα.
ΒΛ. Ὁρῶ τιν' ὀπὶ βήμαι καθεδύμενον,
Ἱκετηρίαν ἔχοντα, μᾶ τ' παιδίων,
Καὶ τᾶ γυναικός· ἀ διοίζων' ἄνικρυς
Τῶν Ἡρακλειδῶν ἀδ' οἰκῶν, τῶν Παμφίλω.
ΧΡΕΜ. Οὐκ, ὦ κακόδαιμον, ἀλλὰ τὼς χρησὼς μόνως
Ἔγωγε, κὠ τὼς δεξιὼς, κὠ σώφρονας
Ἀπαρλὶ πλωτῆσαι ποιήζω. ΒΛΕΨΙΔ. Τί σὺ λέγῃς;
Οὕτω πάνυ πολλὰ κέκλοφας; ΧΡΕΜ. Οἴ μοι τ' κακῶν,
Ἀπολεῖς. ΒΛΕΨΙΔ. Σὺ μᾶν ἂν σεαυτὸν, ὥς γ' ἐμοὶ δοκεῖς.
ΧΡ. Οὐ δῆτ'. ἐπεὶ τ' Πλοῦτον, ὦ μόχθηρε σύ,
Ἔχω. ΒΛ. Σὺ Πλοῦτον; ΧΡ. Αὐτὸν τ' θεόν.
ΒΛ. Καὶ πᾶ 'ζιν; ΧΡ. Ἔνδον. ΒΛ. Πᾶ; ΧΡ. Παρ' ἐμοί. ΒΛ. Παρὰ σοί; ΧΡ. Πάνυ.
ΒΛ. Οὐκ ἐς κόρακας, Πλοῦτον παρὰ σοί; ΧΡ. Νὴ τὼς θεώς.
ΒΛ. Λέγῃς ἀληθῆ; ΧΡ. Φημί. ΒΛ. Πρὸς τᾶς Ἑζίας;
ΧΡ. Νὴ τ Ποσειδῶ. ΒΛ. Τὸν θαλάσσιον λέγῃς;
ΧΡ. Εἰ δ' ἔζιν ἕτερός τις Ποσειδῶν, τ' ἕτερον.
ΒΛ. Εἶτ' ἀ διαπέμπῃς κὠ πρὸς ἡμᾶς τὼς φίλως;

ΧΡ. Οὐκ ἔστι πω τὰ πράγματ' ἐν τούτῳ. ΒΔ. Τί φῄς;
Οὐ τῷ μεθδύναι; ΧΡ. Μὰ Δία, δεῖ γὰρ πρῶτα
ΒΔ. τί;
ΧΡ. Βλέψαι ποιῆσαι νῷ. ΒΔ. Τίνα βλέψαι; φράσον.
ΧΡΕΜ. Τὸν Πλοῦτον· ὥσπερ τὸ πρότερον, ἑνί γε τῷ τρόπῳ.
ΒΔ. Τυφλὸς γὰρ ὄντως ἐστί; ΧΡ. Νὴ τὸν Ἀπόλλω γε.
ΒΔ. Οὐκ ἐτὸς ἄρ' ὡς ἐμὲ ἦλθεν οὐδὲ πώποτε,
ΧΡ. Ἀλλ', ὦ θεοὶ θέλωσι, νῦν ἀφίξεται.
ΒΔ. Οὐκ ἦν ἰατρὸν εἰσαγαγεῖν ἐχρῆν τινα;
ΧΡ. Τίς δῆτ' ἰατρός ἐστι νῦν ἐν τῇ πόλει;
Οὔτε γὰρ ὁ μισθὸς οὐδέν ἐστ', ἔθ' ἡ τέχνη.
ΒΔ. Σκοπῶμεν. ΧΡ. Ἀλλ' ἔστιν. ΒΔ. Οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖ.
ΧΡ. Μὰ Δί' ἀλλ' ὅπερ πάλαι παρεσκευάζόμην
Ἐγὼ, καθκλινεῖν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιοῦ
Κρᾶσόν ἐστι. ΒΔ. Πολὺ μᾶλλον, νὴ τοὺς θεούς.
Μὴ νυν διαλέγου· ἀλλ' ἄνυε πρᾶττ' ἔν γέ τι.
ΧΡ. Καὶ δὴ βαδίζω. ΒΔ. Σπούδε νῦν. ΧΡ. Τοῦτ' αὐτὸ δρῶ.

ΔΡΑ-

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ τραγική.

Τρίμετροι Ιαμβικοί.

ΠΕΝΙΑ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.

Ὦ θερμὸν ἔργον, κανόζιον, ἢ παράνομον,
Τολμῶν, τε δρᾶν ἀνθρωπαρέσκῳ κακοδαίμονε.
Ποῖ ποῖ; τί φύγετον; ἢ μενεῖτον; ΧΡ. Ἡράκλεις.
ΗΕ. Ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς ἐξολῶ κακῶς κακῶς.
Τίλμημα γὰρ τολμᾶτον, οὐκ ἀναχηλόν,
Ἀλλ' οἷον οὐδεὶς ἄλλος· οὐδεπώποτε,
Οὔτε θεὸς, οὔτ' ἄνθρωπος· ὡς ἀπολώλατον.
ΧΡ. Σὺ δ' εἶ τίς; ὠχρὰ μὲν γὰρ εἶναί μοι δοκεῖς.
ΒΛ. Ἴσως ἑρμηνύς ἐστιν ὀνειροκριτικός·
Βλέπει γέ τοι μανικόν τι καὶ τραγῳδικόν.
ΧΡ. Ἀλλ' οὐκ ἔχει γὰρ δᾷδας. ΒΛ. Οὐκοῦν κλαύσεται.
ΗΕ. Οἴεσθε δ' εἶναί τίνα με; ΧΡΕΜ. Πανδοκεύτριαν,
Ἢ λεκιθόπωλιν. οὐ γὰρ ἂν τοσοῦτον
Ἐνέκραγες ἡμῖν, οὐδὲν ἠδικημένη.
ΠΕ. Ἀληθές· οὐ γὰρ δεινότατα δεδράκατον,

Digitized by Google

Ζητοῦντες ἐκ πάσης με χώρας ἐκβαλεῖν;
ΧΡ. Οὐκοῦν ἀπόλοιπόν σοι τὸ βάραθρον γίνεται.
Ἀλλ' ἤ τις εἶ, λέγ' ἐχρὶν σ' αὐτίκα μάλα.
ΠΕ. Ἢ σφὼ ποιήζω τήμερον δῦναι δίκην,
Ἀνθ' ὧν ἐμὲ ζητεῖτον ἐνθένδ' ἀφανίσαι.
ΒΔ. Ἆρ' ἐστὶν ἡ καπηλὶς, ἡ 'κ τῶ γειτόνων,
Ἡ ταῖς κοτύλαις ἀεί με διαλυμαίνετ';
ΠΕ. Πενία μὲν ἔγωγ', ἣ σφῶν ξυνοικῶ πόλλ' ἔτη.
ΒΔ. Ἄναξ Ἄπολλον, ἦ θεοί· ποῖ τις φύγοι;
ΧΡ. Οὗτος, τί δρᾷς, ὦ δεινότατον σὺ θηρίον, Οὐ παραμενεῖς;
ΒΔ. Ἥκιστα πάντων. ΧΡ. Οὐ μενεῖς;
Ἀλλ' ἄνδρε δύο γυναῖκα φεύγομεν μίαν;
ΒΔ. Πενία γὰρ ἐστιν, ὦ πόνερ. ἧς οὐδαμοῦ
Οὐδὲν πέφυκε ζῶον ἐξωλέστερον.
ΧΡ. Στῆθ', ἀντιβολῶ σε, στῆθι. ΒΔ. Μὰ Δί', ἐγὼ μὲν οὔ.
ΧΡ. Καὶ μὲν λέγω, δεινότατον ἔργον παραπολὺ
Ἔργων ἀπάντων ἐργασόμεθ', εἰ τὸν θεὸν
Ἔρημον ἀπολιπόντε ποι φεύξούμεθα,
Τῶνδε δεδιότε, μὴ ἢ διαμαχούμεθα.
ΒΔ. Ποιοῖσιν ὅπλοις, ἢ δυνάμει πεποιθότε;
Ποῖον γὰρ οὐ θώρακα, ποίαν ἀσπίδα,
Οὐκ ἐνέχυρον τίθησιν ἡ μιαρωζότη;
ΧΡ. Θαῤῥεῖ. μόνος γὰρ οὗτος, οἶδ', ὁ θεὸς, ὅτι
Τροπαῖον ἂν στήσαιτο τῆς ταύτης τρόπων.
ΠΕ. Γρύζειν ἢ κῆ πολμᾶτον, ὦ καθάρμαΐε,
Ἐπ' αὐτοφώρῳ δῆτα δρῶντ' εἰλημμένω;

ΧΡ.

ΧΡ. Σὺ δή, ὦ κάκιστ' ἀπολωλυῖα, τί λοιδορεῖ
Ἡμῖν προσελθοῦσ', ἀδ' ὁτιοῦν ἀδικωμένη;
ΠΕ. Οὐδὲν γάρ, ὦ πρὸς τῶν θεῶν, νομίζετον
Ἀδικεῖν με, τὸ Πλοῦτον ποιεῖν πειρωμένω
Βλέψαι πάλιν; ΧΡ. Τί δ' ἂν ἀδικοῖμεν τοῦτό σε·
Εἰ πᾶσιν ἀνθρώποις προείζομεν ἀγαθὸν;
ΠΕ. Τίδ' ἄν γ' ὑμεῖς ἀγαθὸν ἐξεύροιθ'; ΧΡ. Ὅ, τι;
Σὲ πρῶτον ἐκβαλόντες ἐκ τῆς Ἑλλάδος.
ΠΕ. Ἐμὲ ἐκβαλόντες; ἢ τί ἂν νομίζετον
Κακὸν ἐργάζεσθ' μεῖζον ἀνθρώπους; ΧΡ. Ὅ, τι;
Εἰ τοῦτο δρᾶν μέλλοντες, ἐπλανώμεθα.
ΠΕ. Καὶ μὴν πρὸς τούτοις σφῷν ἐθέλω δοῦναι λόγον
Τὸ πρῶτον αὐτός· κἂν μέν σ' ἀποφήνω, μόνην
Ἁγαθῶν ἁπάντων οὖσαν αἰτίαν ἐμὲ
Ὑμῖν, δι' ἐμέ τε ζῶντας ὑμᾶς. εἰ δὲ μή,
Ποιεῖτον ἤδη τοῦθ', ὅ, τι γ' ἂν ὑμῖν δοκῇ.
ΧΡ. Τετὶ σὺ τολμᾷς, ὦ μιαρωτάτη, λέγειν;
ΠΕ. Καὶ σύ γε διδάσκω· πάνυ γὰρ οἶμαι ῥᾳδίως
Ἅπαντ' ἀμαρτάνουσά σ' ἀποδείξειν ἐγώ·
Εἰ τὰς δικαίας φὴς ποιήσειν πλησίας.
ΒΛ. Ὦ τύμπανα γὰρ κύφωνες, οὐκ ἀρήξετε;
ΠΕ. Οὐ δεῖ χελιδόνιζειν γὰρ βοᾶν, πεῖν ἂν μάθῃς.
ΒΛ. Καὶ τίς δύναιτ' ἂν μὴ βοᾶν, ἰὲ, ἰὲ,
Τοιαῦτ' ἀκούων; ΠΕ. Ὅστις ἐστὶν οὐ φρενῶν.
ΧΡ. Τί δῆτά σοι τίμημ' ἐπιγράψω τῇ δίκῃ,
Ἐάν γ' ἁλῶς; ΠΕ. Ὅ, τι σοι δοκεῖ. ΒΛ. Καλῶς λέγεις.

ΠΕ. Τὸ γὸ αὐτὸ γ' ἂν ἡτλᾶθε κ᾽ σφῷ δεῖ παθεῖν.
ΒΔ. Ἱκανὰς νομίζεις δῆτα θανάτυς εἴκοσιν;
ΧΡ. Ταύτηγε. νῷν ἢ δυ' ὀπχρήσυζιν μόνω.
ΠΕ. Οὐκ ἂν φθάνοιλον τῦτο πεφάτλοντ'. ἢ τί γ' ἂν
Ἔχοι τις ἂν δίκαιον ἀντειπεῖν ἔτι.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκλωὴ πέμπλη.

Τετράμετροι Καταληκτικοὶ, Ἀναπαιστικοὶ, Ἀριστοφάνειοι.

ΧΟΡΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ, ΠΕΝΙΑ.

Ἀλλ' ἤδη' χρὴν τί λέγειν ὑμᾶς σοφὸν, ᾧ νικήσειε τἰνδὶ,
Ἐν τοῖσι λόγοις ἀνηλέγονλες. μαλακὸν δ' ἐνδώσετε μηδέν.
ΧΡ. Φανερὸν μὲν ἔγωγ' εἶμαι γνῶναι τῦτ' εἶναι πᾶζιν ὁμοίως,
Ὅλι τὺς χρησὺς τ᾽ ἀθρώπων δὶ πεφίλειν, ἔσι δίκαιον·
Τὺς δὲ πονηρὺς, κ᾽ τὺς ἀθέσς, τέτων ταὐναντία δήπυ.
Τῦτ' ἔν ἡμεῖς ὑπθυμῦνλες, μόλις εὕρομὲν ὡς τε γενέσθ,

Βέ-

Βέλημα καλὸν, καὶ γνωσιον, καὶ χρήσιμον εἰς ἅπαν ἔργον.

Ἦν γὰρ ὁ Πλοῦτος νυνὶ βλέψῃ, καὶ μὴ τυφλὸς ὢν τυγχάνοῃ,

Ὡς τοὺς ἀγαθοὺς τῶν ἀνθρώπων βαδιεῖται, κοὐκ ἀπολείψει.

Τοὺς δὲ πονηροὺς, καὶ τοὺς αἰθέρας φεύξεῖται· κἀξαπαιήσει

Πάντας χρηστοὺς καὶ πλουσίους δήπου, τά τε θεῖα σέβοντας.

Καὶ τοι τούτου τοῖς ἀνθρώποις τίς ἂν ἐξεύροι πότ' ἄμεινον;

ΒΛΕ. Οὔτις ἄν, ἐγώ σοι τοῦτο μάρτυς· μηδὲν ταύτῃ γ' ἀνερώτα.

ΧΡ. Ὡς μὲν γὰρ νῦν ἡμῖν ὁ βίος τοῖς ἀνθρώποις διάκειται,

Τίς ἂν οὐχ ἡγοῖτ' εἶναι μανίαν, κακοδαιμονίαν τ' ἔτι μᾶλλον;

Πολλοὶ μὲν γὰρ τῶν ἀνθρώπων ὄντες πλουτοῦσι πονηροὶ,

Ἀδίκως αὐτὰ ξυλλεξάμενοι· πολλοὶ δ' ὄντες πάνυ χρηστοὶ,

Πενίᾳ κακῶς καὶ πόνῳ. μῦ σοῦ τε τὰ πλεῖστα σιώπησιν.

Οὐκοῦν εἶναί φημι, ἢ παύσει ταῦτ', ἰὼ βλέψῃ ποθ' ὁ Πλοῦτος,

Ὀδὸν, ἰὼ τιν' ἰὼν, τοῖς ἀνθρώποις ἀγαθ' ἂν μείζω πορίσειν.

ΠΕ. Ἀλλ', ὦ πάντων ῥᾷστ' ἀνθρώπων ἀναπεφθέντ' οὐχ ὑγιαίνειν,

Δύο πρεσβύτα, ξυνθιασώτα θ' ληρεῖν καὶ παραπαίειν.

Εἰ τοῦτο γλύοιθ', ὃ ποθεῖθ' ὑμεῖς, οὐ φημὶ ἂν
λυζιπελεῖν σφῷν.
Εἰ γὰρ ὁ Πλοῦτ@ βλέψαι πάλιν, διανείμαί
τ' ἴσον ἑαυτὸν,
Οὔτε τέχνιν ἂν τ' ἀνθρώπων, οὔτε σοφίαν με-
λετῶν
Οὐδεὶς· ἀμφοῖν δ' ὑμῖν τούτοιν ἀφανισθέντοιν,
ἐθελήσαι
Τὶς χαλκεύειν, ἢ ναυπηγεῖν, ἢ ῥάπτειν, ἢ τρο-
χοποιεῖν,
Ἢ σκυτολομεῖν, ἢ πλινθουργεῖν, ἢ πλύνειν, ἢ σκυ-
τοδεψεῖν,
Ἢ γῆς ἀρότροις ῥίξας δάπεδον, καρπὸν Διοῦς
θερίζασθαι;
Ἢ ἐξὴν ζῆν ἀργοῖς ὑμῖν τούτων πάντων ἀμελοῦ-
σιν;
ΧΡ Λῆρον ληρεῖς. ταῦτα γὰρ ἡμῖν πάνθ' ὅσα
νυνὶ κατέλεξας,
Οἱ θεράποντες μοχθήσουσι. ΠΕ. Πόθεν οὖν ἔξεσ
θεράποντας;
ΧΡ. Ὠνησόμεθ' ἀργυρίου δήπου. ΠΕ. Τίς δ' ἔσται
πρῶτον ὁ πωλῶν,
Οταν ἀργύριον κἀκεῖν@ ἔχῃ; ΧΡ. Κερδαίνειν
βουλόμενός τις
Ἔμπορος ἥξων ἐκ Θετταλίας παρὰ πλείστων ἀν-
δραποδισῶν.
ΠΕ. Αλλ' οὐδ' ἔσται πρῶτον ἁπάντων οὐδεὶς οὐδ' ἀν-
δραποδιστὴς,
Καλὰ τὸν λόγον, ὃν σὺ λέγεις, δήπου. τίς γὰρ
πλουτῶν ἐθελήσει
Κινδυνεύειν περὶ τῆς ψυχῆς τῆς αὑτοῦ, ταῦτα
ποιῆσαι;

525

Ὡς αὐτὸς ἐρῶν ἐπαναγκασθεὶς, καὶ σκάπτειν, τ' ἄλλά τε μοχθεῖν,
Ὀδυνηρότερον τρίψας βίοτον πολὺ καὶ νῦν. ΧΡ. Ἐς κεφαλαίωσοι.
ΠΕ. Εἰ δ' οὐχ ἕξεις ὅτ' ἐν κλίνῃ καθαρθεῖν· ἃ γὰρ ἔσονται·
Οὔτε ἐν τάπησιν· τίς γὰρ ὑφαίνῃ ἐθελήσῃ, χρυσία γ' ὄντα;
Οὔτε μύροισιν μυρίζεσθαι σαυτοῖς, ὁπόταν νύμφιον ἀγάγηθον·
Οὐθ' ἱματίων βαπτῶν δαπάναις κοσμῆσαι ποικιλομόρφων.
Καὶ τοι τί πλέον πλουτεῖν ἐστι, πάντων τούτων ἀπορῥυέντας;
Παρ' ἐμοῦ δ' ἔστιν ταῦτ' οὐ πόρρω πάνθ' ὑμῖν, ὧν δεῖσθον· ἐγὼ γὰρ
Τὸν χειροτέχνιον, ὥσπερ δέσποινα, ἐπαναγκάζομαι κάθημαι,
Διὰ τὴν χρείαν, καὶ τὴν πενίαν, ζητεῖν ὁπόθεν βίον ἕξῃ.
ΧΡ. Σὺ γὰρ ἂν ποιήσαι τί δυνατὸν ἀγαθὸν, πλὴν φῴδων ἐκ βαλανείου,
Καὶ παιδαρίων ὑποπεινώντων, καὶ γεροντίων κολοσυρτῶν,
Φθειρῶν τ' ἀριθμὸν, καὶ κωνώπων καὶ ψυλλῶν (οὐδὲ λέγω σοι
Ὑπὸ τοῦ πλήθους) αἱ βομβοῦσαι περὶ τὴν κεφαλὴν ἀνιῶσιν,
Ἐπεγείρουσαι καὶ φοβίζουσαι, πεινήσεις· ἀλλ' ἐπανίσω.
Πρὸς δέ γε τούτοις, ἀνθ' ἱματίου μοῦ ἔχειν ῥάκος· ἀντὶ δὲ κλίνης

Σκάφα χοίνων, κόρεων μεστὴ, ἢ τὰς ὀδόντας ἐγείρει.
Καὶ φορμὸν ἔχειν ἀντὶ τάπητος σαπρόν· ἀντὶ δὲ προσκεφαλαίου
Λίθον δύμεγέθη πρὸς τῇ κεφαλῇ. σιτεῖσθαι δ' ἀντὶ μὲν ἄρτων
Μαλάχης πλόρους· ἀντὶ δὲ μάζης, φύλλοις ἰσχνῶν ῥαφανίδων·
Ἀντὶ δὲ θράνους, σάμνον κεφαλὴν καλεσαγότος· ἀντὶ δὲ μάκτρας,
Πιθάκνης πλουτεῖν, ἐρρωγυῖαν καὶ ταύτην; ἄρχε ποιῶν
Ἀγαθῶν πᾶσιν τοῖς ἀνθρώποις ὁποφαίνων σ' αἰτίαν οὖσαν;
ΠΕ. Σὺ μὲν ὁ τὸν ἐμὸν βίον εἵρηκας, τὸν δὲ πλουτῶν ὑπερεύχου.
ΧΡ. Οὐκοῦν δῆτα τὴν πλουτείας πενίαν φαμὲν εἶναι ἀδελφήν;
ΠΕ. Ὑμεῖς γ', οἵπερ καὶ Θρασυβούλῳ Διονύσιον εἶναι ὅμοιον.
Ἀλλ' οὐχ ἑμὸς τοῦτο πέπονθεν βίος· ὁ μὰ Δί'. οὐδέ γε μέλλει.
Πτωχὸν μὲν γὰρ βίος, ὃν σὺ λέγεις, ζῆν ἐστιν μηδὲν ἔχοντα·
Τὸν δὲ πένητος, ζῆν φειδόμενον, καὶ τοῖς ἔργοις προσέχοντα·
Περιγίγνεται δ' αὐτῷ μηδέν, μὴ μέν τοι μηδ' ὀλίγον λείπειν.
ΧΡ. Ὡς μακαρίτην, ὦ Δάματερ, τὸν βίον αὐτὸν καλέλεξας·
Εἰ φείσαιτο καὶ μοχθήσας, καταλείψει μηδὲ ταφῆναι.

ΠΕ.

ΠΕ. Σκώπτ]ειν πφρᾷ, ϗ κωμῳδεῖν, ϑ' ασυδαίζ]ν
ἀμελήσας·
Οὐ γινώσκων, ὅτι ϑ' πλούτ᾽ παρέχω βελτίονας
ἄνδρας
Καὶ τὼ γνώμιω, ϗ τὼ ἰδέαν: ϖ̃ϑεν τῷ μὲν γὰ ποδαγρῶντες,
Καὶ γαστρώδ]ς, ϗ παχύκνημοι, ϗ πίονές εἰσιν ἀσελγῶς·
Παρ᾽ ἐμοὶ δ᾽ ἰσχνοὶ, ϗ σφηκώδ]ς, ϗ τοῖς ἐχθροῖς ἀνιαροί.
ΧΡ. Τπὸ ϑ' λιμοῦ γὰ ἴσως αὐτοῖς τὸ σφηκῶδες σὺ ποιέζ]ς.
ΠΕ. Περὶ σωφροσύνης ἤδη τοίνιω περαν῀ σφῶν, κἀναδιδάξω
Οὐ κοσμιότης οἰκεῖ μετ᾽ ἐμοῦ· ϑ' πλούτ᾽ δ᾽ ἔσιν ὑβρίζ]ν.
ΧΡ. Παύυ γοῦν κλέπτ]ν κόσμιόν ἐσιν, ϗ τὰς τοίχας διορύττ]ν;
ΒΛ. Νὴ τ Δί᾽, εἴ γε δεῖ λαθεῖν αὐτὸν, πῶς οὐχὶ κόσμιόν ἐσι
ΠΕ. Σκέψαι τοίνιω γ᾽ ἐν ταῖς πόλεζιν τὰς ῥήτορας· ὡς ὁπόταν μὲν
Ὦζι πένητες, ϖ̃ϑὶ τ δῆμον ϗ τὴν πόλιν εἰσὶ δίκαιοι·
Πλουτήζαντες δ᾽ ἀπὸ τ κοινῶν, παραχρῆμ᾽ ἄδικοι γεγόνασ].
Ἐπιβουλεύζί τε τῷ πλήθ], ϗ τῷ δήμῳ πολεμοῦζιν.
ΧΡ. Ἀλλ᾽ ὑ ψεύδ] τύτων γ᾽ ὑδέν, καίπερ σφόδρα βάσκανος ὖσα.
Ἀτὰρ οὐχ ἥττόν γ᾽ ὑδὲν κλαύσ]. μηδὲν ταύτῃ γε νομήζης,

Οὐ

Ὅλ γε ζητεῖς τοῦτ' ἀναπείσειν ἡμᾶς, ὡς ἔξιν ἀμείνων

Πενία πλούτου. ΠΕ. Καὶ σύγ' ἐλέγξαι μ' ὅπῳ δύναζαι ταῦτα,

Ἀλλὰ φλυαρεῖς καὶ περυγίζεις. ΧΡ. καὶ πῶς φεύγεζί σ' ἄπαντες;

ΠΕΝΙΑ. Ὅλ βελτίους αὐτοὺς ποιῶ. σκέψαζθ δ' ἔξι μάλιζα

Ἀπὸ τῶν παίδων· τοὺς γὰρ πατέρας φεύγουσι, φρονοῦντας ἄριζα

Αὐτοῖς· ἔτω διαγιγνώσκειν χαλεπὸν πρᾶγμ' ἐζὶ δίκαιον.

ΧΡ. Τὸν Δία φήζς ἆρ' οὐκ ὀρθῶς διαγιγνώσκειν τὸ κρείττον;

Κἀκεῖνός γ' δὲ τὸν πλοῦτον ἔχει· ταύτῃ δ' ἡμῖν ὀπαδεῖ.

ΠΕ. Ἀλλ' ὦ Κρονικαῖς γνώμαις ὄντως ληρῶν γέ τὰς φρένας ἄμφω.

Ὁ Ζεὺς δῆτα πένεζαι· καὶ τοῦτό γε δὴ φανερῶς σε διδάξω.

Εἰ γὰρ ἐπλούτει, πῶς πρῶτον αὐτὸς τ' Ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα,

Ἵνα τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας ἀεὶ δι' ἔτους πέμπων ξυναγείρει,

Ἀνεκήρυττεν τ' ἀθλητῶν τοὺς νικῶντας, στεφανοῦντας

Κοὐκ στεφάνῳ; καὶ τοι χρυζῷ μᾶλλον ἐχρῆν, εἴ περ ἐπλούτει.

ΧΡ. Οὐκοῦν τούτῳ δῆτα δηλοῖ τιμῶν τὸν πλοῦτον ὁ θεός.

Φειδόμενός γε δὴ καὶ βουλόμενος τοῦτο μηδὲν δαπανᾶζθαι,

Λήρους

Λήροις ἀναδῶν τὰς νικώνσας, τὸν πλοῦτον ἐᾷ παρ' ἑαυτῷ.

ΠΕ. Πολὺ τ' Πενίας πεῖγμ' ἄμεινον ζηλεῖ αὐτῷ περιάψαι,

Εἰ πλούσιος ὢν, ἀνελεύθερος ἐστ' κτησι, κ' φιλοκερδής.

ΧΡ. Ἀλλά σέ γ' ὁ Ζεὺς ἐξολέσειεν, κοίλην σεφάνην σεφανώσας.

ΠΕ. Τὸ γὰ ἀνθελέγειν τολμᾷν ὑμᾶς, ὡς ὐ πάνθ' ἑς' ἀγαθ' ὑμῖν

Διὰ τὴν πενίαν. ΧΡ. Παρὰ τ' Ἑκάστης ἔξεσιν τοῦτο πυθέσθαι,

Εἴτε τὸ πλουτεῖν εἴτε τὸ πενεῖν βέλτιον. φησὶ γὰ αὐτὴ,

Τὰς μὲν ἐχούσας κ' πλουτούσας, δεῖπνον κ' μύρα σοι πέμπειν·

Τὰς δ' πενεσθείσας τ' ἀνθρώπων ἁρπάζειν πρὶν καταθεῖναι·

Ἀλλὰ φθείρε κ' μὴ γεύσῃς

Ἔλι μηδ' ὁτιοῦν·

Οὐ γὰρ πείσει, ἐ δ' ἐμὲ πείσῃς.

ΠΕ. Ὦ πόλις Ἄργος, κλύεθ', οἷα λέγει.

ΧΡ. Παύσωνα καλεῖ τ' ξύσιλον.

ΠΕ. Τί πάθω τλήμων;

ΧΡ. Ἐρρ' ἐς κόρακας θᾶττον ἀφ' ἡμῶν.

ΠΕ. Εἶμι δῆτα ποῖ γῆς;

ΧΡ. Ες τ' Κύφων· ἀλλ' ἐ μέλλει

Χρίμψ σ', ἀλλ' ἀνύσει.

ΠΕ. Ἦ μὴν ὑμεῖς γ' ἔτι μ' ἐνταυθοῖ

Μεταπέμψεσθον.

ΧΡ. Τότε νοσήσεις. νῦν δ' φθείρε.

Κρεῖττον γάρ μοι πλουτεῖν ἐστιν·

Σὲ δ' ἐᾶν κλάψν μακρὸν τὸν κεφαλῶ.
ΒΛ. Νὴ Δί', ἔγωγ' ἂν ἐθέλω πλυτῶν
Εὐωχεῖσθ μὴ τ παίδων,
Τῆς τε γυναικὸς· ἢν λυσάμθν·
Διπαρὸς χωρῶν ὀκ βαλανείω,
Τῶν χθονοτεχνῶν,
Καὶ τ πενίας καταπαρδεῖν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ ἑκτή.

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.

ΑΥτη μὲν ἡμῖν ἡ πίτυλος οἰκεία.
Ἐγὼ γὰρ, ἢν σύ γ', ὡς τάχιστα τ θεὸν
Ἐγκαθκλινῶν ἀγωμθν εἰς Ἀσκληπιῶ.
ΒΛ. Καὶ μὴ διαλείπωμθν γε, μὴ πάλιν τις αὖ
Ἐλθὼν διακωλύσῃ τι δ πρᾶγμα ποιεῖν.
ΧΡ. Ὦ παῖ Καρίων, τὰ σκώμμαθ' ἑκφέρθν ἐχρὴν.
Αὐτόν τ' ἄγθν τ Πλοῦτον, ὡς νομίζεται,
Καὶ τ' ἄλλ', ὅσ' ἐστὶν ἔνδον ἡμῖν ἱερεπισμθνα.

ΧΟ-

Digitized by Google

ΧΟΡΟΥ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΥ

Σκιὴ πρώτη.

Τᾶ αὐτᾶ ᾠδᾶς μέλη, μέχρι τέλους.

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Ω Πλεῖσα Θησείοις μεμισυλημμένοι,
Γέροντες ἄνδρες, ἐπ' ὀλιγίστοις ἀλφίτοις,
Ως δύτυχεῖθ'. ὡς μακαρίως πεπραγάτε,
Ἄλλοι θ', ὅσοις μέτεσι τᾶς χρησᾶ τρόπᾳ!
ΧΟ. Τί δ' ἐσιν, ὦ βέλτιστε τᾶς σαυτᾶς φίλων;
Φαίνει γὰ ἥκειν ἀγγέλῳ χρεσᾶ τινῳ.
ΚΑ. Ο δεσπότης πέπραγεν δύτυχέστατα,
Μᾶλλον δ' ὁ Πλούτῳ αὐτός· ἀνὴρ γὰ τυφλᾶ,
Εξωμμάτωται κᾆ λελάμπρυνται κόρας,
Ασκληπιᾶ παιῶνος ἀμφοῖν τυχών.
ΧΟ. Λέγεις μοι χαρᾶν· λέγεις μοι βοάν.
ΚΑ. Πάρεσι χαίρειν, ἰὼ τε βάλλεσθ', ἰὼ τε μή.
ΧΟ. Αναβοάσομαι τὸ δῶπαιδα, κᾆ
Μέγα βροτοῖζι φάος, Ασκληπιόν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΥ

Σκηνὴ ὁδοῦ ἔρημος.

ΓΥΝΗ, ΚΑΡΙΩΝ.

Τίς ἡ βοὴ ποτ' ἐστίν; ἆρα γ' ἀγγελεῖ
Χρηστόν τι; τοῦτο γὰρ ποθῶ ἐγὼ πάλαι,
Εἰδὼν κάθημαι ὠδινοῦσα τυρίνη.
ΚΑ. Ταχέως, ταχέως φέρ' οἶνον, ὦ δέσποινα, ἵνα
Καὐτὴ πίῃ· φιλεῖς γὰρ ὁρῶσ' αὐτὸ σφόδρα.
Ὡς ἀγαθὰ συλλήβδην ἀπαντᾷ σοι φέρων.
ΓΥ. Καὶ πῶς ἔστιν; ΚΑΡ. Ἐν τοῖς λεγομένοισιν εἶσ' ταχύ.
ΓΥ. Πέρασινε τοίνυν, ὅ, τι λέγῃς ἀνύσας ποτέ.
ΚΑΡ. Ἄκουε τοίνυν, ὡς ἐγὼ τὰ πράγματα
Ἐκ τῶν ποδῶν εἰς τὴν κεφαλὴν σοι πάντ' ἐρῶ.
ΓΥ. Μὴ δῆτ' ἐμοιγ' ἐς τὴν κεφαλήν. ΚΑΡ. Μὴ τἀγαθά,
Ἃ νῦν γεγώνηκας; ΓΥ. Μὴ μὲν ἦν τὰ πράγματα.
ΚΑ. Ὡς γὰρ ταχὺς ἀφικόμεθα πρὸς τὸν θεὸν,
Ἀγωνίας ἄνδρα, τότε μὲν ἀθλιώτατον,
Νῦν δέ, εἴ τιν' ἄλλον, μακάριον κ' εὐδαίμονα·
Πρῶτον μὲν αὐτὸν ὅπου θαλάτταν ἡγόμην·
Ἐπεῖτ' ἐλέμην. ΓΥ. Νὴ Δί' εὐδαίμων ἄρ' ἦν
Ἀνὴρ γέρων ψυχρᾷ θαλάττῃ λύμενος.

ΚΑΡ.

ΚΑΡ. Επειτα προς το τέμενος ἡμεν τ θεᾶ.
Επεὶ ἢ βωμῷ πόσαια ϗ προθύματα
Καθωσιώθη, πέλανος Ηφαιςε φλογί.
Καλεκλίνομεν τ Πλᾶτον ὥσπερ εἰκὸς ἦν·
Ημῶν δ' ἕκας ος σιβάδα παρεκατήνετο.
ΓΥ. Ησαν δε τινες ἀ ἄλλοι δεόμενοι τ θεᾶ;
ΚΑΡ. Εἷς μέν γε Νεοκλείδης, ὃς ἐςι μὲν τυφλός,
Κλέπτων ἢ τὰς βλέποντας ὑπερηκόντιζεν.
Ετεροί τε πολλοὶ παντοδαπὰ νοσήματα
Εχοντες· ὡς ἢ τὰς λύχνας ὑποσβέσας,
Ημῖν παρήγγειλεν καθεύδειν τ θεᾶ
Ο προπολος, εἰπὼν εἴ τις ἄθηλυ φόβος,
Σιγᾶν· ἅπαντες κοσμίως κατεκείμεθα.
Κἀγὼ καθεύδειν οὐκ ἐδυνάμην· ἀλλά με
Αθάρης χύτρος τις ἐξέπληττε, κνμένη
Ολίγον ἄπωθεν τ κεφαλῆς τ γραϊδίε,
ΕΦ' ὧν ἐπεθύμουν δαιμονίως ἐφερπύσαι·
Επειτ' ἀναβλέψας ὁρῶ τ ἱερέα
Τοὺς θεοῖς ἀφαρπάζοντα, ϗ τὰς ἰγκάδας,
Από τ τραπέζης τ ἱερᾶς· μῦν τοῦτο ἦν
Περιῆλθε τοὺς βωμοὺς ἅπαντας ἐν κύκλῳ,
Εἴ πᾶ πόσιον εἴη τι καταλελειμμένον·
Επειτα ταῦθ' ἥγιζεν εἰς σάκκον τινά.
Κἀγὼ νομίσας πολλῷ ὄσιον τ πράγματος,
Επὶ τὴν χύτραν τὴν τ ἀθάρης ἀνίσαμαι.
ΓΥ. Ταλάντατ' ἀνδρῶν, οὐκ ἐδεδοίκεις τ θεόν;
ΚΑΡ. Νὴ τοὺς θεοὺς ἔγωγε, μὴ φθάσῃ με,
Επὶ τὴν χύτραν ἐλθὼν, ἔχων τὸ σέμμαλα.
Ο γὰρ ἱερεὺς αὐτοῦ με προὐδιδάξατο.
Τὸ γραῖδιον δὲ, ὡς ἤσθετό μ τ ψόφον,
Τῷ χεῖρ' ὑφῆψε· κἄτα συλλέξας ἐγὼ,

Καζαπλασὸν ἐνεχείρησε τρίβειν, ἐμβαλὼν
Σκορόδων κεφαλὰς τρεῖς Τλωίων· ἔπειτ' ἔφλα
Ἐν τῇ θυείᾳ συμπαραμιγνύων ὀπόν,
Καὶ χῖνον· εἶτ' ὀξεῖ διέμιξε Σφηττίῳ,
Καλέπλασεν αὐτῷ τὰ βλέφαρ' ἐκ ῥέψως, ἵνα
Ὀδιωῷτο μᾶλλον. ὁ δ' ἐκεκραγὼς κ' βοῶν,
Εφθυγ' ἀναΐξας. ὁ δ' θεὸς γελάσας ἔφη·
Ἐνζαῦθα νῦν κάθησο καζαπεπλασμένος,
Ἵν' ἐπομνύμενον παύσω σε τ' ἐκκλησίας.
ΓΥΝΗ. Ὡς φιλόπολίς τις ἔσθ' ὁ δαίμων κ' σοφός!
ΚΑΡ. Μητὰ τοῦτο, τῷ Πλούτωνι παρεκαθέζελο.
Καὶ πρῶτα μὲν δὴ τ' κεφαλῆς ἐφήψαλο.
Επφτα καθαρὸν ἡμιτύβιον λαβών,
Τὰ βλέφαρα ἀπέψησεν. ἡ Παιὰ χέω δ'
Καλεπέτασ' αὐτῷ τὴν κεφαλὴν φοινικίδι,
Καὶ πᾶν τὸ πρόσωπον· εἶθ' ὁ θεὸς ἐπέπωυσεν.
Εξηξάτην δ' ἂν δύο δράκοντ' ἐκ τ νεῶ,
Ὑπερφυεῖς τὸ μέγεθος. ΓΥ. ὦ φίλοι θεοί!
ΚΑΡ. Τοῦτο δ' ὑπὸ τὴν φοινικίδ' ὑπεδύετ' ἡσυχῇ,
Τὰ βλέφαρα ἀπέλειχον, ὡς γέ μοι δοκεῖν.
Καὶ πεῖν σε κοτύλας ἐκέλευεν οἶνου δέκα,
Ο Πλοῦτος, ὦ θέαινα, ἀνεσκηκὼς βλέπων.
Εγὼ δ' τὸ χεῖρ' ἀνεκρότησ' ὑφ' ἡδονῆς,
Τὸν θεατότην τ' ἤγαρον. ὁ θεὸς δ' εὐθέως
Ηφάνισεν αὐτὸν, οὔτ' ὄφις, εἰς τ νεών.
Οἱδ' ἐγκατακείμενοι παρ' αὐτῷ, πῶς δοκεῖς,
Τὸν Πλοῦτον ἠπάτζοντο, κ' τὴν νύχθ' ὅλην
Εχηγόρεσαν, ἕως διέλαμψεν ἡμέρα.
Εγὼ δ' ἐπήνουν τ θεὸν πάνυ σφόδρα,
Οὐ βλέπειν ἐποίησε τ Πλοῦτον ταχύ,

Τὸν

Τὸν ἢ Νεοκλείδιν μᾶλλον ἐποίησε τυφλόν.
ΓΥΝΗ. Ὅσιον ἔχεις τὴν διάνοιαν, ὦ 'νᾶξ δέσποτα!
Ἀτὰρ φράσον μοι, πᾶ 'στ' ὁ Πλοῦτος; ΚΑΡ.
Ἔρχεται.
Ἀλλ' ἰὼ θεοὶ αὐτὸν ὅχλος ὑπερφυὴς ὅσος.
Οἱ γὰρ δίκαιοι πρότερον ὄντες, καὶ βίον
Ἔχοντες ὀλίγον, αὐτὸν ἠσπάζοντο, καὶ
Εὐδοξίουθ' ἅπαντες ὑπὸ τ' ἡδονῆς.
Ὅσοι δ' ἐπλούτουν, ἰσίαν τ' εἶχον συχνὴν,
Οὐκ ἐκ δικαίας τὸν βίον κεκτημένοι,
Οὗτοι συνῆγον, ἐσκυθρώπαζόν θ' ἅμα.
Οἱ δ' ἠκολούθουν κατόπιν, ἐσεφανωμένοι,
Γελῶντες, εὐφημοῦντες. ἐκτυπεῖτο γὰ
Ἐμβὰς γερόντων εὐρύθμοις ποδήμασιν.
Ἀλλ' εἰ ἀπαξαπάντες ἐξ ἑνὸς λόγου
Ὀρχεῖσθε, καὶ σκιρτᾶτε, καὶ χορεύετε.
Οὐδεὶς γὰρ ἡμῖν εἰσιόντων ἀγγελεῖ,
Ὡς ἀλφιτ' ἐκ ἔνεστιν ἐν τῷ θυλάκῳ.
ΓΥΝΗ. Νὴ τὴν Ἑκάτην, κἀγὼ γ' ἀναδῆσαι
βούλομαι
Εὐαγγέλιά σ' ἐν κεκλανωτῶν ἑρμαθῷ
Τοιαῦτ' ἀπαγγείλαντα. ΚΑΡ. μὴ νῦν μέλλ' ἔλκε.
Ὡς ἄνδρες ἐγγύς εἰσιν ἤδη τῶν θυρῶν.
ΓΥ. Φέρε νῦν ἴσω εἴσω, κομίσω καταχύσματα,
Ὥσπερ νεωνήτοισιν ὀφθαλμοῖς ἐγώ.
ΚΑΡ. Ἐγὼ δ' ἀπαντῆσαί γ' ἐκείνοις βούλομαι.

ΚΟΜ-

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ, ΧΟΡΟΥ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΥ

Σκηνὴ τρίτη.

Τρίμετροι Ιαμβικοί.

ΠΛΟΥΤΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΓΥΝΗ.

Καὶ προσκυνῶγε πρῶτα μὲν τὸν Ἥλιον,
Ἔπειτα σεμνὴς Παλλάδος κλεινὸν πέδον,
Χώραν τε πᾶσαν Κέκροπος, ἣ μ' ἐδέξατο.
Αἰσχύνομαι δὲ τὰς ἐμαυτῦ ξυμφορὰς,
Οἷοις ἄρ' ἀνθρώποις ξυνὼν, ἐλάνθανον·
Τὰς ἀξίας δὲ τ' ἐμῆς ὁμιλίας
Ἔφυγον, εἰδὼς ὄδὲν ὁ τλήμων ἐγώ.
Ὡς ὄδ' ἐκεῖ' ἄρ' ὄδὲ ταῦτ' ὀρθῶς ἔδρων;
Ἀλλ' αὖθις πάντα πάλιν ἀναστρέψας ἐγώ,
Δείξω τοιοιπὸν πᾶσιν ἀνθρώποις, ὅτι
Ἄκων ἐμαυτὸν τοῖς πονηροῖς ἐνεδίδουν.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ. Βάλλ' ἐς κόρακας· ὡς χαλεπόν
εἰσιν οἱ φίλοι
Οἱ φαινόμενοι παρεσχρημ', ὅταν πράτ[illegible] τις ὦ.
Νύτλοζι γὰρ ἡ φλῶζι τὰνθρώπεια,

Ἐνδεικνύμενοι ἕκαστον ἔννοιάν τινα.
Ἐμὲ γὰρ τίς ὁ προσεῖπε; ποῖον ἐκ ὄχλου
Περιεσεφάνωσεν ἐν ἀγορᾷ πρεσβυτικός;

ΓΥ. Ω φίλτατ' ἀνδρῶν, ἢ σὺ χαίρειν.
Φέρε νῦν, νόμος γάρ ἐστι, τὰ καταχύσματα
Ταυτὶ καταχέω σε λαβοῦσα. ΠΛ. Μηδαμῶς·
Ἐμοῦ γὰ εἰσιόντος εἰς τὴν οἰκίαν
Πρώτιστα, ἢ βλέψαντος, οὐδὲν ἐσφέρειν
Πρεπωδές ἐστιν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰσφέρειν.
ΓΥ. Εἶτ' οὐχὶ δέξῃ ταῦτα τὰ καταχύσματα;
ΠΛ. Ενδόν γε ὦδέ πῃ ἐστίαν, ὥσπερ νόμος.
Επεισα ἢ τ' Φόρτον ἐκφύγοιμ' ἄν.
Οὐ γὰρ πρεπωδές ἐστι τῷ διδασκάλῳ,
Ιαχάδια ἢ τρωγάλια τοῖς θεωμένοις
Προβαλόντ', ὅπῃ τούτοιζιν ἐπαναγκάζειν γελᾶν.
ΓΥ. Εὖ πάνυ λέγεις, ὡς ἢ ξένικος ἔστι,
Ανίεσθ' ὡς ἁρπασόμενος τὰς ἰαχάδας.

ΧΟΡΟΥ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

Τρίμετροι Ιαμβικοί.

ΚΑΡΙΩΝ.

Ως ἡδὺ πρᾶτ' ἂν ὦ ἄνδρες ἐς εὐδαιμόνως,
Καὶ ταῦτα μηδὲν ἐξενεγκόντ' οἴκοθεν!

Ημῖν

Ἡμῖν γὰρ ἀγαθῶν σωρὸς εἰς πλὴ οἰκίαν
Ἐφσωρέπαικεν ἀδὲν ἠδικηκόζιν.
Οὕτω τὸ πλυτεῖν ἐσὶν ἡδὺ πρᾶγμά τι.
Ἡ μὲν σιπύη μεσὴ 'σι λύκων ἀλφίτων·
Οἱ δ' ἀμφορῆς οἴνε μέλαν & ἀνθοσμίε.
Ἀπανζὰ δ' ἡμῖν ἀργυρίε κὴ χρυζίε
Τὰ σκεύαρια πλήρη 'σὶν, ὥσε θαυμάζαι.
Τὸ φρέαρ δ' ἐλαίε μεσὸν. αἱ δ' ληκυθοι
Μύρε γέμυζι. τὸ δ' ὑπερῷον, ἰαχάδων.
Οξὶς ἦ πᾶσα, κὴ λοπάδιον, κὴ χύτρα,
Χαλκῆ γέγονε· τὰς δ' πινακίσκας τὰς σαπρὰς,
Τὰς ἰχθυηρὰς, ἀργυρᾶς πάρεσθ' ὁρᾶν.
Ο δ' ἱπνὸς ἡμῖν ἐξαπίνης ἐλεφάντιν &.
Σζατῆρζι δ' οἱ θεράποντες ἀριθάζομεν
Χρυζοῖς. ὀποψώμεθα δ' ὰ λίθοις ἔτι,
Ἀλλὰ σκορόδιοις ὑπὸ τρυφῆς ἐκάζοτε.
Καὶ νὺν ὁ δεσπότης μὲν ἔνδον βεβυτεῖ
Ὑν, κὴ τεφάγον, κὴ κελὸν ἐσεφανωμένο·
Ἐμὲ δ' ἐξέπεμψεν ὁ καπνὸς· ἀχ οἷός τε γὰρ
Ἐνδον μένειν ἦν· ἔδακνε γὰρ τὰ βλέφαρά με.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ, ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΔΙΚΑΙΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ.

ΔΙ. Ἕπου μετ' ἐμοῦ παιδάριον, ἵνα σοὶ τὸν θεὸν
ἴωμεν. ΚΑΡ. Ἔα, τις ἐσθ' ὁ σοφιῶν ἄτοσι;
ΔΙ. Ἀνὴρ σοφώτερον μὲν ἀθλιος, νῦν δ' εὐτυχής.
ΚΑΡ. Δῆλον, ὅτι τῶν χρηστῶν τις, ὡς ἔοικας, εἶ.
ΔΙ. Μάλις'. ΚΑΡ. Ἐπίδου δή νυν; ΔΙ. Πρὸς τὸν θεὸν
Ηκω. μεγάλων γάρ μ' ἐστὶν ἀγαθῶν αἴτιος.
Εγὼ γὰρ ἱκανῶς οὐσίαν σοφὴν τοῦ πατρὸς
Λαβὼν, ἐπήρκουν τοῖς δεομένοις τῶν φίλων,
Εἶναι νομίζων χρήσιμον σοὶ τὸν βίον.
ΚΑΡ. Ἦπού σε ταχέως ἀπέλιπε τὰ χρήματα;
ΔΙΚ. Κομιδῇ μέν οὖν. ΚΑΡ. Οὐκοῦν μὴ ταῦτ' ἦσθ' ἄθλιος;
ΔΙΚ. Κομιδῇ μὲν οὖν· κἀγὼ ᾠμην, ὡς τέως
Εὐηργέτουν δεομένους, ἕξειν φίλους
Οντως βεβαίους, εἰ δεηθείην ποτέ·
Οἱ δ' ἐξετρέποντο, κοὐκ ἐδόκουν ὁρᾶν μ' ἔτι.
ΚΑΡ. Καὶ κατεγέλων γ', οὐ σοῖδ' ὅτι. ΔΙΚ. κομιδῇ μὲν οὖν.
Αὐχμὸς γὰρ ὢν τῶν σκυφείων, μ' ἀπώλεσεν.
ΚΑΡ. Ἀλλ' ἔχει νῦν. ΔΙΚ. Ἀνθ' ὧν ἐγὼ σοὶ τὸν θεὸν

Προσ-

Προσδυξόμενος ἥκω δικαίως ἐνθάδε.
ΚΑΡ. Τὸ τελωνίον ὦ, τί δυνατὸν ἐστὶ τῶν θεῶν,
Ὅ φέρει μὴ σὺ τὸ παιδάριον τυλί; φέρε σύ.
ΔΙΚ. Καὶ τοῦτ' ἀναθήσων ἔρχομαι τοῖς τοῦ θεοῦ.
ΚΑΡΙΩΝ. Μῶν ἔν ἐμυήθης δῆτ' ἐν αὐτῷ τὰ μεγάλα;
ΔΙΚ. Οὐκ' ἀλλ' ἐνερρίγωσ' ἔτη τελακαίδεκα.
ΚΑΡΙΩΝ. Τὰ δ' ἐμβάδια; ΔΙΚ. Καὶ ταῦτα συνεχμάζετο.
ΚΑΡ. Καὶ ταῦτ' ἀναθήσων ἔφερες ἔν; ΔΙΚ. Νὴ τὸν Δία.
ΚΑΡ. Χαρίεντά γ' ἦκες δῶρα τῷ θεῷ φέρων.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ τρίτη.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΔΙΚΑΙΟΣ.

Οἴ μοι κακοδαίμων, ὡς ἀπόλωλα δείλαιος!
Καὶ τελακακοδαίμων, ἢ τετρᾶκις, ἢ πεντάκις,
Καὶ δωδεκάκις, ἢ μυριάκις, ἰώ, ἰώ!
Οὕτω πολυφόρως συγκέκραμαι δαίμονι!
ΚΑΡ. Ἀπολλὼν ἀπότρεπε, ἢ θεοὶ φίλοι,
Τί ποτ' ἐστὶν ὅ, τι πέπονθεν ἄνθρωπος κακόν;

ΣΥ. Οὐ γὰρ χέτλια πέπονθα νυνὶ πρᾴγματα,
Απολωλεκὼς ἅπαντα τἀκ τῆς οἰκίας
Διὰ τὴν θεὸν τ�ᾶτον, τὴν ἐσόμενον τυφλὸν.
Πάλιν αὖθις, ὦπερ μὴ λίπωσιν αἱ δίκαι;
ΔΙΚ. Ἐγὼ χεδὸν τὸ πρᾶγμα γινώσκειν δοκῶ.
Προσέρχεταί γάρ τις κακῶς πρᾴττων ἀνὴρ,
Ἔοικε δ' εἶναι γ' πονηρᾶ κόμματος.
ΚΑΡ. Νὴ Δία καλῶς τοίνυν ποιῶν, ὀπόλλυ.
ΣΥ. Πᾶ, πᾶ θ' ὁ μόνος ἅπαντας ἡμᾶς πλουσίους
Υποχόμενος ἔτος ποιήσειν εὐθέως,
Εἰ πάλιν ἀναβλέψειεν ἐξαρχῆς; ὁ γὰρ
Πολὺ μᾶλλον ἐσμὲν ἐσθλοὶ ἐξολωλεκώς.
ΚΑΡ. Καὶ τίνα δέδρακε δῆτα ταῦτ'; ΣΥΚΟ. Ἐμὲ τετονί.
ΚΑΡ. Ἢ τῶν πονηρῶν ἦθα κἀγ τοιχωρύχων.
ΣΥ. Μὰ Δί', ἔμεμνον ἔσθ' ὑγιὲς ὑμῶν ἀδενός,
Κ ἂν ἔσθ' ὅπως ἂν ἔχετέ μου τὰ χρήματα.
ΚΑΡ. Ὡς σοβαρὸς, ὦ Δάματερ, εἰσελήλυθεν
Ο συκοφάντης; ΔΙΚ. Δῆλον ὅτι βυλιμιᾷ.
ΣΥ. Σὺ μοὶ εἰς ἀγορὰν ἰὼν ταχέως, ἂν ἀν φθάνοις.
Επὶ δὲ τροχοῦ γὰρ δεῖ σ' ἐκεῖ στρεβλούμενον
Εἰπεῖν ἃ πεπανούργηκας. ΚΑΡ. Οἴμωζ' ἄρα σύ.
ΔΙΚ. Νὴ τὸν Δία τὸν Σωτῆρα, πολλοῦ γ' ἄξιος
Απαζι τοῖς Ἕλλησιν ὁ θεός ἔσθ', ὅτι
Τὺς συκοφάντας ἐξολεῖ κακοὺς κακῶς.
ΣΥ. Οἵ μοι τάλας! μῶν κἀσὺ μετέχων κατα-
γελᾷς;
Εἶτ' ἐκεῖ πόθεν θεμιτὸν εἴληφας τοδί;
Εχθὲς δ' ἔχοντ' εἶδόν σ' ἐγὼ τελώνιον.
ΔΙΚ. Οὐδὲν θαυμαστὸν σε. φορῶ γὰρ πιλάμενος
885

Τὸν δακτύλιον τονδὶ παὲ Εὐθάμυ, δραχμῆς.
ΚΑΡ. Ἀλλ' οὐκ ἔνεστι συκοφάντᾳ δῆγμαΘ.
ΣΥ. Ἀρ' οὐχ ὕβρις πολλὴ ταῦτ' ἐστί; σκώπτετον,
Ὅ, τι ἦ ποιεῖτον ἐνθάδ' οὐκ εἰρήκαλον·
Οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ γὰρ ἐνθάδ' ἐσὸν οὐδενί.
ΚΑΡ. Μὰ τὸν Δί', ἤκουν τῷ γε σῷ, σάφ' ἴσθ', ὅτι.
ΣΥ. Ἀπὸ τῶν ἐμῶν γὰρ, ναὶ μὰ Δία, δειπνήσεται.
ΔΙΚ. Ὡς δὴ π' ἀληθείᾳ σύ μ' ᾖ μάρτυρΘ
Διαῤῥαγείης, μηδενὸς ἐμπεπλησμένΘ.
ΣΥ. Ἀρνεῖσθον; ἔνδον ἐστὶν ὦ μιαρωτάτω,
Πολὺ χρῆμα τεμαχὼν, καὶ κρεῶν ὠπτημμένων.
Γῦ. ῦ ῦ. ῦ ῦ. ῦ ῦ. ῦ ῦ. ῦ ῦ. ῦ ῦ.
ΚΑΡ. Κακόδαιμον, ὀσφραίνῃ τί; ΔΙΚ. Τῆ ψύχης γ' ἴσως,
Ἐπεὶ τοιοῦτον ἀμπέχεται τελβώνιον.
ΣΥ. Ταῦτ' ἂν ἀνάσχετ' ἐστὶν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοὶ,
Τούτους ὑβρίζειν εἰς ἐμ'! οἴμ', ὡς ἄχθομαι;
Ὅτι χρηστὸς ὢν, καὶ φιλόπολις, πάσχω κακῶς.
ΔΙΚ. Σὺ φιλόπολις καὶ χρηστός; ΣΥ. ὡς οὐδεὶς ἀνήρ.
ΔΙΚ. Καὶ μὴν ἐρωτηθεὶς ἀπόκρινα μοί. ΣΥ. τὸ ποῖ;
ΔΙΚ. Γεωργὸς εἶ; ΣΥ. μελαγχολᾷν μ' ἔτως οἴει;
ΔΙΚ. Ἀλλ' ἔμπορος; ΣΥ. ναὶ σκήπτομαί γ', ὅταν τύχω.
ΔΙΚ. Τί δαί; τέχνην τιν' ἔμαθες; ΣΥ. οὐ μὰ τὸν Δία.
ΔΙΚ. Πῶς ἂν διέζης, ἢ πόθεν, μηδὲν ποιῶν;

ΣΥ;

ΣΥ. Τῶν τ' πόλεώς εἰμ' ὑπμελητῆς πεφγμάτων.
Καὶ τ ἰδίων πάντων. ΔΙΚ. σὺ; τί μαθῶν; ΣΥ. βέλομαι.
ΔΙΚ. Πῶς ἄν ἀν εἴης χρηστὸς, ὦ τοιχωρύχε,
Εἴ σοι πεφσῆκον μηδὲν, εἶτ' ἀπεχθάνῃ;
ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ. Οὐ γὰρ πεφσήκῃ τὴν ἐμαυτῦ μοι πόλιν
Εὐεργετεῖν μ', ὦ κέπφε, καθ' ὅσον ἀν σθένω;
ΔΙΚ. Εὐεργετεῖν ἄν ἐσι τὸ πολυπεφγμονεῖν;
ΣΥΚΟΦΑΝ. Τὸ μὲν ἄν βοηθεῖν τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις,
Καὶ μὴ 'πιτρέπειν ποτ' ἰὼ τις ἐξαμαρζάνῃ.
ΔΙΚ. Οὐκῦν δικασὰς ἐξεπίτηδες ἡ πόλις
Ἀρχὴν καθίσηζιν. ΣΥ. κατηγορεῖ ἤ τίς;
ΔΙΚ. Ο βυλόμενος. ΣΥ. ἐκῦν ἐκεῖνός εἰμ' ἐγώ.
Ως' εἰς ἐμ' ἥκῃ τ πόλεως τὰ πεφίμαζα.
ΔΙΚ. Νὴ Δία, πονηρὸν γ' ἄρχ πεφσάτιν ἔχῃ.
Ἐκεῖνο δ' ἐ βέλοι' ἄν, ἡσυχίαν ἔχων
Ζῆν ἀργές; ΣΥ. ἀλλὰ πεφσαλία βίον λέγῃς,
Εἰ μὴ φανεῖται διατριβή τις τῷ βίῳ.
ΔΙΚ. Ουδ' ὸν μεζμαθοις; ΣΥ. ὐδ' ἄν εἰ δοίης γέ μοι
Τὸν Πλᾶτον αὐτὸν, ἢ τὸ Βάτλε σίλφιον.
ΔΙΚ. Καζίθε ταχέως θοιμάλιον. ΚΑΡ. ἔτος, σοὶ λέγῃ.
ΔΙΚ. Επῃθ' ὑπόλυζαι. ΚΑΡ. πάνζα ταῦτα σοὶ λέγῃ.
ΣΥ. Καὶ μὶὼ προσελθέτω πεφὸς ἐμ' ὑμῶν ἐνθαδὶ
Ο βυλόμενος. ΚΑΡ. ἐκῦν ἐκεῖνός εἰμ' ἐγώ.

ΣΥ.

ΣΥ. Οἴ μοι τάλας! ἀποδύομαι μεθ' ἡμέραν.
ΚΑΡ. Σὺ γὰρ ἀξιοῖς τἀλλότρια πρᾴττων ἐσθίειν.
ΣΥ. Ορᾷς ἃ ποιεῖς; ταῦτ' ἐγώ μαρτύρομαι.
ΚΑΡ. Αλλ' οἴχεται φεύγων ὃν ἦγες μάρτυρα.
ΣΥ. Οἴ μοι ὠφείλημμαι μόνῳ. ΚΑΡΙΩΝ. Νυνὶ βοᾷς;
ΣΥ. Οἴ μοι μάλ' αὖθις. ΚΑΡΙΩΝ. Δὸς σύ μοι τὸ τριβώνιον,
Ἵν' ἀμφιέσω τὴ συκοφάντῃ τουτί.
ΔΙΚ. Μὴ δῆθ', ἱερὸν γὰρ ἐστι τῆς Πλούτου πάλαι.
ΚΑΡ. Επειτα πῶς κάλλιον ἀναλεβήσεται,
Ἢ ὠφελὶ πονηρὸν ἄνδρα τὴ τοιχωρύχον;
Πλοῦτον ἢ κοσμεῖν ἱμαλίοις σεμνοῖς πρέπει.
ΔΙΚ. Τοῖς δὲ ἐμβαδίοις τί χρήσεταί τις; εἰπέ μοι.
ΚΑΡ. Καὶ ταῦτα πρὸς τὸ μέτωπον αὐλίκα δὴ μάλα,
Ωσπερ κολίνῳ προσπατταλοῦσα τουτί.
ΣΥ. Απειμι. γινώσκω γὰρ ἡτῶν ὢν πολὺ
Ὑμῶν. ἐὰν ἢ σύζυγον λάβω τινὰ
Καὶ σύκινον, τ' ἰσχυρὸν τοῦτον θεὸν
Εγὼ ποιήσω τήμερον δῆναι δίκιλιν·
Οὐ καταλύει ὠφελιμῶς, εἰς ὢν μόνος,
Τὴν δημοκρατίαν, ὅτε τὴν βουλὴν πιθῶν,
Τὸν τ' πολιτῶν, ὅτε τὴν ἐκκλησίαν.
ΔΙΚ. Καὶ μὴν ἐπειδὴ τὴν πανοπλίαν τὴν ἐμὴν
Εχων βαδίζεις, εἰς τὸ βαλανεῖον τρέχε.
Επειτ' ἐκεῖ κορυφαῖος ἐσηκώς, θέρε.
Κἀγὼ γὰρ εἶχον τὴν γάζιν ταύτην ποτέ.
ΚΑΡ. Αλλ' ὁ βαλανεὺς ἔλξει θύραζ' αὐτὸν, λαβὼν

Τῶν ὀρχιπέδων· ἰδὼν γὰρ αὐτὸν, γνώσεῖ
Οτ' ἐς' ἐκεῖνον ἔστ' πονηρὸς κόμμαι ον.
Νῷ δ' εἰσίωμεν, ἵνα περ σάξῃ τὴν Θεὸν.

ΧΟΡΟΥ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σηλωὴ τεζάρη.

ΓΡΑΥΣ, ΧΟΡΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

ΓΡ. Ἆρ' ὦ φίλοι γέροντες, ὅπῃ τὴν οἰκίαν
Αφίγμεθ' ὄντως ἢ νέος τούτῳ θεὸς,
Ἢ τὴν ὁδὸν τοπαρσάπαν ἡμαρτήκαμεν;
ΧΟΡ. Ἀλλ' ἴσθ' ἐπ' αὐτὰς τὰς θύρας ἀφιγμένη,
Ω μιαρκίσκη· πιυθάνῃ γὰρ ὠμικῶς.
ΓΡ. Φέρε νῦν, ἐγὼ τὴν ἔνδοθι καλέσω τινα;
ΧΡ. Μὴ δῆτ', ἐγὼ γὰρ αὐτὸς ἐξελήλυθα.
Ἀλλ' ὅτι μάλις' ἐλήλυθας, λέγειν ἐχρῆν.
ΓΡ. Πέπονθα δεινὰ κἀγὼ παρσίνομ', ὦ φίλτατε.
Ἀφ' ἧς γὰρ ὁ θεὸς ἔστ' ἤρξατο βλέπειν,
Αβίωτον εἶναί μοι πεποίηκε τὸν βίον.
ΧΡ. Τί δ' ἔστιν, ἥτις κἀγὼ σὺ συκοφάντριαν
Ἐν ταῖς γυναιξὶν ἤνθα; ΓΡ. μὰ Δί', ἐγὼ μὲν οὔ.
ΧΡ. Ἀλλ' ἢ λαχοῦσ' ἔπινες ἐν τῷ γράμματι;
ΓΡ. Σκώπτεις. ἐγὼ γὰρ καταπεκίνισμαι φλαύκῃσι.
ΧΡ. Οὔκουν ἐρεῖς ἀνύσασα τὸν κνισμόν τινα;
ΓΡ. Ἀκοέ νυν. Ἦν μοι τὶ μειρακίσκιον φίλον,
Πενιχρὸν μέν, ἄλλως δ' εὐσεβέστατον κἀγαθὸν,

Καὶ

Καὶ χρησόν. εἰ γάρ τι δεηθείλω ἐγὼ,
Ἅπαντ' ἐποιῆ κοσμίως μοι ἢ καλῶς·
Ἐγὼ δ' ἐκείνῳ πάντα ταῦθ' ὑπηρέτουν.
ΧΡ. Τί δ' ἦν ὅ, τι σε μάλιστ' ἐδεῖθ' ἑκάστοτε;
ΓΡ. Οὐ πολλά. ἢ γὰρ ἀκριβῶς μ' ἠχύνετο·
Ἀλλ' ἀργυρίου δραχμὰς ἂν ἤτησ' εἴκοσιν
Εἰς ἱμάτιόν γ'· ὀκτὼ δ' ἂν εἰς ὑποδήματα·
Καὶ ταῖς ἀδελφαῖς ἀγοράζαι χιτώνιον.
Ἐκέλευσεν ἄν, τῇ μητρί τε θοιμάτιδιον·
Πυρῶν τ' ἂν ἐδεήθη μεδίμνων τετταράων.
ΧΡ. Οὐ πολλὰ τοίνυν μοι τὸν Ἀπόλλω ταῦτά γε
Εἴρηκας· ἀλλὰ δῆλον, ὅτι σ' ἠχύνετο·
ΓΡ. Καὶ ταῦτα τοίνυν οὐχ ἕνεκεν μισογηλίας
Αἰτεῖν μ' ἔφασκεν, ἀλλὰ φιλίας οὕνεκα·
Ἵνα τιμὴν ἱμάτιον φορῶν, μεμνῆτό μου·
ΧΡ. Λέγεις ἐρῶντ' ἄνθρωπον ἐκνομιώτατα·
ΓΡ. Ἀλλ' οὐχὶ νυνί γ' ὁ βδελυρὸς τὸν νοῦν ἔχει
Τὸν αὐτόν· ἀλλὰ πολὺ μεθέστηκεν πάνυ.
Ἐμοῦ γὰρ αὐτῷ τὰ πλακοῦντα τυτονί,
Καὶ τἄλλα τἀπὶ τῷ πίνακι τεταγήματα
Ἐπόνει πεμψάσης, ὑπεφύσησ' ὅλη,
Εἰς ἑπτέραν ἤξοιμι. ΧΡ. Τί σ' ἔδρασ'. εἰπέ μοι.
ΓΡ. Ἀμηχάνως τε προσέπεμψεν ἡμῖν τυτονί,
Ἐφ' ᾧτ' ἐκεῖσε μηδέποτέ μ' ἐλθεῖν ἔτι·
Καὶ πρὸς ὀπτὶ τούτοις, εἶπεν ὑποπέμπων, ὅτι
Πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι.
ΧΡ. Δῆλον, ὅτι τὰς τρόπας τις ὑμοχθηρὸς ἦν,
Ἑπτὰ πλυτῶν, οὐκ ἔθ' ἥδεται φακῇ·
Πρότερος δ', ὑπὸ τῆς πενίας ἅπαντα κατήθιεν.
ΓΡ. Καὶ μὴν πρότερός γ' ὑσημέραι, νὴ τὸν θεὸν,

Επὶ τὴν θύραν ἐβάδιζεν αἰεὶ τὴν ἐμήν.
ΧΡΕΜ. Επ' ἀκφορὰν. ΓΡ. Μὰ Δί', ἀλλὰ τ' φωνῆς μόνον
Ερῶν ἀκοῦσαι, ΧΡΕΜΥΛ. Τῦ λαβεῖν μὴ ἕν χάριν
ΓΡ. Καὶ νὴ Δί', εἰ λυπυμβύλιν γ' αὖθοιτό με,
Νιζάριον ἂν ἢ Βάλιον ὑπεκορίζετο.
ΧΡ. Επῆτ' ἴσως ἤτηζεν ἂν σ' ὑποδήματα.
ΓΡ. Μυκηρίοις ἢ τοῖς μεγάλοις ὀχυμβύλιν
Επὶ τ' ἀμάξης, ὅτι παρεσέβλεψέν μέ τις;
Ετυπτόμην ἀφ' τῦθ' ὅλην τὴν ἡμέραν.
Οὕτω σφόδρα ζηλότυπος ὁ νεανίσκος ἦν.
ΧΡ. Μόνος γὰρ ἦδεθ', ὡς ἔοικεν, ἐσθίων.
ΓΡ. Καὶ τάς γε χεῖρας παγκάλως ἔχων μ' ἔφη.
ΧΡ. Οπότε παρετείνοιέν γε δραχμὰς εἴκοσιν.
ΓΡ. Οζήν τε τ' χρόας ἔφασκεν ἡδύ μοι.
ΧΡ. Εἰ θάζιον ἐνέχῃς, εἰκότως γε, νὴ Δία.
ΓΡ. Τὸ βλέμμα θ' ὡς ἔχοιμι μαλακὸν ἢ καλόν.
ΧΡΕΜΥΛΟΣ Οὐ σκαιὸς ἦν ἄνθρωπος· ἀλλ' ἠπίσατο,
Γραῦς καπρώσης τἀφόδια κατεσθίων.
ΓΡ. Ταῦτ' ἂν ὁ θεὸς, ὦ φίλ' ἄνερ, οὐκ ὀρθῶς ποιεῖ,
Φάσκων βοηθεῖν τοῖς ἀδικυμβύοις ἀεί.
ΧΡΕΜΥΛΟΣ. Τί γὰρ ποιήσῃ φεύγε, ἢν πεπερᾴξεται.
ΓΡ. Αναγκάσαι δίκαιόν ἐσι, νὴ Δία,
Τὸν εὐπαθόντ' ὑπ' ἐμῦ, πάλιν μ' ἀντευποιεῖν·
Ἢ μηδ' ὁτιῦν δίκαιον ἀγαθὸν ἐς' ἔχειν.

ΧΡ.

ΧΡ. Οὐκοῦν καθ' ἑκάστην ἀποδίδου τὴν νύκτα σοι;
ΓΡ. Ἀλλ' ἀδέποτέ με ζῶσαν ἀπολείψῃ ἔφη.
ΧΡ. Ὀρθῶς γε, νῦν δέ γ' οὐκ ἔτι ζῆν σ' οἴεται.
ΓΡ. Ὑπὸ δὲ γὰρ ἄλγους κατατέτηκ', ὦ φίλτατε.
ΧΡ. Οὔκ· ἀλλὰ κατασέσηπας, ὡς γέ μοι δοκεῖς.
ΓΡ. Διὰ δακτυλίκι μοῦ 'στιν ἐμέ γ' ἂν ἀπολκύσαις.
ΧΡ. Εἰ τυγχάνῃ γ' ὁ δακτύλιος ὢν τηλίκος.
ΓΡ. Καὶ μὴν τὸ μέγεθος τοῦδ' ἔστ' ἐπιεικές.
Οὗπερ πάλαι κατηγορῶσα τυγχάνω.
Ἔοικε δ' ὅτι κῶμον βαδίζειν. ΧΡ. φαίνεται·
Στέφανόν γέ τοι καὶ δᾷδ' ἔχων πορεύεται.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ πεμπτή.

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΝΕΑΝΙΑΣ, ΓΡΑΤΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

ΑΣπάζομαι. ΓΡ. τί φησιν; ΝΕ. Ἀρχαία φίλη,
Πολλὰ γεγῴζαμ' ἀλλ' ἐπείγου, νὴ τὸν Ἑρμῆν.

ΓΡ. Τάλαιν' ἐγὼ, τ̃ ὑβρέως, τ̃ης ὑβρίζομαι!
ΧΡ. Εοἴκε Διὶ πολλ̃ χρόνῳ σ' ἐωρακέναι.
ΓΡ. Ποίῳ χρόνῳ, ταλαίνιθ'; ὃς παρ' ἐμοὶ θθὲς λιῶ.
ΧΡ. Τἀναυλίαν πέπονθα τοῖς πολλοῖς ἄρα·
Μεθύων γὰρ, ὡς ἔοικεν, ὀξύτερον βλέπῃ.
ΓΡ. Οὐκ· ἀλλ' ἀκόλαστός ἐστιν αἰεὶ τὰς τρόπας.
ΝΕ. Ὦ Ποντοπόσειδον, καὶ θεοὶ πρεσβυλικοί,
Ἐν τῷ προσώπῳ τ̃ ῥυτίδων ὅσας ἔχῃ! ΓΡ. Ἆ, ἆ,
Τιὼ δᾶδα μή μοι προσφερ̃. ΧΡ. Εὖ μὰ τοι λέγῃ.
Ἐὰν γὰρ αὐτὴν εἰς μόνον πιπνθὴρ λάβῃ,
Ὥσπερ παλαιὰν εἰρεσιώνην καύσεται.
ΝΕ. Βάλῃ Διὰ χρόνῳ σοῖς με παῖσαι; ΓΡ. Ποῖ τάλαν;
ΝΕ. Αὐτ̃, λαβ̃σα κάρυα. ΓΡ. Παιδιὰν τίνα;
ΝΕ. Πόσους ἔχῃς ὀδόντας; ΧΡ. Ἀλλὰ γνώσομαι
Κἀγωγ'. ἔχῃ γὰρ τρεῖς ἴσως ἢ τέτταρας.
ΝΕ. Ἀπόλιζον. ἕνα γὰρ γόμφιον μόνον φορεῖ.
ΓΡ. Ταλάντατ' ἀνδρῶν, οὐχ' ὑγιαίνειν μοι δοκεῖς,
Πλυνόν με παιῶν ἐν τοσούτοις ἀνδρᾴζειν.
ΝΕ. Ὄναιο μὰ γ' ἂν εἴ τις σκπλύνειέ σε.
ΧΡ. Οὐ δῆτ', ἐπεὶ μὰ νῦν καπηλικῶς ἔχῃ.
Εἰ δ' σκπλαυεῖ τοῦτο τὸ ψιμύθιον,
Ὄψῃ κατάδηλα τ̃ προσώπου γε τὰ ῥάκη.
ΓΡ. Γέρων ἀνὴρ ὢν, οὐχ ὑγιαίνῃν μοι δοκεῖς.

ΝΕ.

ΝΕ. Πειρᾷ μοὺ ἴσως σε, κἢ τὰ τιτθίων
Εφάπλεταί σε, λανθάνειν δοκῶν ἐμέ.
ΓΡ. Μὰ τὴν Αφροδίτην οὐκ ἐμοῦ γ', ὦ βδελυρὲ σύ.
ΧΡ. Μὰ τὴν Εκάτην ἀ δῆτα· μαινοίμην γὰρ ἄν.
Αλλ', ὦ νεανίσκ' οὐκ ἐῶ τὴν μείρακα
Μιζεῖν σε ταύτην. ΝΕ. Αλλ' ἔγωγ' ὑπερφιλῶ.
ΧΡ. Καὶ μὴν κατηγορεῖ γέ σου. ΝΕ. Τί κατηγορεῖ;
ΧΡ. Εἶναί σ' ὑβριστὴν φησί, κἢ λέγειν, ὅτι
Πάλαι ποθ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι.
ΝΕ. Εγὼ δὲ ταύτης ἀ μαχοῦμαί σοι. ΓΡ. Τὸ, τί;
ΝΕ. Αἰχμώμενον τὴν ἡλικίαν τὴν σὴν, ἐπεὶ
Οὐκ ἂν ποτ' ἄλλῳ τοῦτ' ἐπέτρεπον ποιεῖν.
Νῦν δ' ἄπιθι χαίρων, συλλαβὼν τὴν μείρακα.
ΧΡ. Οἶδ' οἶδα τὰ νῦν· οὐκέτ' ἀξιοῖς ἴσως
Εἶναι μετ' αὐτῆς. ΓΡ. Ὁ δ' ἀποτρέψων ἐστί τίς;
ΝΕ. Οὐκ ἂν διαλεχθείην διεπεκλωμένῃ
Ὑπὸ μυρίων ἐτῶν γε κἢ τετραχιλίων.
ΧΡ. Ὅμως δ', ἐπειδὴ κἢ τὸ οἶνον ἡξίους
Πίνειν, συνεκποτέ ἐστί σοι κἢ τὴν τρύγα.
ΝΕ. Αλλ' ἔστι κομιδῇ τρυξ παλαιὰ κἢ σαπρά.
ΧΡ. Οὐκοῦν τρύγοιπον ταῦτα πάντ' ἰάσεται.
ΝΕ. Αλλ' εἴσιθ' εἴσω· τῷ θεῷ γὰρ βούλομαι
Ελθὼν ἀναθεῖναι τὰς στεφάνους τάς δ', ἃς ἔχω.
ΓΡ. Εγὼ δέ γ' αὐτῷ κἢ φορέσαι τι βούλομαι.

ΝΕ.

ΝΕ. Εγὼ δέ γ' ὐκ εἴσιμι. ΧΡ. Θάρρει, μὴ φοβοῦ.
Οὐ γὰρ βιάσει. ΝΕ. Πάνυ καλῶς τοίνυν λέγεις.
Ἱκανὸν γὰρ αὐτῷ πρότερον ὑπεπίτιον χρόνον.
ΓΡ. Βάδιζ' ἐγὼ δέ σε κατόπιν εἰσέρχομαι.
ΧΡ. Ὡς δὐτένως, ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ γεγτίφιον,
Ὥσπερ λεπᾶς, τῷ μηρακίῳ προσίσχει!

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΚΑΡΙΩΝ, ΕΡΜΗΣ.

ΚΑΡ. Τίς ἔσθ' ὁ κόπτων τὴν θύραν; τυτὶ τί λῇ;
Οὐδεὶς ἔοικεν· ἀλλὰ δῆτα τὸ θύριον
Φθεγγόμενον ἄλλως κλαυσιᾷ. ΕΡ. Σέ τοι, σέ τοι
Λέγω, Καρίων, ἀναμένον. ΚΑΡ. Οὗτος, εἰπέ μοι,
Σὺ τὴν θύραν ἔκοπτες ὑτωσὶ σφόδρα;
ΕΡ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἔμελλον· εἶτ' ἀνέῳξάς με φθάσας.
Ἀλλ' ἐκκάλει τὸ δεσπότιον τρέχων ταχύ.

Ἐπῴδα τὴν γυναῖκα ἢ τὸ παιδίον·
Ἐπῴδα τοὺς θεράποντας· εἶτα τὴν κύνα·
Ἐπῴδα σαυτόν· εἶτα τὴν ὗν. ΚΑΡ. Εἰπέ μοι
Τίδ' ἐστίν; ΕΡ. Ὁ Ζεύς, ὦ πόνερε, βάλλει
Εἰς ταυτὸν ὑμᾶς συγκυκήσας τρύβλιον,
Ἀπαξάπαντας εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλεῖν.
ΚΑΡ. Ἡ γλῶττα τῷ κήρυκι τῶν τέμνεται.
Ἀτὰρ ἀφ' τί γε ταῦτ' ὀπιθύει ποιεῖν
Ἡμᾶς; ΕΡ. Ὅτιὴ δφνόταλφ πάντων πραγμάτων
Εἴργασθ'. ἀφ' ἃ γὰρ ἤρξατ' ἐξαρχῆς βλέπειν
Ὁ Πλοῦτος, ἀδεὴς ἦν λιβανωτὸν, ἢ δάφνην,
Οὐ ψαιστὸν, οὐχ ἱερεῖον, οὐκ ἀλλ' ἀδεὲς
Ἡμῖν ὀπιθύει τοῖς θεοῖς. ΚΑΡ. Μὰ Δί', οὐδέ γε
Θύει. κακῶς γὰρ ἐπεμελεῖθ' ἡμῶν τότε.
ΕΡ. Καὶ τῷ μὲν ἄλλων μοι θεῶν ἦτλον μέλει.
Ἐγὼ δ' ὀπόλωλα κἀπιτέτριμμαι. ΚΑΡ. Σωφρονεῖς.
ΕΡ. Πρότερον γὰρ εἶχον μὲν πρὸς ταῖς καπηλίζιν
Πάντ' ἀγαθ' ἔωθεν δίθυς; οἰνᾶτλαν, μέλι,
Ἰχάδας, ὅσ' εἰκὸς ἐστιν Ἑρμιλῷ ἐδῆδειν.
Νυνὶ δ' πφνῶν, ἀναβάδλιν ἀναπαύομαι.
ΚΑΡ. Οὐκοῦν δικαίως, ὅς τις ἐποίεις ζημίαν
Ἐνίοτε, τοιαῦτ' ἀγαθ' ἔχων. ΕΡ. Οἴμοι τάλας,
Οἴμοι πλακοῦντος τὸν τελευτάδι πεπεμμένου.
ΚΑΡ. Ποθεῖς τὴν παρύστιαν, ἢ μάτην καλεῖς.
ΕΡ. Οἴμοι δῆτα κωλῆς, ἰοὺ ἐγὼ κατήθιον.
ΚΑΡ. Ἀσκωλίαζ' ἐνταῦθα πρὸς τὴν αἰθρίαν.
ΕΡ. Σπλάγχνων τε θερμῶν, ὧν ἐγὼ κατήσθιον!

ΚΑΡ. Οδύνη σε ποὸς τὰ πλάγχν' ἔοικ' ὀπισρέφειν.
ΕΡ. Οἵ μοι ὦ κύλικος, ἶσον ἴσω κεκερασμένης!
ΚΑΡ. Ταύτῃ ὀπιστίων, ὀποτρέχων ὑκ ἂν φθάνοις.
ΕΡ. Ἆρ' ὠφελήσαις ἂν τι τ' σαυτῦ φίλον;
ΚΑΡ. Εἴ τε δέῃ γ' ὧν δυνατός εἰμι σ' ὠφελεῖν.
ΕΡ. Εἶ μοι ποιήσας ἄρτον τιν' εὖ πεπεμμένον,
Δοίης καταφαγεῖν ἢ κρέας νεανικὸν,
Ὧν θύεθ' ὑμεῖς ἔνδον. ΚΑΡ. Ἀλλ' ὑκ ἔκφορα.
ΕΡ. Καὶ μὴν ὁπότε τι σκυθάριον ἢ δεπότε
Τφείλε, ἐγώ σε λανθάνειν ἐποίουν ἀεί.
ΚΑΡ. Ἐφ' ᾧτε μετέχειν αὐτὸς, ὦ τοιχωρύχε.
Ηκεν γὰ ἂν σοι νασὸς ὃν πεπεμμένος.
ΕΡ. Ἐπῄσθη τῦτον γ' αὐτὸς ἂν κατήσθιες.
ΚΑΡ. Οὐ γὰ μετεῖχες τὰς ἴζας πληγὰς ἐμοί,
Ὁπότε τι ληφθείην πανυργήζας ἐγώ.
ΕΡ. Μὴ μνησικακήσῃς, εἰ σὺ Φυλῆ παλέλαβες.
Ἀλλ' ἴσθι σωσικον ποὸς θεῶν δέξασθέ με.
ΚΑΡ. Ἔπειτ' ὀπολιπὼν τὺς θεὺς ἐνθάδε μενεῖς;
ΕΡ. Τὰ γὰ παῤ ὑμῖν ἐσὶ βελτίω πολύ.
ΚΑΡ. Τί δέ γ' αὐτομολεῖν ἀσεῖον εἶναί σοι δοκεῖ;
ΕΡ. Πατρὶς γάρ ἐσι πᾶσ', ἵν' ἂν περάτῃ τις δῦ.
ΚΑΡ. Τί δῆτ' ἂν εἴης ὄφελος ἡμῖν ἐνθάδ' ὤν;
ΕΡ. Παρὰ τὴν θύραν σροφαῖον ἱδρύσασθέ με.
ΚΑΡΙΩΝ. Στροφαῖον; ἀλλ' ὑκ ἔργον ἐσ' ὐδὲν σροφῶν.
ΕΡ. Ἀλλ' Ἑρμοπολαῖον. ΚΑΡ. Ἀλλὰ πλυτῦμόν τί ἦν

Ἑρμῆν

Ἑρμῆν παλισκάσπηλον ἡμᾶς δεῖ τρέφειν;
ΕΡ. Ἀλλὰ Δόλιον τοίνυν. ΚΑΡ. Δόλιον; ἥκιστά γε.
Οὐ γὰρ δόλος νῦν ἔργον, ἀλλ' ἁπλῶν τρόπων.
ΕΡ. Ἀλλ' Ἡγεμόνιον. ΚΑΡ. Ἀλλ' ὁ θεὸς ἤδη βλέπει.
Ὥστ' ἡγεμόνος οὐδὲν δεησόμεσθ' ἔτι.
ΕΡ. Ἀγωνίου τοίνυν γ' ἔσομαι· ἢ τί ἔτ' ἐρεῖς;
Πλούτῳ γάρ ἐστι τοῦτο συμφορώτατον,
Ποιεῖν ἀγῶνας μουσικοὺς ἢ γυμνικούς.
ΚΑΡ. Ὡς ἀγαθὸν ἐς' ἐπωνυμίας πολλὰς ἔχειν·
Οὕτως γὰρ ἐξεύρηκεν αὐτῷ βιότιον.
Οὐκ ἐτὸς ἅπαντες οἱ δικάζοντες, θαμὰ
Σπεύδουσιν ἐν πολλοῖς γεγράφθαι γράμμασιν.
ΕΡ. Οὐκοῦν ἐπὶ τούτοις εἰμί; ΚΑΡ. Καὶ πλουνέ γε
Αὐτὸς προσελθὼν πρὸς τὸ φρέαρ τὰς κοιλίας,
Ἵν' εὐθέως διακονικὸς εἶναί μοι δοκῇς.

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ ΧΟΡΟΥ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ, ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΙΕΡΕΥΣ ΤΟΥ ΔΙΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ.

Τίς ἂν φράσαι πᾶ 'στι Χρεμύλῳ μοι σαφῶς;
ΚΑΡ. Τί δ' ἐστιν, ὦ βέλτιστε; ΙΕΡ. Τί γὰρ οὐχὶ ἢ κακῶς;
Ἀφ' οὗ γὰρ ὁ Πλοῦτος οὗτος ἤρξατο βλέπειν,
Ἀπόλωλ' ὑπὸ λιμοῦ· καταφαγεῖν γὰρ οὐκ ἔχω·
Καὶ ταῦτα Σωτῆρος ἱερεὺς ὢν Διός.
ΚΑΡ. Ἦ δ' αἰτία τίς ἐστιν, ὦ πρὸς τῶν θεῶν;
ΙΕΡ. Θύειν ἔτ' οὐδεὶς ἀξιοῖ. ΚΑΡ. Τίνος ἕνεκα;
ΙΕΡ. Οἱ πάντες εἰσὶ πλούσιοι· καίτοι τότε
Οὐ εἶχον οὐδέν, ὁ μὲν ἂν ἦκων ἔμπορος,
Εὐθὺς ἱερεῖόν τι σωθείς· ὁ δέ τις ἂν
Δίκαι' ὑποφυγών· ὃδ' ἂν κακοῦργος ἱερεῖτό τις.
Καὶ μετεκάλουν τὰ ἱερεῖα. νῦν δ' οὐδὲ εἷς
Θύει τοπαρόντων οὐδὲν οὐδ' εἰσέρχεται,
Πλὴν ὑποπατησόμενοί γε πλεῖν ἢ μύριοι.
ΚΑΡ. Οὐκοῦν τὰ νομιζόμενα σὺ τούτων λαμβάνεις;
ΙΕΡ. Τὸν γὰρ Δία τὸν σωτῆρα καὐτός μοι δοκῶ
Χαίρειν ἐᾶσας, ἐνθάδ' αὐτὸν καταμένειν.
ΚΑΡ. Θάρρει. καλῶς ἔσται γάρ, ἰὼ θεοὶ θέλητε.

1190

Ὁ Ζεὺς ὁ Σωτὴρ γὰρ πάρεσιν ἐνθάδε
Αὐτόματος ἥκων. ΙΕΡ. Πάντ' ἀγαθὰ τοίνυν λέγῃς.
ΚΑΡ. Ἱδρυσόμεθ' ἔν αὐλίκ'. ἀλλὰ φείμενε
Τὸν Πλοῦτον, ὅπερ θᾶττον ἰὼ ἱδρυμένος,
Τὸν ὀπισθόδομον ἀεὶ φυλάττων τοῦ θεοῦ.
Αλλ' ἐκδότω τις δοῦρο δᾷδας ἡμμένας.
Ἵν' ἔχων πομπῇ τῷ θεῷ σύ. ΙΕΡ. Πάνυ μὲν οὖν
Δρᾷν ταῦτα χρή. ΚΑΡ. Τὸν Πλοῦτον ἔξω τις καλῷ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ έ. ΣΚΗΝΗ γ'.

Τρίμετροι καὶ Αναπαιστικοὶ Αριστοφάνειοι.

ΓΡΑΤΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

ΓΡ. Ἐγὼ δή τί ποιῶ; ΚΑΡ. ταὰς χύτρας αἷς θεὸν
Ἱδρυσόμεσθα, λαβοῦσ' ἅπτ' τᾶς κεφαλῆς φέρε
Σεμνῶς· ἔχωζα δ' ἦλθες αὐτὴ ποικίλα.
ΓΡ. Ὧν δ' οὔνεκ' ἦλθον; ΚΑΡ. Πάντα σοι πεπρᾴξεται.
Ἥξει γὰρ ὁ νεανίσκος ὡς σ' εἰς ἑστέραν.
ΓΡ. Αλλ' εἶγε μέν τοι, νὴ Δί', ἐγχυᾷ σύ μοι
Ἥξειν ἐκεῖνον ὡς ἐμέ, οἴζω τὰς χύτρας.
ΚΑΡ. Καὶ μιλῶ πολὺ τᾶν ἄλλων χυτρῶν ταὐναντία

Αὗται ποιοῦσι. ταὶς μὲν ἄλλαις γὰρ χύτραις,
Ἡ χαῦνς ἔπες' ἀνωτάτω· ταύτης δ' νῦν
Τῆς χαὸς, διπτολῆς ἔνεισιν αἱ χύτραι.

ΧΟΡΟΣ.

ΧΡ. Οὐκ ἔστι τοίνυν γ' εἰκὸς μέλλειν οὐδ' ἡμᾶς,
ἀλλ' ἀναχωρεῖν
Εἰς τοὔπισθεν· δεῖ γὰρ κατόπιν τούτων ᾄδοντας ἕπεσθαι.

ΤΕΛΟΣ ΠΛΟΥΤΟΥ.

Digitized by Google

ARISTOPHANIS
PLUTUS.

Digitized by Google

PERSONÆ DRAMATIS.

Carion servus.	*Justus vir.*
Chremylus herus.	*Injustus vir.*
Plutus.	*Sycophanta.*
Chorus rusticorum.	*Anus amasia adolescentis.*
Blepsidemus.	*Juvenis, seu adolescens.*
Paupertas.	*Mercurius.*
Mulier, uxor Chremyli.	*Sacerdos Jovis.*

Digitized by Google

ARISTOPHANIS PLUTUS.

ACTUS I. SCENA I.

Senarii Jambici.

CARIO, CHREMYLUS.

Proh Jupiter & Dii, quam dura eſt provincia,
Si quis hero deſipienti ſervus ſerviat.
Nam ſi optima quæque ſervus ſuaſerit:
Secus autem hero ſint viſa: ibi neceſſe famulum
Fieri malorum participem cum hero ſuo.
Nam ita inique comparatum eſt, ut ſors invida
Jus corporis, non illi, qui ipſum poſſidet,
Sed ei, qui pretio eſt mercatus, conceſſerit.
Atque hoc ita, ut dixi, me Caſtor ſeſe habet.
Dæ Apolline autem, qui ex tripode ſuo aureo
Ambigua ſolet reſponſa dare quærentibus,
Non injuſtam hanc querimoniam habeo: quod bonus
Cum ſit Medicus, & vates, ut dicunt, bonus,

Herum meum dimiſit à ſe ægerrimum,
Et atra bile percitum: veſtigia
Qui cæci hominis à tergo ſubſequitur videns:
Longeque ſecus facit, quam facere eum decet.
Nam qui videmus, alios cæcos ducimus:
Hic, qui videt, cæcum ſequitur: ac me inſuper
Eodem adigit: reſpondens interim ne gry quidem,
Quare non eſt, ut ſileam nunc diutius:
Niſi tu mihi dixeris here, quid tandem fiet,
Quod hunc ſequimur. Alias moleſtus ero tibi,
Neque enim me verberabis, qui ſertum gero.
CH. Non per Jovem. ſed ſi moleſtus ſis mihi
In aliqua re, ego, detracto ſerto, te flagris
Multabo, ut pejus etiam habeas. CA. Nugas agis.
Nam ego prius non ceſſabo, quam tu dixeris
Hic quis ſiet. Quia enim fidelis ſum tibi,
Ideo tam ſollicite, quæ ſunt in rem tuam,
Inquiro. CH. Agedum, jam non celabo te amplius.
Nam ex omnibus ſervis te, uti fideliſſimum
Mihi, ſic & furaciſſimum credo omnium.
Ego cum vir eſſem juſtus, integer & pius:
Hactenus in egeſtate, & ſumma penuria
Ætatem egi, inopem ac miſeram. CA. Iſthuc ſcio.
CH. Alii vero nequam homines, ſcelerati, improbi,
Sacrilegi, ſycophantæ, rabulæ, interim
Diteſcebant. CA. Iſthuc credo facillime.
CH. Interrogaturus igitur, adivi hunc Deum,
Ut, qui putabam vitæ ærumnoſæ prope
Exhauſtam à me eſſe partem longe maximam:
Conſulerem eum de filio, quem habeo unicum:
An illi expediat permutatis moribus
Eſſe improbo, male verſuto, ſani nihil:

Nam

Digitized by Google

Nam ad bene vivendum hoc credebam apprimè utile.
CA. Quid ergo per coronas Phœbus garriit?
CH. Id audies. aperte enim Deus mihi
Hoc dixit, ut cuicunque primum occurrerem,
Templo egressus, eum nullo desererem loco,
Animumque inducerem, domum usque persequi.
CA. Et huic tu primum ergo occurristi? CH. Huic scilicet.
CA. Quid, si tu homo ineptissime, mentem optimi Dei
Non assecutus es? qui aperte hoc consulit,
Ut filium nostratum moribus imbuas?
CH. Unde istud conjicis? CA. Hoc vel cæcus viderit
Quod maximè conducat, hoc nunc tempore
Nihil quicquam sani quenquam hominem conarier.
CH. At hoc mihi non fit verisimile Cario,
Quod in istam partem propendeat oraculum:
Sed in aliud longè majus. Quod si vir hic
Nobis aperiat, quisnam sit, cujus rei
Causa, aut qua re indigens, nobiscum huc venerit,
Forte assequemur oraculum, quid innuat,
CA. Age tu, dic hoc primum mihi, quinam vir sies:
Aut post minas sic faciam. CH. Dicto opus est cito.

ACTUS I. SCENA II.

Senarii Jambici.

PLUTUS, CARIO, CHREMYLUS.

Tibi ego dico, ut male pereas. CA. Audis here,
Quem se esse dicat? CH. Hoc tibi dicit, non mihi,
Nam rustice & inhumaniter eum interrogas.
Age vero, si quid tibi candidi hominis placent
Mores: mihi dicito. PL. Dico tibi, ut male habeas.
CA. Habe virum tibi, habe hoc augurium Apollinis.
CH. Ita me Ceres amet: faxo ego ne gaudeas.
Nisi enim dicas qui sis, malè te perdam malum.
PL. Abscedite à me, obsecro viri. CH. Minimè omnium.
CA. Here, quod mihi factu nunc videtur optimum,
Id eloquar: hunc ego hominem perdam pessimè.
Nam in præcipitium aliquod eum ducam, atque ibi
Homine relicto, me subducam protinus,
Ut illinc delapsus, collum frangat miser.
CH. Eja ocyus rape. PL. Nequaquam. CH. Loquere igitur.
PL. Atqui, si cognoveritis me, qui vir siem,
Sat scio, aliquod mihi dabitis malum, neque
Dimittetis. CH. Nos per Deos, si tu velis.
PL. Omittite ergo nunc primum. CH. Ecce omittimus.
PL. Advertite nunc (nam quantum video, res eo
Rediit, ut cogar expromere, quæ statueram
Celare vos) ego sum Plutus. CH. Hominum omnium,
Qui vivunt, sordidissime. & fœdissime,

Tun'

Tun' Plutum esse nos cælares? CA. Tune sis
Plutus, qui usque adeo nunc ægre & misere habeas?
O Phœbe Apollo, ô Dii indigetes, ô cœlites,
O Jupiter, quid ais; an verè is es? PL. Etiam.
CH. Is ipse? PL. Ipsissimus. CH. Sed undenam cedo
Tam squalidus huc prodis? PL. E Patrocli domo,
Qui nunquam lavit, ex quo ætatem inter homines
Agit. CH. Dic mihi amabo, unde isthuc sit tibi malum.
PL. His Jupiter me multavit malis, sua
Bona invidens hominibus: nam olim puer adhuc
Minatus fueram, quod desertis improbis,
Justos, modestos, eruditos & probos.
Adire solos vellem: sed me Juppiter
Occœcavit, ut horum dignoscam neminem.
Adeo frugi hominibus hic Deus malè invidet.
CH. Atqui ille honorem accipit à justis & bonis
Solis. PL. Fateor. CH. Age tu, si visum pristinum
Recuperes, nunquid fugies jam deinceps malos;
PL. Ita loquor. CHREM. Ad justos divertes? PL. Scilicet,
Nam nusquam ipsos jam longo vidi tempore.
CH. Neque id mirum: quando ego oculatus ejusmodi
Haud usquam video. PL. Dimittite nunc me; quæ enim
Scire ex me voluistis, ea tenetis omnia.
CH. Non per Jovem, sed te multo nunc avidius
Retinebimus. PL. Annon ita fore hoc prædixeram,
Quod essetis mihi facturi hic negotia?

CH. Obſecro, da te mihi, neque deſere me. Virum
Si quæras, quam ego ſum, in vita meliorem, neque
Tu reperies, neque per Jovem alius eſt, quàm ego.
PL. Hoc pollicentur omnes: ſed ubi me ſemel
Adepti fuerint, diviteſque evaſerint,
Planè, à probitate deflectunt ad malitiam.
CH. Ita eſt: veruntamen non omnes ſunt mali.
PL. Imo omnes, per Jovem. CA. Pœnas dabis mihi.
CH. At tu, ut ſcias, quanta accepturus ſis bona,
Si apud nos maneas, animum adhibe, ut intelligas.
Confido enim atque ſpero (modo Deus annuat)
Fore, ut hac ego te cæcitate liberem,
Tibique viſum reſtituam. PL. Minimè omnium
Hoc feceris; nam viſum recipere non lubet.
CH. Quid ais? CA. Hic homo ingenio eſt nato ad miſeriam.
PL. At Juppiter, quem veſania horum non latet,
Si hoc reſciſcat, me penitus perduit. CH. Quaſi
Vero hoc ipſum jam non agat, cum ſcilicet
Te cæcum oberrare, & paſſim impingere ſinit?
PL. Id neſcio: ſed ego formido ipſum maximè.
CH. Itane vero, ô meticuloſiſſime omnium?
Sed cenſen' tu illud imperium magni Jovis,
Et fulmina ejus digna vel teruncio:
Si tu oculos recipias, vel modico tempore?

PL.

Digitized by Google

PL. Ah istane dixis, scelus. CH. Acquiesce: nam
Ego demonstrabo, quod tu plus ipso Jove
Possis. PL. Egon? CH. Tu, per cœlum: & nunc illico.
Bonus ille Jupiter, per quem Diis imperat?
CA. Per argentum: hoc enim illi abunde suppetit.
CH. Agè quis Jovi illud argentum largitur? CA. Hic.
CH. Per quem Jovi homines sacrificant? nunquid per hunc?
CA. Omnino: nam huc omnia vota sacrificantium
Redeunt; ut ii ditescant, qui Deum invocant.
CH. An non igitur hic autor sacrorum omnium est?
Et, si velit hic, facilè ista omnia desiverint? PL. Quamobrem?
CH. Quia ne unus hominum quidem offerat
Bovem deinceps, aut pecudem, aut aliud denique,
Si tu prohibeas. PL. Quomodo? CH. Quomodo? quia
Non erit, unde quis emat, ad libandum quippiam,
Nisi tu præsens ei argentum dederis: ita,
Ut vim Jovis (si tibi molestus sit forsitan)
Tu solus destruas. PL. Quid ais: num homines ei
Per me sacra faciunt? CH. Ita dico: & per Jovem
Si quid præclarum, aut pulchrum, aut gratum denique
Inter homines existit, per te maximè
Existit, nam pecuniæ obediunt omnia.
CA. Ego certe modico ære emtus, miseram servio

Hanc

Hanc ſervitutem, quin nummatus non eram.
CH. Etiam Corinthiacas ajunt meretriculas,
Si quando pauper eas ſollicitando ambiat,
Nullam rationem ejus habere: at ſi quiſpiam
Dives: ſtatim illi facire copiam ſui.
CA. Hoc ipſum ajunt facere pueros tenellulos,
Non propter amatores, ſed quæſtus gratia.
CH. At tu hoc non de bonis, ſed de meritoriis
Dici puta: nam frugi argentum haud expetunt.
CA. Quid ergo petunt? CH. Alius quidem generoſum equum,
Alius vero expetit canes venaticos.
CA. Fortaſſe dum eos pecuniam expoſcere pudet,
Hoc prætextu ſuam tegunt infamiam.
CH. Artes item omnes, omnes præſtigiæ & doli
Inter homines propter te excogitata ſunt.
Te propter in ſutrina alius corium ſecat:
Alius ferrum ducit: alius ligna fabricat:
Alius, quod à te accepit, aurum liquefacit.
Eſt, qui tui cauſa ſpoliat: qui parietes
Perfodit: alius fullonem agit: hic pelles lavat:
Hic corium tingit: ille cepas venditat:
Hic deprehenſus adulter vulſuram miſer
Patitur: tuique hæc ſtudio fiunt omnia.
PL. Ah me miſerum, qui iſthæc ignoravi hactenus?
CH. Rex ille Perſarum, annon ſe effert propter hunc?
CA. Et cœtus hominum nunquid fiunt propter hunc?
CH. Quid? num triremes tu non comples? cedo mihi.
CA. Conductum exercitum in Corintho hic non alit?
CH. Non Pamphilus ab iſthoc habet, quod lugeat?
CA. Et Belonopoles nonne una cum Pamphilo?

CH.

Digitized by Google

CH. Nonne Argyrius hunc propter immodeſte agit?
CA. Philepſius nonne tui cauſa fabulas recitat?
CH. Non propter te auxilium Ægyptiis datur?
CA. An non propter te Lais amat Philonidem?
CH. At Timothei turris? CA. Ea te quidem obruat.
CH. Nonne hæc, quæ dico, propter te fiunt omnia?
Tu namque ſolus auctor & perfector es
Bonorum, quod ſcias, malorumque omnium.
CA. Imo etiam in bello plerunque ſolet vincere
Ea pars, in quam hic potiſſimum propenderit.
PL. Egone unus hæc efficere tanta ſim potens?
CH. Et per Jovem, hiſce multo plura tu potes,
Neque quenquam hominem tui unquam cepit ſatietas.
Nam aliarum rerum ſatietas eſt omnium:
Amoris. CA. Panum. CH. Muſicæ. CA. Bellarium.
CH. Honoris. CA. Placentarum. CH. Fortitudinis. CA. Caricarum.
CH. Ambitionis. CA. Polentæ. CH. Imperii. CA. Lentium.
CH. Tui autem tædio, nemo unquam affectus eſt.
Nam ſi quis accipiat talenta tredecim,
Avidius contendit parare ſedecim.
Si & hæc confecerit, quadraginta appetit:
Aut vitam ſibi poſt eſſe vitalem negat.
PL. Videmini profecto mihi bene dicere.
Hoc præter unum, quod metuo. CH. Quidnam, cedo?
PL. Vereor, ut hanc potentiam, qua præditum
Me vos eſſe affirmatis, ego unquam conſequar,
CH. Sane vero: ſed illud omnes dictitant,

Plutum rem esse timidissimam. PL. Nihil minus:
Sed olim quidam perfossor parietum me ita
Calumniatus est; qui cum in meam domum
Tacite irrepsisset, nihil asportare potuit,
Propterea, quod occlusa repperisset omnia.
Exinde meam fur ille providentiam
Interpretatus est falso formidinem.
CH. Nihil prorsum curæ sit tibi jam. Nam si ego
Promptum & paratum te hac in re cognovero,
Faxo, ut videas acutius vel Lynceo.
PL. Qui tu hoc perficere possis, qui mortalis es?
CH. Bonam spem concepi ex iis, quæ modo mihi
Phœbus respondit, laurum excutiens Pythicam.
PL. Etiam ille horum tecum conscius est? CH. Ita loquor.
PL. Videte. CH. Ne sis sollicitus. Ego enim, ut probe
Istuc scias, vel capitis mei periculo
Ipsemet hæc conficiam. CA. Et ego tecum, si lubet.
CH. Aderunt etiam alii adjutores plurimi,
Qui quod justi sunt, non habent quod esitent.
PL. Papæ, miseros hos adjutores prædicas.
CH. Haudquaquam, si modo ii ditescant denuo.
Sed curre tu curriculo. CA. quid faciam, cedo.
CH. Vicinos agricolas accerse (reperies
Ipsos forte in agris, operi intentos rustico)
Ut hic præsto assient, & æquam cuilibet
Eorum partem Pluti nobiscum auferat.
CA. Eo: sed hanc carnem aliquis hinc intro ferat.
CH. Mihi hæc res curæ erit, tu curre celeriter.

At

At ô Deorum Plute præſtantiſſime,
Nunc tu huc mecum ingredere, quoniam hæc mea eſt domus
Quam te hodie oportet ditare, per fas & nefas.
PL. At enim moleſtum eſt mihi. Deos teſtor, domum
Ingredi, alienam præſertim atque incognitam.
Nam nihil unquam illic habui, quo fruerer, boni.
Si enim mihi contigerit ad ſordidum ingredi:
Continuo ille in terra defoſſum me occulit.
Poſt ubi probus quiſpiam amicus adiverit, opem
Implorans, & pecuniolæ parum exigens:
Negat ille habere, ac ne vidiſſe me quidem
Ait: ſin ad prodigum hominem divertero;
Scortis, & aleis objectus, temporis
Momento, nudus illinc protrudor foras.
CH. Mediocrem hominem nactus es huc uſque neminem:
At ego tali ingenio ſum præditus: lubens,
Si quiſquam alius, mea comparco: rurſum, ubi opus eſt,
Sumtus facio, ſed eamus intro: nam volo
Ut te uxor videat, & gnatus meas unicus,
Quem, poſt te, amo maxime. PL. Credo facillime,
CH. Cur enim aliquis, quæ vera, tibi non indicet?

ACTUS II. SCENA I.

Octonarii Jambici, Catalectici, Dimetri, Anacreontii, & alii quidam.

CARIO, CHORUS.

O Qui multas cum hero cepas ediſtis una amici
Viri, & populares, & laborum ſtudioſi, venite,
Ite, properate, currite: neque enim ullus eſt morandi
Locus: ſed ipſa ſe offert occaſio rei gerendæ:
Quam ut arripiatis protinus, vi tota anniti oportet.
CH. Atqui vides me prompte jamdudum gradum incitare.
Quantum quidem à nobis fieri eſt æquum, viris labore
Feſſis, & natu grandioribus: ſed tu requiris,
Ut æquis paſſibus tecum curramus: & hoc priuſquam
Nos certos reddas, quare tuus herus nos huc vocarit.
CA. Atqui ego jamdudum dixi, ſed tu non advertis aures,
Quod Chremylus herus meus dicat, vos deinceps univerſos
Hanc auſteram & odioſam vitam cum alia ſuaviori
Permutaturos, & beate victuros & delicate.

CH.

Digitized by Google

CH. Quid hoc negotii eſt? aut undenam; de quo ille dicit?
CA. Modo huc advenit, ô agricolæ, adducens quempiam una
Senem ſqualidum, gibboſum, ærumnoſum, carioſum,
Edentulum, rugoſum, calvum, & ut puto, etiam apellam.
Nam teſtor altum cælum, talis eſſe mihi videtur.
CH. O aureum mihi nuncium! quid ais. Dic quæſo nobis:
Nam innuis ipſum venire cum pecuniarum acervo.
CA. Imo, ut ego arbitror, habet acervum ſenilium malorum.
CH. Ehem! tun' impune abiturum te ſperas, ſi me inani
Spe ludifices: præſertim cum hunc ego geſtem ſcipionem?
CA. Vah: num vos ita me ad omnia natura eſſe procreatum
Putatis, ut nihil ſani à me dici judicetis?
CH. Ut honeſtus eſt hic verbero! at interim tua crura clamant
Heu, heu: & compedes, & craſſas pedicas expeteſſunt.
CH. In tumulo tibi ſorte obtigit jus dicendi poteſtas:
Tu vero non abis. Atqui Charon tibi ſymbolum dat.
CH. Rumparis: ut moleſtus es, & ingenio verſipelli,
Qui nos ita ludere pergis, nec dum protuliſti aperte,
Cujus nam rei cauſa tuus herus nos huc advocarit:
Cum multis nos laboribus diſtricti & occupati,
Huc properemus, thymi radices multas tranſeuntes.

CA. At jam non celabo amplius. Herus intra tecta Plutum
Adduxit ſecum: qui vos agricolas ditabit omnes.
GH. An revera nos omnes divites ſumus futuri?
CA. Imo Midæ: ſi modo aſininas induatis aures.
GH. Ut lætor, ut delector, ut tripudiare allubeſcit
Mihi nunc, præ gaudio, ſi vera ſunt, quæ prædicas tu!
CA. At ego volo Threttanelo Cyclopem imitans, & pedes hoc
Modo inferens, vos agere: Eja filioli clamitantes
Balate mecum velut oves,
Et fœtidæ velut capræ.
Subſequimini, ut hirci, intemperantius laſcivientes.
GH. At nos viciſſim, Threttanelo illum quæremus Cyclopem,
Balantes: & ubi famelicum te prenderimus, gerentem
Peram, & olera roſcida, & agreſtia, nec non & temulentum,
Ovibus tuis præcedere,
Aut forte ſomnum carpere;
Illic ingenti te palo excæcabimus præuſto!
CA. At ego omnibus modis Circen imitabor, quæ venenis
Ex arte confectis ſocios Philonidæ apud Corinthum
Mutavit in fœdos ſues:

Ip-

Ipſiſque perſuaſit, ut oletum coctum devorarent,
Quod illa prius ſubegerat.
Vos igitur hac voluptate illecti, ite grunnientes
Porcam ſues ſecuti.
CH. At nos viciſſim te Circen permiſcentem venena,
Et præſtigiis ſocios ludificantem, & contaminantem,
Prendemus: & præ gaudio,
Ulyſſem imitantes, tibi ſuſpenſo à teſticulis, ut hirco,
Nares linemus ſtercore:
Tum tu, ut Ariſtyllus, riſu modice diducto, intonabis:
Matrem ſequare porca.
CA. Age nunc cavillis & jocis omiſſis, vos redite
Ad priſtinum formæ decus:
Ego hinc abibo clanculum,
Et pane carnibuſque hero
Surreptis, ubi probe ſatur
Fuero, huic negotio gnavam manum admovebo.

ACTUS

ACTUS II. SCENA II.

Senarii Jambici.

CHREMYLUS, CHORUS.

Ut vos jubeam ſalvere, ô populares mei,
Inſipida & obſoleta ſalutatio mihi
Videtur. Itaque ſaluto more vos novo:
Ut obviis ulnis amplector! quod animis
Tam propenſis pleno huc adventatis gradu,
Minimeque remiſſo. Quod nunc reliquum eſt, date operam,
Ut etiam in cæteris præſto adſitis mihi:
Plutumque mecum una aſſervetis ſerio.
CH. Bono animo es, nam talem me ſocium ſenties,
Ut alterum Martem videre te putes.
Si enim in conventibus propter teruncium
Subinde altercamur: certe indignum ſiet,
Ipſum Plutum è manibus cuiquam dimittere.
CH. At enim video huc & Blepſidemum accedere:
Certum eſt ex inceſſu propero, & celeri gradu,
Quod jam aliquid de iſthoc reſcivit negotio.

ACTUS

ACTUS II. SCENA III.

Senarii.

BLEPSIDEMUS, CHREMYLUS.

Quid hoc rei obſecro? aut unde & quomodo meus
Chremylus tam ſubito ſit dives? non crederem:
Tametſi in tonſtrinis ſermo de hac re frequens,
*Mehercule, erat hominum illic deſidentium: * *
Quod ille repente factus ſit ditiſſimus.
Hoc autem mihi plane novum & mirum accidit:
Quod, fortunatior factus, amicos vocat.
Næ contra Patriæ conſuetudinem hoc agit.
CH. Nihil cælabo hominem: ſed rem ipſam proloquar.
O Blepſideme, hodie multo præclarius,
Ac melius nobiſcum omnibus agitur, quam heri.
Cujus ego rei te participem fieri volo.
Nam tu unus ex amicorum numero es mihi.
BL. Esne autem vere, ut ajunt, tam dives modo
Factus? CH. Ero jam ſtatim, modo Deus annuat.
Nam facinus tantum non ſit ſine periculo.
BL. Quonam periculo? CH. Hoc nimirum. BL. Dic obſecro;
Et ut occepiſti, ſic tandem perge eloqui.

CH. Si rem pulcre explicatam dederimus; dehinc
Perpetuo erimus fortunati, & prosperrime
Agemus: sin autem decepti, spe irrita,
Exciderimus, penitissime perivimus.
BL. Isthuc grave omnino apparet: mihi non placet,
Nam & sic repente ditari, & hæc interim
Metuere, hominis est, qui nihil admisit boni.
CH. Quomodo nihil boni? BL. Si tu furatus es
Aurum, vel argentum, ex fano hoc Apollinis:
Unde modo prorepis: & nunc facti pœnitet.
CH. Istuc Apollo me prohibeat: ego nihil
Quicquam commisi tale hic unquam, per Jovem.
BL. Desiste nugari, bone vir: novi palam.
CH. Noli obsecro, de me ita male suspicarier.
BL. Deus bone, ut nihil quicquam sani est uspiam:
Adeoque omnes ad unum lucro serviunt!
CH. Non tu sat mihi sanus videre, per Deum.
BL. Quam longe à pristinis recessit moribus!
CH. Per cœlum, mi vir, atra te bilis agitat.
BL. Sed neque vultum satis fixum habet: & mobiles
Oculi veteratorium animum palam arguunt.
CH. Novi jam, quo tu hæc crocites: ut mei scilicet
Furti si quod commiserim, partem auferas.
BL. Ego ut partem auferam? cedo cujus nam rei?

CH.

CH. Hoc non ita eſt: nam ego quod ago, longe aliter ſe habet.
BL. Num tu non es furatus, ſed tantummodo
Rapuiſti? CH. Larvæ te atque intemperiæ agitant.
BL. At neque quemquam circumveniſti fraudibus?
CH. Non certe. BL. ô Hercules, quonam ſe quiſpiam
Vertat, ſi tu verum non vis faterier?
CH. Atqui tu me damnas, antequam rem noveris?
BL. At ego, bone vir, negotium hoc modico tibi
Sumptu effectum dabo: & priuſquam civibus
Innoteſcat, jam rabularum os pecunia
Probe obturabo. CH. Atqui per Deos, tu mihi
Talis videre amicus, qui ſi tres minas
Expoſueris, repetiturus ſis duodecim.
BL. Virum ego mi videre videor, qui ſupplicem
Olivæ ramum geſtitans, cum liberis
Et uxore ad tribunal ſedebit: &
A Pamphili Heraclidis, ſi quis conferat,
Ne tantillum quidem, ulla in parte differet.
CH. Nequaquam, homo impuriſſime, ſed tantum bonos
Ego, & gnavos, & frugi reddam divites.
BL. Quid ais? adeone multa ſuffuratus es?
CH. Ah enecas. BL. Tu teipſum, ut mihi videre. CH. Non

Hercle, quandoquidem ego Plutum ipſum, ô ſcelerum caput,
Domi habeo. BL. Tune Plutum? quem Plutum? CH. Deum.
BL. Ubi is eſt? CH. Intus. BL. Ubi? CH. Apud me. BL. Apud te? CH. Scilicet.
BL. Abi in malam rem: num nam apud te Plutus eſt?
CH. Ita me Dii ament. BL. Verane hæc? CH. Veriſſima.
BL. Per Veſtam? CH. Per Neptunum. BL. Num marinum?
CH. Dico, & ſi eſt alter Neptunus, per alterum.
BL. Annon etiam ad amicos tranſmittites tuos?
CH. Res nondum eo rediit. BL. Quid ais? an nondum eo
Res rediit, ut Plutus alio tradatur? CH. Haud
Dum per Jovem, ſed oportet prius. BL. Quid prius?
CH. Viſum reſtituere. BL. Cui reſtituere? dic age.
CH. Pluto, & talem omnino, qualem prius habuit.
BL. Utrum ille vere cæcus eſt? CH. Ita per Deos.
BL. Non temere eſt ergo, quod ad me nunquam venerit.
CH. At jam porro veniet, Diis volentibus.
BL. An non oportet medicum aliquem huc adducere?
CH. Quis hac in urbe ſit medicus? ubi medicis

Neque

Digitized by Google

Neque præmium eſt ullum, neque magni ars ipſa fit?
BL. Videamus. CH. At non eſt. BL. Neque videtur mihi.
CH. Haud ullus eſt, me hercle: ſed, quod dudum ego
Apud me penſitabam, id longe erit optimum,
Ut in templum ducamus Æſculapii;
BL. Ita per Deos: atque ideo ne moram trahe:
Et, ut aliquid perficias, da operam ſedulo.
CH. Iſthuc eo. BL. Propera ocyus. CH. At hoc ipſum ago.

ACTUS II. SCENA IV.

Senarii Jambici.

PAUPERTAS, CHREMYLUS. BLEPSIDEMUS.

O Facinus audax, impium & nefarium,
Vos facere aggreſſi homunciones peſſimi:
Quo, quo? quid fugitis? annon reſtitabitis?
CH. Proh Hercules. PA. Ego pol male vos perdam malos.
Nam facinus auſi eſtis facere intolerabile:
Quale neque ullus Deorum, neque mortalium.
Quiſquam antehac auſus fuit ullo ſeculo:
Quapropter ambo periiſtis nunc illico.

CH. Quæ tu es mulier? nam mihi videre luridæ.
BL. Fortaſſe Erinnys eſt, aliqua ex Tragœdia:
Quia vultum præ ſe fert furialem atque Tragicum.
CH. At non geſtat faces. BL. Ideo pœnas dabit.
PA. Quam vos putatis me eſſe? CH. Cauponariam:
Aut venditricem ovorum: alioqui non ita
Fueras in nos debacchatura, cum tibi
Nulla unquam à nobis illata ſit injuria.
PA. Scilicet? annon hæc injuria graviſſima,
Quod cogitatis me ejicere omnibus locis?
CH. Imo tibi Barathrum eſt reliquum. Sed tu, quæ ſies,
Age actutum nobis oportet dicere.
PA. Quæ vobis promeritas pœnas hodie inferam:
Quod me cupitis de medio inſontem tollere:
BL. Quid ſi hæc foret iſta, de fœdis mulierculis,
Quæ in hac cauponatur vicinia; & ſuis
Cotylis iniquis ſemper imponit mihi?
PA. Paupertas ego ſum, Paupertas: veſtras domos
Quæ multos jam annos, vobiſcum ſervo, & colo.
BL. O Phœbe Apollo, ô Dii! quo quis profugiat hinc?
CH. Heus tu quid agis? ô timidiſſimum animalculum,

Non

Non reſtitas? BL. Minime omnium. CH. Non reſtitas,
Inquam? quid hoc? duoſne viros mulierculam
Unam fugitare? BL. Quia enim Paupertas ea eſt:
Qua non aliud uſquam animal peſtilentius.
CH. Mane, obſecro, mane. BL. Non maneo, per Jovem.
CH. At tibi ego dico: rem faciemus omnium
Turpiſſimam, ſi intus deſerto iſthoc Deo,
Metu mulierculæ profugiamus alio:
Neque fortiter eam oppugnemus. BL. Quibus obſecro
Armis, aut quanam freti virtute, Chremyle?
Nam quas loricas, quos clypeos hæc ſordida
Mulier, non pridem aliis oppoſuit pignori?
CH. Bono animo es: ſolus hic Deus (quod ſat ſcio)
De moribus hujuſce tropæum mox eriget.
PA. Etiamne audetis hiſcere, vos piacula,
In ipſo deprehenſi facinore peſſimo?
CH. Quid tu nos, peſſime perdita, convitiis
Aggredere, ne tantillum paſſa injuriæ?
PA. Proh dii immortales, nihilne injuriæ
Mihi fieri putatis, ſi Pluto ſuum
Viſum reſtituere tantopere conemini?
CH. Quam tu hinc accipis injuriam, ſi, quod hominum
Generi univerſo conferat, nos quærimus?
PA. Quid vos excogitetis in rem hominum boni?
CH. Quid? ſi te primum ejecerimus è Græcia.

PA.

Digitized by Google

PA. Mene ejeceritis? at quodnam majus malum,
Quam hoc ipſum poſſitis generi hominum dare?
CH. Quodnam? ſi hoc ipſum, quod jam facturi ſumus,
Segnius aggredimur, & incepti obliviſcimur.
PA. Atqui ego rationem de hac re vobis reddere
Volo, & demonſtrare hoc loco, quod ſola ego
Vobis bonorum quorumcumque cauſa ſim:
Neque alius, quam mei unius beneficio,
Vos hanc vitam degatis: ſin minus; agite,
Ut vultis: & de me pro lubitu ſtatuite.
CH. Hoccine tu dicere audes impuriſſima?
PA. Modo tu doceri te ſinas. Confido ego
Perfacile mihi fore, ut commonſtrem; te procul
A via aberrare, ſi tu juſtos divites
Velis efficere. BL. ó Cyphones, ô tympana,
Ubi eſtis vos? nihilne mihi ſuccurritis?
PA. Non æquum eſt clamitare & indignarier,
Priuſquam, ut res ſeſe habeat, recte didiceris.
BL. Et quis poſſit non exclamare, heu, heu mihi,
Si iſta audiat? PA. Non clamet, qui recte ſapit.
CH. Sin ſuccumbas, quam tibi mulctam irrogavero?
PA. Quamcumque lubuerit. BL. Recte ſane hoc ais.
PA. At enim ſi vos vincamini mulctam mihi
Eandem dabitis. BL. Viginti mortes ſatin?

CH.

CH. Huic ſatis: at nobis ſolæ ſufficiunt duæ.
PA. Cauſam haud poteſtis dicere, quin faciati hæc:
Aut aliquis habeat, quod juſte opponat mihi.

ACTUS II. SCENA V.

Octonarii Catalectici, Anapæſtici, Ariſtophanii.

CHORUS, CHREMYLUS, BLEPSIDEMUS, PAUPERTAS.

Igitur nunc ſeriâ proferte, & veris rationibus illi
Obſiſtite, quo vincatis: neque quicquam admiſcete jocoſum.
CH. Principio hoc omnibus ex æquo puto perſpicuum & manifeſtum:
Quod fas ſit & æquum, frugi homines rebus gaudere ſecundis,
Pravos ex adverſo & ſceleratos, fortuna premi iniqua.
Igitur hoc nos perpendentes, aliquando ut fiat, honeſtam
Rationem iniimus, generoſam, atque ad opus hoc perficiundum
Utilem & aptam: nam ſi Plutus nunc viſum oculoſque receptet,

Neque cæcus oberret, apud frugi tantum diver-
tet, eoſque
Nunquam deſeret; at pravos & ſceleratos ne-
gliget: atque
Hinc fiet, uti omnes frugi & amantes pietatis lo-
cupletet.
Quo conſilio, cedo quis hominum melius excogitet
ullum?
BL. Nemo profecto. nam me tibi teſtem do: ex
hac quærere noli.
CH. Etenim ſi hominum vitam, ut nunc eſt, quis
ſecum expenderit; annon
Quandam inſaniam, & ut dicam verius, extre-
mam reputabit
Eſſe miſeriam? Nam hodie bona pars hominum
prava & ſcelerata
Divitiis per fas atque nefas, corraſis, affatim
abundat:
Multi autem juſti & probi inopia atque fame preſſi,
male vitam
Peragunt; & tecum, Paupertas, nullo non tem-
pore degunt.
Itaque unam hanc eſſe viam puto: quam ſi ocu-
lis eat ille receptis,
Genus humanum majoribus accumulaverit emolu-
mentis.
PA. O homines perfacile, præ aliis, huc illecti,
ut nihil uſquam
Sani inceptetis; duo vetuli, deliri atque hallu-
cinantes:
Socii nugarum & fraudum: ſi, quod vos ſummæ
cupitis vi,

Con-

Digitized by Google

Contingat: non video, quinam in rem hoc veſtram
cedere poſſit.
Quoniam ſi Pluto viſus reddatur; ſeque omnibus
ille
Ex æquo diſtribuat: & communis velit omnibus
eſſe:
Tum neque doctæ artes, neque diſciplinæ ex mor-
talibus ulli
Fuerint curæ. Deletis autem per vos artibus at-
que
E vita hominum ſublatis, quis quæſo ferrum fa-
bricabit?
Quis naves compinget? quis ſutor erit? quis plau-
ſtra parabit?
Quis corium incidet? quis pelles tinget? quis
conteget ædes?
Quis arabit terram? quis fructus demetet & in
horrea condet?
Siquidem vobis ita ſecuris & inertibus eſſe lice-
bit.
CH. Nugaris, nam hæc quæ modo nobis enume-
raſti, omnia ſervi
Perficient. PA. Unde autem tibi ſervi? CH. Il-
los mercabimur. PA. At quis
Vendet primum, cui non minor argenti vis, quam
tibi prompta?
CH. Aliquis lucri cupidus mercator, peregre è
Theſſalia ad nos
Proficiſcens, à plagiariis atque propolis manci-
piorum.
PA. At neque plagiarii erunt: ſiquidem tua,
quam dicis, ratio ſit:

Nam quis locuples hoc faciat propoſito diſcrimine vitæ?
Itaque tute fodere, arare, & cætera vitæ munia obire
Cogeris, multoque miſerior, quam nunc eris. CH. In caput iſthæc
Mala tuum recidant. PA. Sed neque tum in lecto, quia non erit ullus,
Neque tapetibus es dormiturus: quis enim ſtragula texet,
Cui nummorum ſatis eſt? neque item unguentis olim pretioſis
Delibuti, neque ſumptuosè, tinctis gradiemini amicti
Veſtibus, ubi domum duxeritis ſponſam. Quæ ſi omnia vobis
Deſint, quomodo pro divitibus cenſebimini atque opulentis?
A me autem iſta omnia, quorumcunque modo veſtrum indiget uſus,
In promptu vobis adſunt, nam ego opificem, veluti imperioſa
Domina aſtans, compello; ut rerum uſu & paupertate premente,
Rationem ineat, qua vitam toleret. CH. quidnam tu obſecro poſſis
Præſtare boni cuiquam, præter tubercula balneolorum:
Et puerorum eſurientum & vetularum voces gemibundas:
Numerum pediculorum, culicum & pulicum, quos jam numerare

Non

Non eſt, qui odioſo bombo ſtridunt hominis tempora circum,
Et ſomnum abigunt, dicentes: Surge: fames cervicibus inſtat.
Quid des præterea, niſi tritam, pro integra veſte, lacernam:
Pro pulchro lecto, cimicibus oppletum, fœdumque grabatum:
Qui homini ſomnum excutiat: pro picturato tegmine putrem
Stoream: pro pulvino lapidem: pro pane abſumere malvæ
Gramina: pro maza raphanorum foliis exilibus uti:
Pro ſede, cadum capite effracto: pro mactra, doliolorum
Latera, ipſa etiam diffiſſa? An non quæ bona des plurima, monſtro,
Teque oſtendo omnibus hominibus cauſam quandam eſſe bonorum?
PA. Atqui tu non mea, ſed mendicorum mala propoſuiſti.
CH. Atqui paupertatem mendicitatis dicimus eſſe ſororem.
PA. Vos ſane: qui Dionyſium adæquare ſoletis Thraſybulo.
Sed mea vita nihil tale experta eſt, neque tale experietur
Unquam: mendici hæc vita eſt, quam dicis, nihil prorſus habendo
Vivere: ſed pauperis eſt, vivere parce, rebuſque gerendis

Operam dare: uti nihil habenti, nihil in vita quoque deſit.
CH. O quam fælicem vitam narras pauperis atque beatam:
Si parcendo atque laborando vix tantum à morte relinquat,
Unde ipſus ſepeliri poſſit! PA. Riſu, ludo atque cavillis,
Non ſerio agis rem: neque perpendis, quod ego reddo viros, quam
Plutus, meliores ingenio & ſpecie. Nam apud hunc podagroſi,
Ventricoſi, craſſis ſuris, pingues, & ſupra modum obeſi:
At apud me graciles atque agiles, & formidandi inimicis.
CH. Gracilitatem hanc tu inducis per jejunia nempe, famemque.
PA. De vitæ integritate atque modeſtia eorum paucula dicam,
Voſque docebo, quod apud me ſit laudata modeſtia vitæ:
Sed apud Plutum injuria. CH. Quaſi modeſti hoc fiet, aut mediocris,
Furari, perfodere parietes? BL. Certe: nam latitare
Si eum oportet, qui admiſit: quomodo non tibi honeſta hæc videantur?
PA. Quæſo aſpice tantum urbis cauſidicos: qui quantiſper egeni
Sunt, erga populum atque urbem ſe præbent æquos facileſque:

Ditati

Digitized by Google

Ditati è Republica, omnes confeſtim efficiuntur iniqui:
Plebique parant inſidias; & populo bellum facere audent.
CH. Nihil horum mentiris: licet uſque adeo mihi ſis odioſa:
Pœnam tamen hic nihilo ſecius dabis; ut ne idcirco tumeſcas,
Quod nobis perſuadere aggrederis, divitiis meliorem
Paupertatem eſſe. PA. At tu iſtorum neſcis convellere quicquam:
Sed nugas agis, & fruſtra alas audes expandere. CH. Qui fit
Ergo, quod te omnes fugiunt? PA. Quia per me fiunt meliores.
Id quod vel de pueris noſſe imprimis promtum eſt, etenim illi
Patrum averſantur vultus, ſuadentum ipſis optima quæque.
Adeo, quid turpe, quid honeſtum diſcernere, res operoſa eſt.
CH. Ergone Jovem etiam dices optima non dignoſcere poſſe?
Nam divitias habet & ille, & eas nobis cœlitus offert.
PA. O vere animis Saturninis, & lippis mentibus ambo!
Etiam Juppiter ille ipſus inops eſt: quod tibi jam manifeſto
Demonſtrabo, nam ſi dives erat, cur juxta Elida quondam

Cer-

Certamen Olympiacum inſtituens, ut quinto quolibet anno
Omnes illuc Græcos acciret, victores oleaſtro
Præconis voce ceronari voluit? ſi opulentus erat, tum
Auro potius, quam olea redimire athletam conveniebat.
CH. Imo hoc ipſo Juppiter oſtendit, quanti ipſe æſtimet aurum.
Quia enim parci vult auro, neque temere profundi: ideo re
Nihili victores illos ornat; divitias ſibi ſervat.
PA. Si, ut dicis, ita eſt, ſane tu crimen multo fœdius illi
Affingis, quam paupertati cuivis, ut, qui cum opulentus
Sit, adeo ſit ſordidus, atque immenſi lucri ſtudioſus..
CH. At te Juppiter eradicet, & oleæ ramo caput ornet.
PA. Hoccine mihi nunc ſit contradicere, quod non omnia vobis
A paupertate bona obtingant? CH. Ex Hecate hoc ſcire licebit,
Utrum ſatius ſit ditem, quam inopem vivere: nam ipſamet inquit,
Opulentos & dites, quovis menſe ſibi apponere cœnam:
Inopes vero & egenos prius auferre hanc, quam pene feratur.
Sed pereas, nec verbum muſſes
Mihi tantillum.

Nam

Nam non vinces, etsi vincas.
PA. O mea tu Argos, cape quæ memoret.
CH. Pausona voca commensalem.
PA. Quid agam infelix?
CH. Abi in malam rem, procul à me,
PA. Quo misera ibo?
CH. In Cyphonem: atque haud est cunctandum,
Sed cursitandum.
PA. Certe illud tempus erit, quo me
Revocetis vos.
CH. Redibis tunc: jam perdaris.
Nam præstat nunc ditari me;
Te vero caput deflere tuum.
BL. Per Jovem ego nunc volo ditatus
Potare inter pueros, & cum
Conjuge: dein, postquam lavero me,
Bene curata pelle reversus
Contra artifices
Et pauperiem undique pedam.

ACTUS II. SCENA VI.

Senarii Jambici.

CHREMYLUS, BLEPSIDEMUS.

ABit tandem hæc anus scelerata: nostrum erit
Nunc Blepsideme, ut Plutum quam citissime
In templum deducamus Æsculapii:

Et, ut illic decumbat, curemus ſedulo.
BL. Modo ne cunctemur, ne quis forte denuo
Suo interventu diſturbet negotium.
CH. Heus Cario, effer huc ſtragula: & iſtum Deum
Deducito, prout recepti moris eſt,
Et cætera ſimul, quæ domi parata ſunt,

CHORI.

ACTUS III. SCENA I.

Ejusdem generis verſus uſque ad finem.

CARIO, CHORUS.

O Fortunatos, ô beatos vos ſenes:
Qui Theſeorum tempore, in ſumma inopia
Antehac pane modico, victuque ſordido
Sæpe numero victitaſtis, ô omnes ſimul
Felices, quotquot hîc bonis ſunt moribus!
CH. Quid eſt, optime tuorum conſodalium?
Videris enim bonæ rei adeſſe nuncius
CA. Cum hero meo nunc actum eſt optatiſſime
Potiusque cum Pluto ipſo. Nam cum is antea
Eſſet cæcus, receptis perſpicacibus
Atque nitentibus oculis, videt jam acerrime:
Medico in hac re bono uſus, Æſculapio.

CH.

Digitized by Google

CH. Magnam ſane voluptatem mihi nuncias:
Magno me cogis exclamare gaudio.
CA. Velitis nolitis, gaudendi tempus eſt.
CH. Laudabo Deum iſtum, filium probi Patris:
Inſigne jubar mortalibus, Æſculapium.

ACTUS III. SCENA II.

MULIER, CARIO.

QUis clamor iſte? num quis nunciat boni
Mihi quippiam: nam dudum deſideo domi,
Lætum deſiderans nuncium, & hunc ſervulum
Exſpectans. CA. Vinum fer cito, cito, huc hera,
Ut & ipſa bibas: quoniam iſtanc rem ſcio tibi
Tam gratam & acceptam eſſe, quam quod maxime.
Sed ô quantum bonorum ad te affero cumulum?
MU. Ubi illa? CA. Faxo ex his, quæ jam dicam, ſcias.
MU. Quin expedis ergo, quæ dices, pauciſſimis.
CA. Auſculta jam igitur: nam totum negocium
Percenſebo ordine tibi, à calce uſque ad caput.
MU. Minime mihi in caput. CA. An non ea, quæ modo bona
Evenerunt? MU. Modo non mihi dent negotium.
CA. Igitur ſimulatque pervenimus ad hunc Deum,

Ducentes Plutum, (tunc quidem miſerrimum:
At nunc beatum & fœlicem, ut, ſi quis alius:)
Primo omnium nos ad mare eum perduximus:
Et aquis marinis abluimus. MU. Næ tum fuit
Beatus ille, frigido lotus mari,
Homo ſenex. CA. Poſt in delubrum Æſculapii
Conceſſimus: & aræ impoſitis ſacrificii
Præludiis & popanis: igni præterea
Vulcanio admotis libis: more ſolito.
Decumbere fecimus Plutum: mox quilibet
Noſtrum, ſedulo adornabat ſibi grabatulum.
MU. Erantne & alii, pui peterent opem à Deo?
CA. Unus quidem fuit Neoclides nomine:
Qui quanquam cæcus eſt, furando quemlibet
Tamen oculatum facile ſuperat. Alii item
Aderant, cum omnis generis conflictantes malis.
Poſtquam autem ſacrificulus, exſtinctis lucibus
Dormire nos: &, ſi quis forte ſibilum
Exaudiret, ſilere juſſiſſet: ibi, hera,
Nos omnes, quam placidiſſime decubuimus,
Ego autem ſomnum capere non poteram: quia
Non procul à capite, neſcio cujus aniculæ
Pulte referta olla ſtabat: quæ nares meas
Feriebat. Ad hanc ego geſtiebam adrepere.
Capite hîc modice ſublato, video ſacrificum
Liba & nuces à menſa ſurripere ſacra:
Et aras circuire cunctas ordine:
Sicubi forte popanum relictum eſſet aliquod:
Ibi quicquid inveniebat, id omne ſacculo
Indebat. Ego ratus magnam eſſe in facinore
Hoc ſanctitatem, in ollam pultis erigor.

MU.

MU. Hominum miſerrime, non tu veritus es Deum;
CA. Ita per Deos, ne pultem præriperet mihi
Cum ſuis corollis: ita enim me ſacrificulus
Ejusdem prædocuerat. Cæterum anicula,
Ut ſtrepitum ſenſit, tacite lectulo manum
Extendit: ego autem ſibilans, anguis velut
Parias, mordicus arripui: ſed ea manum,
Subito reduxit, & involuta ſtragulo,
Quieta jacuit, pedens interim ex metu,
Quavis fele acerbius. Ego vero tum bonam
Pultis partem abſorpſi. Poſt demum ventre jam
Diſtento, me ad quietem compoſite dedi.
MU. Num vero Deus ille ad vos nondum acceſſerat?
CA. Nondum: ſed poſtea feci aliud quiddam ad modum
Ridiculum. Nam propius cum acceſſiſſet Deus,
Mirum in modum pepedi: nam venter meus,
Ex pulte, quam voraram, nimium intumuerat.
MU. Certe vel ob iſthoc te execraretur Deus.
CA. Minime: ſed Iaſo, quæ ſequebatur patrem,
Erubuit ob crepitum: at Panacæa, naribus
Compreſſis, ſe avertit: nam ego thus non viſio.
MU. Quid autem ille Deus? CA. Nihil penſi habuit hercule.
MU. Adeone ruſticanum hunc ais Deum?
CA. Non ruſticanum modo, ſed merdivorum.
MU. Hem ſcelus!
CA. Poſt crepitum ergo Deum veritus, me coöperui.

At ille morbos circum explorans, admodum
Compoſito & magnifico omnia luſtrabat gradu.
Poſtea puer ille mortariolum lapideum
Appoſuit, cum piſtillo; nec non capſulam.
MU. Lapideam? CA. non, non hercle lapideam
capſulam,
MU. Age vero, cum te fuiſſe opertum dixeris,
Quomodo videre potuiſti hæc, homo perdite?
CA. Per palliolum: nam, per Jovem, fora-
mina
Haud pauca habet. Sed Neoclidæ primum o-
mnium
Cœpit parare medicamentum unctorium.
Itaque alliorum Teniorum capita tria
Injecit, eaque in mortariolo contudit:
Deinde ſilphium & ſcillam commiſcuit,
Aceto ſuper omnia conſperſo Sphettio:
Poſt unguentum hoc Neoclidæ admovit oculis:
Et, ut dolor eſſet major, vertit palpebras.
Ille inclamans, & vi magna exiliens, fugam
Meditabatur: quod Æſculapius videns,
Dicebat ei; ſede hic, ad iſtum unctus modum:
Ut, ſi tu jurejurando forte poſtules
Dilationes cauſarum, ego te liberem.
MU. Quam amans reipublicæ & ſapiens eſt hic
Deus!
CA. Digreſſus ab hoc: mox Pluto aſſedit: ac
manu
Caput primum tractare cœpit: poſtea
Mundo & nitenti palpebras ſudario
Abſterſit: Panacæa autem rubro ſerico
Caput obvelavit, & omnem faciem. Poſt Deus
Signa

Signa dedit ſibilo: tum ſerpentes duo
E templo proſiluerunt, magnitudine
Inuſitata conſpicui. MU. Dii boni!
CA. Illi ſub rubrum ſericum placide admodum
Subibant, & (quantum ego conjicio) palpebras
Circumlingebant. Ibi, priuſquam tu decem
Cotylas vini exhaurires, hera, Plutus videns
Surrexit. Ego manibus plaudo, herum excito
Præ lætitia: Deus ſtatim diſparuit:
Et jam ambo ſimul ſerpentes in templum iverant.
Pluto autem qui adjacebant proximi, virum
Amplexabantur (qui putas?) & relliquam
Noctem omnem erant pervigiles, donec jam dies
Rurſum illuceſceret. Ego vero Deum omnibus
Celebrabam laudibus, quod Plutum tam cito
Videntem, Neoclidem vero, cæcum virum,
Feciſſet cæciorem, quam fuerat prius.
MU. Rex Æſculapi, quam habes potentiam!
Sed ubinam Plutus eſt, cedo? CA. Jam venit huc, hera,
Mirabili cinctus hominum frequentia.
Nam qui antea juſte & tenuiter vixerant,
Plutum amplexati, porrectis ei dexteris,
Cum gaudio ſane excipiebant maximo.
Qui vero in lauta atque bene aucta parte fuerant,
Magnaſque opes ſibi inhoneſte paraverant,
Frontem corrugabant, & vultu tetrico
Torve intuebantur: Boni cum gaudio
Sequebantur pone, coronati, & riſibus
Ac fauſtis lætati acclamationibus.
Quin etiam ſolea ſenum, in numerum ſaltantium,

Apte

Apte compoſitis perſtrepebat paſſibus
Sed agite vos, quotquot adeſtis, cuncti ſimul
Tripudiate, exilite, choros inſtituite.
Quia nemo dicet nobis ingredientibus,
Farinam non ineſſe noſtris ſacculis.
MU. Et, per Hecaten, ego coronare te volo
Rei tam lætæ nuncium, clibanariis
Panibus, & multis, & diſpoſitis ordine.
CA. Modo ne quid cunctaveris. Nam præ foribus viri
Nunc adſunt. MU. Ego domum ingredior, ut his novis
Oculis, quaſi recens emtis, miſſilia afferam.
CA. Ego vero illis volo obviam procedere.

COMMATIUM CHORI.

ACTUS III. SCENA III.

Senarii.

PLUTUS, CHREMYLUS, MULIER.

PRimo omnium ſaluto Solis hoc jubar:
Deinde hoc inclytum ſolum almæ Palladis,
Omnemque terram, quæ me excepit, Cecropis,
Meæ vero pudet & piget me miſeriæ:

Nam

Nam quibus, obſecro, cum hominibus imprudens
fui!
Quam inique defugi meo conſortio
Digniſſimos? ignarus ego miſerrimus,
Quam & hic, & illic indecenter egerim?
Verum relatis in melius his omnibus,
Jam nunc deinceps univerſis hominibus
Oſtendam, quod me invitum tradiderim improbis.
CH. Abi in malam rem: quam moleſtum illud
genus
Amicorum, qui amici exiſtunt protenus,
Si cui ſecundiores eſſe res vident.
Nam & lancinant me: & prope crura infringunt
mihi,
Dum quiſque ſuam declarat benevolentiam,
Nam quis me hodie in foro non allocutus eſt?
Quæ turba ſenum non illic me circumdedit?
MU. Optatiſſime vir, & tu, & tu, quam plu-
rimum
Salvete: Age autem, ſicut patrii moris eſt,
Bellaria hæc accipio, & in caput tuum
Effundo. PL. Minime. Nam me, qui nunc tuam
domum
Primum ingredior oculatus, nihil efferre, ſed
Potius inferre quidpiam decet. MU. Quid?
an
Hæc tu miſſilia à me non accepturus es?
PL. Intus apud focum, uti lex patria jubet.
Sic namque turba oneroſa hac liberabimur.
Neque enim decet Poëtam comicum, nuces
Et bellaria projicere ſpectatoribus:

Ut ſic auram popularem & plauſum captitet.
MU. Bene admodum dicis, nam hic Peregrinus modo
In me irruebat, quaſi rapturus caricas.

CHORI.

ACTUS IV. SCENA I.

Senarii.

CARIO.

QUanta eſt voluptas, ô viri, diteſcere:
Ei præſertim, qui domo nihil extulit,
Et opes ſuas paravit ſine diſpendio?
Veluti jam nobis accidit, quibus omnium
Bonorum acervus in domum, quaſi vi irruit,
Nulla cujuſquam injuria: ſic ſcilicet
Diteſcere, homini demum ſuave atque volupe eſt.
Primum area plena eſt triticea ſimilagine
Vino rubello & fragranti plenæ amphoræ:
Argento & auro plena ſunt vaſa omnia:
Ita ut nemo ſatis poſſit admirarier.
Puteus oleo plenus: plenæ ſunt lecythi
Pretioſo unguento: plenum denique caricis
Summum cænaculum: Vaſa omnia, obbulæ,
Acetabula, fideliæ ſunt æneæ:
Piſcarias autem ſcutellas, antea
Putres, videre nunc domi eſt argenteas:

Culina

Digitized by Google

Culina derepente eſt facta eburnea:
Nos ſervuli par impar ludimus aureis
Nummis: iidem alvo exonerata, non lapidibus
Nates detergimus, ut olim, ſed alliis,
Idque ſubinde, animi & deliciarum gratia.
At herus meus corona comtus aurea,
Suem, hircum, arietem Diis intus immolat,
Me vero fumus huc exire compulit:
Qui palpebras uſque adeo offendebat meas,
Ut intus durare diutius haud potuerim.

ACTUS IV. SCENA II.

Justus, Cario.

SEquere me puer, ut hunc eamus ad Deum.
CA. Quis iſthic, qui ad nos recta contendit via?
JU. Vir antehac miſer, at nunc beatus illico,
CA. Apparet te virum bonum eſſe: nam mihi
Talis videre. JU. Omnino. CA. Quid vis tibi? JU. Deo
Veſtro mihi convento opus eſt: Namque ingentium
Bonorum is autor eſt mihi. Ego enim cum à patre
Mihi relictam olim accepiſſem ſubſtantiam
Satis amplam; amicos in re dubia opis indigos
Meis fortunis juvi liberaliter:
Ratus hoc in vita mihi fore apprime utile.

CA. Annon tua cito defecit pecunia?
JU. Planiſſime. CA. Annon tu inde factus es miſer?
JU. Videlicet. Nam ego ſpem firmam concepe-
ram,
Eos, quos mihi demeruiſſem beneficiis,
Si quando mala ſors ferret, ut indigerem ego
Ipſe, mihi amicos fore longe certiſſimos.
At illi, ſicubi occurrebant in via,
Protenus in aliam deflectebant, ut ſuo
Aſpectu ne quidem dignarentur inopem.
CA. Etiam irridebant te, ſat ſcio. JU. Planiſ-
ſime.
Nam ego arefactus, & exhauſtus, me perdidi.
CA. Sed jam non amplius. JU. Ac proinde nunc
Deum hunc
Accedo, ut illi agam, quas debeo, gratias.
CA. Sed hoc detritum palliolum, quod fert tuus
Puerulus tecum, quid vult ſibi? dic obſecro.
JU. Pluto huic, ad quem venio, conſecrare a-
nimus eſt.
CA. Numnam hæc ea veſtis eſt, qua tu magnis
ſacris
Initiatus es? JU. Haudquaquam: ſed in ea fri-
gui
Annos nunc totos tredecim. CA. Sed calcei
Quid ſibi? JU. Et ipſi annos mecum hyemave-
re totidem.
CA. Ergo hos etiam ſacrandos affers? JU. Per
Jovem:
CA. Gratioſa nimirum dona affers huic Deo.

ACTUS

Digitized by Google

ACTUS IV. SCENA III.

SYCOPHANTA, CARIO, JUSTUS.

HEi mihi misero, quam misere perii nunc miser!
O ter me misero miserum, & quater & quinquies,
Et duodecies, & decies millies! ah, ah!
Men' obrui tam multiplici infortunio!
CA. Proh averrunce Apollo, & vos Dii boni,
Quid hoc tandem mali est, quod hic homo pertulit?
SY. An non misere perii: qui tantum hodie mali
Accepi, rebus amissis domi omnibus:
Idque hunc propter Deum? sed nisi jura omnia
Deficiant, cæcitatem ad pristinam brevi
Iterum redigetur. JU. Videor propemodum, quid hoc
Rei sit, prospicere. Nam qui huc accedit, is
Fortuna premitur iniqua: cæterum,
Ut mihi videtur, est homo pessimæ notæ.
CA. Merito ergo, per Jovem, perierit furcifer.
SY. Ubi est: ubi ille, qui se promisit hodie
Repente facturum nos omnes divites:
Modo ei videre liceat, ut ante viderat?
Nam ille miseriores quosdam, quam fuerant, facit.

CA. Et quem ille miſeriorem fecit? SY. Me puta.
CA. Quia tu nebulo eras, & perfoſſor parietum.
SY. Non per Jovem: ſed veſtrum nemo ſanus eſt.
Neque eſt, ut meam non habeatis pecuniam.
CA. Proh magna Ceres, quam ſeſe infert feroculum
Hic Sycophanta? JU. Certum, quod inedia perit.
SY. Nunquam effugies hodie, quin te illico in forum
Ad judicem rapiam. Nam oportet te, rotæ
Illic revinctum, & radiis inſertum, tua
Flagitia profiteri. CA. Hem tibi: plora tu interim.
JU. Næ, per Jovem Servatorem, magni hic Deus
A Græcis fieri poſthac debet omnibus:
Quod etiam ſycophantas male perdit malos.
SY. Heu me miſerum! an tu etiam pro ridiculo tibi
Atque oblectamento me habes? ſed hem, cedo
Unde hoc tibi pallium tam ſplendidum? Nam heri
Modo, trita te lacerna amictum videram,
JU. Nihili ego te facio. Nam & hunc geſto annulum,
Drachma redemptum ab Eudamo, ſummo opifice.
CA. Sed contra ſycophantæ merſum non ineſt

Reme-

Remedium. SY. An non insignis hæc injuria est ?
Illuditis quidem : sed cujus rei gratia
Hic hæreatis, nondum dixistis mihi.
Neque enim ullius bonæ rei causa estis hic.
CA. Quæ tibi quidem bona sit, eam propter non adsumus.
SY. Vos, per Jovem, hodie de meo cœnabitis.
JU. Utinam, si hoc verum est, tu cum teste tuo crepes
Medius, licet nullo distentus sis cibo.
SY. Negatis ? at intus magna vis est piscium :
Et magna, ut olfacio, assarum vis carnium.
Hy hy, hy hy, hy hy, hy hy, hy hy, hy hy.
CA. Et quid odoraris tu scelus? JU. Frigus puto :
Cum perforato siet amictus pallio.
SY. Tantamne pati me ab istis contumeliam ?
Proh Deum & hominum fidem : dolore differor !
Quod vir bonus, & patriæ amans, hæc mala suffero.
JU. Tu vir bonus, & patriæ amans ? SY. Ut nullus alius.
JU. Quæso hoc responde mihi, quod te rogo. SY. Quid rogas ?
JU. Esne agricola ? SY. An ita insanire me putas ?
JU. Sed mercator ? SY. Eum assimulo, si res postulat.
JU. Quid ergo ? num artem aliquam tenes ? SY. Non per Jovem.

JU.

JU. Unde autem & quomodo victitas, qui nihil agis?
SY. Reipublicæ capesso negotia, & omnium
Rerum privatarum satago. JU. Tu? qua arte? SY. Sic
Lubet. JU. At si nihil ad te attinent, & tu interim
Odiosus fias omnibus, trifurcifer,
Qua fronte te virum bonum esse prædicas?
SY. An non decet me bene mereri de mea
Republica, tu fatue, pro meis viribus?
JU. Quasi vero aliena curare, neglectis suis,
Bene sit mereri de sua republica.
SY. Imo est, latis opem præstare legibus:
Et si quis peccet, non impune perpeti,
JU. At ipsa civitas idoneos sibi
Constituit judices. SY. esto, quis autem reos
Deferet? JU, Is cui libet, SY. Atqui is delator sum ego.
Ac proin omnia Reipublicæ negocia
In me recidunt. JU. Tum, per Jovem, sibi noxium,
Et perquam sceleratum hæc urbs nacta est præsidem.
Sed tu non malis, sine turbis, in ocio
Tranquille vivere? SY. Oviculæ hæc vita est, ita
Vivere, ut absque exercitio ætatem transigas.
JU. Non tu mutabis hunc animum? SY. Non, si dares
Mihi Plutum ipsum, adeoque Batti silphium.

JU.

Digitized by Google

JU. Depone pallium cito. CA. Heus, tibi dicitur.
JU. Et calceos ſolve. CA. Omnia dicuntur tibi.
SY. Age accedat aliquis veſtrum ad me, ſi lubet.
CA. Atqui is ſum ego. SY. Heu mihi, ſpolior interdiu!
CA. Quia enim tibi victum ex alienis quæritas
Negotiis, & nihil ad te attinentibus.
SY. Viden' quid agas? nam horum te teſtem mihi voco.
CA. At ille, quem adducebas, arripuit fugam
Teſtis. SY. Væ mihi! ſolus ab his obſideor miſer.
CA. Nunc clamitas? SY. Væ mihi iterum! CA. Cedo penulam
Mihi tuam, ut illa ſycophantam hunc amiciam.
JU. Minime, nam hæc Pluto conſecrata eſt penula.
CA. At ubinam, obſecro, reponatur decentius,
Quam ſuper hominem nequam, & foſſorem parietum?
Nam Plutum honeſto decet ornari pallio.
JU. Sed calcei in quem cedent uſum? dic mihi.
CA. Eos ego jam volo ad frontem hujus viri,
Velut à pertica oleaſtrina, ſuſpendere.
SY. Abeo, nam video me vobis viribus

Eſſe imparem? at brevi confido tamen fore,
Ut, conſortem nactus aliquem ficulneum,
Ego faxim, iſtum Deum feroculum, hoc die
Pœnas dare: quandoquidem ipſe unus populi ſtatum
Dirimit, neque ſenatum, neque plebem conſulens.
JU. Age nunc, quoniam armaturam tu meam geris:
Procurre in balneum, & primam ibi ſedem occupans
Caleſito. Nam eandem ſtationem ego quoque
Olim tenui. CA. Sed balneator teſtibus
Apprehenſum, exturbabit foras. Nam ubi viderit
Hominem, ſtatim intelliget, ipſum eſſe malæ notæ.
Eamus nunc intro, ut ſalutes tu hunc Deum.

CHORI.

ACTUS IV. SCENA IV.

ANUS, CHORUS, CHREMYLUS.

Dicite mihi optimi ſenes, an ad domum
Eamus huc recta novi iſtius Dei:
An vero aberraverimus à tota via.

CH.

CH. At ſcito ad ipſum te perveniſſe oſtium,
Mea adoleſcentula: nam opportune interrogas.
An. Quid ſi nunc aliquem huc à domo evocem foras?
CH. Nihil opus eſt, cum illinc primum egrediar ego:
Sed quid tu huc venias, dicendum prius eſt tibi.
AN. Graves & inauditas patior injurias.
Nam ex quo Deus iſte videre occœpit, vitam ego
Miſerrimam ago, vitæque indignam nomine
CH. Quid hoc eſt? num & tu forte ſycophantria
Inter mulieres fuiſti? AN. Ego non, per Jovem.
CH. Sed an non ſortibus ductis per literas
Potaſti? AN. Ah ludibrio habes me, quæ peſſimo
Amore deperii. CH. Qui hic amor? perge eloqui.
AN. Auſculta; erat hic quidam adoleſcens carus mihi,
Pauper quidem, ſed honeſto vultu: tum probus
Et integer, nam omnia quibus indigebam ego,
Ea perbelle, atque egregie præſtabat mihi:
Ego viciſſim illi ſuppeditabam hæc omnia.
CH. Quid ergo erat, quod à te peteret maxime?
AN. Non multa, nam reverebatur me impendio:
Alias erat, ut viginti drachmas poſceret,

Emendo pallio: alias octo, calceis
Parandis: erat etiam, ut veſtem ſororibus
Et matri ſuæ pallam emi vellet: erat denique,
Dum frumenti opus illi eſſet modiis quatuor.
CH. Hæc ſane non dixiſti multa, me hercule:
Nam apparet, quod te reverebatur admodum.
AN. Et hæc ajebat ille non ſe poſcere,
Ut copiam ſibi facerem aliquam mei,
Sed benevolentiæ atque amoris gratia:
Ut pallio meo amictius, meminiſſet mei.
CH. Narras hominem tui amantem pluſquam impendio.
AN. Sed nunc ſceleſtus eundem in me animum non habet:
Suumque amorem longe hinc alio tranſtulit.
Nam modo cum illi placentam hanc mitterem, & alia
Quædam catino apte impoſita bellaria,
Et dicerem me inviſuram ipſum veſperi:
CH. Quid egit ille? dic quæſo. AN. Et meam, quam ei
Dederam, placentam ad nos remiſit: innuens
Ut ne poſthac ad eum vadam amplius: & mihi hæc
Remittens, inſuper hoc dicterium addidit,
Quod tunc olim fortes fuerint Mileſii.
CH. Adoleſcentem hunc ingenio haud eſſe malo arbitror,
Quod ditior nunc factus lentem negligit:
Ante cibum quemlibet præ inopia devorans.
AN. Atqui antehac, Deos teſtor, quotidie
Ad oſtium meum accedebat. CH. Quippiam

Expor-

Exportandi causa. AN. Non sane per Jovem,
Sed tantum vocis audiendæ gratia.
CH. Per quam, puto, aliquid à te acciperet muneris.
AN. Et per Jovem, sicubi me tristem cerneret,
Nitarion appellabat, aut Batium suam.
CH. Posteaquam forte à te petiisset calceos.
AN. Cum aliquando ad magna illa Cereris sacra vehererer
Curru; & forte quis in me conjecisset oculos:
Ego propter unum illum intuitum, toto die
Ab ipso vapulavi: tanta erat in eo
Me propter æmulatio. CH. Solus enim tuis
Cupiebat vesci ac perfrui bonis, AN. Manus
Præterea aiebat esse mihi pulcherrimas.
CH. Cum scilicet porrigerent viginti drachmas.
AN. Cutim ajebat redolere mihi suavissime.
CH. Credo, si Thasium forte infuderas merum.
AN. Oculos mihi venustos dicebat & illices.
CH. Næ homo ille haud inscitus fuit; qui aniculæ
Subantis edere noverat viaticum.
AN. Igitur, mi vir, novus hic Deus non recte agit;
Qui injuriam passis opem laturum ait.
CH. Quid igitur faciat, dic: & jam statim hoc erit.
AN. Æquum est, ut adolescentem hunc, de quo tam bene
Sum merita, vicissim de me bene mererier
Compellat: aut ne particulam minutulam.
Facultatum mearum habere eum sinat.

CH. An non rependit tibi quavis nocte meritum?
AN. Pollicebatur, quod me, quantiſper viverem,
Nunquam vellet deſerere. CH. Recte iſthuc quidem:
Verum is non cenſet te amplius ſuperſtitem.
AN. Ego certe præ mœrore jam liquefacta ſum.
CH. Imo putrefacta, ut mihi videre tu quidem.
AN. Sane per medium me pertraxeris annulum.
CH. Siquidem is forte eſſet cribri circulus.
AN. Sed eccum ipſum adoleſcentem, de quo conqueror?
Mihi videtur iturus ad aliquod convivium.
CH. Apparet: nam coronam geſtat, & facem.

ACTUS IV. SCENA V.

Senarii.

JUVENIS, ANUS, CHREMYLUS.

JUbeo ſalvere. AN. Quid ait? JU. Amica mea vetus
Celeriter ſane incanuiſti, per Jovem

AN.

Digitized by Google

AN. Me miſeram, hanccine me contumeliam pati!
CH. Opinor, quod te jamdiu non viderit.
AN. Hem quam diu credis? qui modo apud me heri fuit.
CH. Tum ſane huic homini longe aliter uſu venit,
Quam cæteris: nam quanto hic eſt temulentior,
Tanto, ut mihi videtur, perſpicit acutius.
AN. Minime, ſed ſemper his moribus eſt perditis,
JU. O rex maris Neptune, ó ſeniores Dei:
Quot hæc vetula in fronte ſenili rugas habet!
AN. Ah, ah, facem mihi ne admoveas. CH. Bene commonet,
Nam ſi unica inciderit ſcintilla, tam cito
Cremabitur, quam arefactus ramus oleæ.
JU. Age vin' tu mecum luſitare diutule?
AN. Ubinam, homo miſer? JU. Hîc ſcilicet: ubi tamen nuces
Tu acceperis. AN. Quid? quem ludum? JU. Quot ſint tibi
Dentes. CH. Lubet & mihi hoc divinando aſſequi:
Tres habet opinor, aut fortaſſe quatuor.
JU. Solve nuces, nam molarem habet tantum unicum.
AN. Satin' ſanus es, homo infortunatiſſime?
Qui, præſentibus adeo multis, ex me labrum
Facis: in quo ſordes & maledicta tua eluas.
JU. Ex re tua ſit, ſi quis te probe eluat.

CH.

CH. Minime ex re ſit: quia nunc fucata eſt hæc anus.
Quod ſi ceruſſa hæc eluatur, tum palam
Videas faciem ejus detritam atque flaccidam.
AN. Tu pro ætate tua, non videre mihi ſatis
Sapere. JU. Procat te forſan, & mammas tuas
Contrectat, inſcio me: credens ſe tibi
Amatorem fore. AN. Non per Venerem, tu ſcelus.
CH. Non per Hecaten, non ſane: alias penitiſſime
Inſanirem, ſed heus tu adoleſcens, nunquam ego
Committam, ut iſthanc oderis juvenculam.
JU. Ego vero eam depereo. CH. Et te accuſat tamen.
JU. Qua de re accuſat? CH. De tuis contumeliis.
Nam ait objectaſſe te ſibi hoc dicterium:
Quod nunc olim fortes fuerint Mileſii.
JU. Ego de hac puella tecum non contendero.
CH. Cur ita? JU. Nam veneror & colo ætatem tuam:
Alioqui nulli cuiquam hominum hoc permitterem.
Quare abeas, habeas, valeas cum hac juvencula.
CH. Novi novi jam, quid animi habeas: forſitan
Te conſuetudinis cum hac vetula pœnitet.
AN. Quis erit, qui hoc permittat, cum alio ut potius ſiem,

Quam

Quam tecum? JU. Verba jam non commuta-
verim
Cum anu: quæ ab annis decies mille propemo-
dum,
Et ter mille ſubagitata ſit. CH. Veruntamen
Quia vinum bibere tibi non ingratum fuit,
Etiam fecem ſimul ebibendam tibi ſcias.
JU. Sed iſta fex inveteravit ſupra modum.
CH. Qualus igitur huic malo poterit mederier.
JU. I mecum intro: nam quando huc adveni,
volo
Haſce corollas Deo ſacrare, quas gero.
AN. Habeo & ego nunc, illi quod dictum ve-
lim.
JU. Jam non ingredior. CH. Bono animo es:
nihil time
Vim tibi non faciet. JU. Scite loqueris admo-
dum:
Quoniam antehac ſatis oblevi iſthoc dolium.
AN. Ingredere: at ego è veſtigio te ſubſequor.
CH. Deus bone, quam pertinaciter hæc ani-
cula
Huic juveni adhæret, non ſecus ac lapidi oſtre-
um!

ACTUS V. SCENA I.

Senarii Jambici.

CARIO, MERCURIUS.

QUisnam à me pepulit tam graviter fores? quid hoc?
Nemo uſpiam apparet: mirum ni janua
Suapte ſponte crepuit. ME. Tibi dico, heus tibi
Cario, mane, mane inquam. CA. Ehodum tu, cedo mihi?
An tu tam vaſto impetu arietaſti has fores?
ME. Non per Jovem: ſed niſi tu reſerando mihi
Prævertiſſes, jam jam volebam invadere.
Verum curriculo curre, tuumque huc evoca
Herum ocyus, & heram, & communes liberos,
Et omnes ſervos, & canem, & teipſum, & ſuem
Denique. CA. Quid eſt, dic illico? ME. Summus Juppiter
Vos omnes in eodem permixtos culeo,
Profundum in barathrum decrevit demergere.
CA. Oh lingua tali nuncio præciditur!
Sed cur tam dira in nos meditatur Juppiter?
ME. Quia facinus admiſiſtis longe peſſimum:
Nam ex quo Plutus videre cœpit, deſinunt

Homi-

Homines thus, laurum, panem, libum, victimam,
Breviter, quodcumque aliud, Diis ſacrare. CA. Nec
Sacrabunt unquam per Jovem: quoniam antehac
Male conſuluiſtis nobis. ME. De reliquis Deis
Minus anxie laboro: ſed quantum ad me attinet,
Fame confectus perii. CA. Nunc demum ſapis.
ME. Ante quidem à cauponariis mulierculis
Omnia bona habebam, in ipſo etiam diluculo:
Maſſam, mel, caricas, & quocunque genere
Cibi Mercurium veſci decet: at nunc fame
Contabeſcens, porrectis requieſco pedibus.
CA. Nec immerito, ut qui damno multabas eos
A quibus iſta bona acceperas. ME. Hei, hei mihi!
Ubi nunc placenta, quæ mihi quarto quolibet
Die cujuſvis menſis pinſebatur? CA. Ah
Deſideras abſentem: & fruſtra illam vocas.
ME. Heu victimarum armos, quos comedebam antehac?
CA. Nunc ſub dio, per utres ſalta uno pede.
ME. Heu calida viſcera, ego quæ comedebam antea!
CA. Dolore inteſtinorum te credo affici.
ME. Heu calicem aqua æquali dilatum, quem bibi!
CA. Hunc ſi inbibas, tu hinc nunquam meditaris fugam.

Digitized by Google

ME. Nihilne, tui amantiſſimum, me tu juvas?
CA. Si modo quicquam erit, in quo juvare te queam.
ME. Imo modo unum aliquem panem mihi porrigas,
Bene confectum: & carnem des comedendam mihi
Teneram, ex his, quas intus ſacrificatis Deo,
CA. At iſthæc efferri domo haudquaquam licet.
ME. At tu cum vaſculum aliquod ſurriperes hero,
Faciebam ego, nequis te in furto deprehenderet.
CA. Hoc ideo faciebas, perfoſſor parietum,
Quod ſperares, te furti participem fore.
Nam panis mellitus eo cedebat tibi.
ME. Sed eum panem tute ipſe edebas poſtea.
CA. Recte: neque enim tu eorundem mecum verberum
Fiebas particeps, ſicubi deprehenderer,
Aliquod committens flagitium. ME. Ah ne memineris
Injuriarum, quæſo: qui nunc Phylam habes:
Sed me adſcribe potius in veſtrum gregem obſecro?
CA. Quid? Num tu Diis relictis hic nobiſcum eris?
ME. Ero: nam vobiſcum multo agitur fœlicius.
CA. Sed profugere ab illis non abſurdum putas?

ME.

ME. Patria illic ſua cuique eſt, ubicunque homini bene eſt.
CA. At ſi hîc ſis, cui nobis poteris eſſe uſui?
ME. Foribus his verſandis nunc me præponite.
CA. Foribus verſandis? nihil hîc opus verſutiis.
ME. At mercatorem me ſtatuite. CA. At divites
Cum ſimus ante: cur Mercurium ſordidum
Propolam alamus: ME. At vultisne callidum?
CA. Hîc callidis nihil opus eſt, ſed candidis.
ME. At ductorem? CA. Neque ductore eſt nobis opus,
Nam Plutus nunc videt. ME. Igitur certaminum
Procurator ero: quid dices mihi amplius?
Etenim Pluto huic res eſt multo utiliſſima,
Edere certamina vel Muſica, vel Gymnica.
CA. Quam bonum homini eſt, habere multa agnomina!
Nam iſte etiam hac ratione ſibi paravit victulum:
Nec temere eſt, quod noſtros videmus Judices
Affectare, ut multis indantur literis,
Et per ſortem occupent varia putealia.
ME. Nunquid igitur ob ea, quæ dixi, ingredior domum?
CA. Imo ſed exta victimarum fer ad aquas
Patei, & lava: ut ſic, quam officioſus ſis, probes.

COMMATIUM CHORI.

ACTUS V. SCENA II.

SACERDOS JOVIS, CARIO.

QUis mihi certo indicet, ubinam Chremylus habet?
CA. Quid eſt, bone vir? SA. Quid enim aliud ſit, niſi male?
Nam ex quo Plutus videre cœpit, ego fame
Perii: neque, quod edam, quicquam reliquum habeo:
Quanquam ſacerdos Soſpitatoris Jovis.
CA. At quænam hujus rei cauſa eſt, dic obſecro?
SA. Nemo hominum vult quicquam ſacrificare amplius.
CA. Quamobrem? SA. Quia nunc adeo omnes ſunt divites:
At olim nihil cum haberent: ibi alius quidem
Quod ſalvus atque incolumis rediiſſet domum
Peregre adveniens mercator, pinguem victimam
Jovi immolabat: alius, quod cauſam in foro
Tenuiſſet, abſolutus judicum ſententiis:
Alius, magnifice ſacra facturus, etiam
Sacerdotem convivam accerſebat ſibi.

Nunc

Nunc autem ne unus eſt quidem, qui ſacrificet,
Vel tantillum: nullus qui templum adeat Jovis,
Niſi turba hominum quædam innumerabilis, quæ eo
Secedit à via, cacandi gratia.
CA. Cur non ab his legitimam partem tibi capis?
SA. Nunc igitur & ipſe, meo valedicturus Jovi,
Statui hîc apud vos ætatem agere in poſterum.
CA. Bono animo es. Nam, Deo volente, bene omnia
Habebunt: quandoquidem tuus ille Juppiter
Servator hîc eſt, quo ſponte advenit ſua.
SA. Bene hercle nuncias. *CA. Parumper ſuſtine.*
Nam Plutum eodem collocabimus, ubi erat
Prius repoſitus Juppiter; ut ærarium
Palladis in munito loco cuſtodiat.
Age faces accenſas aliquis huc proferat.
Tu eas geſtabis, & Pluto præibis. SA. Et
Lubens: nam hæc omnia faciunda cenſeo.
CA. Plutum aliquis huc foras ex ædibus evocet.

ACTUS

ACTUS V. SCENA III.

Senarii & Anapæſtici, Ariſtophanii.

ANUS, CARIO, CHORUS.

EGo vero quid agam? CA. Ollas iſtas, quibus Deum
In arce collocari convenit, accipe:
Et eas capiti impoſitas defer honeſto gradu.
Nam alioqui verſicoloribus ades veſtibus.
AN. Sed quid de iis, quorum cauſa huc adveneram?
CA. Omnia nunc fient illico, ex ſententia.
Nam adoleſcens ad te rurſum ibit ſub veſperam.
AN. Atqui ſi tu mihi fidem dederis, veſperi
Eum ad me rediturum: ollas deferam ædepol.
CA. Enimvero longe diverſum hæ ollæ ab aliis
Faciunt ollis, in aliis ſpuma candida
In ſummo eſſe ſolet: in his autem aniculæ
Ollis, cana ſubeſt ſpuma: ollæ ſummum tenent.

CHORUS.

CH. Nihil eſt igitur, quod nos hic cunctemur: ſed pone ſequentes
Abeamus: oportet enim horum nota ſequi veſtigia cantu.

FINIS PLUTI.

Digitized by Google

00563993

Digitized by Google

Google

Digitized by Google